

Uluslararası Ceza Mahkemesi Temel Belgeler Derlemesi

- ✓ UCM Roma Statüsü
- ✓ Suç Unsurları,
Çeviren: Hivren ÖZKOL
- ✓ Usul ve Delil Kuralları,
Çeviren: Gülay ARSLAN
İ.Ü. Hukuk Fakültesi, Araştırma Görevlisi
- ✓ Ayrıcalıklar ve Bağışıklıklar,
Çeviren: Gülay ARSLAN
İ.Ü. Hukuk Fakültesi, Araştırma Görevlisi

Gözden Geçiren:
Devrim AYDIN

Ankara, 2006

Kapasite Geliştirme Derneği tarafından yayınlanmıştır.

ISBN: 975-01033-0-0

UCM Roma Statüsü, Suç Unsurları, Usul ve Delil Kuralları Ayrıcalıklar ve Bağışıklıklar Hakkında Anlaşma, Uluslararası Ceza Mahkemesinin Türkiye Koalisyonu tarafından dağıtılmak üzere tercüme edilmiş ve basılmıştır.
UCM Roma Statüsü.

Buluş Tasarım ve Matbaacılık Hizmetleri San. ve Tic.
Tel: (312) 222 44 06 • Faks: (312) 222 44 07

Basım tarihi: 18.12.2006

ÖNSÖZ

Bireysel insan hakları ihlallerinin önlenmesine yönelik mekanizmaların geliştirilmesi yolunda son yüzyılda önemli gelişmeler kaydedilmekle birlikte, özellikle hukuken ya da fiilen iktidar kullanan devlet ve devlet dışı güçlerin kontrolünde gelişen toplu insan hakları ihlallerine yönelik önleyici mekanizmalar üzerinde hiç durulmamış, konu üzerine çalışan sivil toplum örgütleri de bu ihlallerin ortadan kaldırılmasında yeterince etkili olamamıştır.

Çağımızda yerel, bölgesel ve küresel düzeyde gerçekleşen çatışmalar, iç savaşlar ve devletler arası askeri müdahaleler, insan hakları bakımından zaten kabul edilemez olan savaşı, ordular arası olmaktan çıkarıp, tüm insanlara yönelik bir zor kullanma yöntemi haline getirmiştir. 20. yüzyıl, savaşın ne denli vahim, insan hayatını değersiz kılan, insanlık dışı sonuçlar yarattığını ortaya koyacak örneklerle doludur. İnsanlık açısından vahim sonuçları yalnızca savaşlar üretmemekte, bir yandan da ırkçı, ayrımcı ve milliyetçi ideolojiler ile şekillenen yönetim biçimleri de bizzati kendi hukuki koruma yükümlülükleri altında olan topluluklara karşı da insanlık dışı fiillerde bulunmakta ve hatta bu toplulukları tümüyle ortadan kaldırmayı amaç edinen soykırım politikalarını hayata geçirmeye çalışmaktadırlar.

Günümüz dünyasında insan hakları ihlallerinin giderilmesinin önemli ve etkili araçları, insan hakları ihlallerini önlemeye ve ihlalcileri cezalandırmaya yönelik küresel, tekil devletlerin güdümünde olmayan, adil ve herkes tarafından kabul gören bir hukuk düzeni kuracak kurum ve kuruluşlardır. Henüz önleyici mekanizmalar konusunda bir ilerleme kaydedilmemiş olmakla birlikte, insan hakları ihlallerinin faillerini cezalandırmaya yönelik bir küresel yargı organının temelleri 1998 yılında Roma Statüsünün imzalanmasıyla atılmış, 2002 yılında bu Statü ile kurulan Uluslararası Ceza Mahkemesi faaliyetlerine başlamıştır.

Mahkemenin kurucu sözleşmesi olan Roma Statüsü bir çok Devlet tarafından da desteklenmiş ve şu ana kadar 100 Devlet, onay vererek Statü tarafından kurulan mahkemenin yetkisini kabul etmiştir. Ancak, başta Amerika Birleşik Devletleri ve İsrail gibi devletler olmak üzere henüz Statüye onay vermeyen Devletler de mevcuttur. Üstelik, bu devletlerden bir kısmı Mahkemeyi etkisiz hale getirecek uluslararası düzenlemeler yapmaktan da çekinmemektedir. Örneğin, ABD gerçekleştirdiği ikili anlaşmalarla Statüyü onaylayan ya da onaylamayan Devletleri, Statü hükümlerine aykırı davranmaya zorlamaktadır.

Türkiye, 2004 yılında gerçekleştirilen Anayasa değişikliği ile UCM kapsamına giren suçlarda “suçluların iadesine ilişkin” bir düzenleme yapmış olmakla birlikte (38. *maddede*), günümüze kadar Statüye taraf olacağına dair siyasi bir irade göstermemiştir.

Bu çerçevede, çocuklardan kadınlara, engellilerden yaşlılara, ayrımcılık mağduru olabilecek etnik, dini, dilsel, ırksal farklılığa sahip tüm gruplara kadar herkesin insan onuruna saygılı bir yaşam sürdürebilmesi amacına hizmet edecek bir hukuk düzeninin oluşturulması çabasını ifade eden UCM, toplumun her kesiminin sahip çıkması gereken bir konudur.

Bu yayının, Roma Statüsünün topluma tanıtımını ve Türkiye'nin kısa bir süre içinde taraf olmasını sağlayacak çabalara katkıda bulunmasını diliyoruz.

Tercümeleleri gerçekleştiren İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Araştırma Görevlisi Sayın Gülay Arslan ve çevirmen Hivren Özkol'a, tercümeleleri gözden geçiren ve yayının hazırlanmasına destek olan Sayın Devrim Aydın'a katkılarından ötürü teşekkürlerimizi sunarız.

UCM Türkiye Koalisyonu Kurucu Üyeleri
Diyarbakır Barosu
Helsinki Yurttaşlar Derneği
İnsan Hakları Derneği
İnsan Hakları Gündemi Derneği
Mazlumder
Türkiye İnsan Hakları Vakfı
Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi

İÇİNDEKİLER

ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİ ROMA STATÜSÜ	1
GİRİŞ	1
1. BÖLÜM MAHKEMENİN KURULUŞU	2
Madde 1 Mahkeme	2
Madde 2 Mahkemenin Birleşmiş Milletler ile ilişkisi	2
Madde 3 Mahkemenin Yeri	2
Madde 4 Mahkemenin Hukuki Statüsü ve Yetkileri	2
2. BÖLÜM YARGI YETKİSİ, KABUL EDİLEBİLİRLİK VE UYGULANACAK HUKUK	3
Madde 5 Mahkemenin Yargı Yetkisine Giren Suçlar	3
Madde 6 Soykırım	3
Madde 7 İnsanlığa karşı suçlar	3
Madde 8 Savaş Suçları	5
Madde 9 Suçun Unsurları	9
Madde 10	10
Madde 11 Zaman bakımından yargı yetkisi	10
Madde 12 Yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin ön koşullar	10
Madde 13 Yargı yetkisinin kullanılması	10
Madde 14 Bir Taraf Devlet tarafından bir durum hakkında başvuru	11
Madde 15 Savcı	11
Madde 16 Soruşturmanın ya da davanın ertelenmesi	12
Madde 17 Kabul edilebilirlik konuları	12
Madde 18 Kabul edilebilirlik konusunda başlangıç kuralları	13
Madde 19 Mahkeme'nin yargı yetkisine veya bir davanın kabul edilebilirliğine itiraz ..	14
Madde 20 Ne bis in idem (Aynı fiil nedeniyle birden fazla yargılama yapılamaması ilkesi)	15
Madde 21 Uygulanacak hukuk	15
3. BÖLÜM CEZA HUKUKUNUN TEMEL İLKELERİ	16
Madde 22 Nullum crimen sine lege (Kanunda yer almayan bir fiil suç sayılamaz).....	16
Madde 23 Nulla poena sine lege (Kanunsuz ceza olmaz)	16
Madde 24 Kişi bakımından geriye yürümezlik	16
Madde 25 Bireysel ceza sorumluluğu	17
Madde 26 18 yaşından küçüklerin yargılama dışında bırakılması	18
Madde 27 Resmi görev ile ilişki kurulmaması	18
Madde 28 Komutanların ve diğer üst rütbelilerin sorumluluğu	18
Madde 29 Yasa Sınırlamalarının Uygulanamazlığı	19
Madde 30 Manevi Unsur	19
Madde 31 Ceza sorumluluğunu kaldıran nedenler	19
Madde 32 Fiilde veya kuralda hata	20
Madde 33 Üst makam emirleri ve kanunun tanımı	20
4. BÖLÜM MAHKEMENİN OLUŞUMU VE İDARESİ	21
Madde 34 Mahkeme'nin organları	21
Madde 35 Yargıçların hizmeti	21
Madde 36 Yargıçların nitelikleri, aday gösterilmeleri ve seçilmeleri	21
Madde 37 Boş Yargıç kadrosu	23
Madde 38 Başkanlık	24
Madde 39 Daireler	24

Madde 40 Yargıçların bağımsızlığı.....	25
Madde 41 Yargıçlıktan çekilme ve yargıcın davaya bakamaması	25
Madde 42 Savcılık Bürosu.....	26
Madde 43 Mahkeme Yazı İşleri Bürosu	27
Madde 44 Personel	28
Madde 45 Yemin	28
Madde 46 Görevden uzaklaştırma.....	28
Madde 47 Disiplin Cezaları	29
Madde 48 Ayrıcalık ve Dokunulmazlıklar.....	29
Madde 49 Maaşlar, Yolluklar ve Ödenekler	30
Madde 50 Resmi Diller ve Çalışma Dilleri	30
Madde 51 Usul ve Delil Kuralları	31
Madde 52 Mahkeme Yönetmelikleri	31
5. BÖLÜM SORUŞTURMA VE KOVUŞTURMA	32
Madde 53 Soruşturmanın başlatılması.....	32
Madde 54 Savcının soruşturmalar konusundaki görev ve yetkileri.....	33
Madde 55 Şahısların soruşturma esnasındaki hakları	34
Madde 56 Tekrar ele geçmeyecek bir soruşturma fırsatı durumunda Ön Yargılama Dairesinin Rolü	35
Madde 57 Ön Yargılama Dairesinin Görev ve Yetkileri.....	36
Madde 58 Ön Yargılama Bürosunca Tutuklama Emri veya Yakalama Emri Çıkartılması	37
Madde 59 Muhafız devletteki tutulma işlemleri	38
Madde 60 Mahkeme huzurunda yapılacak ilk işlemler	39
Madde 61 Yargılamadan Önce İddianamenin Kabul Edilmesi.....	40
6. BÖLÜM YARGILAMA	42
Madde 62 Yargılamanın Yapılacağı Yer	42
Madde 63 Hazır Olan Sanığın Yargılanması	42
Madde 64 Davanın Dairesinin Görev ve Yetkileri	42
Madde 65 Suç İkrarı Halinde Yapılacak İşlemler	44
Madde 66 Suçsuzluk Karinesi	45
Madde 67 Sanığın Hakları.....	45
Madde 68 Mağdurların ve Tanıkların Korunması ve Yargılamaya Katılmaları	46
Madde 69 Deliller.....	47
Madde 70 Adaletin Yürütülmesine Yönelik Suçlar	48
Madde 71 Mahkeme huzurundaki uygunsuz davranışlara uygulanan yaptırımlar.....	49
Madde 72 Ulusal güvenlik bilgilerinin korunması	49
Madde 73 Üçüncü taraf bilgisi veya belgeleri.....	50
Madde 74 Hüküm için gerekli hususlar	51
Madde 75 Mağdurlara yönelik tazminatlar	51
Madde 76 Mahkûmiyet	52
7. BÖLÜM CEZALAR	53
Madde 77 Uygulanabilir cezalar	53
Madde 78 Cezanın tespiti.....	53
Madde 79 Giderim Fonu.....	53
Madde 80 Cezaların ve ulusal yasaların ulusal düzeyde uygulanmasına zarar verilmemesi.....	54
8. BÖLÜM TEMYİZ VE KARAR DÜZELTME	54
Madde 81 Beraat, mahkûmiyet kararlarının veya tayin edilen cezanın temyizi	54
Madde 82 Diğer kararlara karşı temyiz	55
Madde 83 Temyiz işlemleri.....	56
Madde 84 Mahkûmiyet veya ceza kararının düzeltilmesi:	56
Madde 85 Tutulan veya mahkûm olan kişiye tazminat ödenmesi.....	57

9. BÖLÜM ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ VE ADLİ YARDIM	58
Madde 86 Genel işbirliği zorunluluğu	58
Madde 87 İşbirliği talepleri: Genel hükümler	58
Madde 88 Yargılama işlemlerinin ulusal hukuk uyarınca geçerliliği.....	59
Madde 89 Şahısların Mahkeme'ye teslim edilmesi	59
Madde 90 Çatışan talepler	60
Madde 91 Tutuklama ve teslim taleplerinin içeriği	61
Madde 92 Geçici tutuklama	61
Madde 93 Diğer işbirliği şekilleri	63
Madde 94 Devam etmekte olan soruşturma veya yargılama ile ilgili olarak bir talebin yerine getirilmesinin ertelenmesi	66
Madde 95 Kabul edilebilirlik itirazı nedeniyle bir talebin yerine getirilmesinin ertelenmesi	66
Madde 96 93. Madde uyarınca diğer yardım biçimleri için yardım taleplerinin içeriği	66
Madde 97 Danışmalar	67
Madde 98 Dokunulmazlığın kaldırılması ve teslim etmeye rıza gösterme konusunda işbirliği	67
Madde 99 93. ve 96. Maddelere göre taleplerin yerine getirilmesi	68
Madde 100 Masraflar.....	68
Madde 101 Özgünlük Kuralı	69
Madde 102 Terimlerin Kullanılışı.....	69
10. BÖLÜM İNFAZ	70
Madde 103 Hapis cezalarının infazında Devletlerin rolü.....	70
Madde 104 İnfaz Devletini Yetkilendirmede Değişiklik.....	71
Madde 105 Cezanın İnfazı	71
Madde 106 Cezaların İnfazının Denetlenmesi ve Mahkumiyet Koşulları	71
Madde 107 Cezanın Tamamlanması Sonucunda Kişinin Nakli	71
Madde 108 Diğer Suçların Kovuşturma veya Cezalandırılmasındaki Sınırlamalar	72
Madde 109 Para Cezalarının ve Müsadereye İlişkin Önlemlerin İnfazı	72
Madde 110 Cezanın Azaltılmasına İlişkin Mahkemenin İncelemesi	73
Madde 111 Firar	73
11. BÖLÜM TARAF DEVLETLER KURULU	74
Madde 112 Taraf Devletler Kurulu	74
12. BÖLÜM MALİ KONULAR	75
Madde 113 Mali Mevzuat	75
Madde 114 Masrafların Ödenmesi	75
Madde 115 Mahkeme'nin ve Taraf Devletler Kurulu'nun Fonları	75
Madde 116 Gönüllü katkılar.....	76
Madde 117 Katkıların paylaşımı	76
Madde 118 Yıllık Teftiş.....	76
13. BÖLÜM SON HÜKÜMLER	76
Madde 119 Anlaşmazlıkların çözümü	76
Madde 120 Çekince.....	77
Madde 121 Değişiklik yapılması	77
Madde 122 Kurumsal nitelikteki hükümlerde yapılacak değişiklikler	78
Madde 123 Statünün gözden geçirilmesi	78
Madde 124 Geçici Hükümler	78
Madde 125 İmza, onay, kabul, tasdik veya taraf olma	79
Madde 126 Yürürlüğe girme.....	79
Madde 127 Çekilme.....	79
Madde 128 Orijinal metin.....	80

SUÇ UNSURLARI	81
GENEL GİRİŞ	81
6. MADDE SOYKIRIM	82
GİRİŞ	82
6. Madde (a) Öldürerek soykırım	82
6. Madde (b) Ciddi bedensel ya da zihinsel zarara sebep olarak soykırımı	82
6. Madde (c) Fiziksel yok etmeye sebep olacak biçimde kasıtlı olarak yaşam koşullarının değiştirilmesiyle soykırım	83
6. Madde (d) Doğumların önlenmesine yönelik kısıtlamalar koyarak soykırım	83
6. Madde (e) Çocukların zorla nakledilmesiyle soykırım	84
7. MADDE İNSANLIĞA KARŞI SUÇLAR	84
GİRİŞ	84
Madde 7 (1) (a) Cinayetle insanlığa karşı suç	85
Madde 7 (1) (b) Yok ederek insanlığa karşı suç	85
Madde 7 (1) (c) Köleleştirerek insanlığa karşı suç	86
Madde 7 (1) (d) Nüfusun sınır dışı edilmesiyle ya da zorla nakledilmesiyle insanlığa karşı suç	86
Madde 7 (1) (e) Hapsederek ya da başka fiziksel özgürlükten şiddetli mahrumiyetle insanlığa karşı suç	86
Madde 7 (1) (f) İşkence suretiyle insanlığa karşı suç	87
Madde 7 (1) (g)-1 Tecavüzle insanlığa karşı suç	87
Madde 7 (1) (g)-2 Cinsel kölelik suretiyle insanlığa karşı suç	88
Madde 7 (1) (g)-3 Zorla fahişelik suretiyle insanlığa karşı suç	88
Madde 7 (1) (g)-4 Zorla hamilelik suretiyle insanlığa karşı suç	89
Madde 7 (1) (g)-5 Zorla kısırlaştırmak suretiyle insanlığa karşı suç	89
Madde 7 (1) (g)-6 Cinsel şiddetle insanlığa karşı suç	89
Madde 7 (1) (h) Zulmederek insanlığa karşı suç	90
Madde 7 (1) (i) Kişilerin ortadan zorla kaybedilmesi suretiyle insanlığa karşı suç	90
Madde 7 (1) (j) Apartheid suretiyle insanlığa karşı suç	91
Madde 7 (1) (k) Diğer insanlık dışı eylemlerle insanlığa karşı suç	92
8. MADDE SAVAŞ SUÇLARI	92
GİRİŞ	92
Madde 8 (2) (a)	93
Madde 8 (2) (a) (i) Öldürmek suretiyle savaş suçu	93
9. Madde 8 (2) (a) (ii)-1 10. İşkence suretiyle savaş suçu	93
Madde 8 (2) (a) (ii)-2 İnsanlık dışı muameleyle savaş suçu	94
Madde 8 (2) (a) (ii)-3 Biyolojik deneylerle savaş suçu	94
Madde 8 (2) (a) (iii) Kasten büyük bir ıstıraba sebep olunması suretiyle savaş suçu	95
Madde 8 (2) (a) (iv) Mülkün tahrip edilmesi ya da ele geçirilmesiyle savaş suçu	95
Madde 8 (2) (a) (v) Düşman güçlerinde zorla hizmet suretiyle savaş suçu	95
Madde 8 (2) (a) (vi) Adil bir yargılamanın inkarı suretiyle savaş suçu	96
11. Madde 8 (2) (a) (vii)-1 Hukuksuz sınır dışı etmek ya da nakletmek suretiyle savaş suçu	96
Madde 8 (2) (a) (vii)-2 Hukuksuz alıkoyma suretiyle savaş suçu	96
Madde 8 (2) (a) (viii) Rehin almak suretiyle savaş suçu	97
Madde 8 (2) (b)	97
Madde 8 (2) (b) (i) Sivillere saldırılması suretiyle savaş suçu	97
Madde 8 (2) (b) (ii) Sivil hedeflere saldırılması suretiyle savaş suçu	98

Madde 8 (2) (b) (iii) İnsani yardım ya da barış misyonunda bulunan personel ya da nesnelere saldırılması suretiyle savaş suçu	98
Madde 8 (2) (b) (iv) Aşırı tesadüfi ölüm, yaralanma ya da zarar suretiyle savaş suçu	99
Madde 8 (2) (b) (v) Savunmasız yerlere saldırılması suretiyle savaş suçu	99
Madde 8 (2) (b) (vi) <i>Hors de combat</i> (çatışma dışı kalmış) bir kişinin öldürülmesi ya da yaralanması suretiyle savaş suçu.....	100
Madde 8 (2) (b) (vii)-1 Ateşkes bayrağını uygunsuz kullanımı suretiyle savaş suçu	100
Madde 8 (2) (b) (vii)-2 Düşman tarafın bayrağının, ambleminin ya da üniformasının uygunsuz kullanımı suretiyle savaş suçu	100
Madde 8 (2) (b) (vii)-3 Birleşmiş Milletlerin bayrağının, ambleminin ya da üniformasının uygunsuz kullanımı suretiyle savaş suçu	101
Madde 8 (2) (b) (vii)-4 Cenevre Sözleşmelerinin özel amblemlerinin uygunsuz kullanımı suretiyle savaş suçu	101
Madde 8 (2) (b) (viii) İşgalci Gücün, kendi sivil nüfusunun bir bölümünü işgal ettiği topraklara doğrudan ya da dolaylı nakletmesi ya da işgal edilen toprakların nüfusunun tamamını ya da bir bölümünü bu topraklar içinde sürmesi ya da sınır dışı etmesi ya da işgal edilen topraklar dışına nakletmesi	102
Madde 8 (2) (b) (ix) Korunan nesnelere saldırılması suretiyle savaş suçu	102
Madde 8 (2) (b) (x)-1 Kötürüm etmek suretiyle savaş suçu	103
Madde 8 (2) (b) (x)-2 Tıbbi ya da bilimsel deneyler suretiyle savaş suçu	103
Madde 8 (2) (b) (xi) Hainlik ederek öldürmek ya da yaralamak suretiyle savaş suçu ..	104
Madde 8 (2) (b)(xii) Merhamet gösterilmemesi suretiyle savaş suçu	104
Madde 8 (2) (b)(xiii) Düşmanın mülkünün tahrip edilmesi ya da ele geçirilmesi suretiyle savaş suçu	104
Madde 8 (2) (b)(xiv) Düşman güçlerin vatandaşlarının haklarından ya da eylemlerinden mahrum bırakılması suretiyle savaş suçu.....	105
Madde 8 (2) (b)(xv) Askeri operasyonlara katılımın zorlanması suretiyle savaş suçu ..	105
Madde 8 (2) (b)(xvi) Yağmalama suretiyle savaş suçu	105
Madde 8 (2) (b)(xvii) Zehir ya da zehirli silahların kullanılması suretiyle savaş suçu ...	106
Madde 8 (2) (b)(xviii) Yasaklanmış gaz, sıvı, materyal ya da cihazların kullanılması suretiyle savaş suçu	106
Madde 8 (2) (b)(xix) Yasaklanmış mermilerin kullanılması suretiyle savaş suçu.....	106
Madde 8 (2) (b)(xx) Statünün ekinde listelenen silahlar, mermiler ya da materyal ya da savaş yöntemlerinin kullanılması suretiyle savaş suçu	107
Madde 8 (2) (b) (xxi) Kişisel haysiyete hakaret savaş suçu	107
Madde 8 (2) (b)(xxii)-1 Tecavüz suretiyle savaş suçu	107
Madde 8 (2) (b)(xxii)-2 Cinsel kölelik suretiyle savaş suçu	108
Madde 8 (2) (b)(xxii)-3 Zorla fahişelik suretiyle savaş suçu	108
Madde 8 (2) (b)(xxii)-4 Zorla hamilelik suretiyle savaş suçu	109
Madde 8 (2) (b)(xxii)-5 Zorla kısırlaştırma suretiyle savaş suçu	109
Madde 8 (2) (b)(xxii)-6 Cinsel şiddet suretiyle savaş suçu.....	109
Madde 8 (2) (b)(xxiii) Korunan kişilerin siper olarak kullanılması suretiyle savaş suçu	110
Madde 8 (2) (b)(xxiv) Cenevre Sözleşmeleri'nin özel amblemlerini kullanan nesnelere ya da kişilere saldırılması suretiyle savaş suçu	110
Madde 8 (2) (b)(xxv) Savaş yöntemi olarak aç bırakmak suretiyle savaş suçu.....	111
Madde 8 (2) (b)(xxvi) Çocukların kullanılması, silah altına alınması ya da askere alınması suretiyle savaş suçu.....	111
Madde 8 (2) (c).....	111
Madde 8 (2) (c) (i)-1 Öldürmek suretiyle savaş suçu	111

Madde 8 (2) (c) (i)-2 Kötürüm etmek suretiyle savaş suçu	112
Madde 8 (2) (c) (i)-3 Zalimane muamele suretiyle savaş suçu	112
Madde 8 (2) (c) (i)-4 İşkence etmek suretiyle savaş suçu.....	112
Madde 8 (2) (c) (ii) Kişisel haysiyete hakaret etmek suretiyle savaş suçu.....	113
Madde 8 (2) (c) (iii) Rehin almak suretiyle savaş suçu.....	113
Madde 8 (2) (c) (iv) Yargılamasız mahkumiyet veya infaz suretiyle savaş suçu	114
Madde 8 (2) (e).....	114
Madde 8 (2) (e) (i) Sivillere saldırılması suretiyle savaş suçu.....	114
Madde 8 (2) (e) (ii) Cenevre Sözleşmelerinin özel amblemlerini kullanan nesnelere ya da kişilere saldırılması suretiyle savaş suçu.....	115
Madde 8 (2) (e) (iii) İnsani yardım ya da barış misyonunun personel ya da nesnelere saldırılması suretiyle savaş suçu	115
Madde 8 (2) (e) (iv) Korunan nesnelere saldırılması suretiyle savaş suçu	116
Madde 8 (2) (e) (v) Yağmalama suretiyle savaş suçu.....	116
Madde 8 (2) (e) (vi)-1 Tecavüz suretiyle savaş suçu	116
Madde 8 (2) (e) (vi)-2 Cinsel kölelik suretiyle savaş suçu	117
Madde 8 (2) (e) (vi)-3 Zorla fahişelik suretiyle savaş suçu.....	117
Madde 8 (2) (e) (vi)-4 Zorla hamilelik suretiyle savaş suçu.....	118
Madde 8 (2) (e) (vi)-5 Zorla kısırlaştırma suretiyle savaş suçu	118
Madde 8 (2) (e) (vi)-6 Cinsel şiddet suretiyle savaş suçu	118
Madde 8 (2) (e) (vii) Çocukların kullanılması, silah altına ya da askere alınması suretiyle savaş suçu.....	119
Madde 8 (2) (e) (viii) Sivillerin yerinden edilmesi suretiyle savaş suçu.....	119
Madde 8 (2) (e) (ix) Hainlik ederek öldürmek ya da yaralamak suretiyle savaş suçu	120
Madde 8 (2) (e) (x) Merhamet gösterilmemesi suretiyle savaş suçu	120
Madde 8 (2) (e) (xi)-1 Kötürüm etmek suretiyle savaş suçu	120
Madde 8 (2) (e) (xi)-2 Tıbbi ya da bilimsel deneyler suretiyle savaş suçu	121
Madde 8 (2) (e) (xii) Düşmanın mülkünün tahrip edilmesi ya da ele geçirilmesi suretiyle savaş suçu	121

USUL VE DELİL KURALLARI	123
1. Bölüm GENEL HÜKÜMLER	123
Kural 1 Terimlerin kullanımı.....	123
Kural 2 Geçerli metinler.....	123
Kural 3 Değişiklikler.....	123
2. Bölüm MAHKEMENİN DÜZENLENMESİ VE İDARESİ	124
Kısım I MAHKEMENİN DÜZENLENMESİ VE İDARESİNE DAİR GENEL HÜKÜMLER	124
Kural 4 Genel Kurul oturumları.....	124
Kural 5 Madde 45 uyarınca yemin etme.....	124
Kural 6 Savcılık Makamı, Yazı İşleri çalışanları, tercümanlar ve çevirmenler tarafından yemin etme.....	125
Kural 7 Madde 39, paragraf 2 (b) (iii) uyarınca tek yargıç.....	125
Kural 8 Mesleki Davranış Kuralları.....	126
Kısım II SAVCILIK MAKAMI.....	126
Kural 9 Savcılık Makamının Çalışması.....	126
Kural 10 Bilgi ve delillerin tutulması.....	126
Kural 11 Savcılık görevlerinin vekaleten verilmesi.....	126
Kısım III YAZI İŞLERİ.....	127
Alt- Kısım 1 Yazı İşlerine ilişkin genel hükümler.....	127
Kural 12 Nitelikler ve Yazı İşleri Müdürünün ve Yazı İşleri Müdür Yardımcısının seçilmesi.....	127
Kural 13 Yazı İşleri Müdürünün görevleri.....	127
Kural 14 Yazı İşlerinin çalışması.....	128
Kural 15 Tutanaklar.....	128
Alt- Kısım 2 Mağdurlar ve Tanıklar Birimi.....	128
Kural 16 Yazı İşleri Müdürünün mağdurlara ve tanıklara ilişkin sorumlulukları.....	128
Kural 17 Birimin görevleri.....	129
Kural 18 Birimin sorumlulukları.....	130
Kural 19 Birimde uzman bulundurulması.....	131
Alt- Kısım 3 Müdafii.....	131
Kural 20 Yazı İşleri Müdürünün savunmanın haklarına ilişkin sorumlulukları.....	131
Kural 21 Hukuki yardım sağlanması.....	132
Kural 22 Savunma için müdafinin atanması ve nitelikleri.....	132
Kısım IV MAHKEMENİN İŞLEYİŞİNİ ETKİLEYEBİLECEK OLAN DURUMLAR.....	133
Alt- Kısım 1 Görevden alma ve disiplin önlemleri.....	133
Kural 23 Genel ilkeler.....	133
Kural 24 Ciddi suiistimalin ve görevi ciddi ihlalin tanımı.....	133
Kural 25 Daha az ciddi nitelikte suiistimalin tanımı.....	134
Kural 26 Şikayetlerin alınması.....	135
Kural 27 Savunma haklarına ilişkin ortak hükümler.....	135
Kural 28 Görevden geçici olarak alınma.....	135
Kural 29 Görevden almaya ilişkin bir talep durumunda usul.....	135
Kural 30 Disiplin önlemi için bir talep durumunda usul.....	136
Kural 31 Görevden alma.....	136
Kural 32 Disiplin önlemleri.....	136
Alt- Kısım 2 Mazeretli sayılma, davada yer alamama, ölüm ve istifa.....	136
Kural 33 Bir yargıcın, Savcının ya da bir Savcı Yardımcısının mazeretli sayılması.....	136

Kural 34 Bir yargıcın, Savcının ya da bir Savcı Yardımcısının davada yer alamaması.....	137
Kural 35 Bir yargıcın, Savcının ya da bir Savcı Yardımcısının mazeretli sayılmayı talep etme yükümlülüğü.....	137
Kural 36 Bir yargıcın, Savcının, bir Savcı Yardımcısının, Yazı İşleri Müdürünün ya da Yazı İşleri Müdür Yardımcısının Ölümü	138
Kural 37 Bir yargıcın, Savcının, bir Savcı Yardımcısının, Yazı İşleri Müdürünün ya da Yazı İşleri Müdür Yardımcısının İstifası	138
Alt- Kısım 3 Yer değiştirmeler ve yedek yargıçlar	138
Kural 38 Yer değiştirmeler	138
Kural 39 Yedek yargıçlar	138
Kısım V YAYIMLAMA, DİLLER VE ÇEVİRİ	139
Kural 40 Kararların Mahkemenin resmi dillerinde yayımlanması.....	139
Kural 41 Mahkemenin çalışma dilleri.....	139
Kural 42 Çeviri ve tercüme hizmetleri.....	140
Kural 43 Mahkeme belgelerinin yayımlanmasında uygulanacak usul	140
3. Bölüm YARGI YETKİSİ VE KABUL EDİLEBİLİRLİK	140
Kısım I MADDE 11, 12, 13 VE 14'E İLİŞKİN BEYANLAR VE GÖNDERMELER.....	140
Kural 44 Madde 12, paragraf 3'de öngörölen beyan.....	140
Kural 45 Bir durumun Savcıya havale edilmesi.....	140
Kısım II MADDE 15 ÇERÇEVESİNDE SORUŞTURMANIN BAŞLATILMASI.....	141
Kural 46 Madde 15, paragraf 1 ve 2 uyarınca Savcıya sağlanan bilgi.....	141
Kural 47 Madde 15, paragraf 2 uyarınca ifade alınması	141
Kural 48 Madde 15 paragraf 3 uyarınca bir soruşturmanın yürütölmesi için makul bir sürenin belirlenmesi	141
Kural 49 Madde 15, paragraf 6 uyarınca karar ve tebliğ	141
Kural 50 Soruşturmanın başlatılması için Ön Yargılama Dairesi tarafından yetkilendirilme usulü	142
Kısım III MADDE 17, 18 VE 19 UYARINCA İTİRAZLAR VE ÖN KARARLAR	142
Kural 51 Madde 17 uyarınca sağlanan bilgi	142
Kural 52 Madde 18, paragraf 1'de düzenlenen bildirim.....	143
Kural 53 Madde 18, paragraf 2'de düzenlenen yetki erteleme	143
Kural 54 Madde 18, paragraf 2 uyarınca Savcı tarafından uygulama	143
Kural 55 Madde 18, paragraf 2 ile ilgili yargılama işlemleri.....	143
Kural 56 Madde 18, paragraf 3 uyarınca yeniden incelemeyi takip eden Savcılık uygulaması	144
Kural 57 Madde 18, paragraf 6 uyarınca geçici önlemler.....	144
Kural 58 Madde 19 uyarınca yargılama işlemleri	144
Kural 59 Madde 19, paragraf 3 uyarınca yargılama işlemlerine katılma.....	145
Kural 60 İtirazları almaya yetkili organ	145
Kural 61 Madde 19, paragraf 8 uyarınca geçici önlemler.....	145
Kural 62 Madde 19, paragraf 10 uyarınca yargılama işlemleri	145
4. Bölüm YARGILAMA İŞLEMLERİNİN ÇEŞİTLİ SAFHALARINA İLİŞKİN HÜKÜMLER	146
Kısım I DELİLLER	146
Kural 63 Delillere ilişkin genel hükümler.....	146
Kural 64 Delillerin uygunluğu ve kabul edilebilirliğine ilişkin usul.....	146
Kural 65 Tanıkların icbar edilmesi	147

Kural 66 Yemin etme	147
Kural 67 Ses dalgası ya da video-bağlantısı teknolojisi vasıtasıyla canlı ifade verme	147
Kural 68 Evvelce kaydedilmiş ifade	147
Kural 69 Deliller hakkında anlaşmalar	148
Kural 70 Cinsel şiddet vakalarında delil prensipleri	148
Kural 71 Diğer cinsel davranış delilleri	148
Kural 72 Delillerin uygunluğunu ve kabul edilebilirliğini değerlendirmek için gizli usul	149
Kural 73 İmtiyazlı haberleşme ve bilgi	149
Kural 74 Bir tanık tarafından kendi kendini suçlama	150
Kural 75 Aile üyeleri tarafından suçlanma	152
Kısım II AÇIKLAMA	152
Kural 76 Kovuşturma tanıklarına ilişkin olarak yargılama öncesi açıklama	152
Kural 77 Savcının elindeki ya da kontrolündeki gereçlerin (eşyaların) incelenmesi	153
Kural 78 Savunmanın elinde ya da kontrolünde bulunan materyalin incelenmesi	153
Kural 79 Savunma tarafından açıklama	153
Kural 80 Madde 31, paragraf 3 uyarınca cezai sorumluluğu dışarıda bırakmak için bir neden ileri sürme usulleri	153
Kural 81 Açıklamaya ilişkin sınırlamalar	154
Kural 82 Madde 54, paragraf 3 (e) uyarınca korunan materyal ve bilginin ifşa edilmesine ilişkin sınırlamalar	155
Kural 83 Madde 67, paragraf 2 uyarınca aklamaya yönelik deliller hakkında karar	155
Kural 84 Açıklama ve yargılama için ek delil	155
Kısım III MAĞDURLAR VE TANIKLAR	156
Alt- Kısım 1 Mağdurlara ilişkin tanım ve genel ilkeler	156
Kural 85 Mağdurların tanımı	156
Kural 86 Genel Kural	156
Alt- Kısım 2 Mağdurların ve tanıkların korunması	156
Kural 87 Koruyucu önlemler	156
Kural 88 Özel Önlemler	158
Alt- Kısım 2 Mağdurların ve tanıkların korunması	158
Kural 89 Mağdurların yargılama işlemlerine katılma başvurusu	158
Kural 90 Mağdurların hukuki temsilcileri	159
Kural 91 Yasal temsilcilerin yargılama işlemlerine katılması	160
Kural 92 Mağdurlara ve onların yasal temsilcilerine bildirim	160
Kural 93 Mağdurların ya da onların yasal temsilcilerinin görüşleri	161
Alt- Kısım 4. Mağdurlara giderim	162
Kural 94 Talep üzerine usul	162
Kural 95 Mahkemenin resen harekete geçmesi üzerine usul	162
Kural 96 Giderim işlemlerinin yayımlanması	163
Kural 97 Giderimlerin belirlenmesi	163
Kural 98 Giderim Fonu	163
Kural 99 Madde 57, paragraf 3 (e), ve 75, paragraf 4 uyarınca müsadere amacıyla işbirliği ve koruyucu önlemler	164
Kısım IV MUHTELİF HÜKÜMLER	165
Kural 100 Yargılama işlemlerinin yeri	165
Kural 101 Süre sınırları	165
Kural 102 Yazılı olanlar dışındaki iletiler	165
Kural 103 Amicus Suriae (Mahkemenin dostları) ve diğer sunuş şekilleri	165

5. Bölüm SORUŞTURMA VE KOVUŞTURMA	166
Kısım I MADDE 53, PARAGRAF 1 VE 2 UYARINCA BİR SORUŞTURMANIN BAŞLATILMASI İLE İLGİLİ SAVCILIK KARARI	166
Kural 104 Savcı tarafından bilginin değerlendirilmesi	166
Kural 105 Bir soruşturmanın başlatılmayacağına ilişkin bir kararın Savcı tarafından bildirilmesi	166
Kural 106 Kovuşturma yapılmayacağına ilişkin bir kararın Savcı tarafından bildirilmesi ..	167
Kısım II MADDE 53, PARAGRAF 3 UYARINCA USUL	167
Kural 107 Madde 53, paragraf 3 (a) uyarınca yeniden inceleme talebi	167
Kural 108 Madde 53, paragraf 3 (a) uyarınca Ön Yargılama Dairesi kararı	168
Kural 109 Madde 53, paragraf 3 (b) uyarınca Ön Yargılama Dairesi tarafından yeniden inceleme	168
Kural 110 Madde 53, paragraf 3 (b) uyarınca Ön Yargılama Dairesi kararı	168
Kısım III Delillerin toplanması	169
Kural 111 Genel olarak sorgulama tutanağı	169
Kural 112 Sorguya çekmenin belirli vakalarda kaydedilmesi	169
Kural 113 İlgili kişinin sağlık durumuna ilişkin bilginin toplanması	170
Kural 114 Madde 56 uyarınca tek soruşturma olanağı	170
Kural 115 Madde 57, paragraf 3 (d) uyarınca bir Taraf Devletin ülkesinde delil toplanması	171
Kural 116 Madde 57, paragraf 3 (b) uyarınca savunmanın talebi üzerine delil toplanması	171
Kısım IV Özgürlüğün sınırlandırılması ve özgürlükten yoksun bırakma bakımından usul ..	172
Kural 117 Muhafız Devlette tutulma	172
Kural 118 Mahkemenin bulunduğu yerde Yargılama Öncesi tutulma	172
Kural 119 Şartlı salıverilme	173
Kural 120 Alıkoyma araçları	174
Kısım V MADDE 61 UYARINCA İDDİANAMENİN İNCELENMESİ İLE İLGİLİ İŞLEMLER	174
Kural 121 İddianamenin incelenmesi duruşması öncesi işlemler	174
Kural 122 Suçlanan kişinin huzurunda yapılan kabul edilebilirlik duruşmasında işlemler	175
Kural 123 İlgili kişinin kabul edilebilirlik duruşmasında hazır bulunmasını sağlamak için önlemler	176
Kural 124 Kabul edilebilirlik duruşmasında hazır bulunma hakkından feragat	177
Kural 125 Kabul edilebilirlik duruşmasını ilgili kişinin gıyabında yapma kararı	177
Kural 126 İlgili kişinin gıyabında yapılan kabul edilebilirlik duruşması	178
Kısım VI ÖN YARGILAMA SAFHASININ KAPANMASI	178
Kural 127 Çoklu iddialara ilişkin farklı kararlar durumunda usul	178
Kural 128 İddiaların değiştirilmesi	178
Kural 129 İddianamenin kabul edilebilirliği kararının bildirimi	179
Kural 130 Yargılama Dairesi'nin oluşturulması	179
6. Bölüm YARGILAMA USULÜ	179
Kural 131 Ön Yargılama Dairesi tarafından nakledilen işlem tutanakları	179
Kural 132 Durum toplantıları	179
Kural 133 Kabul edilebilirliğe ya da yargı yetkisine itirazlar	180
Kural 134 Yargılama işlemlerine ilişkin teklifler	180
Kural 135 Saniğin tıbbi muayenesi	180
Kural 136 Birleştirilmiş ve ayrılmış yargılamalar	181
Kural 137 Yargılama işlemlerinin tutanağı	181

Kural 138 Delillerin muhafazası.....	181
Kural 139 Suçun kabul edilmesi(ikrar) üzerine karar	182
Kural 140 İşlemlerin yürütülmesi ve ifade alma için talimatlar	182
Kural 141 Delillerin kapatılması ve kapanış konuşmaları.....	182
Kural 142 Müzakereler	183
Kural 143 Cezaya ya da giderime ilişkin hususlarda ek duruşmalar.....	183
Kural 144 Yargılama Dairesi kararlarının bildirimini.....	183
7. Bölüm CEZALAR.....	184
Kural 145 Cezanın belirlenmesi	184
Kural 146 Madde 77 uyarınca para cezalarının düzenlenmesi	185
Kural 147 Müsadere kararları	186
Kural 148 Para cezalarının ya da müsaderelelerin Giderim Fonuna aktarılması kararları.....	186
8. Bölüm TEMYİZ VE DÜZELTME	187
Kısım I GENEL HÜKÜMLER.....	187
Kural 149 Temyiz Dairesindeki işlemlere ilişkin Kurallar.....	187
Kısım II MAHKUMİYETLERE, BERAATLARA, CEZALARA VE GİDERİM KARARLARINA KARŞI TEMYİZ	187
Kural 150 Temyiz.....	187
Kural 151 Temyiz usulü	187
Kural 152 Temyiz başvurusuna devam edilmemesi.....	188
Kural 153 Tazminat kararlarına karşı temyiz üzerine hüküm.....	188
Kısım III DİĞER KARARLARA KARŞI TEMYİZ.....	188
Kural 154 Mahkemenin iznini gerektirmeyen temyiz.....	188
Kural 155 Mahkemenin iznini gerektiren temyiz.....	188
Kural 156 Temyiz usulü	189
Kural 157 Temyize devam edilmemesi	189
Kural 158 Temyiz üzerine hüküm.....	189
Kısım IV MAHKUMİYETİN YA DA CEZANIN DÜZELTİLMESİ	190
Kural 159 Düzeltme için başvuru.....	190
Kural 160 Düzeltme amacı ile nakletme.....	190
Kural 161 Düzeltme üzerine karar verme.....	190
9. Bölüm MAHKEMEYE KARŞI SUÇLAR VE KÖTÜ DAVRANIŞ.....	191
Kısım IV MADDE 70 UYARINCA ADALETİN YERİNE GETİRİLMESİNE KARŞI SUÇLAR	191
Kural 162 Yargı yetkisinin kullanımı	191
Kural 163 Statünün ve Kuralların uygulanması.....	191
Kural 164 Zamanaşımı süreleri	192
Kural 165 Soruşturma, kovuşturma ve yargılama	192
Kural 166 Madde 70 çerçevesinde cezalar	192
Kural 167 Uluslararası işbirliği ve adli yardım	193
Kural 168 <i>Ne bis in idem (Aynı suçtan ötürü iki kez yargılanmama)</i>	193
Kural 169 Derhal yakalama	193
Kısım II MADDE 71 UYARINCA MAHKEME ÖNÜNDE KÖTÜ DAVRANIŞ.....	194
Kural 170 İşlemlerin engellenmesi	194
Kural 171 Mahkemenin verdiği bir talimata uymayı reddetme	194
Kural 172 Madde 70 ve 71'in karşıladığı/kapsadığı davranış	194

10. Bölüm YAKALANMIŞ YA DA TUTUKLANMIŞ KİŞİYE TAZMİNAT ÖDENMESİ	195
Kural 173 Tazminat talebi	195
Kural 174 Tazminat isteme usulü	195
Kural 175 Tazminat miktarı	195
11. Bölüm ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ VE ADLİ YARDIM	196
Kısım I MADDE 87 ÇERÇEVESİNDE İŞBİRLİĞİ İÇİN TALEPLER	196
Kural 176 Uluslararası işbirliğine ve adli yardıma ilişkin herhangi bir başvurunun iletilmesinden ve alınmasından sorumlu Mahkeme organları	196
Kural 177 İletişim kanalları	196
Kural 178 Madde 87, paragraf 2 uyarınca Taraf Devletler tarafından seçilen dil	197
Kural 179 Statüye taraf olmayan Devletlere yöneltilen taleplerin dili	197
Kural 180 Başvuru kanallarında ya da işbirliği talebi dillerinde değişiklikler	197
Kısım II MADDE 89 VE 90 UYARINCA TESLİM ETME, GEÇİŞ VE YARIŞAN TALEPLER	197
Kural 181 Ulusal bir mahkeme önündeki bir vakanın kabul edilebilirliğine itiraz	197
Kural 182 Madde 89, paragraf 3 (e) uyarınca geçiş talebi	198
Kural 183 Olası geçici teslim etme	198
Kural 184 Teslim etme düzenlemeleri	198
Kural 185 Cezanın tamamlanması üzerine olması dışında bir kişinin Mahkeme nezaretinden salıverilmesi	198
Kural 186 Davanın kabul edilebilirliğine itiraz bağlamında yarışan talepler	199
Kısım III MADDE 91 VE 92 UYARINCA YAKALAMA VE TESLİM ETME İÇİN BELGELER	199
Kural 187 Teslim etme talebine ekli belgelerin çevirisi	199
Kural 188 Geçici yakalamadan sonra belgelerin sunulması için süre sınırı	199
Kural 189 Talebi destekleyen belgelerin iletilmesi	199
Kısım IV MADDE 93 ÇERÇEVESİNDE İŞBİRLİĞİ	200
Kural 190 Tanık için talebe ekli kendi kendini suçlamaya ilişkin talimat	200
Kural 191 Madde 93, paragraf 2 çerçevesinde Mahkeme tarafından sağlanan güvence	200
Kural 192 Alıkonulan bir kişinin nakledilmesi	200
Kural 193 Kişinin infaz Devletinden geçici olarak nakledilmesi	200
Kural 194 Mahkemeden talep edilen işbirliği	201
Kısım V MADDE 98 ÇERÇEVESİNDE İŞBİRLİĞİ	201
Kural 195 Bilgi temini	201
Kısım VI MADDE 101 UYARINCA ÖZGÜLÜK KURALI	202
Kural 196 Madde 101, paragraf 1'e dair görüşlerin temin edilmesi	202
Kural 197 Teslimin uzatılması	202
12. Bölüm İNFAZ	202
Kısım I MADDE 103 VE 104 UYARINCA DEVLETLERİN HAPİS CEZALARININ İNFAZINDAKİ ROLÜ VE İNFAZ DEVLETİNİN TAYİN EDİLMESİNDE DEĞİŞİKLİK	202
Kural 198 Mahkeme ve Devletler arasında iletişim	202
Kural 199 Kısım 10 çerçevesinde sorumlu olan organ	202
Kural 200 İnfaz Devletlerinin listesi	203
Kural 201 Adil dağılım prensipleri	203
Kural 202 Hükümlünün infaz Devletine gönderilme zamanı	203
Kural 203 Hükümlünün görüşleri	204
Kural 204 Tayine ilişkin bilgi	204
Kural 205 Belirli bir davada tayin etmenin reddedilmesi	204
Kural 206 Hükümlünün infaz Devletine gönderilmesi	204

Kural 207 Geçiş (transit).....	205
Kural 208 Masraflar	205
Kural 209 İnfaz Devleti tayin edilmesinde değişiklik.....	205
Kural 210 Bir infaz Devleti tayin edilmesinde değişiklik için usul	205
Kısım II MADDE 105, 106 VE 107 ÇERÇEVESİNDE İNFAZ, DENETİM VE NAKİL	206
Kural 211 Cezaların infazının denetimi ve hapis koşulları	206
Kural 212 Para cezalarının, müsaderelelerin ya da giderim önlemlerinin yerine getirilmesi için kişinin yeri hakkında bilgi.....	206
Kural 213 Madde 107, paragraf 3 için usul.....	207
Kısım III MADDE 108 ÇERÇEVESİNDEKİ DİĞER SUÇLARIN KOVUŞTURULMASINDA YA DA CEZALANDIRILMASINDA SINIRLANDIRMALAR	207
Kural 214 Ön yürütüm için kovuşturma ya da bir cezayı infaz etme talebi	207
Kural 215 Kovuşturma yapmak ya da bir cezayı infaz etmek için talep	208
Kural 216 İnfaza dair bilgi.....	208
Kısım IV PARA CEZALARININ, MÜSADERE ÖNLEMLERİNİN VE GİDERİM KARARLARININ İNFAZI.....	208
Kural 217 İşbirliği ve para cezalarının, müsadere ya da giderim kararlarının infazı için önlemler.....	208
Kural 218 Müsadere ve giderimler için kararlar.....	209
Kural 219 Giderim kararlarının değiştirilmemesi	209
Kural 220 Para cezalarına dair hükümlerin değiştirilmemesi	209
Kural 221 Mülkiyetin ya da servetin tanzim ya da tahsis edilmesi hakkında karar ...	210
Kural 222 Tebliğ ya da diğer herhangi bir önlem için yardım.....	210
Kısım V MADDE 110 ÇERÇEVESİNDE CEZADAN İNDİRİM YAPILMASINA İLİŞKİN YENİDEN İNCELEME	210
Kural 223 Cezada indirim yapılmasına ilişkin yeniden inceleme için kriterler.....	210
Kural 224 Cezada indirim yapılmasına ilişkin yeniden inceleme usulü.....	211
Kısım VI FİRAR.....	212
Kural 225 Firar durumunda madde 111 çerçevesinde önlemler	212

ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİNİN AYRICALIKLARI VE BAĞIŞIKLIKLARI HAKKINDA ANLAŞMA	213
Madde 1. Terimlerin kullanımı.....	213
Madde 2. Mahkemenin hukuki statüsü ve tüzel kişiliği.....	214
Madde 3. Mahkemenin ayrıcalıkları ve bağışıklıklarına dair genel hükümler.....	214
Madde 4. Mahkeme binasının dokunulmazlığı.....	214
Madde 5. Bayrak, amblem ve işaretler.....	215
Madde 6. Mahkemenin, mülkiyetinin, fonlarının ve mamelekinin dokunulmazlığı.....	215
Madde 7. Arşivlerin ve belgelerin dokunulmazlığı.....	215
Madde 8. Vergilerden, gümrük resimlerinden ve ithalat ya da ihracat kayıtlamalarından muafiyet.....	215
Madde 9. Resimlerin ve/veya vergilerin geri ödenmesi.....	216
Madde 10. Fonlar ve para kayıtlamalarından muafiyet.....	216
Madde 11. İletişim kolaylıkları.....	217
Madde 12. Mahkeme görevlerinin genel merkez dışında yerine getirilmesi.....	217
Madde 13. Meclise ve ona bağlı organlara katılan Devletlerin temsilcileri ve hükümetlerarası örgütlerin temsilcileri.....	217
Madde 14. Mahkemenin yargılama işlemlerine katılan Devletlerin temsilcileri.....	218
Madde 15. Yargıçlar, Savcı, Savcı Yardımcıları ve Yazı İşleri Müdürü.....	219
Madde 16. Yazı İşleri Müdür Yardımcısı, Savcılık Makamı çalışanları ve Yazı İşleri Çalışanları.....	220
Madde 17. Yerel olarak alınmış ve bu Anlaşma tarafından başka şekilde korunmayan/kapsanmayan personel.....	221
Madde 18. Müdafii ve savunmaya yardımcı olan kişiler.....	221
Madde 19. Tanıklar.....	222
Madde 20. Mağdurlar.....	223
Madde 21. Uzmanlar.....	223
Madde 22. Mahkemenin bulunduğu yerde hazır bulunmaları gereken diğer kişiler.....	224
Madde 23. Vatandaşlar ve daimi oturanlar.....	225
Madde 24. Taraf Devletlerin makamları ile işbirliği.....	225
Madde 25. Madde 13 ve 14'de öngörülen ayrıcalıklar ve bağışıklıklardan feragat.....	226
Madde 26. Madde 15-22'de öngörülen ayrıcalıklar ve bağışıklıklardan feragat.....	226
Madde 27. Sosyal güvenlik.....	227
Madde 28. Bildirim.....	227
Madde 29. Geçiş izni.....	227
Madde 30. Vizeler.....	227
Madde 31. Üçüncü taraflarla olan anlaşmazlıkların çözümü.....	227
Madde 32. Bu Anlaşmanın yorumlanmasına ya da uygulanmasına dair farklılıkların çözümü.....	228
Madde 33. Bu Anlaşmanın uygulanabilirliği.....	228
Madde 34. İmza, onaylama, kabul etme, tanıma ya da katılma.....	229
Madde 35. Yürürlüğe girme.....	229
Madde 36. Değişiklikler.....	229
Madde 37. Fesih.....	230
Madde 38. Depo etme.....	230
Madde 39. Geçerli metinler.....	230

ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİ ROMA STATÜSÜ*

GİRİŞ

Bu Statü'ye taraf devletler,

Bütün insanların ortak bağlarla birleştiği, ortak bir miras dahilinde kültürlerinin bir araya geldiği ve bu hassas mozaik'in her an dağılabileceğinden endişe duyulduğunun bilincinde olarak,

Bu yüzyıl süresince milyonlarca çocuk, kadın ve erkeğin, insanlık vicdanını derinden etkilemiş, hayal edilemeyen katliamların kurbanı olduğunu akılda tutarak,

Bu tür ağır suçların, dünyadaki barış, güvenlik ve esenliği tehdit ettiğini Kabul ederek,

Uluslararası toplumu bir bütün olarak yakından ilgilendiren, en ciddi suçların cezasız kalmaması ve ulusal düzeyde ve uluslararası işbirliğinin güçlendirilmesi suretiyle, bu suçların etkin bir şekilde kovuşturulmasının, güvence altına alınması gerektiğini teyit ederek,

Bu suçların faillerinin, cezasız kalmasına son verme ve böylece bu tür suçları önleme konusunda kararlı olarak,

Uluslararası suçların sorumluları üzerinde yargı yetkisinin kullanılmasının her devletin görevi olduğunu anımsayarak,

Birleşmiş Milletler Şartı Amaç ve İlkeleri ile özellikle tüm devletlerin, herhangi bir devletin toprak bütünlüğü ve siyasi bağımsızlığına karşı güç veya tehdit kullanmaktan veya Birleşmiş Milletler Amaçlarına uymayan müdahalelerden kaçınmaları gereğini tekrar teyit ederek,

Bu bağlamda Statünün hiçbir maddesinin, hiçbir devlete başka bir devletin işlerine ya da silahlı çatışmalarına karışma yetkisi vermediğini vurgulayarak,

Şimdiki ve gelecek nesillerin iyiliği için, uluslararası toplumu bir bütün olarak ilgilendiren, en ciddi suçlar üzerinde yargı yetkisi olan, Birleşmiş Milletler Sistemi ile ilişki içinde, bağımsız ve daimi bir Uluslararası Ceza Mahkemesi kurulması konusunda kararlı olarak,

Bu Statü altında kurulacak olan Uluslar arası Ceza Mahkemesi'nin, ulusal ceza yargı yetkisinin tamamlayıcısı olduğunu vurgulayarak,

Uluslararası adaletin uygulanacağına ilişkin, sonsuz güveni sağlama konusunda emin olarak,

Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır:

* Roma Statüsü 1 Temmuz 2002 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

1. BÖLÜM

MAHKEMENİN KURULUŞU

Madde 1

Mahkeme

Uluslararası Ceza Mahkemesi (Mahkeme) bu Statü ile kurulmuştur. Mahkeme, daimi bir kurumdur ve bu Statüde sözü edilen, uluslararası toplumu ilgilendiren en ciddi suçları işleyen kişiler üzerinde, yargı yetkisine sahiptir ve ulusal ceza yargı yetkisini tamamlayıcıdır. Mahkemenin yargı yetkisi ve işlevleri bu Statü hükümleri çerçevesinde belirlenir.

Madde 2

Mahkemenin Birleşmiş Milletler ile İlişkisi

Mahkemenin Birleşmiş Milletler ile ilişkileri, bu Statüye Taraf Devletler Kurulu tarafından uygun bulunur ve Mahkeme adına Mahkeme Başkanı tarafından akdedilecek bir anlaşma ile düzenlenir.

Madde 3

Mahkemenin Yeri

1. Mahkeme, Hollanda'nın ("ev sahibi devlet") Lahey kentinde kurulmuştur.
2. Mahkeme, ev sahibi devlet ile Taraf Devletler Kurulu tarafından onaylanıp, akabinde Mahkeme adına Mahkeme Başkanı tarafından sonuçlandırılacak bir "merkez bina anlaşması" yapar.
3. Mahkeme, gerekli gördüğü zaman bu Statüde öngörüldüğü şekliyle başka bir yerde toplanabilir.

Madde 4

Mahkemenin Hukuki Statüsü ve Yetkileri

1. Mahkeme, uluslararası tüzel kişiliğe sahiptir. Ayrıca işlevlerini yerine getirebilmek ve amaçlarını gerçekleştirebilmek için gerekli hukuksal yetkilere de sahiptir.
2. Mahkeme, bu Statü'de öngörülen görev ve yetkilerini herhangi bir taraf devlet ülkesinde ve özel bir anlaşma ile herhangi bir devletin ülkesinde uygular.

2. BÖLÜM

YARGI YETKİSİ, KABUL EDİLEBİLİRLİK VE UYGULANACAK HUKUK

Madde 5

Mahkemenin Yargı Yetkisine Giren Suçlar

1. Mahkemenin yargı yetkisi, uluslararası toplumu bir bütün olarak ilgilendiren en ciddi suçlar ile sınırlıdır. Mahkeme, bu Statü'ye uygun olarak, aşağıdaki suçlar hakkında yargı yetkisine sahiptir:
 - (a) Soykırım suçu;
 - (b) İnsanlığa karşı suçlar;
 - (c) Savaş suçları;
 - (d) Saldırı suçu.
2. Mahkeme, saldırı suçu üzerindeki yargı yetkisini, 121 ve 123. maddelere uygun bir şekilde suçu tanımlayan ve bu suçla ilgili olarak Mahkeme'nin hangi durumlarda bu yetkisini kullanacağını ortaya koyan bir hüküm kabul edildikten sonra yerine getirir. Böyle bir hüküm, Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin ilgili hükümleri ile uyumlu olmalıdır.

Madde 6

Soykırım

Bu Statünün amaçları bakımından, ulusal, etnik, ırksal veya dinsel bir grubu, kısmen veya tamamen ortadan kaldırmak amacıyla işlenen aşağıdaki fiillerden her hangi biri, soykırım suçunu oluşturur.

- a) Gruba mensup olanların öldürülmesi;
- b) Grubun mensuplarına ciddi surette bedensel veya zihinsel zarar verilmesi;
- c) Grubun bütünüyle veya kısmen, fiziksel varlığını ortadan kaldıracağı hesaplanarak yaşam şartlarını kasten değiştirmek;
- d) Grup içinde doğumları engellemek amacıyla tedbirler almak;
- e) Gruba mensup çocukları zorla bir başka gruba nakletmek;

Madde 7

İnsanlığa karşı suçlar

1. Bu Statünün amaçları bakımından "insanlığa karşı suçlar", herhangi bir sivil nüfusa karşı yaygın veya sistematik bir saldırının parçası olarak işlenen aşağıdaki fiilleri kapsamaktadır:

- (a) Öldürme;
- (b) Toplu yok etme;
- (c) Köleleştirme;
- (d) Nüfusun sürgün edilmesi veya zorla nakli;
- (e) Uluslararası hukukun temel kurallarını ihlal ederek, hapsedme veya fiziksel özgürlükten başka biçimlerde mahrum etme;
- (f) İşkence;
- (g) Irza geçme, cinsel kölelik, zorla fuhuş, zorla hamile bırakma, zorla kısırlaştırma veya benzer ağırlıkla diğer cinsel şiddet şekilleri;
- (h) Paragraf 3'te tanımlandığı şekliyle, her hangi bir tanımlanabilir grup veya topluluğa karşı, bu paragrafta atıf yapılan her hangi bir eylemle veya Mahkemenin yetki alanındaki her hangi bir suçla bağlantılı olarak siyasi, ırki, ulusal, etnik, kültürel, dinsel, cinsel veya evrensel olarak uluslararası hukukta kabul edilemez diğer nedenlere dayalı zulüm;
- (i) Kişilerin zorla kaybedilmesi;
- (j) Apartheid (Irk ayrımcılığı) suçu;
- (k) Kasıtlı olarak ciddi ıstıraplara ya da bedensel veya zihinsel veya fiziksel sağlıkta ciddi hasara neden olan benzer nitelikteki diğer insanlık dışı eylemler.

2. 1. paragrafın amaçları bakımından:

- (a) "Herhangi bir sivil topluluğa yöneltilmiş saldırı", devlet ya da kurumsal bir politikanın uzantısı ya da bu politikanın daha da ileri götürülmesine yönelik olarak 1. paragrafta belirtilen eylemlerin herhangi bir sivil topluluğa karşı müteaddit kereler yapılması anlamına gelir;
- (b) "Toplu yok etme", nüfusun bir bölümünü yok etmek amacıyla, yiyecek ve ilaca erişimden mahrum bırakmanın yanı sıra yaşam koşullarını kasten kötüleştirmeyi de içerir;
- (c) "Köleleştirme", kadın ve çocuklar başta olmak üzere, bir kişi üzerinde sahiplik hakkına dayalı yetkilerin, insan ticareti dahil kullanılması anlamına gelir;
- (d) "Nüfusun sürgün edilmesi veya zorla nakli", uluslararası hukukta izin verilen gerekçeler olmaksızın, bir yerde hukuka uygun olarak ikamet eden insanların zorla yerlerinden edilmeleri ya da başka zorlayıcı fiillerle yer değiştirilmeleri anlamına gelir;
- (e) "İşkence", hukuksal yaptırımların doğasına ve buna bağlı olarak kaynaklanan acı ve ıstırap hariç olmak üzere, gözaltında bulunan veya sanığın gözetiminde bulunan bir kişinin, fiziksel ya da zihinsel olarak şiddetli acı veya ıstırap çekmesini bilerek sağlama anlamına gelir;
- (f) "Zorla hamile bırakma", uluslararası hukukun ciddi bir şekilde ihlali veya bir topluluğun etnik bileşimini değiştirme amacıyla, bir kadının arzusu olmadan zorla hamile bırakılması anlamına gelir; ancak bu tanım, hiçbir şekilde hamileliğe ilişkin ulusal yasaları etkileyecek şekilde yorumlanamaz;

- (g) “Zulüm”, bir grubun veya topluluğun, kimliğinden dolayı, uluslararası hukuka aykırı olarak, temel haklardan ağır bir şekilde mahrum bırakılması anlamına gelir;
- (h) “Apartheid (İrk ayrımcılığı) suçu”, bir ırkın, başka bir ırk grubu veya grupları üzerinde, sistematik hakimiyet ve baskı kurmaya yönelik kurumsal bir rejim çerçevesinde ve bu rejimi koruma amacıyla işlediği ve 1. paragrafta sözü edilen insanlık dışı fiiller anlamına gelir;
- (i) “Kişilerin zorla kaybedilmesi” bir devlet veya siyasi bir örgüt tarafından ya da onların yetkisi, desteği ve bilgisi dahilinde, kişilerin gözaltına alınması, tutuklanması veya kaçırılmasını takiben, bu kişilerin uzunca bir süre, kanun korumasından uzak tutulması amacıyla, nerede oldukları ve akıbetleri hakkında bilgi vermeyi reddetme ve bu kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldıkları bilgisini inkar anlamına gelir;
3. Bu Statünün amacı bakımından “cinsiyet” toplumsal bağlamda, kadın ve erkek olmak üzere iki cinse atıf yapmaktadır. “Cinsiyet” terimi, yukarıda açıklanandan başka bir anlam taşımamaktadır.

Madde 8

Savaş Suçları

1. Bir plan veya politikanın ya da bu tarz suçların geniş çapta işlenmesinin bir parçası olarak işlenmesi başta olmak üzere, Mahkemenin savaş suçları üzerinde yargı yetkisi vardır.
2. Bu Statünün amacına uygun olarak, “savaş suçları” şu anlamlara gelir:
- (a) 12 Ağustos 1949 tarihli Cenevre Sözleşmeleri'nin çok ciddi şekilde ihlali, başka bir deyişle, Cenevre Sözleşmesi hükümlerine göre korunan şahıs ve mallardan herhangi birine karşı aşağıdaki fiiller:
- i) Kasten öldürme;
- ii) Biyolojik deneyler dahil işkence veya insanlık dışı muamele;
- iii) Vücuda veya sağlığına kasten büyük ıstırap verme veya ciddi yaralamaya sebep olma;
- iv) Askeri gereklilik olmadan, yasadışı ve keyfi olarak mülkiyetin yaygın yok edilmesi veya sahiplenilmesi;
- v) Bir savaş esirinin veya koruma altındaki bir diğer şahsın, düşman devlet silahlı kuvvetlerinde hizmet etmeye zorlanması;
- vi) Bir savaş esirinin veya koruma altındaki bir diğer şahsın, kasti olarak adil ve olağan yargılanma hakkından yoksun bırakılması;
- vii) Hukuka aykırı sürgün ya da nakletme ya da hukuka aykırı alıkoyma
- viii) Rehin alma.

- (b) Uluslararası hukukun mevcut sistemi içerisinde, uluslararası silahlı çatışmalarda uygulanabilir yasa ve geleneklerin diğer ciddi ihlalleri, yani, aşağıdaki fiillerden herhangi birisi:
- i) Çarpışmalarda doğrudan yer almayan sivil bireylere ya da sivil nüfusa karşı kasten saldırı yöneltilmesi;
 - ii) Askeri olmayan, yani askeri maksatlı olmayan sivil hedeflere karşı kasten saldırı düzenlenmesi;
 - iii) Uluslararası silahlı çatışmalar hukuku çatısı altında, siviller ya da sivil nesnelere sağlanan korumadan yararlanma hakları olduğu sürece, Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne göre, barış gücü ya da insani yardıma tahsis edilmiş görevli personel, tesis, malzeme, birlik veya araçlara kasten saldırı yöneltilmesi;
 - iv) Tahmin edilen somut ve doğrudan askeri avantajlara kıyasla, aşırı olacak şekilde, sivillerin yaralanmasına veya ölmesine veya sivil nesnelere zarar görmesine yol açacağı ve geniş çapta, uzun vadeli ve ağır bir biçimde doğal çevreye zarar vereceğinin bilincinde olarak saldırı başlatılması;
 - v) Savunmasız veya askeri hedef oluşturmayan kent, köy, yerleşim yeri veya binaların bombalanması veya bu yerlere herhangi bir araçla saldırılması;
 - vi) Silahını bırakmış, kendisini savunma araçlarından yoksun ve isteğiyle teslim olmuş bir askeri öldürme veya yaralama;
 - vii) Teslim bayrağını, Birleşmiş Milletler veya düşman bayraklarını, askeri rütbelerini ve üniformalarını, yine aynı şekilde Cenevre Sözleşmeleri'nin ayırt edici amblemlerini, uygunsuz şekilde kullanarak ölüme veya ciddi yaralanmaya sebebiyet verme;
 - viii) İşgalci devletin kendi sivil nüfusunun bir bölümünü işgal ettiği topraklara doğrudan veya dolaylı olarak nakletmesi veya işgal edilen topraklardaki nüfusun tamamının veya bir kısmının bu ülke içinde veya dışında sürülmesi veya nakli;
 - ix) Askeri amaçlı olmaması koşuluyla din, eğitim, sanat, bilim veya yardım amaçlarıyla kullanılan binalara, tarihi eserlere, hastanelere ve hasta ve yaralıların toplandığı yerlere kasten saldırı düzenlenmesi;
 - x) Karşı tarafın hakimiyeti altında bulunan kişilerin tıp, diş veya hastane tedavisi gerekliliği olmadan, kişisel çıkarlarına aykırı bir şekilde ölüme yol açabilecek veya sağlığı ciddi tehlikeye düşürebilecek nitelikte tıbbi veya bilimsel deneylere tabi tutulması veya fiziksel sakatlanmaya maruz bırakılması;
 - xi) Düşman ulus ya da orduya bağlı bireylerin haince öldürülmesi veya yaralanması;

- xii) Merhamet gösterilmeyeceğini ilan etme;
- xiii) Savaşın gereklilikleri elkoyma veya imha etmeyi zorunlu kılmadıkça düşman mülkiyetinin imha edilmesi veya bu mallara el konulması;
- xiv) Düşman taraf uyruklu kişilerin, mahkemelerdeki hak ve eylemlerinin ortadan kaldırıldığını, askıya alındığını veya kabul edilemez olduğunu ilan etme;
- xv) Düşman taraf uyruklu kişileri, savaş başlamadan önce savaşın tarafın hizmetinde bulunmuş olsalar bile kendi devletlerine karşı savaş hareketlerinde yer almaya zorlama;
- xvi) Saldırı sonucu ele geçirilmiş olsa bile bir kenti ya da yeri yağmalama;
- xvii) Zehir veya zehirli silahların kullanılması;
- xviii) Boğucu, zehirli veya diğer gazlar ile benzeri sıvı, malzeme veya cihazlar kullanılması;
- xix) Çekirdeği tam kapatmayan veya yarararak ayrılan mermiler gibi insan vücuduna kolayca giren veya vücutta parçalanan mermi kullanılması;
- xx) Gereksiz yaralanmaya veya ıstıraba yol açan veya 121 ve 123. maddeler hükümlerine uygun olarak bu Statü'ye bir ek şeklinde dahil edilmesi ve geniş yasaklamaya tabi olması halinde, kendiliğinden ve ayırım yapmadan uluslararası savaş hukuku ihlalleri oluşturan silah, mermi, malzeme veya savaş yöntemleri kullanılması;
- xxi) İnsan onuruna hakaret eder nitelikte, özellikle aşağılayıcı ve küçük düşürücü davranışlar;
- xxii) 7.maddenin 2(f) paragrafında tanımlandığı gibi ırza geçme, cinsel köleleştirme, fahişeliğe zorlama, hamileliğe zorlama, kısırlaştırmaya zorlama veya Cenevre Sözleşmeleri'ni ciddi şekilde ihlal eden diğer cinsel şiddet çeşitlerine başvurulması;
- xxiii) Belli noktaları, alanları veya askeri güçleri askeri operasyonlardan muaf tutmak için, bir sivilin veya diğer korunmuş bir kimsenin varlığının kullanılması;
- xxiv) Uluslararası hukuka uygun bir şekilde, Cenevre Sözleşmeleri'nin ayırt edici amblemlerini kullanan binalara, malzemeye, sağlık ve ulaşım birimlerine kasten saldırı düzenlenmesi;
- xxv) Cenevre Sözleşmeleri ile sağlanan yardım malzemelerini bilerek engelleme dahil olmak üzere, yaşamları için vazgeçilmez maddelerden mahrum etmek suretiyle sivillerin aç bırakılmasının, bir savaş yöntemi olarak kullanılması;

- xxvi) 15 yaşından küçük çocukların ulusal silahlı kuvvetlere çağırılması, askere alınması veya çatışmalarda aktif olarak kullanılması;
- (c) Uluslararası nitelik taşımayan bir silahlı çatışmada, 12 Ağustos 1949 Cenevre Sözleşmeleri'nin müşterek 3. maddesinin ciddi ihlalleri; yani, çatışmalarda aktif olarak yer almayan kişilere, silahlarını bırakmış silahlı kuvvetler mensupları dahil hastalık, yaralanma, tutulma veya herhangi bir nedenle çatışma dışı kalmış (hors de combat) kişilere karşı işlenen aşağıdaki fiiller:
- i) Yaşam hakkına ve kişiye karşı şiddet, özellikle her türlü öldürme, sakat bırakma, zalimane muamele ve işkence;
 - ii) İnsan onuruna hakaret eden, özellikle aşağılayan ve küçük düşürücü davranışlar;
 - iii) Rehin alma;
 - iv) Kanuna dayalı ve gerekliliği genel kabul görmüş hukuksal güvencelere sahip, olağan bir mahkeme kararı olmadan cezalandırma ve infaz;
- (d) Paragraf 2 (c) uluslararası nitelikte olmayan silahlı çatışmalara uygulanır ve dolayısıyla gösteriler, münferit ve zaman zaman meydana gelen şiddet hareketleri veya benzer nitelikteki diğer fiiller gibi iç karışıklıklar ve gerginliklere uygulanmaz.
- (e) Mevcut uluslararası hukuk çerçevesinde, uluslararası karakterde olmayan ancak silahlı çatışmalarda uygulanabilir hukukun ve teamüllerin diğer ciddi ihlalleri; yani aşağıdaki eylemlerden herhangi biri:
- i) Çarpışmalarda doğrudan yer almayan sivillere karşı veya sivil nüfusa karşı kasten saldırı düzenlenmesi;
 - ii) Uluslararası hukuka uygun bir şekilde Cenevre Sözleşmelerinin ayırt edici amblemlerini kullanan personele, malzemeye, tıbbi birimlere ve nakliye araçlarına kasten saldırı düzenlenmesi;
 - iii) Silahlı çatışma hukukuna göre, sivillere ve sivil nesnelere sağlanmış korumaya hak kazanmaları şartıyla, Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne uygun bir şekilde insani yardımda veya barış gücü görevinde bulunan personele, tesislere, malzemeye, birimlere veya araçlara karşı kasten saldırı düzenlenmesi;
 - iv) Askeri amaçlı olmaması koşuluyla dini, eğitim, sanat, bilim veya hayır amaçlarıyla kullanılan binalara, tarihi eserlere, hastanelere ve hasta ve yaralıların toplandığı yerlere bilerek saldırı düzenlenmesi;
 - v) Saldırı sonucu ele geçirilmiş olsa dahi, bir kenti ya da yeri yağmalama;
 - vi) 7.maddenin 2(f) paragrafında tanımlandığı gibi ırza geçme, cinsel köleleştirme, fahişeliğe zorlama, hamileliğe zorlama, kısırlaştırmaya

- zorlama veya Cenevre Sözleşmeleri'ni ciddi şekilde ihlal eden diğer cinsel şiddet çeşitlerine başvurulması;
- vii) 15 yaşından küçük çocukların, ulusal silahlı kuvvetlere çağırılması, askere alınması veya çatışmalarda aktif olarak kullanılması;
- viii) Çatışmadan kaynaklanan nedenlerden dolayı, sivillerin güvenliği veya askeri nedenler gerektirmedikçe sivillerin yer değiştirilmesi talimatı verilmesi;
- ix) Karşı tarafın savaşıncılarını haince öldürme veya yaralama;
- x) Merhamet gösterilmeyeceğini ilan etme;
- xi) Karşı tarafın hakimiyeti altında bulunan kişilerin tıp, diş veya hastane tedavisi gerekliliği olmadan, kişisel çıkarlarına aykırı bir şekilde ölüme yol açabilecek veya sağlığı ciddi tehlikeye düşürebilecek nitelikte tıbbi veya bilimsel deneylere tabi tutulması veya fiziksel sakatlanmaya maruz bırakılması;
- xii) Savaşın gereklilikleri elkoymayı veya imha etmeyi zorunlu kılmadıkça düşman mallarının imha edilmesi veya bu mallara el konulması;
- (f) Paragraf 2 (e), uluslararası nitelikte olmayan silahlı çatışmalara uygulanır ve dolayısıyla gösteriler, münferit ve zaman zaman meydana gelen şiddet hareketleri veya benzer nitelikte diğer fiiller gibi iç karışıklıklar ve gerginliklere uygulanmaz. Bir devletin toprakları dahilinde, hükümet kurumları ile organize silahlı gruplar arasında ya da bu grupların kendi aralarında meydana gelen uzun süreli silahlı çatışmalarda uygulanır.
3. 2 (c) ve (d) paragraflarındaki hiçbir ifade, bir hükümetin, devlet dahilinde kanun ve düzeni sürdürme, yeniden kurma veya devletin birliğini ve toprak bütünlüğünü tüm yasal araçlarla koruma sorumluluğuna etki etmez.

Madde 9

Suçun Unsurları

1. Suçun unsurları, Mahkeme'ye 6., 7. ve 8. maddelerin yorumlanmasında ve uygulanmasında yardımcı olur. Suçun unsurları, Taraf Devletler Kurulu üyelerinin 2/3 çoğunluğu ile kabul edilir.
2. Suçun unsurlarında yapılacak değişiklikler aşağıdakiler tarafından önerilebilir:
 - (a) Herhangi bir taraf devlet;
 - (b) Mutlak çoğunlukla hareket eden yargıçlar;
 - (c) Savcı

Bu tür değişiklikler Taraf Devletler Kurulu üyelerinin 2/3 çoğunluğu ile kabul edilir.
3. Suçun unsurları ile bunlarda yapılacak değişiklikler bu Statü ile tutarlı olmalıdır.

Madde 10

Bu bölümdeki hiçbir hüküm, bu Statünün amaçlarından farklı olarak, mevcut veya gelişmekte olan uluslararası hukuk normlarını, hiç bir surette sınırlayıcı veya haleldar edecek şekilde yorumlanamaz.

Madde11

Zaman bakımından yargı yetkisi

1. Mahkeme, bu Statünün yürürlüğe girmesinden sonra işlenen suçlar üzerinde yargı yetkisine sahiptir.
2. Eğer bir Devlet, Statü yürürlüğe girdikten sonra bu Statü'ye taraf olursa; 2. maddenin 3. paragrafına göre devlet tarafından bir bildirimde bulunulmadıkça, Mahkeme o devlet için yargı yetkisini sadece Statü'ye taraf olduktan sonra işlenen suçlar için kullanabilir.

Madde 12

Yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin ön koşullar

1. Bir devlet, bu Statüye taraf olmakla, 5. maddede bahsi geçen suçlarla ilgili olarak Mahkemenin yargı yetkisini kabul etmiş olur.
2. Aşağıdaki devletlerden bir veya daha fazlası Statüye taraf ise ya da 3. paragrafa uygun olarak yargı yetkisini tanımış ise Mahkeme 13. maddenin (a) veya (c) bentleri ile ilgili olarak yargı yetkisini kullanabilir:
 - (a) Toprakları üzerinde sorun teşkil eden olayın meydana geldiği devlet ya da suç, bir uçak veya gemide işlenmiş ise gemi veya uçağın kayıtlı bulunduğu devlet;
 - (b) Suçlanan kişinin vatandaşı olduğu devlet.
3. Bu Statüye taraf olmayan devletin 2. paragrafa göre kabulü aranıyorsa, o devlet Mahkeme Yazı İşleri Dairesi'ne sunacağı bir bildirme ile suç konusu olayla ilgili olarak, Mahkemenin yargı yetkisini kabul edebilir. Kabul eden devlet 9. Bölüm'e uygun olarak erteleme ya da istisna olmaksızın Mahkeme ile işbirliği yapacaktır.

Madde 13

Yargı yetkisinin kullanılması

Bu Statü hükümleri gereğince, 5. maddede söz konusu bir suç ile ilgili olarak Mahkeme, aşağıdaki koşullarda yargı yetkisini kullanabilir:

- (a) Bir veya birden fazla suçun işlenmiş görüldüğü bir durumun 14. madde gereğince bir taraf devlet tarafından Mahkeme savcısına bildirilmesi;

- (b) Bir veya birden fazla suçun işlenmiş görüldüğü bir durumun Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'nin VII. bölümüne uygun olarak hareket eden BM Güvenlik Konseyi tarafından Mahkeme savcısına bildirilmesi;
- (c) Bir suçun işlendiğine dair savcı tarafından 15. madde gereğince soruşturma başlatılması.

Madde 14

Bir Taraf Devlet tarafından bir durum hakkında başvuru

1. Bir taraf devlet, Mahkeme savcısına, Mahkemenin yargı yetkisine giren bir veya birden fazla suçun işlenmiş görüldüğünü bildirip, bu suçlarla ilgili bir ya da daha fazla belirlenmiş kişinin yargılanıp yargılanmayacağı hususunun belirlenmesi amacıyla durumun soruşturulmasını savcıdan talep edebilir.
2. Bir başvuru, mümkün olduğu kadar ilgili yönleri ortaya koymalı ve başvuran devletin elindeki belgelerle desteklenmelidir.

Madde 15

Savcı

1. Savcı, Mahkemenin yargı yetkisi alanına giren suçlarla ilgili bilgilere dayanarak kendiliğinden soruşturma açabilir.
2. Savcı, gelen bilginin ciddiliğini araştırır. Bu amaçla devletlerden, Birleşmiş Milletler organlarından, hükümetler arası veya hükümet dışı örgütlerden veya uygun gördüğü diğer güvenilir kaynaklardan ek bilgi isteyebilir ve Mahkemenin bulunduğu yerde yazılı veya sözlü ifade alabilir.
3. Savcı, bir soruşturmanın derinleştirilmesi için makul temeller olduğuna karar verirse, Ön Yargılama Dairesinden, topladığı destekleyici belgeleri sunarak bir soruşturma yetkisi talebinde bulunur. Mağdurlar, Ön Yargılama Dairesine Usul ve Delil Kurallarına uygun olarak açıklama yapabilirler.
4. Talebi ve destekleyici belgeleri inceledikten sonra Ön Yargılama Dairesi soruşturmayı derinleştirmek için makul veriler olduğuna kanaat getirirse ve dava, Mahkemenin yargı yetkisine giriyor görünüyorsa, davanın kabul edilebilirliği ve yargı yetkisi konularında, Mahkemenin sonraki tespitlerine bakmaksızın, soruşturmayı başlatma yetkisi verir.
5. Soruşturma yetkisi verilmesinin Ön Yargılama Dairesince reddedilmesi, Savcının sonradan aynı durumla ilgili olarak, yeni olay ve delillere dayalı bir talepte bulunmasına engel teşkil etmez.
6. Eğer Paragraf 1 ve 2'de belirtilen ön incelemenin sonucunda, Savcı, sağlanan bilginin bir soruşturma için makul bir temel oluşturmadığı sonucuna varırsa; bu bilgiyi sunanlar savcı tarafından bilgilendirilir. Bu durum, Savcının aynı durumla ilgili olarak, yeni olay ve delillerin ışığında, sonradan sunulan bilgileri değerlendirmesine engel değildir.

Madde 16

Soruşturmanın ya da davanın ertelenmesi

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin, Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'nin VII. Bölümüne dayanarak aldığı karar dahilinde, Mahkeme'den talepte bulunmasından itibaren 12 ay süreyle, bu Statüye dayanarak hiçbir soruşturma veya dava açılmaz veya açılan bir davaya devam edilemez; talep, aynı koşullar altında Konsey tarafından yenilenebilir.

Madde 17

Kabul edilebilirlik konuları

1. Giriş bölümünün 10. paragrafı ile 1. maddeye istinaden Mahkeme, aşağıdaki davaları kabul edilemez bulacaktır:
 - (a) Soruşturma veya kovuşturma yapmaya isteksiz davrandığı veya gerçekten muktedir olmadığı haller dışında, yargı yetkisi bulunan devlet tarafından, dava konusu olayın soruşturulması veya kovuşturulması halinde;
 - (b) Yargılama konusunda isteksiz veya yargılamaya gerçekten imkanı bulunmadığı haller dışında, yargı yetkisine sahip devletin, olayı soruşturduktan sonra ilgili şahsı yargılamaya gerek olmadığına karar vermesi halinde,
 - (c) İlgili şahsın, şikayet konusu olaydan dolayı, daha önceden yargılanmış ve Mahkeme tarafından 20. maddenin 3. paragrafı uyarınca, şahsın yargılanmasına izin verilmemiş olması halinde;
 - (d) Dava konusunun, Mahkeme tarafından başkaca işlem gerektirecek derecede ağır bulunmaması halinde;
2. Belli bir davada, yargılama konusundaki isteksizlik durumunu tespit etmek amacıyla Mahkeme, uluslararası hukuk tarafından tanınmış ilkelere dayanarak aşağıdaki hususların bir veya birkaçının olayda mevcut olup olmadığını dikkate alır:
 - (a) İlgili şahsın, Mahkeme'nin yargı yetkisine giren 5. maddede bahsi geçen suçlardan doğan sorumluluğunu gizlemek amacıyla işlemler yapılması veya yapılmakta olması veya ulusal bir karar alınması;
 - (b) İlgili şahsı yargı önüne getirme amacıyla bağdaşmayacak şekilde, yasal işlemlerde makul olmayan gecikme olması;
 - (c) Yasal işlemlerin bağımsız ve tarafsız bir şekilde yerine getirilmemiş veya getirilmemekte olması ve bu işlemlerin ilgili şahsı adalet önüne getirme niyetiyle bağdaşmayacak şekilde yürütülmesi.
3. Belli bir davada, yetersizliğin tespiti amacıyla Mahkeme, ulusal yargı sisteminin bir kısmının veya tamamının çökmesi veya işlemez halde olmasına bağlı

olarak Devletin sanığı veya gerekli kanıt ve ifadeleri elde etmesinin veya başka bir şekilde yasal işlemleri yürütmesinin mümkün olup olmadığını inceler.

Madde 18

Kabul edilebilirlik konusunda başlangıç kuralları

1. 13 (a) maddesine uygun olarak Mahkeme'ye bir olay hakkında başvuruda bulunulup, Savcı tarafından bir soruşturma açılması hususunda makul nedenler bulunduğuna karar verildiğinde ya da Savcı tarafından 13. (c) ve 15. maddelerine uygun olarak soruşturma başlatıldığında; Savcı, mevcut bilgileri dikkate alarak, bütün taraf devletlere ve söz konusu suç üzerinde normal olarak yargı yetkisi bulunan devletlere bildirimde bulunur. Savcı, uygun gördüğü takdirde, devletlere bildirimini gizlilik temelinde yapabilir ve şahısları koruma, delillerin yok edilmesi ve şahısların kaçmasını önleme amacıyla devletlere verdiği bilgilerin kapsamını sınırlayabilir.
2. Bildirimin alınışını takiben bir ay içinde, bir devlet Mahkeme'ye, 5. maddede bahsi geçen suçları oluşturan eylemlerle ilgili olarak veya devletlere verilen bildirimdeki bilgilere dayanarak, yargı yetkisi dahilindeki vatandaşları ya da diğer kişileri yargıladığını veya yargılamakta olduğunu bildirebilir. Bu devletin talebiyle, Savcı tarafından yapılan başvuru hakkında, Ön Yargılama Dairesi soruşturma yapmaya yetkilendirme kararı vermezse, Savcı, devletin ilgili kimseleri soruşturması sonuçlanıncaya kadar kendi soruşturmasını erteler.
3. Savcının, soruşturmayı ilgili devletin soruşturmasını bitmesine kadar ertelemesi, erteleme tarihinden 6 ay sonra veya Devletin soruşturmayı gerçekten yürütmek için isteksizliğinde veya yetersizliğine dayalı olarak şartlarda önemli bir değişiklik olması halinde, her an, Savcı tarafından yeniden gözden geçirmeye açıktır.
4. İlgili devlet veya Savcı, Ön Yargılama Dairesinin kararına karşı, 82.maddeye uygun olarak Temyiz Dairesine başvurabilirler. Temyiz başvurusu, ivedilikle sonuçlandırılır.
5. 2. paragrafa uygun olarak, Savcı tarafından bir soruşturma ertelenmişse; Savcı, ilgili devletten soruşturmanın ilerlemesi veya yargılama olup olmadığı hakkında düzenli olarak bilgi talep edebilir. Taraf devletler bu taleplere yersiz bir gecikme olmaksızın cevap verirler.
6. Ön Yargılama Dairesi bir karar verinceye kadar veya Savcı herhangi bir zamanda bu maddeye dayanarak, bir soruşturmayı ertelediğinde; önemli bir delil elde etmek için yeniden ele geçmeyecek bir fırsat bulunduğu veya böyle bir delilin sonradan elde edilmesi hususunda ciddi bir risk bulunduğu zaman, Savcı, Ön Yargılama Dairesinden gerekli soruşturma adımlarını atıp, delilleri korumak amacıyla istisnai olarak yetki isteyebilir.
7. Bu madde uyarınca Ön Yargılama Dairesinin kararına katılmayan bir Devlet, şartlarda önemli değişiklik veya ilave önemli bulgular olduğuna dayanarak 19. madde uyarınca bir davanın kabul edilebilirliğine itiraz edebilir.

Madde 19

Mahkeme'nin yargı yetkisine veya bir davanın kabul edilebilirliğine itiraz

1. Mahkeme, önüne getirilen bir dava üzerinde yargı yetkisine sahip olup olmadığına kendiliğinden karar verir. Mahkeme, 17. maddeye uygun olarak bir davanın kabul edilebilirliğini resen belirleyebilir.
2. 17. maddede yer alan nedenlerle bir davanın kabul edilebilirliğine veya Mahkeme'nin yargı yetkisine karşı aşağıdaki kişiler tarafından itiraz edilebilir:
 - (a) 58. maddeye göre yakalanması veya ifadesinin alınması için emir çıkarılmış bulunan bir sanık veya şahıs tarafından;
 - (b) Bir dava üzerinde yargı yetkisine sahip devletin, dava konusunda soruşturma açmış veya açmakta olması veya yargılamaya başlamış veya başlamakta olması halinde bu Devlet tarafından; veya,
 - (c) 12. maddeye göre yargı yetkisinin bir Devlet tarafından tanınmasının gerektiği hallerde, bu Devlet tarafından.
3. Savcı, Mahkeme'den yargı yetkisi veya kabul edilebilirlik konusunda karar vermesini isteyebilir. 13. maddeye göre başvuruda bulunanlar ve mağdurlar yargı yetkisi veya kabul edilebilirlik konusundaki görüşlerini Mahkeme'ye sunabilirler.
4. Bir davanın kabul edilebilirliğine veya Mahkeme'nin yargı yetkisine, sadece 2. paragraftaki şahıs veya Devletler tarafından bir kez itiraz edilebilir. İtiraz, davanın öncesinde veya başlangıcında yapılmalıdır. İstisnai durumlarda, Mahkeme davanın başlamasından sonraki bir tarihte itirazın yapılmasına ya da birden fazla itiraza izin verebilir. Davanın kabul edilebilirliğine itiraz, dava başladığında veya takip eden süreçte Mahkeme'nin izin vermesiyle, sadece 17. maddenin 1.(c) paragrafına dayanılarak yapılabilir.
5. Bir Devlet, paragraf 2 (b) ve (c)'ye dayanarak en erken fırsatta itiraz eder.
6. İddianamenin kabulünden önce, bir davanın kabul edilebilirliğine veya Mahkeme'nin yargı yetkisine yönelik itirazlar, Ön Yargılama Dairesi'nce incelenir. İddianamenin kabulünden sonra ise Yargılama Dairesi'ne yapılır. Yargı yetkisine veya kabul edilebilirlik konusunda verilen kararlara karşı, 82. maddeye göre Temyiz Dairesine başvurulabilir.
7. Paragraf 2 (b) ve (c)'ye dayanarak bir Devlet itirazda bulunuyorsa, Mahkeme'nin 17. maddeye göre kabul edilebilirlik konusunda saptamasını yapıncaya kadar, Savcı soruşturmasını erteler.
8. Mahkeme'nin bir davayı incelemesi sırasında, Savcı aşağıdaki yetkileri Mahkeme'den talep edebilir:
 - (a) 18. maddenin 6. paragrafında söz konusu gerekli soruşturma aşamalarını yürütme;

- (b) İtiraz edilmeden önce başlanmış delillerin incelenmesinin veya toplanmasının tamamlanması veya bir tanıktan ifade veya dilekçe alınması; ve
 - (c) İlgili Devletlerle işbirliği içinde, 58. maddeye uygun olarak Savcının yakalama emri çıkarttığı şahsın kaçmasının önlenmesi.
9. İtiraz etme, Savcı tarafından yapılan bir işlemi veya itirazdan önce Mahkeme tarafından çıkartılan izin veya emri etkilemez.
 10. Mahkeme 17. maddeye göre bir dava için kabul edilemezlik kararı vermiş ise, Savcı, davayı kabul edilemez bulan önceki nedenleri geçersiz hale getiren yeni olayların ortaya çıktığına kanaat getirirse bu kararın yeniden gözden geçirilmesi konusunda bir talepte bulunabilir.
 11. Savcı, 17. maddedeki hususlarla ilgili olarak bir soruşturmayı ertelerse, Savcı ilgili devletten takibatlar konusundaki bilgilerin kendisine bildirilmesini talep edebilir. Bu bilgi, ilgili devletin talebi halinde gizli olur. Eğer Savcı bir soruşturmayı sürdürmeye daha sonradan karar verirse, kendisi ertelemenin gerçekleştirildiği takibatlara ilişkin olarak, ilgili devleti haberdar eder.

Madde 20

Ne bis in idem

(Aynı fiil nedeniyle birden fazla yargılama yapılamaması ilkesi)

1. Bu Statüde belirtilenler hariç olmak üzere, hiç kimse, Mahkeme tarafından mahkum edildiği veya suçsuz bulunduğu bir fiilden dolayı yeniden yargılanamaz.
2. Hiç kimse, mahkeme tarafından 5. maddeye göre mahkum edildiği veya suçsuz bulunduğu bir fiil nedeniyle başka bir mahkeme önünde yargılanamaz.
3. 6, 7 ve 8. maddelerde yasaklanan fiillerden dolayı başka bir mahkeme tarafından yargılanmış hiç kimse, aynı fiilden dolayı Mahkeme tarafından yargılanamaz. Ancak önceki mahkemedeki yargılamalar:
 - (a) Mahkeme'nin yargı yetkisine giren suçlardan dolayı cezai sorumluluğu bulunan şahsı koruma amacıyla yapılmış ise veya;
 - (b) Önceki yargılamanın, uluslararası hukuk tarafından tanınan usul normlarına göre bağımsız ve tarafsız bir şekilde yapılmamış ve söz konusu şahsı yargı önüne getirme niyetiyle bağdaşmayacak şekilde yapılmış olması halinde Mahkeme'nin yargı yetkisi vardır.

Madde 21

Uygulanacak hukuk

1. Mahkeme:
 - (a) Öncelikle bu Statü'yü, Suçun Unsurlarını, Usul ve Delil Kurallarını uygular.
 - (b) İkinci olarak, uygun olduğu takdirde, geçerli anlaşmaları ve uluslararası silahlı çatışma prensipleri dahil, uluslararası hukukun ilke ve kurallarını uygular.

- (c) Bu Statü ile, uluslararası hukuk ve uluslararası kabul görmüş norm ve standartlara uygun olmaları halinde, suç üzerinde olağan yargı yetkisi bulunan devletin ulusal mevzuatı dahil olmak üzere, dünyadaki mevcut hukuk sistemlerinin ulusal yasalarından kaynak alınan temel hukuk prensiplerini uygular.
2. Mahkeme, geçmiş kararlarında yorumlanmış hukuk ilke ve kurallarını uygulayabilir.
 3. Bu hükümdeki hukuk uygulama ve yorumlarının uluslararası kabul görmüş insan hakları ile uyumlu olması, 7. maddenin 3. paragrafında belirtilen cins, ırk, renk, dil, din veya inanç, politik ve diğer görüşler, milli, etnik veya sosyal köken, refah, doğum ve diğer statülerden kaynaklanan gerekçelerle herhangi bir ayrımcılığa yol açmaması gerekir.

3. BÖLÜM

CEZA HUKUKUNUN TEMEL İLKELERİ

Madde 22

Nullum crimen sine lege

(Kanunda yer almayan bir fiil suç sayılmaz)

1. İşlendiği sırada, söz konusu fiil, Mahkeme'nin yargı yetkisine giren bir suç oluşturmadığı sürece, hiç kimse fiilinden dolayı bu Statüye göre cezai açıdan sorumlu tutulamaz.
2. Bir suçun tarifi, dar anlamda yorumlanır ve bu tarif kıyas yoluyla genişletilemez. Suç tarifinin belirsiz olması halinde; bu tarif, soruşturulan, yargılanan veya mahkum edilen şahıs lehine yorumlanır.
3. Bu madde, bu Statüden bağımsız olarak uluslararası hukukta herhangi bir fiilin suç olarak nitelendirilmesini etkilemez.

Madde 23

Nulla poena sine lege

Kanunsuz ceza olmaz

Mahkeme tarafından mahkum edilen şahsa ancak bu Statüye göre ceza verilebilir.

Madde 24

Kişi bakımından geriye yürümezlik

1. Hiç kimse, bu Statünün yürürlüğe girmesinden önce işlemiş olduğu bir fiilden dolayı cezai açıdan sorumlu tutulamaz.

2. Kesin hükümden önce uygulanacak hukukta bir değişiklik olması halinde, soruşturulan, yargılanan veya mahkum edilen kişinin lehine olan hüküm uygulanır.

Madde 25

Bireysel ceza sorumluluğu

1. Mahkeme, bu Statü gereğince gerçek kişiler üzerinde yargı yetkisine sahiptir.
2. Mahkeme'nin yargı yetkisine giren bir suç işleyen kişi, bu Statü gereğince cezalandırılmaktan şahsen sorumludur ve cezalandırılabilir.
3. Bu Statü gereğince Mahkeme'nin yargı yetkisine giren bir suçtan dolayı kişiler, aşağıdaki hallerde cezai sorumluluk taşır ve cezalandırılabilir:
 - (a) Tek başına veya diğer bir şahsın cezai sorumluluğu olsun ya da olmasın, başka bir şahısla birlikte veya başka bir şahıs vasıtasıyla suç işlemesi halinde;
 - (b) Meydana gelen veya teşebbüs edilen böyle bir suçun işlenmesini emretmesi, teşvik etmesi veya suçun işlenmesine ikna etmesi halinde;
 - (c) Böyle bir suçun işlenmesini kolaylaştırmak amacıyla yardımda bulunması, suça kışkırtması, veya suçun işlenmesi için gerekli araçları temin etme dahil olmak üzere, suçun işlenmesine veya işlenmesine teşebbüs edilmesine yardımcı olması halinde;
 - (d) Ortak bir amaçla hareket eden bir grup şahıs tarafından böyle bir suçun işlenmesi veya işlenmesine teşebbüs edilmesine herhangi bir şekilde katkıda bulunması halinde. Bu katkının kasten ve:
 - (i) eylemin veya amacın, Mahkemenin yargı yetkisi içerisinde bulunan bir suçun işlenmesini içerdiği durumda, grubun suç faaliyeti veya amacını daha da ilerletmek amacıyla yapılması halinde veya;
 - (ii) grubun suç işleme kastının bilincinde olarak yapılmış olması halinde;
 - (e) Soykırım suçuyla ilgili olarak doğrudan veya dolaylı olarak diğerlerini soykırıma kışkırtma halinde;
 - (f) Maddi adımlar atıp, suçun icrasını başlatacak hareketleri yaparak, bir suç işlemeye teşebbüs etmesi ancak suçun şahsın kastından bağımsız sebepler nedeniyle gerçekleşmemesi halinde. Ancak suçun işlenmesinden vazgeçen veya suçun tamamlanmasını önleyen bir şahsın, suçtan tamamen ve kendi isteğiyle vazgeçmesi halinde, söz konusu suça teşebbüsten dolayı bu Statüye göre ceza sorumluluğu yoktur.
4. Bireysel cezai sorumluluk konusundaki bu Statüdeki hiçbir hüküm, devletlerin uluslararası hukuktan kaynaklanan sorumluluğunu etkilemez.

Madde 26

18 yaşından küçüklerin yargılama dışında bırakılması

İsnat olunan suçun işlendiği tarihte 18 yaşın altında olan hiçbir şahıs hakkında Mahkeme'nin yargı yetkisi yoktur.

Madde 27

Resmi görev ile ilişki kurulmaması

1. Bu Statü, resmi görev ayrımı yapılmadan, herkese eşit şekilde uygulanır. Özellikle devlet veya hükümet başkanı, hükümet veya parlamento üyesi, seçilmiş bir temsilci veya bir hükümet memuru hiçbir şekilde bu Statü altında cezai sorumluluktan muaf tutulamaz veya resmi unvan cezanın indirilmesi için bir neden teşkil etmez.
2. Ulusal veya uluslararası hukuk çatısı altında olsun veya olmasın, bir şahsın resmi unvanıyla bağlantılı olan bağışıklık veya usul kuralları, Mahkeme'nin böyle bir şahıs üzerinde yargı yetkisini kullanmasına engel teşkil etmez.

Madde 28

Komutanların ve diğer üst rütbelilerin sorumluluğu

Mahkeme'nin yargı yetkisi içine giren bu Statü'deki suçlardan kaynaklanan cezai sorumluluk dayanaklarına ilave olarak:

- (a) Bir askeri komutan veya askeri komutan gibi, etkin bir şekilde faaliyette bulunan bir şahıs, kendi fiili yönetimi ve denetimi altındaki silahlı kuvvetlerin, bunlar üzerinde yeterli kontrol sağlayamaması sonucunda, Mahkeme'nin yargı yetkisine giren suçları işlemesi halinde ve:
 - (i) Askeri komutan veya şahsın silahlı kuvvetlerin bu tür suçları işlemekte veya işlemek üzere oldukları konusunda hal ve şartlara göre bilgisi olması gerektiği veya bilgisi olduğu hallerde; ve
 - (ii) Askeri komutan veya şahsın suçun işlenmesini önlemek veya durdurmak için gerekli ve makul önlemleri almaması veya soruşturma ve yargılama için olayı ilgili makamlarına iletmemesi hallerinde cezai sorumluluğu vardır.
- (b) Paragraf (a)'da tanımlanmayan üst-ast ilişkileri çerçevesinde bir üst, kendi etkin kontrol ve yetkisi altındaki astlarının işledikleri ve Mahkeme yargı yetkisine giren suçlardan dolayı ve astlarını gerektiği gibi kontrol edemediği durumların sonucu olarak:
 - (i) Astlarının böyle bir suç işledikleri veya işlemek üzere oldukları yolundaki açık bilgileri bildiği veya bilerek görmezden geldiği hallerde;
 - (ii) Kendi etkin sorumluluğu ve denetimi altında olan faaliyetlerle ilgili suçlarda; ve
 - (iii) Suçun işlenmesini önlemek veya durdurmak için gerekli ve makul önlemleri almaması veya soruşturma ve yargılama için olayı ilgili makamlara iletmemesi hallerinde, cezai sorumluluk taşır.

Madde 29

Yasa Sınırlamalarının Uygulanamazlığı

Mahkemenin yargı yetkisi içine giren suçlar herhangi bir yasa sınırlamasına konu olamaz.

Madde 30

Manevi Unsur

1. Aksi belirtilmedikçe, bir şahsın, Mahkeme'nin yargı yetkisine giren bir suçun maddi unsurlarını kasten ve bilerek işlemesi halinde ceza sorumluluğu vardır ve cezalandırılabilir.
2. Bu maddenin amaçları bakımından, bir şahsın aşağıdaki durumlarda kastı vardır:
 - (a) Davranışla ilgili olarak davranışta bulunmayı istemesi;
 - (b) Sonuçla ilgili olarak, şahsın o sonuca sebep olmayı amaçlaması veya davranışının olağan etkisiyle sonucun gerçekleşeceğini farkında olması.
3. Bu maddenin amacına uygun olarak "bilmek", davranışın olağan sonucu olarak bir durumun varlığının veya olayların olağan seyrine göre bir sonuç doğuracağını farkında olunması demektir. "Bilmek" ve "bilerek" kavramları buna göre yorumlanır.

Madde 31

Ceza sorumluluğunu kaldıran nedenler

1. Bu Statüde yer alan cezai sorumluluk dışında tutulmaya ilişkin diğer esaslara ek olarak; fiili işlediği sırada aşağıdaki durumların varlığı halinde bir şahsın ceza sorumluluğu yoktur:
 - (a) Gerçekleştirdiği fiilin yapısını ve kanunsuzluğunu idrak yeteneğini veya fiilin kanunun gereklerine uygun olup olmadığını kontrol yeteneğini ortadan kaldıracak bir akıl hastalığı ya da kusuru olması halinde;
 - (b) Sonucunda Mahkeme'nin yargı yetkisine giren bir suçu oluşturan eylemi gerçekleştirmesine yol açacağını bilerek ya da riskini göz ardı ederek, sarhoşluk ya da uyuşturucu madde etkisi altına kendi isteğiyle girme halleri dışında; yaptığı eylemin yapısını ve kanunsuzluğunu takdir yeteneğini veya eyleminin kanunun gereklerine uygun olup olmadığını fark etme yeteneğini ortadan kaldıracak şekilde sarhoş olması ya da bir başka maddenin etkisinde olması halinde;
 - (c) Kendisine ve başka bir şahsa veya eşyaya karşı yönelmiş bir tehlike ile orantılı bir şekilde; yakın ve kanunsuz bir kuvvet kullanımına karşı kendini veya başkasını ya da savaş suçlarında hayati öneme haiz eşyayı veya askeri bir görevin yerine getirilmesinde önemli olan bir eşyayı savunmak

için makul hareket etmesi halinde. Askeri kuvvetler tarafından gerçekleştirilen savunma amaçlı bir harekate katılım, bu alt paragrafa göre cezai sorumluluğu kaldırmak için başlı başına bir neden oluşturmaz.

- (d) Mahkeme'nin yargı yetkisine giren suçu oluşturduğu iddia edilen fiilin, kendisine veya başka bir şahsa karşı yakın ölüm veya sürekli veya yakın fiziksel zarar tehdidi kaynaklı bir baskı sonucu meydana gelmesi ve önlenmesi gereken zarardan daha fazlasına yol açmayı kastetmemiş olmak koşuluyla, bu tehdidi önlemek için, şahsın gereği kadar ve makul ölçüde davranması halinde. Böyle bir tehdit:

(i) Başka şahıslar tarafından yapılmış; veya

(ii) O şahsın kontrolü dışındaki şart tarafından gerçekleşmiş olabilir.

2. Mahkeme, önüne gelen davada, bu Statü'de öngörülen cezai sorumluluğu ortadan kaldıran esasların uygulanabilir olup olmadığını tespit eder.
3. Yargılama sırasında, Mahkeme, 1. paragrafta bahis konusu cezai sorumluluğu ortadan kaldıran ve 21. maddede belirtilen uygulanacak hukuktan kaynaklananlar dışındaki esasları dikkate alabilir. Böyle bir esası dikkate almak konusundaki işlemler Usul ve Delil Kurallarında belirtilir.

Madde 32

Fiilde veya kuralda hata

1. Fiilde hata, ancak suçun manevi unsurunu ortadan kaldırdığında cezai sorumluluğu kaldırır.
2. Belli bir fiilin Mahkeme'nin yargı yetkisine giren bir suç olup olmadığı konusundaki hatası, cezai sorumluluğu ortadan kaldırmaz. Ancak kuralda hata, suçun varlığı için gerekli manevi unsur ortadan kaldırdığında veya 33. maddede öngörülen koşulda cezai sorumluluğu kaldırabilir.

Madde 33

Üst makam emirleri ve kanunun tanımı

1. Mahkeme'nin yargı yetkisine giren bir suçun, bir hükümet veya askeri veya sivil bir üst makam emrine uyan bir şahıs tarafından işlenmiş olması, aşağıdaki haller dışında, şahsı cezai sorumluluktan kurtaramaz:
 - (a) Şahsın hükümet veya söz konusu üst makamın emirlerine uyması kanuni bir zorunluluk ise;
 - (b) Şahsın emrin kanunsuz olduğunu bilmemesi halinde; ve
 - (c) Emrin açıkça kanunsuz olmaması halinde.
2. Bu maddenin amaçları bakımından, soykırım veya insanlığa karşı suç işlenmesine yönelik emirler açıkça kanunsuzdur.

4. BÖLÜM

MAHKEMENİN OLUŞUMU VE İDARESİ

Madde 34

Mahkeme'nin organları

Mahkeme aşağıdaki organlardan oluşur:

- (a) Başkanlık;
- (b) Temyiz Bölümü, Yargılama Bölümü ve Ön-Yargılama Bölümü
- (c) Savcılık Bürosu
- (d) Yazı İşleri Bürosu

Madde 35

Yargıçların hizmeti

1. Bütün yargıçlar Mahkeme'nin tam zamanlı çalışan üyeleri olarak seçilir ve görev dönemlerinin başlamasından itibaren hizmete hazır olurlar.
2. Başkanlığı oluşturan yargıçlar seçilir seçilmez tam zamanlı olarak hizmet vermeye başlarlar.
3. Mahkeme'nin iş yüküne bağlı olarak ve üyeleriyle istişare ederek Başkanlık, kalan yargıçların tam zamanlı olarak çalışıp çalışmayacakları konusunda zaman zaman karar verebilir. Bu şekildeki düzenlemeler 40. madde hükümlerine hâle getirilmeksizin yapılır.
4. Tam zaman esasına göre çalışmayan yargıçların mali düzenlemeleri 49. maddeye göre yapılır.

Madde 36

Yargıçların nitelikleri, aday gösterilmeleri ve seçilmeleri

1. 2. paragraf hükümlerine bağlı olarak Mahkeme'de 18 yargıç bulunur.
2. (a) Mahkeme adına hareket eden Başkanlık, nedenlerini ve uygun bulunma gerekçelerini göstererek 1. paragrafta belirtilen yargıçların sayısının arttırılmasını önerebilir. Yazı İşleri Bürosu böyle bir öneriyi taraf devletlere derhal bildirir.
(b) Bu tür bir öneri, 112. maddeye göre toplanacak olan Taraf Devletler Kurulu toplantısında ele alınır. Öneri, Taraf Devletler Kurulu toplantısında, üye sayısının 2/3 oyu ile onaylanırsa kabul edilmiş sayılır ve Taraf Devletler Kurulu tarafından kararlaştırılan bir tarihte yürürlüğe girer.
(c) (i) Alt paragraf (b)'ye göre yargıç sayısının arttırılması önerisi kabul edildiğinde, ek yargıçların seçimi, 3-8. paragraflar ile 37. maddenin 2.

paragrafına uygun olarak Taraf Devletler Kurulunun bir sonraki toplantısında yapılacaktır;

- (ii) Alt paragraf (b)'ye göre yargıç sayısında artış önerisi kabul edildikten ve alt paragraflar (b) ve (c) (i)'ye uygun olarak yürürlüğe girdikten sonra, Başkanlık tarafından, herhangi bir zamanda Mahkeme'nin iş yükü elverdiği takdirde 1. paragrafta belirtilen sayının altında olmamak üzere yargıç sayısının azaltılması önerilebilir. Öneri (a) ve (b) alt paragraflarına göre işlem görür. Önerinin kabul edilmesi halinde, görevli yargıçların görev sürelerinin bitimi dikkate alınarak yargıç sayısı istenen sayıya ulaşıncaya kadar devamlı surette azaltılır.
3. (a) Yargıçlar yüksek ahlaki değerlere, tarafsız ve bütüncül karakterlere sahip olan ve kendi devletlerindeki en yüksek yargı makamlarına atanarlarda aranan niteliklere sahip kişiler arasından seçilir.
 - (b) Mahkeme'ye seçilecek her aday:
 - (i) Ceza ve ceza usul hukuku uzmanı veya ceza davalarında yargıç, savcı, avukat olarak veya benzer kapasitede gerek duyulan deneyim sahibi; veya
 - (ii) Uluslararası hukuk alanında, uluslararası insancıl hukuk, insan hakları gibi alanlarda uzman ve Mahkeme'nin adli göreviyle ilgili bir meslekte yoğun deneyim sahibi olmalıdır.
 - (c) Mahkeme'ye seçilecek her adayın Mahkeme'nin çalışma dillerinden en az birini çok iyi bilmesi ve akıcı konuşması gerekmektedir.
 4. (a) Bu Statüye taraf devletler Mahkeme seçimleri için aday gösterebilir ve bu aday gösterme;
 - (i) Söz konusu devletin en üst yargı görevlerine atama için öngörülen aday gösterme usulleri ile; veya
 - (ii) Uluslararası Adalet Divanı'na aday göstermede söz konusu Divanın Statüsünde öngörülen usuller ile yapılır.

Aday gösterme, adayın 3. paragrafta aranan niteliklere ne surette haiz olduğunu gösteren ayrıntılı bir bildirim ile yapılacaktır.

- (b) Her bir taraf devlet, her seçim için, kendi uyruğu olması zorunlu olmayan, ancak taraf devletlerden birinin uyrukluğunu taşıyan bir aday gösterebilir.
 - (c) Taraf Devletler Kurulu, uygun görürse, aday göstermelerle ilgili olarak bir Danışma Komitesi kurabilir. Bu durumda Danışma Komitesinin oluşumu ve görevleri Taraf Devletler Kurulu tarafından belirlenir.
5. Seçimin amaçları bakımından, iki liste halinde aday olunacaktır:
 - 3 (b) (i) paragrafında belirtilen niteliklere haiz adayların isimlerini içeren **Liste A**; ve
 - 3 (b) (ii) paragrafında belirtilen niteliklere haiz adayların isimlerini içeren **Liste B**;

Her iki listeye de uygun niteliklere sahip adaylar kendi tercih edecekleri listede yer alabilirler. Mahkeme'nin ilk seçimlerinde, Liste A' dan en az 9, Liste B' den en az 5 yargıç seçilecektir. Sonraki seçimler iki listede gösterilen Mahkeme yargıçlarının nispi oranları gözetilerek yapılır.

6. (a) Yargıçlar, 112. maddedeki amaca uygun toplanan Taraf Devletler Kurulu toplantısında gizli oyla seçilir. 7. paragrafa bağlı olarak, Mahkeme'ye, en yüksek oyu alan ve mevcut ve oy kullanan devletlerin 2/3 çoğunluğunun oyunu elde eden 18 aday seçilir.
(b) İlk oylamada yeterli sayıda yargıç seçilememesi halinde, sonraki oylamalar, alt paragraf (a)'da öngörülen işlemlere uygun olarak kalan yerler dolduruluncaya kadar yapılacaktır.
7. Aynı devletin vatandaşı iki yargıç olamaz. Mahkeme üyeliği bakımından, bir şahsın birden fazla devlet uyrukluğu var ise, o şahıs medeni ve siyasi haklarını kullandığı devletin vatandaşı sayılır.
8. (a) Yargıçların seçimi sırasında taraf devletler Mahkeme üyelik sistemi içinde aşağıdaki ihtiyaçları göz önünde tutarlar:
 - (i) Dünyadaki başlıca hukuk sistemlerinin temsilini;
 - (ii) Eşit coğrafi temsil; ve
 - (iii) Kadın ve erkek yargıçların adil oranda temsilini.(b) Taraf devletler ayrıca, kadın ve çocuklara karşı şiddeti içeren ancak onunla sınırlı olmayan bazı özellikli konular üzerinde hukuki deneyimi olan yargıçlara duyulan ihtiyacı da gözetirler.
9. (a) Alt paragraf (b)'ye göre, yargıçlar 9 yıl süreyle görev yaparlar ve alt paragraf (c) ve 37. maddenin 2. paragrafı gereğince yeniden seçilemezler.
(b) İlk seçimde, kura çekilmek suretiyle, seçilen yargıçların 1/3'i üç yıl, diğer 1/3'i 6 yıl ve kalan 1/3'ü 9 yıl süreyle görev yapmak üzere tayin edilirler.
(c) Alt paragraf (b)'ye göre 3 yıl süreyle seçilen bir yargıç, tam dönem görev yapmak üzere yeniden seçilebilir.
10. 9. paragrafa bağlı olmaksızın, 39. maddeye göre Yargılama veya Temyiz Dairelerine atanan bir yargıç, o dairede başlamış olan bir yargılama veya temyiz duruşmasını tamamlamak üzere görevini devam ettirir.

Madde 37

Boş Yargıç kadrosu

1. Boşalan bir kadro, 36. maddeye göre yapılacak seçim ile doldurulacaktır.
2. Boş kadroyu doldurmak için seçilen yargıç, selefinden kalan görev süresi kadar görev yapar ancak bu süre 3 veya daha az ise 36. maddeye göre tüm dönem için yeniden seçilebilir.

Madde 38

Başkanlık

1. Başkan ile Birinci ve İkinci Başkan Yardımcıları yargıçların mutlak çoğunluğu ile seçilir. Her biri üç yıl süreyle veya daha önce sona erme durumuna bağlı olarak yargıçlık görev sürelerinin sonuna kadar görev yapacaklardır. Başkan ve Başkan Yardımcılarının bir kez daha yeniden seçilmeleri mümkündür.
2. Birinci Başkan Yardımcısı, Başkanın yokluğunda veya Başkanlık ehliyetini kaybettiğinde Başkana vekalet eder. İkinci Başkan Yardımcısı Başkan veya Birinci Başkan Yardımcısının yokluklarında veya ehliyetlerini kaybettiklerinde Başkana vekalet eder.
3. Başkan, Birinci ve İkinci Başkan Yardımcıları ile birlikte Başkanlığı oluşturur ve aşağıda belirtilenlerden sorumludur:
 - (a) Savcılık Bürosu dışında, Mahkeme'nin, uygun şekilde yönetimi; ve
 - (b) Bu Statüye uygun olarak öngörülen diğer görevler.
4. 3 (a) paragrafına göre sorumluluğunu yerine getirmek amacıyla, Başkanlık birbirini ilgilendiren bütün konularda Savcılık ile birlikte hareket ederek eşgüdüm sağlar.

Madde 39

Daireler

1. Mahkeme, yargıçların seçilmesinden sonra mümkün olan en kısa zamanda, 34. maddenin (b) paragrafında öngörülen bölümler şeklinde kendisini organize eder. Temyiz Bölümü başkan ve 4 yargıçtan, Yargılama Bölümü en az 6 yargıçtan, Ön Yargılama Bölümü en az 6 yargıçtan oluşacaktır. Yargıçların ilgili bölümlere atanması, her bölümün yerine getireceği görevlerin yapısına ve Mahkeme'ye seçilen yargıçların deneyim ve niteliklerine göre, her bölümde ceza, usul ve uluslararası hukuk alanlarında uygun oranda bir deneyim sağlayacak şekilde yapılır. Yargılama ve Ön-Yargılama bölümlerinde ağırlık ceza davaları alanında deneyim sahibi yargıçların olur.
2. (a) Mahkeme'nin adli görevleri her bir bölümde Daireler tarafından yerine getirilir.
 - (b) (i) Temyiz Dairesi, Temyiz bölümünün bütün yargıçlarından oluşur.
 - (ii) Yargılama Dairesinin görevleri Yargılama Bölümünün 3 yargıcı tarafından yürütülür.
 - (iii) Ön Yargılama Dairesinin görevleri, Ön Yargılama Bölümünün 3 yargıcı veya bu Statü ile Usul ve Delil Kuralları uyarınca bir yargıç tarafından yürütülür.

- (c) Bu paragrafın hiçbir hükmü, Mahkeme'nin iş yükünün etkili yönetimi gerektirdiği takdirde aynı anda birden fazla Yargılama ve Ön Yargılama Dairesi kurulmasını önlemez.
3. (a) Yargılama ve Ön Yargılama Dairelerine atanan yargıçlar, 3 yıl süreyle ve ilgili bölümde duruşması başlamış bulunan herhangi bir davanın tamamlanmasına kadar görev yaparlar.
- (b) Temyiz Bölümüne atanan yargıçlar, hizmet sürelerinin sonuna kadar görev yaparlar.
4. Temyiz Bölümüne atanan yargıçlar, sadece o bölümde görev yaparlar. Ancak bu maddedeki hiçbir hüküm, Mahkeme'nin iş yükünün etkili bir şekilde yönetiminin bu şekilde bir atamayı gerektirdiğinin, Başkanlık tarafından düşünüldüğü hallerde ve ön yargılama aşamasına katılmış bir yargıcın hiç bir şart altında aynı davayla ilgili olarak Yargılama Dairesinde görev yapmaması koşuluyla, Yargılama Bölümünden Ön Yargılama Bölümüne veya tersine geçici yargıç atamalarına engel teşkil etmez.

Madde 40

Yargıçların bağımsızlığı

1. Yargıçlar, görevlerini yerine getirirken bağımsız hareket ederler.
2. Yargıçlar, yargısal görevlerine müdahale ihtimali olan veya bağımsızlıklarına duyulan güveni etkileyebilecek hiçbir faaliyette bulunmazlar.
3. Mahkemenin bulunduğu yerde tam zamanlı olarak mesai yapacak olan yargıçlar, profesyonel yapıdaki başka bir mesleki faaliyetle uğraşamazlar.
4. 2. ve 3. paragrafların uygulaması ile ilgili ortaya çıkabilecek sorunlar, yargıçların salt çoğunluğu ile karara bağlanır. Bu sorunun yargıçlardan birini bizzat ilgilendirdiği durumlarda, o yargıç karara katılamaz.

Madde 41

Yargıçlıktan çekilme ve yargıcın davaya bakamaması

1. Başkanlık, bir yargıcın talebi üzerine o yargıcın bu Statü çerçevesinde bir görev yapmaktan çekilmesine, Usul ve Delil Kurallarına göre karar verebilir.
2. (a) Yargıçlar, hangi gerekçeyle olursa olsun, tarafsızlıklarından makul şüphe duyulabileceği davalarda yer almazlar. Bir yargıç, şayet Mahkemenin bakmakta olduğu bir davaya bakmış veya hakkında soruşturma veya yargılanma yapılan kişinin ulusal düzeyde karıştığı herhangi bir davayla daha önce herhangi bir sıfatla ilgilenmiş ise bu paragraf çerçevesinde yargıçlık yapamaz. Bir yargıç, Usul ve Delil Kuralları çerçevesinde de yargıçlık ehliyetini kaybedebilir.

- (b) Mahkeme Savcısı veya yargılanan veya hakkında soruşturma yapılan şahıs, bu maddeye göre bir yargıcın davaya bakamamasını talep edebilir.
- (c) Bir yargıcın, yargıçlığa ehil sayılmamasına ilişkin sorunlar, yargıçların salt çoğunluğu tarafından karara bağlanır. Tartışmaya konu olan yargıç kendi görüşlerini de Mahkemeye sunabilir, ancak kararda oy kullanamaz.

Madde 42

Savcılık Bürosu

1. Savcılık Bürosu, Mahkemenin ayrı bir organı olarak bağımsız hareket eder. Mahkemenin yetkisine giren suçlarda suç ihbarlarını ve dayanakları olan her türlü bilgiyi kabul eder, bunları inceler ve Mahkemenin önünde araştırma ve soruşturmayı yürütür. Savcılık Bürosunun hiçbir mensubu dış bir kaynaktan talimat beklemez ve dıştan verilebilecek talimata göre hareket etmez.
2. Büronun başkanlığını, Savcı yapar. Savcı, Büronun ve büro mensuplarının, tesislerinin ve kaynaklarının yürütme ve yönetiminde tam yetkiye sahiptir. Bu Statüye göre Savcının yapması gereken görevlerin herhangi birini yapmaya yetkili bir veya daha fazla yardımcısı bulunur. Savcı ile Yardımcıları, farklı devletlerin vatandaşı olmalıdırlar. Savcılar görevlerini tam zamanlı olarak yerine getirirler.
3. Savcı ve Savcı Yardımcıları yüksek ahlak sahibi ve ceza davaları konularında yüksek uzmanlık ve geniş deneyim sahibi kişiler olmalıdır. Mahkemenin çalışma dillerinden en az birini çok iyi bilmeli ve akıcı konuşması gerekmektedir.
4. Savcı, Taraf Devletler Kurulu'nun salt çoğunluğunca ve gizli oyla seçilir. Savcı Yardımcıları da Savcı tarafından belirlenecek bir listeden aynı yolla seçilir. Savcı, her Savcı Yardımcılığı makamı için üç aday gösterir. Seçilmeleri sırasında daha kısa bir süre öngörülmediği takdirde Savcı ve Yardımcıları 9 yıllık bir süre için seçilirler ve görev sürelerinin bitiminde yeniden seçilemezler.
5. Ne Savcı ne de yardımcısı, Savcılık görevleriyle çelişecek ve bağımsızlıkları hakkındaki güveni etkileyebilecek herhangi bir faaliyette bulunamazlar. Profesyonel yapıya sahip başka herhangi bir mesleki işle uğraşamazlar.
6. Mahkeme Başkanlığı, bir Savcıyı veya Savcı Yardımcısını, talebi üzerine, belli bir davada görev almaktan mazur görebilir.
7. Ne Savcı ne de Yardımcıları, tarafsızlıklarına ilişkin herhangi bir nedenle haklı şüphe duyulabilecek hiçbir işte yer alamazlar. Şayet Mahkemenin bakmakta olduğu bir davaya veya hakkında araştırma veya soruşturma yapılan şahısla ilgili ulusal düzeyde bir davaya daha önce herhangi bir sıfatla yer almışlarsa, açılan bir davada Savcılık yapamazlar.

8. Savcının veya bir Savcı Yardımcısının, savcılık yapma ehliyetini kaybetmesi konusunda karar, Temyiz Dairesi tarafından verilir.
 - (a) Hakkında araştırma veya soruşturma yapılan şahıs, herhangi bir zamanda, Savcı veya Savcı Yardımcılarının bu maddede belirtilen gerekçelerle çekilmesini talep edebilir,
 - (b) Savcı veya Savcı Yardımcısı bu konudaki görüşlerini ortaya koymak hakkına sahiptir.
9. Savcı, cinsel veya cinsiyete dayalı şiddet veya çocuklara yönelik şiddet gibi özel konularda, bu konuları kapsayan ancak bu konularla sınırlı olmamak üzere, hukuki deneyimi olan danışmanlar atayabilir.

Madde 43

Mahkeme Yazı İşleri Bürosu

1. Yazı İşleri Bürosu Savcının 42. maddede yazılı yetkilerine müdahale oluşturmaksızın, Mahkemenin idare ve hizmetlerinin adli olmayan yönlerinden sorumludur.
2. Büro, Yazı İşleri Bürosu Başkanı tarafından yönetilir ve Başkan Mahkemenin başlıca idari yetkilisidir. Büro Başkanı yetkilerini Mahkeme Başkanının gözetiminde kullanır.
3. Büro Başkanı ve yardımcısı yüksek ahlak sahibi, uzmanlık sahibi olmalıdır. Mahkemenin çalışma dillerinden en az birini çok iyi bilmeli ve akıcı konuşabilmelidir.
4. Yargıçlar, Büro Başkanını, Taraf Devletler Kurulu'nca yapılacak tavsiyeleri de dikkate olarak, salt çoğunlukla ve gizli oyla seçer. Gerek duyulursa ve Büro Başkanının tavsiyesi halinde, Büro Başkan Yardımcısı da aynı yolla yargıçlar tarafından seçilir.
5. Yazı İşleri Bürosu Başkanının görev süresi beş yıldır. Süre bitiminde bir dönem daha seçilebilir ve tam zamanlı olarak görev yapar. Büro Başkan Yardımcısı da beş yıl veya yargıçların salt çoğunlukla belirleyebileceği daha kısa bir dönem için görev yapar ve ihtiyaç duyulduğu şekilde görev yapmak kaydıyla seçilebilecektir.
6. Yazı İşleri Bürosu Başkanı, Büroda bir Mağdurlar ve Tanıklar Birimi kuracaktır. Bu birim, Savcılık Makamına danışarak, tanıklar, Mahkeme huzurunda ifade veren mağdurlar veya tanık ifadelerinde belirtilenler nedeniyle risk altında bulunan diğer şahıslar için, koruyucu önlemler ve güvenlik düzenlemeleri ile danışma ve diğer uygun yardımları sağlar. Bu birim cinsel şiddet suçlarından kaynaklı travma dahil olmak üzere, travma konusunda uzman personeli de içinde bulundurmalıdır.

Madde 44

Personel

1. Savcı ve Yazı İşleri Bürosu Başkanı, kendi görevlerinin yürütülmesi için gerekli vasıflara sahip personel atar. Savcı bakımından bu husus, müfettişlerin atanmasını da kapsar.
2. Personelin istihdamında, Savcı ve Yazı İşleri Bürosu Başkanı, etkinlik, bütünlük ve uzmanlık standartlarını sağlayacak ve mutatis mutandis (gerekli değişikliklerle) 36. maddenin 8. paragrafındaki kıstasları gözetecektir.
3. Yazı İşleri Bürosu Başkanı, Mahkeme Başkanı ve Savcının mutabakatını alarak, Mahkeme personelinin atanması, ücretlendirilmesi, işten çıkartılmasına ilişkin kayıt ve şartları içeren bir Personel Yönetmeliği hazırlayıp önerir. Bu yönetmelik, Taraf Devletler Kurulu tarafından onaylanır.
4. Mahkeme, istisnai hallerde, Taraf Devletler, uluslararası kuruluşlar ve hükümet dışı kuruluşlar tarafından Mahkemeye maddi külfet yüklemeksizin Mahkemenin organlarından herhangi birinin görevine yardımcı olmak üzere sağlanabilecek personelden yararlanabilir. Mahkeme Savcısı, bu yönde gelebilecek bir teklifi Savcılık Bürosu adına kabul etmeye yetkilidir. Bu şekilde masrafsız personel sağlanması, Taraf Devletler Kurulu tarafından belirlenecek esaslara göre istihdam edilir.

Madde 45

Yemin

Bu Statü çerçevesinde görevlerine başlamadan önce Yargıçlar, Savcı, Savcı Yardımcıları, Yazı İşleri Bürosu Başkanı ve Yardımcısı, kendi görevlerini tarafsızlıkla ve vazife bilinci ile ifa edeceklerine dair aleni şekilde yemin ederler.

Madde 46

Görevden uzaklaştırma

1. Yargıçlar, Savcı, Savcı Yardımcısı, Yazı İşleri Bürosu Başkanı ve Yardımcısı, aşağıdaki hallerde, ikinci paragrafa göre alınacak kararla görevden uzaklaştırılabilir.
 - (a) Ciddi uygunsuz davranışlarda bulunduğu veya bu Statüye göre mevcut görevlerini ihlal ettiğinin Usul ve Delil Kuralları çerçevesinde anlaşılması,
 - (b) Bu Statüde belirtilen görevlerini yapamaz hale gelmesi.
2. Bir Yargıcın, Savcının veya Savcı Yardımcısının 1. paragrafa göre görevden uzaklaştırılması, Taraf Devletler Kurulunca gizli oyla alınır:

- (a) Yargıç hakkındaki karar, diğer Yargıçların üçte iki çoğunlukla yapacakları tavsiye üzerine, Taraf Devletlerin üçte iki çoğunluğunca.
 - (b) Savcı hakkındaki karar, Taraf Devletlerin salt çoğunluğunca,
 - (c) Savcı Yardımcısı hakkındaki karar ise Savcının tavsiyesi üzerine Taraf Devletlerin üçte iki çoğunluğunca alınır.
3. Yazı İşleri Bölümü Başkanı veya Yardımcısının görevden uzaklaştırılmasına ilişkin karar, Yargıçların salt çoğunluğunca alınır.
 4. Davranışları veya bu Statü çerçevesindeki görevlerini yapamaz duruma gelmesi nedeniyle göreve devamı tartışmalı hale gelen bir Yargıç, Savcı, Savcı Yardımcısı, Yazı İşleri Bürosu Başkanı veya Yardımcısı, Usul ve Delil Kuralları çerçevesinde delil sunmak veya delil ibrazını istemek ve gerekli savunmaları yapmak hakkına sahiptir. Ancak söz konusu şahıs, olayın müzakeresine başka bir şekilde yer alamaz.

Madde 47

Disiplin Cezaları

46. maddenin 1. paragrafında belirtilenlerden daha az vahim nitelikte uygunsuz bir davranışta bulunan bir Yargıç, Savcı, Savcı Yardımcısı, Yazı İşleri Bürosu Başkanı veya Yardımcısı hakkında Usul ve Delil Kuralları çerçevesinde disiplin cezası verilir.

Madde 48

Ayrıcalık ve Dokunulmazlıklar

1. Mahkeme, her Taraf Devletin ülkesinde, amaçlarını yerine getirebilmek için gerekli ayrıcalık ve dokunulmazlıklardan yararlanır.
2. Yargıçlar, Savcı, Savcı Yardımcıları ve Yazı İşleri Bürosu Başkanı, Mahkeme işlemlerini yürüttükleri ölçüde veya bu işlemler dolayısıyla, diplomatik misyon şeflerine sağlanan ayrıcalık ve dokunulmazlıklardan yararlanırlar ve görev süreleri sona erdikten sonra da resmi görevleri esnasında sözlü veya yazılı ifadelerinden veya yaptıkları eylemlerden dolayı her türlü yasal işlemlere karşı dokunulmazlıktan yararlanmaya devam ederler.
3. Yazı İşleri Bürosu Başkan Yardımcısı ile Savcılık memurları ve Yazı İşleri Bürosu memurları, görevlerinin ifası için gerekli olan ayrıcalık, dokunulmazlık ve kolaylıklardan, Mahkemenin ayrıcalık ve dokunulmazlıklarına ilişkin anlaşma hükümleri çerçevesinde yararlanırlar.

4. Savunma avukatları, uzmanlar, tanıklar ve Mahkemenin mukim olduğu yerde hazır bulunması gereken diğer şahıslar, mahakemenin düzgün şekilde işleyebilmesi için gerekli olan ölçüde ve Mahkemenin ayrıcalık ve dokunulmazlıklarına ilişkin anlaşma hükümleri çerçevesinde gerekli muameleden yararlandırılırlar.
5. (a) Yargıçlar ve Savcıların ayrıcalık ve dokunulmazlıkları, Yargıçların salt çoğunluğunun kararı ile,
(b) Yazı İşleri Büro Başkanının ayrıcalık ve dokunulmazlıkları Mahkeme Başkanı tarafından,
(c) Savcı Yardımcılarının ve Savcılık personelinin ayrıcalık ve dokunulmazlıkları Savcı tarafından,
(d) Yazı İşleri Bürosu Başkan Yardımcısı ve Büro memurlarının ayrıcalık ve dokunulmazlıkları Büro Başkanı tarafından, kaldırılabilir.

Madde 49

Maaşlar, Yolluklar ve Ödenekler

Yargıçlar, Savcı Yardımcıları, Yazı İşleri Bürosu Başkanı ve Yardımcısı, Taraf Devletler Kurulu tarafından belirlenecek maaş, yolluk ve diğer ödenekleri alırlar. Bunların maaş ve yolluklarında, görev süreleri boyunca indirim yapılamaz.

Madde 50

Resmi Diller ve Çalışma Dilleri

1. Mahkemenin resmi dilleri Arapça, Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolcadır. Mahkemenin verdiği hükümler ve Mahkemenin elindeki işlerle ilgili esaslı konulara çözüm getiren diğer kararlar, resmi dillerde yayımlanır. Mahkeme Başkanlığı, Usul ve Delil Kurallarında belirlenmiş kıstaslara göre hangi kararların bu paragrafın amaçları bakımından esaslı konulara çözüm getiren karar niteliğinde sayılacağını belirlemeye yetkilidir.
2. Mahkemenin çalışma dilleri İngilizce ve Fransızcadır. Diğer hangi dillerin çalışma dili olarak kullanılabileceği, Usul ve Delil Kuralları tarafından belirlenir.
3. Yargılama sırasındaki bir işlemin taraflarının veya o işleme müdahil olmasına izin verilen bir Devletin talebi üzerine ve yeterli haklı nedenler bulunduğuna, Mahkeme tarafından karar verilmesi şartıyla, İngilizce veya Fransızca dışındaki bir dilin de söz konusu tarafı veya Devlet tarafından kullanılması Mahkeme'ce kabul edilebilir.

Madde 51

Usul ve Delil Kuralları

1. Usul ve Delil Kuralları, Taraf Devletler Kurulu üyelerinin üçte iki çoğunluğu tarafından kabul edilmekle, yürürlüğe girer.
2. Usul ve Delil Kurallarına ilişkin değişiklik önerileri,
 - (a) Herhangi bir Taraf Devlet,
 - (b) Yargıçların salt çoğunluğu ya da,
 - (c) Savcıtarafından yapılabilir.

Değişiklikler, Taraf Devletler Kurulu üyelerinin üçte iki çoğunluğunca onaylanması üzerine yürürlüğe girer.
3. Usul ve Delil Kurallarının kabul edilmesinden sonra, bu kurallarda öngörülmemiş özel bir durumun Mahkemenin huzuruna geldiği acil hallerde, Yargıçlar üçte iki çoğunlukla geçici kurallar belirler ve bu kurallar, Taraf Devletler Kurulu'nun ilk olağan veya olağanüstü toplantısında kabul edilinceye, değiştirilinceye veya reddedilinceye kadar yürürlükte kalır.
4. Usul ve Delil Kuralları, bunlarda yapılacak değişiklikler ve geçici kurallar, bu tüzüğe uygun olacaktır. Usul ve Delil Kuralları ve geçici kurallar, hakkında araştırma, soruşturma veya yargılama yürütülen veya mahkum olan şahsın aleyhine sonuç doğuracak şekilde geriye yürütülemez.
5. Usul ve Delil Kuralları ile bu Statü arasında çatışma meydana geldiği hallerde, Statü esas alınır.

Madde 52

Mahkeme Yönetmelikleri

1. Yargıçlar, bu tüzüğe ve Usul ve Delil Kurallarına uygun olarak, salt çoğunlukla, Mahkemenin günlük işleyişi için gerekli Yönetmelikleri çıkaracaklardır.
2. Yönetmeliklerin ve her türlü değişikliklerinin yapılmasında Mahkeme Savcısı ve Yazı İşleri Bürosu Başkanının görüşleri alınır.
3. Yönetmelikler ve değişiklikleri, Yargıçlarca başka türlü kararlaştırılmadıkça, kabul edilmeleri üzerine yürürlüğe girer. Kabul edilmelerini takiben derhal Taraf Devletlere dağıtılarak görüşleri sorulur. Şayet 6 ay içinde Taraf Devletlerin çoğunluğundan itiraz gelmezse, yürürlükte kalmaya devam ederler.

5. BÖLÜM

SORUŞTURMA VE KOVUŞTURMA

Madde 53

Soruşturmanın başlatılması

1. Savcı, kendisine ulaştırılmış bilgileri değerlendirdikten sonra, bu Statü çerçevesinde işlem yapılmasına gerek olmadığı kanaatine varmamışsa, soruşturmayı başlatır. Savcı, bir soruşturma başlatmaya karar verirken aşağıdaki hususları göz önünde bulundurur:
 - (a) Savcının elindeki bilgiler, Mahkemenin yetkisine giren bir suçun işlenmiş veya işlenmekte olduğu kanaatine makul bir temel oluşturmakta mıdır?
 - (b) Olay 17. maddeye göre kabul edilebilirlik kriterine uygun mudur veya uygun hale gelecek midir?
 - (c) Suçun vahameti ve mağdurların çıkarları da hesaba katılmakla birlikte, bir soruşturma başlatmanın yine de adaletin tecellisine hizmet etmeyeceği yönünde maddi nedenler var mıdır?

Şayet Savcı işleme devam etmek için makul bir temel bulunmadığına karar verir ve bu kararı sadece yukarıdaki (c) bendine dayanarak alırsa, Ön Yargılama Dairesine bilgilendirmede bulunur.
2. Şayet, soruşturma sonucunda, Savcı aşağıdaki nedenlerle kovuşturma için yeterli temel bulunmadığı sonucuna varırsa;
 - (a) 58. maddeye göre bir yakalama emri çıkarmak için yeterli hukuki veya maddi dayanak olmaması,
 - (b) Davanın 17. maddeye göre kabul edilmez olması,
 - (c) Suçun vahameti, mağdurların menfaatleri, şüphelinin hastalığı veya yaşlanması ve iddia olunan suçtaki rolü dahil bütün hal ve şartlar hesaba katıldığında, kovuşturmanın adaletin tecellisine hizmet etmeyecek olması.

Savcı, Ön Yargılama Dairesini ve 14. maddeye göre olayı intikal ettiren Devleti veya 13. maddeye giren olaylarda Güvenlik Konseyini, verdiği karar hakkında bilgilendirir ve bu kararının gerekçesini belirtir.
3. (a) 14. maddeye göre olayı Mahkemeye intikal ettiren Devletin veya 13. maddenin (b) paragrafına göre Güvenlik Konseyi'nin talebi üzerine, Ön-Yargılama Dairesi, Savcının 1. ve 2. paragraflarda belirtilen takibata devam etmeme kararını gözden geçirebilir ve Savcıdan kararını tekrar ele almasını isteyebilir.

- (b) Buna ek olarak, Ön Yargılama Dairesi, kendi inisiyatifiyle Savcının işlem yapmama kararını, şayet bu karar sadece paragraf 1 (c) veya 2 (c)'ye dayanıyorsa, gözden geçirebilir. Böyle bir durumda, Savcının kararı ancak Ön Yargılama Dairesi tarafından teyit edilirse geçerli olur.
4. Savcı her zaman, yeni olaylara veya bilgiler ortaya çıkması nedeniyle, bir soruşturma veya kovuşturma başlatıp başlatmama kararını yeniden gözden geçirebilir ve değiştirebilir.

Madde 54

Savcının soruşturmalar konusundaki görev ve yetkileri

1. Savcı,
- (a) Gerçekleri ortaya çıkarmak için, bu Statü çerçevesinde cezai sorumluluk olup olmadığını değerlendirmek amacıyla her türlü olay ve delilleri kapsayacak şekilde soruşturmayı genişletebilir ve bunu yaparken suçlayıcı ve sorumluluktan kurtarıcı hal ve şartları eşit biçimde araştırır.
- (b) Mahkemenin kapsamına giren suçların etkin biçimde soruşturulmaları ve kovuşturulmalarını sağlamak amacıyla her türlü uygun tedbiri alır ve bunu yaparken mağdur ve tanıkların yaş, 7. maddede 3. paragrafta belirtilen şekilde cinsiyet ve sağlık durumu dahil olmak üzere menfaat ve şahsi durumlarına saygılı davranır, özellikle cinsel şiddet, cinsiyete dayalı şiddet ve çocuklara karşı şiddet söz konusu olan durumlarda suç vasfını da göz önünde bulundurur.
- (c) Şahısların bu Statüden kaynaklanan haklarını tam olarak gözetir.
2. Savcı aşağıdaki hallerde bir Devletin ülkesinde soruşturma yürütebilir:
- (a) 9. Bölüm hükümlerine göre, ya da
- (b) 57. maddenin 3 (d) paragrafı uyarınca Ön Yargılama Dairesi tarafından yetkilendirildiği şekilde.
3. Savcı,
- (a) Delilleri toplar ve inceler,
- (b) Hakkında soruşturma yapılan şahısları, mağdurları ve tanıkları davet edebilir ve sorgulayabilir.
- (c) Herhangi bir devletin veya bir hükümet dışı örgütün işbirliğini veya kendi yetkisi ve/veya emrine uygun olarak bir düzenlemede bulunmasını talep edebilir.
- (d) Bu Statüye aykırı olmadıkça, bir devletin, uluslararası örgütün veya şahsın işbirliği yapmasını sağlamak için zorunlu olabilecek düzenlemeler veya anlaşmalar yapabilir.

- (e) Bilgiyi veren tarafın rızası olmadıkça, gizli kaydıyla ve sadece yeni delillere ulaşmak amacıyla, kendisine sunulan belge ve bilgileri, yargılamanın hiçbir safhasında açıklamamaya mutabık kalabilir.
- (f) Bilginin mahremiyetini sağlamak, herhangi bir şahsı korumak veya delilleri muhafaza etmek amacıyla gerekli her türlü önlemi alabilir ya da önlem alınmasını talep edebilir.

Madde 55

Sahısların soruşturma esnasındaki hakları

1. Bu Statü çerçevesinde yürütülen bir soruşturmada, herhangi bir şahıs:
 - (a) Kendisini suçlamaya veya suç ikrarında bulunmaya zorlanamaz,
 - (b) Baskıya, zorlamaya, tehdide, işkenceye veya diğer insanlık dışı, zalimane veya alçaltıcı muameleye ve cezaya tabi tutulamaz.
 - (c) İyi konuştuğu ve bütünüyle anladığı bir dilden başka bir dilde sorgulanmakta ise, ücretsiz olarak ehil bir tercüman yardımı alır ve bu tercüme doğruluk ve dürüstlük gereklerini karşılayacak şekilde yapılır.
 - (d) Keyfi tutuklanamaz veya gözaltına alınmaz; Statüde kararlaştırılan yasal prosedürlere uygun şekilde ve Statüde öngörülen sebepler hariç olmak üzere özgürlüğünden mahrum bırakılamaz.
2. Herhangi bir şahsın Mahkemenin yargı yetkisine giren bir suç işlediğine dair bir kanaat mevcutsa ve bu şahıs ya Savcı ya da bu tüzüğün 9. Bölümü uyarınca yapılan talep üzerine ulusal makamlar tarafından sorgulanıyorsa, söz konusu şahıs sorgulanmadan önce bilgisine sunulacak aşağıdaki haklara sahiptir:
 - (a) Mahkeme'nin yargı yetkisine giren bir suçu işlediğine dair kanaat oluştuğunun, sorgudan önce kendisine bildirilmesi;
 - (b) Sessiz kalmasının suçlu veya masum olduğuna karine teşkil etmemesi-sessiz kalma hakkı;
 - (c) Kendi tercih ettiği hukuk yardımı alma hakkı; şahsın böyle bir hukuki yardım alma imkanı yoksa, adaletin menfaatinin bu şekilde gerektirdiği bir davada ya da söz konusu şahsın ödeme gücü olmadığı takdirde herhangi bir davada ücretsiz hukuki yardım sağlanması;
 - (d) Kendi isteğiyle feragat ettiği haller dışında, sorgusunda avukatının hazır bulunması;

Madde 56**Tekrar ele geçmeyecek bir soruşturma fırsatı durumunda Ön Yargılama Dairesinin Rolü**

1. (a) Savcı, soruşturmanın, bir tanıktan yazılı veya sözlü ifade alabilmek ya da bir delili incelemek veya elde etmek veya doğrulamak amacıyla, dava bakımından sonradan tekrar ele geçmeyecek bir fırsat olduğuna kanaat getirirse, Ön Yargılama Dairesini bu durumdan haberdar eder.
 - (b) Bu durumda, Savcının talebi üzerine Ön Yargılama Dairesi duruşmaların etkinliğini ve bütünlüğünü korumak ve de özellikle savunmanın haklarını korumak için gerekli önlemleri alabilir.
 - (c) Ön Yargılama Dairesi aksine talimat vermediği sürece, (a) paragrafında atıfta bulunulan soruşturmayla bağlantılı olarak mahkeme celbi üzerine mahkeme huzuruna çıkan veya tutuklanan şahsın davayla ilgili olarak dinlenebilmesini teminen Savcı, bu şahsa dinlenebilmesi için gerekli olan bilgileri sağlar.
2. 1. maddenin (b) paragrafında atıfta bulunulan önlemler aşağıdakileri kapsayabilir:
 - (a) İzlenecek yöntemlere ilişkin tavsiyede bulunmak veya talimat vermek;
 - (b) Duruşma tutanaklarının tutulmasını emretmek;
 - (c) Yardımcı olması için bir uzman atamak;
 - (d) Celp marifetiyle mahkeme huzuruna gelen veya tutuklanan bir şahsa bir avukat atamak veya henüz tutuklanmamış veya Mahkemeye çıkarılmamış veya avukatı belirlenmemiş şahsa katılması, hazır bulunması ve savunmanın çıkarlarını temsil etmesi için bir başka avukatı yetkili kılmak;
 - (e) Üyelerinden birini veya gerekirse, Ön-yargılama veya Yargılama Bölümünden müsait bir yargıcı gözlem yapmak ve tavsiyelerde bulunmak veya delillerin toplanması ve korunması ile şahısları sorgulaması bakımından talimat vermek için görevlendirmek;
 - (f) Delillerin toplanması ve korunması için gerekebilecek diğer önlemleri almak;
 3. (a) Savcının bu madde uyarınca gereken önlemleri almaması halinde, Ön Yargılama Dairesi söz konusu önlemleri kanıtın saklanması bakımından gerekli görüyor ve savunma bakımından dava sırasında zorunlu kabul ediyorsa; Ön Yargılama Dairesi, Savcının bu önlemleri almak için talepte bulunmamasının ardında geçerli bir neden bulunup bulunmadığı hususunda Savcı ile görüşmelerde bulunur. Eğer görüşmeler sonunda Ön-yargılama Dairesi Savcının önlem almama kararını haklı bulmazsa, bu önlemleri resen de alabilir.

- (b) Ön Yargılama Dairesinin bu paragraf kapsamında resen hareket etme kararı Savcı tarafından temyiz edilebilir. Temyiz talebi hızlandırılmış bir süreçte neticelendirilir.
4. Bu maddeye göre dava için saklanan ve toplanan delillerin kabul edilebilirliği dava aşamasında madde 69'a göre ve Dava Dairesi'nce belirlenecek şekilde yürütülecektir.

Madde 57

Ön Yargılama Dairesinin Görev ve Yetkileri

1. Bu Statüde aksi belirtilmemişse, Ön Yargılama Dairesi görevlerini bu madde hükümlerine göre yerine getirir.
2. (a) Büronun 15., 18., 19, 54 madde 2 paragraf, 61 madde 7 paragraf ve 72. maddelere göre verdiği karar ve hükümler, Daire yargıçlarının çoğunluğu tarafından onaylanmalıdır.
(b) Diğer bütün hallerde, Usul ve Delil Kurallarında aksi öngörülmemiş veya Ön Yargılama Dairesi yargıçlarının çoğunluğu tarafından aksine karar verilmemişse, Daireye mensup tek bir yargıç, bu Statüde belirtilen yetkileri kullanabilir.
3. Bu Statüde belirlenen görevlerine ilave olarak, Ön Yargılama Dairesi şunları da yapabilir :
 - (a) Savcının talebi üzerine, bir soruşturma için gerekli olabilecek emir ve müzakereleri çıkarmak,
 - (b) 58. maddeye göre tutuklanmış veya yakalama emri getirilmiş bir şahsın talebi üzerine, 56. maddede belirtilen önlemler dahil olmak üzere gerekli emirleri çıkarmak, veya 9. Bölüm çerçevesinde, şahsın savunmasını hazırlamasına yardımcı olmak amacıyla gerekli işbirliğinin gösterilmesini sağlamak.
 - (c) Gerekli hallerde, mağdurların ve tanıkların korunmasını ve mahremiyetlerinin korunmasını, delillerin saklanmasını, yakalanarak getirilmiş şahısların güvenliğini ve ulusal güvenlik bilgilerinin korunmasını sağlamak.
 - (d) 9. Bölüme göre bir Taraf Devletin işbirliğinin kesinleşmediği durumlarda, Ön Yargılama Dairesinin o devletin 9. Bölüm çerçevesinde olayda işbirliği taleplerine cevap verebilecek şekilde herhangi bir otoritesi kalmadığına veya adli sisteminin böyle bir işbirliğini yürütebilecek bir unsura sahip olmadığına karar vermesi halinde, Savcıcıyı, mümkün olduğu ölçüde o devletin görüşlerini de dikkate alarak, o Taraf Devletin ülkesi içinde soruşturma icra etmeye yönelik belirli adımları atması hususunda yetkili kılmak.

- (e) 58. maddeye göre bir tutuklama veya yakalama müzekkeresinin çıkarıldığı durumlarda, bu Statü hükümleri ve Usul ve Delil Kuralları uyarınca, delillerin kuvveti ve ilgili tarafların haklarını dikkatle değerlendirilerek, özellikle mağdurların yüksek menfaatleri için suç ve cezanın kabullenilmesi amacıyla koruyucu önlemler almak üzere 93. madde 1(k) bendine uygun olarak Devletlerin işbirliğini talep etmek.

Madde 58

Ön Yargılama Bürosunca Tutuklama Emri veya Yakalama Emri Çıkarılması

1. Ön Yargılama Dairesi, bir soruşturmanın başlatılmasını takiben herhangi bir aşamada savcının müracaatı üzerine, müracaatı, delilleri ve savcı tarafından sunulan diğer bilgileri inceledikten sonra, aşağıdaki hususlarda kanaat getirdiği takdirde, bir şahıs hakkında tutuklama emri çıkarabilir:
 - (a) Şahsın Mahkemenin görev alanına giren bir suçu işlediğine inanılması için makul nedenler olması,
 - (b) Şahsın tutuklanmasının,
 - i) Mahkeme huzuruna gelmesini sağlamak için,
 - ii) Şahsın soruşturmayı veya mahkemenin gidişatını engellememesi veya tehlikeye düşürmemesini sağlamak için,
 - iii) Duruma göre, şahsın suçu işlemeye devam etmesinin engellenmesi veya aynı şartlardan doğan ve Mahkemenin yetkisindeki bir suçla ilgili diğer bir suçu işlemekten alıkonulmasını sağlamak için gerekli görülmesi.
2. Savcının müracaatında aşağıdaki hususlar yer almalıdır:
 - (a) Şahsın adı ve şahsın kimliğini tanıtmaya yarar diğer ilgili bilgiler,
 - (b) Şahsın işlediği iddia olunan ve Mahkemenin yargı yetkisinde bulunan suçların somut olarak belirtilmesi,
 - (c) Bu suçların meydana gelmesine neden olduğu iddia edilen olayların açık bir özeti,
 - (d) Şahsın bu suçları işlediğine kanaat getirmek için makul nedenler olduğunu gösteren delillerin ve diğer bilgilerin bir özeti, ve
 - (e) Savcının, şahsın tutuklanmasını niçin gerekli gördüğünü açıklaması.
3. Tutuklama emri aşağıdakileri içermelidir:
 - (a) Şahsın adı ve şahsın kimliğini tanıtmaya yarar diğer ilgili bilgiler,
 - (b) Şahsın tutuklanmasına konu olan ve Mahkemenin yargı yetkisine giren suçların açıkça belirtilmesi,

- (c) Bu suçları oluşturduğu iddia edilen eylemlerin özet olarak belirtilmesi.
4. Tutuklama emri, Mahkeme tarafından aksine karar verilmedikçe geçerli olmaya devam eder.
 5. Tutuklama emrine dayanarak, Mahkeme, 9. Bölüm uyarınca şahsın geçici olarak yakalanmasını veya tutuklanmasını ve teslimini talep edebilir.
 6. Savcı, Ön Yargılama Dairesinden, tutuklama emrinde yer alan suçun değişmesini veya bu müzekkereye yeni suçların ilave edilmesini isteyebilir. Ön Yargılama Dairesi, şayet bu şekilde değiştirilmesi istenen suç veya ilave edilmesi istenen suçları şahsın işlediğine kanaat getirirse, tutuklama emrini Savcının isteğine uygun olarak değiştirir.
 7. Tutuklama emri çıkarılmasını istemek yerine, diğer bir yol olarak, Savcı, Ön Yargılama Dairesine başvuruda bulunarak, şahsın mahkeme huzuruna gelmesi için celpname çıkartılmasını isteyebilir. Şayet Ön Yargılama Dairesi şahsın iddia olunan suç işlediğine dair makul dayanaklar olduğuna kanaat getirir ve celpnamenin, şahsın gelmesini sağlamak için yeterli olacağını düşünürse, celpnameyi kişinin özgürlüğü sınırlayıcı önlemler (gözaltına alma hariç) içerecek şekilde veya bu önlemleri içermeksizin çıkarabilir. Celpnamede aşağıdaki hususlar yer alır:
 - (a) Şahsın adı ve şahsın kimliğini tanıtmaya yarar diğer ilgili bilgiler.
 - (b) Şahsın mahkemeye gelmesi istenen tarih.
 - (c) Şahsın işlediği iddia olunan ve Mahkemenin görev alanına giren suçların belirtilmesi; ve
 - (d) Suçu oluşturduğu iddia olunan olayların açık bir özeti. Celpname, ilgili şahsa tebliğ edilir.

Madde 59

Muhafız devletteki tutulma işlemleri

1. Geçici yakalama veya tutuklama ve teslim etme talebine muhatap olan bir Taraf Devlet, söz konusu şahsı kendi yasalarına ve 9. Bölüm hükümlerine göre yakalamak üzere derhal gerekli işlemleri başlatır.
2. Yakalanan bir şahıs, yakalamayı gerçekleştiren devlette en kısa zamanda yetkili adli merci önüne çıkarılır ve merci, o devletin yasalarına göre, aşağıdaki hususları belirler:
 - (a) Müzekkerenin o şahsa ilişkin olup olmadığı,
 - (b) Şahsın usulüne uygun olarak yakalanmış olup olmadığı,
 - (c) Şahsın haklarına saygı gösterilip gösterilmediği.

3. Yakalanan şahıs, kendisini elinde bulunduran (muhafız) devletin yetkili makamlarına müracaat ederek, Mahkemeye teslim edilinceye kadar geçici olarak serbest bırakılması talebinde bulunabilir.
4. Muhafız devletin yetkili makamı, bu şekildeki bir müracaat hakkında karar verirken, iddia olunan suçların vahametine göre, geçici olarak salıvermeyi haklı kılacak acil ve olağanüstü şartların mevcut olup olmadığını ve şahsı Mahkeme'ye teslim etme yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için yeterli güvence bulunup bulunmadığını değerlendirir. Ancak, muhafız devletin yetkili mercii, yakalama müzekkeresinin 58. madde 1 (a) ve (b) paragraflarına uygun olarak çıkarılıp çıkarılmadığı hususunu değerlendirmeye yetkili değildir.
5. Ön Yargılama Dairesi, geçici salıverilme konusundaki her türlü talepten haberdar edilir ve muhafız devletin yetkili merciiine tavsiyelerini bildirir. Muhafız Devletin yetkili mercii, kararını vermeden önce, şahsın kaçmasını önlemek için alınabilecek tedbirler de dahil olmak üzere, Dairenin bu tavsiyelerinin tamamını göz önünde bulundurup değerlendirir.
6. Şahıs geçici olarak salıvermeden yararlandırıldığı takdirde, Ön Yargılama Dairesi, salıverme sürecinin gidişatı hakkında düzenli olarak rapor verilmesini isteyebilir.
7. Muhafız devlete, ilgili şahsın teslim edilmesi istenir istenmez, şahıs mümkün olan en kısa sürede Mahkemeye teslim edilir.

Madde 60

Mahkeme huzurunda yapılacak ilk işlemler

1. Şahsın Mahkemeye teslim edilmesi veya kendi isteğiyle veya celpname üzerine Mahkemenin huzuruna çıkması halinde, Ön Yargılama Dairesi, şahsın işlediği iddia olunan suçlardan ve geçici olarak salıverilmeyi talep hakkı dahil olmak üzere, bu Statü çerçevesindeki haklarından haberdar olduğu hususunda emin olmalıdır.
2. Hakkında tutuklama emri bulunan şahıs, yargılama başlayıncaya kadar geçici olarak salıverilmesini isteyebilir. Ön Yargılama Dairesi 58. maddenin 1. paragrafındaki şartların mevcut olduğuna kanaat getirirse şahsın tutukluluk hali devam eder. Aksi halde, Ön Yargılama Dairesi, şahsı şartlı veya şartsız olarak tahliye eder.
3. Ön Yargılama Dairesi, şahsın salıverilmesine veya tutukluluk halinin devamına ilişkin kararını periyodik olarak ya da şahsın veya Savcının talebi üzerine her zaman, gözden geçirir. Bu gözden geçirme sonucunda değişen şartların öyle gerektirdiğine kanaat getirirse, Daire tutukluluk, tahliye veya tahliye şartlarına ilişkin kararını değiştirebilir.
4. Ön Yargılama Dairesi, Savcının mazeretsiz olarak geciktirmesi nedeniyle, yargılamaya kadar tutuklulukta geçecek sürenin makul olmayan şekilde

uzamamasını temin eder. Böyle bir gecikme olursa Mahkeme, şahsın şartlı veya şartsız olarak tahliye edilmesini değerlendirir.

5. Gerekli takdirde Ön Yargılama Dairesi, tahliye edilmiş bir şahsın mahkeme önünde hazır bulundurulmasını temin için, tutuklama emri çıkartabilir.

Madde 61

Yargılamadan Önce İddianamenin Kabul Edilmesi

1. İkinci paragraf hükümlerine uygun olarak, Ön Yargılama Dairesi şahsın teslim edilmesinden veya Mahkeme huzuruna gelmesinden itibaren makul bir süre içerisinde, Savcının iddianamesinin kabul edilebilirliğini incelemek amacıyla bir duruşma yapar. Bu duruşmada Savcı, suçlanan şahıs ve şahsın avukatı hazır bulunur.
2. Ön Yargılama Dairesi Savcının talebi üzerine veya resen, Savcının iddianamesinin kabul edilebilirliğini incelemek amacıyla aşağıdaki şartlar mevcutsa suçlanan şahsın gıyabında bir duruşma düzenleyebilir:
 - (a) Şahıs duruşmada hazır bulunmaktan kendisi feragat etmişse veya
 - (b) Şahıs kaçmış ve şahsın Mahkeme huzuruna gelmesi, iddialardan iddianamenin kabul edilebilirliğini incelemek amacıyla bir duruşma düzenleneceğinden haberdar edilmesi yönünde gerekli tüm makul adımlar atılmışsa.

Bu durumda şahıs, Ön Yargılama Dairesince adaletin tecellisi bakımından uygun olduğuna karar verilirse bir avukat tarafından temsil edilir.

3. Duruşmadan makul bir süre önce:
 - (a) Şahsa, Savcının kendisi hakkındaki yargılama talebine dayanak teşkil eden iddialarının yazılı olduğu belgenin bir örneği verilir.
 - (b) Şahıs, Savcının duruşmada iddialarını dayandıracığı delillerden haberdar edilir.

Ön Yargılama Dairesi, duruşmanın amacına uygun olarak, bilgilerin açıklanması konusuna ilişkin olarak talimatlar verebilir.

4. Duruşmadan önce Savcı soruşturmaya devam edebilir ve suçlamaları geri çekebilir veya değiştirebilir. Şahsa, suçlamaların geri çekildiği veya değiştirildiği konusunda, duruşmadan makul bir süre önce bildirimde bulunulur. Suçlamaların geri alınması halinde Savcı, Ön Yargılama Dairesine, geri alma nedenlerini bildirir.
5. Savcı, duruşmada, her bir suçlamayı, şahsın kendisine isnat edilen suç işlediğine dair inandırıcı somut gerekçeler oluşturmaya yeterli delille destekler.

- Savcı, bu hususta belgelere dayalı veya özet deliller kullanabilir ve yargılamada ifade verecek tanıkları bu duruşmaya çağırması gerekmez.
6. Duruşmada, suçlanan şahıs,
 - (a) Suçlamalara itiraz edebilir,
 - (b) Savcının sunduğu delillere itiraz edebilir,
 - (c) Kendisi delil sunabilir.
 7. Ön Yargılama Dairesi, duruşmada ortaya konanlar temelinde, şahsın isnat edilen suçlardan her birini işlediğine dair somut gerekçeler oluşturmaya yeterli delil olup olmadığını karara bağlar. Bu karara dayanarak, Ön Yargılama Dairesi,
 - (a) Yeterli delil bulunduğu kanaat getirdiği iddiaları kabul eder ve şahsı kabul edilen bu iddialardan dolayı yargılama yapılması için bir Dava Dairesine gönderir.
 - (b) İddialar için yeterli delil bulunmadığına karar verdiği takdirde iddianameyi kabul etmez,
 - (c) Duruşmayı erteler ve Savcıdan:
 - (i) Belli bir iddiaya ilişkin olarak yeni deliller getirmesini veya soruşturmayı derinleştirmesini,
 - (ii) Sunulan delillerin, Mahkemenin yetkisine giren bir başka suçun varlığına delalet etmesi nedeniyle iddianameyi değiştirmesini isteyebilir.
 8. Ön Yargılama Dairesinin bir iddianameyi kabul etmediği durumlarda Savcı, ilave delillerle desteklenmek suretiyle iddianamenin kabulünü yeniden talep etmekten menedilemez.
 9. İddianamenin kabulünden sonra ve yargılamanın başlamasından önce, Savcı, Ön Yargılama Dairesinin izniyle ve sanığa ihbarda bulunarak, iddialarını değiştirebilir. Şayet Savcı yeni suçlamalarda veya daha ağır suçlamalarda bulunuyorsa bu iddiaların kabulü amacıyla bu madde hükümlerine göre bir duruşma yapılır. Yargılamanın başlamasından sonra Savcı, Ön Yargılama Dairesinin izniyle iddiaları geri çekebilir.
 10. Ön Yargılama Dairesince kabul edilmeyen veya Savcı tarafından geri çekilen iddialarla ilgili olarak daha önce çıkartılmış her türlü tutuklama, yakalama müzekkeresi hükümsüz hale gelir.
 11. İddialar bu maddeye göre kabul edildikten sonra, Mahkeme Başkanlığı bir Dava Dairesi oluşturur ve bu maddenin 8. paragrafı ile 64. maddenin 4. paragrafı çerçevesinde, müteakip yargı işlemlerinin yürütülmesinden ve Ön Yargılama Dairesince bu işlemlere uygulanabilecek her türlü işlemde, bu Dava Dairesi sorumlu olur.

6. BÖLÜM

YARGILAMA

Madde 62

Yargılamanın Yapılacağı Yer

Yargılama, aksi kararlaştırılmadıkça, Mahkemenin mukim olduğu yerde yapılır.

Madde 63

Hazır Olan Sanığın Yargılanması

1. Sanık, yargılama süresince hazır bulunmalıdır.
2. Şayet sanık Mahkeme huzurunda iken yargılama düzenini bozmakta ısrar ederse Dava Dairesi, gerekirse teknolojik imkanlardan yararlanarak sanığın mahkeme salonu dışından duruşmayı izleyebilmesi ve avukatına talimat verebilmesini sağlamak suretiyle sanığı dışarı çıkartabilir. Bu önleme ancak istisnai olarak ve diğer makul önlemler sonuç vermezse başvurulur ve ancak tam anlamıyla zorunlu olduğu müddetçe uygulanır.

Madde 64

Dava Dairesinin Görev ve Yetkileri

1. Dava Dairesinin bu maddede belirtilen görev ve yetkileri bu Statü ile Usul ve Delil Kuralları çerçevesinde kullanılır.
2. Dava Dairesi, yargılamayı adil ve süratli şekilde yürütmek, hem sanığın haklarına tam olarak saygı göstermek hem de tanık ve mağdurların korunmasını gözetmek için gerekli her türlü önlemi alır.
3. Bu Statüye göre yargılamayı yapmakla görevlendirilmesi üzerine, davanın havale edildiği Dava Dairesi, aşağıdaki hususları yerine getirir:
 - (a) Taraflara danışarak, yargılama işlemlerinin adil ve süratli bir şekilde gerçekleşmesini kolaylaştırmak için gerekli usulü belirler,
 - (b) Yargılamada kullanılacak dil veya dilleri tespit eder; ve
 - (c) Bu Statünün ilgili diğer hükümlerine tabi olmak kaydıyla yargılamaya hazırlanmak için, yargılamanın başlamasından yeterli bir süre önce, daha evvel açıklanmamış belge ve bilgilerin açıklanmasını sağlar.
4. Dava Dairesi, etkin ve adil bir görev yapabilmek amacıyla gerekirse bazı ön meseleleri Ön Yargılama Dairesine veya Ön Yargılama Bölümünden uygun bir yargıca havale edebilir.

5. Dava Dairesi, taraflara bildirimde bulunduktan sonra uygun görürse birden fazla sanık hakkındaki suçlamaların birleştirilmesine veya ayrılmasına karar verebilir.
6. Dava Dairesi bir yargılama başlamadan önce veya yargılama devam ederken, gerektiği takdirde aşağıdakileri yerine getirebilir:
 - (a) Ön Yargılama Dairesinin 61. madde 11. paragrafına göre yapabileceği bütün işleri yürütür,
 - (b) Devletlerden, bu Statü hükümleri çerçevesinde gerekirse yardım alarak, tanıkların hazır bulundurulmasını ve ifade vermelerinin sağlanmasını ve belgelerin veya diğer delillerin toplanarak ibrazını talep eder,
 - (c) Gizli bilgilerin korunmasını sağlar,
 - (d) Yargılamadan önce toplanmış veya yargılama sırasında taraflarca sunulmuş olan delillere ek olarak yeni delil ibrazını emreder,
 - (e) Sanığın, tanıkların ve mağdurların korunmasını sağlar ve
 - (f) Konuyla ilgili her türlü hususta karar verir.
7. Yargılama aleni bir biçimde yapılır. Ancak Dava Dairesi 68. maddede belirtilen nedenlerle veya delil niteliğindeki gizli veya hassas bilgilerin korunması için bazı yargılama işlemlerinin kapalı celsede yapılmasını gerektiren özel şartlar bulunduğu dair bir karar verebilir.
8. (a) Yargılamanın başlangıcında, Dava Dairesi, sanığa, daha önce Ön Yargılama Dairesi tarafından kabul edilen iddiaları okumuş olmalıdır. Dava Dairesi, sanığın kendisi hakkındaki iddialarının içeriğini anladığına kanaat getirmelidir. Daire, sanığa, 65. maddeye göre suçu ikrar etme veya suçsuz olduğunu ileri sürme olanağını vermelidir.
 - (b) Yargılamada, mahkeme heyeti başkanı, yargılamanın adil ve tarafsız icrası için gerekli hususlar da dahil olmak üzere, yargılama işlemlerinin yürütülmesine ilişkin emirler verebilir. Taraflar, mahkeme heyeti başkanının emirlerine bağlı olarak, bu Statü hükümlerine göre delillerini sunabilirler.
9. Dava Dairesi, diğerlerinin inter alia (diğerlerinin yanı sıra), bir tarafın başvurusu üzerine veya resen, aşağıdakileri yapmaya yetkilidir:
 - (a) Delillerin kabul edilmezliğine veya konuyla ilgili bulunmadığına karar vermek,
 - (b) Duruşmalar sırasında düzenin sağlanması için gerekli bütün önlemleri almak.
10. Dava Dairesi, tüm yargılama aşamasını tam olarak yansıtan zabitların tutulmasını ve bu zabitlerin Yazı İşleri Bürosunda muhafaza edilmesini sağlar.

Madde 65

Suç İkrarı Halinde Yapılacak İşlemler

1. Sanığın 64. madde, 8 (a) paragrafına uygun olarak yapacağı bir ikrar üzerine Dava Dairesi aşağıdaki hususları belirler:
 - (a) Sanık suç ikrarında bulunmanın mahiyetini ve sonuçlarını idrak etmektedir.
 - (b) İkrar, sanık tarafından avukatıyla yeteri ölçüde müzakere edildikten sonra ve gönüllü olarak yapılmaktadır; ve
 - (c) Suçun ikrarı davaya ilişkin aşağıda yer alan gerçeklerce de desteklenmektedir:
 - (i) Savcı tarafından öne sürülen ve sanık tarafından kabul edilen iddialarla uygunluk;
 - (ii) Savcı tarafından iddialarını tamamlamak için sunulan ve sanık tarafından kabul edilen materyallerle uygunluk ve
 - (iii) Savcı veya sanık tarafından sunulan tanık ifadeleri gibi delillerle uygunluk.
2. Dava Dairesi 1. paragrafta belirtilen hususların kesinlik kazandığına kanaat getirdiği takdirde, suç ikrarını, sunulabilecek diğer ilave delillerle birlikte değerlendirir ve suç ikrarına konu olan suçun oluştuğuna dair bütün esaslı hususların mevcudiyeti halinde, sanığı bu suçtan mahkum edebilecektir.
3. Dava Dairesi, 1. paragrafta yer alan hususların kesinlik kazandığına kanaat getirmediği takdirde, suç ikrarını yapılmamış farz eder. Daire bu durumda yargılamanın bu Statüde öngörülen normal usuller dairesinde devamına veya davanın başka bir Dava Dairesine gönderilmesine karar verebilir.
4. Dava Dairesi adaletin yüksek menfaatleri, özellikle de mağdurların menfaatleri bakımından olayın daha açık ve tam bir şekilde ortaya konulmasına ihtiyaç bulunduğu kanaatine varırsa,
 - (a) Savcıdan, tanıkların ifadeleri dahil olmak üzere yeni deliller sunmasını isteyebilir, veya,
 - (b) Yargılamanın bu Statüde öngörülen normal usuller dairesinde devam etmesi konusunda talimat verebilir; bu takdirde suç ikrarında bulunulmamış farz eder ve davayı başka bir Dava Dairesine havale edebilir.
5. Savcı ile sanık avukatı arasında, suçlamaların değiştirilmesi, suçun ikrarı veya hükmedilecek ceza konularında yapılan hiçbir görüşme mahkemeyi bağlamaz.

Madde 66

Suçsuzluk Karinesi

1. Mahkeme tarafından uygulanacak hukuka göre suçluluğu ispatlanıncaya kadar herkes masum sayılır.
2. Sanığın suçu işlediğini ispat yükü Savcıya aittir.
3. Sanığı mahkum edebilmek için mahkeme, sanığın suçu işlediğine makul şüphe kalmayacak şekilde kanaat getirmiş olmalıdır.

Madde 67

Sanığın Hakları

1. Her türlü iddianın belirlenmesinde, sanığın aleni ve bu Statü uyarınca tarafsız bir şekilde yapılacak adil bir duruşmaya ve tam eşitlik içinde uygulanacak, aşağıdaki asgari güvencelerden yararlanmaya hakkı vardır:
 - (a) Tamamen anladığı ve konuştuğu bir dilde, suçlamanın mahiyeti, sebebi ve içeriğinden süratle ve ayrıntılı olarak haberdar olmak;
 - (b) Kendi isteğiyle seçeceği bir avukatla serbestçe görüşebilme olanağına sahip olmak ve sanığa savunmasını hazırlayabilmek için yeterli zaman ve imkanın tanınması;
 - (c) Yersiz gecikme olmadan yargılanmak;
 - (d) 63. madde 2. paragrafa tabi olmak kaydıyla, yargılamada hazır bulunmak, savunmasını bizzat veya kendi seçtiği avukat aracılığıyla yapabilmek, şayet sanığın bir avukatı yoksa bu haktan haberdar edilmek, adaletin yüksek menfaatlerinin gerektirdiği her durumda Mahkeme tarafından ve sanığın maddi imkanlara sahip olmaması durumunda ücretsiz olmak üzere sanığa avukat tayin edilmesi;
 - (e) Aleyhindeki tanıklara mahkeme önünde soru sormak ve aleyhinde dinlenen tanıklarla aynı koşullarla, lehindeki tanıkların da hazır bulundurulması ve lehe tanıklara da soru yöneltmesi. Sanığın bu Statü uyarınca savunmalarını ileri sürmeye ve diğer delillerini sunmaya hakkı vardır.
 - (f) Mahkemeye sunulmuş herhangi bir belgenin veya yargılama işlemlerinden herhangi birinin sanığın tam olarak anladığı ve konuştuğu bir dilde olmaması halinde, adaletin sağlanmasının temini için ücretsiz olarak uzman bir tercümanın yardımından yararlanmak;
 - (g) Suçu ikrara veya ispata ve suçun veya suçsuzluğun belirlenmesinde bir etken olmamak üzere, sessiz kalmaya mecbur edilmemek;
 - (h) Kendisini savunmak için, yemin etmeksizin her türlü sözlü veya yazılı beyanda bulunmak; ve

- (i) İspat yükünün tersine çevrilmemesi veya karşı delille çürütme sorumluluğunun sanığa yükletilmemesi.
2. Bu Statünün öngördüğü diğer her türlü açıklamalara ek olarak Savcı,imkan bulur bulmaz, elinde bulunan ve sanığın suçsuzluğuna işaret eden veya belirti oluşturan veya suçu hafifleten veya iddia makamının diğer delillerini çürütebilecek nitelikte bulunan delilleri de açıklar. Bu paragrafın uygulanması hususunda şüpheye düşülecek olursa, Mahkeme karar verecektir.

Madde 68

Mağdurların ve Tanıkların Korunması ve Yargılamaya Katılmaları

1. Mahkeme, mağdur ve tanıkların güvenliğinin, fiziksel ve ruhsal sağlıklarının, saygınlık ve özel hayatlarının korunması için uygun önlemleri alır. Bunu yaparken Mahkeme, yaş, 2. madde 3. paragrafta belirtildiği üzere cinsiyet, sağlık, özellikle ve fakat bunlarla sınırlı olmamak kaydıyla cinsellik veya cinsiyete dayalı şiddet veya çocuklara yönelik şiddet gibi, suçun mahiyetinden kaynaklanan tüm ilgili etkenleri dikkate alır. Savcı özellikle bu suçların soruşturma ve kovuşturma safhalarında gerekli önlemleri alır. Bu önlemler sanığın haklarına, adil ve tarafsız yargılama gereklerine zarar vermemeli ve bunlarla çelişir nitelikte olmamalıdır.
2. 67. maddede belirtilen aleni duruşma ilkesine bir istisna olarak, Mahkemenin Dava Daireleri, tanıkları, mağdurları veya sanığı korumak amacıyla yargılama aşamalarının herhangi bir kısmını gizli (kapalı) oturumda yapabilir veya delillerin elektronik ya da başka bir özel araçlarla sunulmasına izin verebilir. Bu önlemler özellikle bir cinsel şiddet mağduru söz konusu olduğunda veya bir tanık ya da mağdurun çocuk olması halinde, Mahkeme tarafından aksi emredilmedikçe, özellikle mağdur veya sanığın görüşleri başta olmak üzere bütün şartlar değerlendirildikten sonra alınır.
3. Mağdurların şahsi çıkarlarının etkilendiği hallerde Mahkeme, mağdur görüşlerinin ve kaygılarının Mahkeme tarafından belirlenen uygun bir zamanda ve sanığın hakları ile adil ve tarafsız yargılama gereklerini haleldar etmeyecek ve engellemeyecek şekilde sunulmasına izin verebilir. Bu gibi görüş ve kaygılar, Mahkeme uygun gördüğü takdirde, Usul ve Delil Kuralları uyarınca, mağdurların kanuni temsilcileri tarafından da sunulabilir.
4. Mağdurlar ve Tanıklar Birimi, 43. maddenin 6. paragrafında belirtildiği üzere, koruyucu önlemler, güvenlik düzenlemeleri, danışmanlık ve yardım konularında Savcıya ve Mahkemeye yerinde tavsiyelerde bulunabilir.
5. Bu Statü çerçevesinde delil ve bilgi sunulmasının bir tanığın veya ailesinin güvenliğini vahim bir tehlikeye maruz bırakabileceği hallerde, Savcı, yargılamanın başlamasından önceki işlemler bakımından, söz konusu delil ve bilgileri sunmaktan imtina edebilir ve bunların bir özetini sunmakla yetenebilir.

Bu önlemler sanığın hakları veya adil ve tarafsız yargılama gerekleri ile tutarlı ve bunlara zarar getirmeyecek şekilde yürütülmelidir.

6. Bir Devlet, hizmetindeki şahısların veya ajanlarının korunması veya gizli veya hassas bilgilerin korunması amacıyla gerekli önlemlerin alınması başvurusunda bulunabilir.

Madde 69

Deliller

1. Her tanık, tanıklıkta bulunmadan önce, Usul ve Delil Kurallarına uygun olarak, tanık sıfatıyla vereceği delillerin gerçek olduğu hususunda taahhütte bulunur.
2. Duruşmada yapılacak tanıklık, 68. maddede yer alan önlemlerden kaynaklanan istisnalar veya Usul ve Delil Kurallarında belirtilen haller dışında, bizzat yapılır. Mahkeme ayrıca, bu tüzüğe ve Usul ve Delil Kurallarına uygun olmak kaydıyla, bir tanığın sözlü veya kaydedilmiş ifadesinin ses veya görüntülü kayıt teknolojisinden yararlanılarak ya da belge veya yazılı tutanak şeklinde sunulmasına da izin verebilir. Bu önlemler sanığın haklarına zarar vermemeli ve bunlarla çelişir nitelikte olmamalıdır.
3. Taraflar, 64. maddeye uygun olarak, davayla ilgili delilleri sunabilirler. Mahkeme, gerçeğin ortaya çıkarılması amacıyla gerekli gördüğü bütün delillerin sunulmasını talep etmeye yetkilidir.
4. Mahkeme, bir delilin kabul edilebilir veya davayla ilgili olup olmadığına, bunların yanı sıra delilin değerini ve delilin adil bir yargılamaya veya bir tanığın ifadesinin adil biçimde değerlendirilmesine olabilecek etkisini, Usul ve Delil Kurallarına göre değerlendirdikten sonra karar verir.
5. Mahkeme, Usul ve Delil Kurallarında belirtildiği şekilde, gizliliğe saygı gösterir ve gizlilikten kaynaklanan ayrıcalıkları gözettir.
6. Mahkeme herkesçe alenen bilinen gerçeklerin ispatlanmasını isteyemez, ancak bunları hukuki açıdan dikkate alabilir.
7. Bu Statü veya uluslararası kabul görmüş insan haklarını ihlal ederek elde edilen deliller, aşağıdaki hallerde kabul edilemez:
 - (a) İhlal, delillerin güvenilirliğini esaslı şüpheye düşürmüştü,
 - (b) Delillerin kabulü, yargılamanın saygınlığını ciddi şekilde zedeleyecek veya bu saygınlığa ters düşecek ise.
8. Mahkeme bir devlet tarafından toplanan delillerin davayla ilgisi veya kabul edilebilirliği konusunda karar verirken, o devletin ulusal yasalarının uygulanmasıyla ilgili karar vermez.

Madde 70

Adaletin Yürütülmesine Yönelik Suçlar

1. Mahkeme, adaletin yürütülmesine yönelik aşağıdaki suçların kasıtlı olarak işlendiği durumlarda, bu suçlara ilişkin yargı yetkisini haizdir:
 - (a) 69. maddenin 1. paragrafına göre doğruyu söylemek yükümlülüğü altında iken, yalancı tanıklık yapmak;
 - (b) Sahte veya tahrif edilmiş olduğunu bilerek bir tarafın delil sunması;
 - (c) Bir tanığı maddi menfaat karşılığında etkilemek, bir tanığın hazır bulunmasına veya ifade vermesine engel olmak veya müdahale etmek, bir tanığa ifade vermesi halinde gözdağı vermek veya delilleri karartmak veya toplanmasına müdahale etmek;
 - (d) Mahkemenin bir memurunu, görevlerini yapmaması veya eksik yapması için ikna etmek ya da zorlamak amacıyla engellemek, korkutmak veya menfaat karşılığında etkilemek.
 - (e) Mahkemenin bir memuruna karşı, o memurun veya başka bir memurun yaptığı görevler nedeniyle, misillemede bulunmak.
 - (f) Göreviyle ilgili bir konuda Mahkemenin bir memuru tarafından, rüşvet istenmesi veya alınması.
2. Bu madde kapsamındaki suçlardan dolayı Mahkemenin yargı yetkisini kullanmasına ilişkin ilke ve usuller, Usul ve Delil Kurallarında yer alır. Mahkemenin bu maddeye göre yürüteceği usulü işlemlerde Mahkemeyle uluslararası işbirliği yapılması şartları, işbirliği talebinde bulunulan Devletin yasalarına tabidir.
3. Mahkumiyet kararı verilmesi halinde, Mahkeme tarafından beş yıla kadar hapse, veya Usul ve Delil Kurallarında belirlenen para cezasına veya her ikisine birden hükmolunabilir.
4. (a) Her Taraf Devlet, kendi adli soruşturma ve yargılama süreçlerinin itibar ve güvenilirliğine karşı işlenen suçlara öngördüğü cezaları, bu maddede belirtilen adaletin yürütülmesine yönelik suçların kendi topraklarında veya kendi vatandaşlarından biri tarafından işlenmesini de kapsayacak şekilde düzenler.
 - (b) Mahkeme'nin talebi üzerine, uygun gördüğü takdirde, Taraf Devlet bu davayı, suçun kovuşturulması amacıyla kendi adli makamlarına havale eder. Bu makamlar, söz konusu davayı etkin bir şekilde yürütmek için yeterli imkanları tahsis eder ve davayı kararlı biçimde takip ederek sonuçlandırır.

Madde 71**Mahkeme huzurundaki uygunsuz davranışlara uygulanan yaptırımlar**

1. Mahkeme, huzurunda iken yargı işlemlerinin yürütülmesini engellemek veya emirlerine kasıtlı olarak uyulmaması dahil, uygunsuz davranışlarda bulunan kişileri, sürekli veya geçici olarak mahkeme salonunun dışına çıkartmak, para cezası gibi Usul ve Delil Kurallarında yer alan, hapis cezası dışındaki diğer idari önlemlerle cezalandırabilir.
2. 1. paragrafta belirtilen önlemlere hükmedilmesi konusunda takip edilmesi gereken usul, Usul ve Delil Kurallarında yer alır.

Madde 72**Ulusal güvenlik bilgilerinin korunması**

1. Bu madde, bir Devletin, bilgi ve belgelerin açıklanması halinde ulusal güvenlik menfaatlerine zarar vereceği kanaatinde olduğunda uygulanır. Bu tür durumlara, 56. maddenin 2. ve 3. paragrafları, 61. maddenin 3. paragrafı, 64. maddenin 3. paragrafı, 67. maddenin 6. paragrafı, 87. maddenin 6. paragrafı ve 93. madde kapsamında olanlar ile yargılamanın diğer safhalarında söz konusu olabilecek olan bu nitelikteki açıklamalar da girer.
2. Bu madde aynı zamanda, kendisinden Mahkeme tarafından bilgi ve belgeyi açıklaması istenen bir şahsın bu bilgi ve belgeleri açıklamaktan Devletin ulusal güvenliğinin menfaatlerinin zarar göreceği gerekçesiyle kaçınması ve bu gerekçenin söz konusu Devlet tarafından da onaylanması durumunda da uygulanır.
3. Bu maddenin hiçbir hükmü, gizlilikle ilgili gereklere uygulanan 54. maddenin 3 (e) ve (f) paragraflarının veya 73. maddenin uygulanmasını engellemez.
4. Bir devlet, bilgi ve belgelerinin yasal sürecin herhangi bir aşamasında açıklanıyor olduğunu ya da açıklanması olasılığı bulunduğunu öğrenirse ve bu açıklamanın kendi ulusal güvenlik çıkarlarına zarar vereceği görüşünde ise bu maddeye uygun olarak sorunun çözümü konusunda müdahalede bulunabilir.
5. Bir devlet bilgilerin açıklanmasının ulusal güvenlik çıkarlarına aykırı olacağı görüşünde ise, Savcı, savunma veya Ön Yargılama Dairesi veya Dava Dairesi ile bir arada hareket ederek sorunu çözmeye yönelik makul adımlar atar. Bu adımlar:
 - (a) Talebin aydınlatılması veya değiştirilmesi;
 - (b) Talep edilen bilgi ve delilin ilgili olup olmadığı hakkında veya ilgisi bulunmakla birlikte talep edilen Devlet dışında bir kaynaktan elde edilip edilemeyeceği konusunda Mahkeme'nin tespiti;
 - (c) Bilgi veya delilin değişik bir kaynaktan veya değişik bir biçimde elde edilmesi; veya

- (d) Özet veya redaksiyonunu sağlama, açıklama üzerinde sınırlama, gizli oturum veya tek taraflı celse veya bu Statü ile Usul ve Delil Kuralları çerçevesinde izin verilen diğer koruyucu önlemler dahil olmak üzere, yardımın sağlanabileceği şartlar konusunda anlaşma.
6. Sorunu müşterek araçlar ile çözme konusunda bütün makul adımlar atıldıktan sonra, söz konusu Devlet, ulusal güvenlik menfaatlerine zarar gelmeksizin bilgi ve belgelerin sağlanmasının veya açıklanmasının hiç bir şart altında mümkün bulunmadığı kanaatinde olursa; karar gerekçelerinin açıklanması devletin ulusal menfaatlerine başlı başına zarar verir nitelikte olmadığı sürece, bu kararını gerekçeleriyle birlikte Savcıya veya Mahkemeye bildirilir.
7. Bundan sonra Mahkeme, delilin, sanığın suçluluk veya masumiyetinin belirlenmesinde gerekli olduğunu tespit ederse aşağıdaki işlemleri yerine getirir:
- (a) Bilgi veya belgenin açıklanması 9. bölüm uyarınca veya 2. paragrafta belirtilen durumlarda işbirliği için talep edilmişse ve Devlet 93. maddenin 4. paragrafına dayanarak bu talebi reddetmişse:
- (i) Mahkeme, 7(a) (ii) alt paragrafı uyarınca herhangi bir karara varmadan önce, gizli ve tek taraflı celseler de dahil olmak üzere, devletin açıklama yapabilmesi amacıyla daha fazla müzakere yapılmasını talep edebilir;
- (ii) Mahkeme, davanın şartlarına göre, 93. maddenin 4. paragrafı uyarınca, ret için gerekçe ileri sürülmesinin, talepte bulunulan devletin Statü çerçevesindeki yükümlülüklerine uymadığı sonucuna varırsa, kararının gerekçelerini belirtmek suretiyle, 87. maddenin 7. paragrafına göre hareket edebilir ve
- (iii) Mahkeme sanığın yargılanması sırasında şartlar uygun olduğu takdirde bir olgunun var olması veya olmaması hususunda bir sonuç çıkarabilir, veya
- (b) Diğer şartlar altında:
- (i) Açıklanmasını emredebilir; veya
- (ii) Açıklama talimatı vermezse, şartlar uygun olduğu takdirde sanığın yargılanması sırasında bir olgunun var olması veya olmaması hususunda bir sonuç çıkarabilir.

Madde 73

Üçüncü taraf bilgisi veya belgeleri

Bir Taraf Devlet, kendisine bir devlet, hükümetlerarası veya uluslararası bir kuruluş tarafından verilmiş gözetimi veya denetimi altında bulunan veya sahibi bulunduğu

gizli kaydıyla verilen bir bilgi veya belgenin Mahkeme tarafından istenmesi halinde, söz konusu bilgi veya belgenin kaynağının rızasını alır. Eğer bilgi ve belgenin kaynağı bir taraf devlet ise, 72. madde hükümlerine bağlı olarak, bilgi veya belgenin açıklanmasına ya rıza gösterir ya da açıklama sorununu Mahkeme ile çözüme yükümlülüğü altına girer. Eğer bilgi ve belgenin kaynağı bir Taraf Devlet değilse ve açıklanmasına rıza göstermiyorsa, talepte bulunulan devlet, kaynağına olan gizlilik yükümlülüğü nedeniyle bilgi veya belgeyi sağlayamayacağını Mahkemeye bildirir.

Madde 74

Hüküm için gerekli hususlar

1. Dava Dairesinin bütün yargıçları yargılamanın ve ilgili müzakerelerin her aşamasında bulunurlar. Başkanlık her davanın kendi şartlarına göre, bir veya daha fazla yedek yargıcın, yargılamanın her aşamasında bulunmasına karar verebilir veya Dava Dairesinin bir üyesinin katılmasının mümkün olmadığı hallerde bu üyenin yerini alacak yargıçı tayin edebilir.
2. Dava Dairesinin hükmü, delillerin ve tüm sürecin değerlendirilmesi esasına dayanır. Hüküm, suçlamalarda ve suçlamalarda yapılan değiştirmelerde tanımlanan şartları ve vakaları genişletemez. Mahkeme hükmü sadece, yargılama sırasında sunulan ve mahkeme önünde tartışılan delile dayandırabilir.
3. Yargıçlar hükmü oybirliği ile vermeye çalışacaklardır, bu olmadığı takdirde karar salt çoğunluk ile alınır.
4. Dava Dairesi müzakereleri gizli tutulur.
5. Hüküm yazılı olarak verilir ve hükümde Dava Dairesinin deliller ve sonuçlar üzerindeki bulguları tam ve gerekçeli olarak yer alır. Dava Dairesi tek bir hüküm verir. Oybirliği olmadığı durumlarda, hükümde çoğunluğun ve azınlığın görüşleri birlikte yer alır. Hüküm veya hükmün özeti aleni bir duruşmada açıklanır.

Madde 75

Mağdurlara yönelik tazminatlar

1. Mahkeme mağdurların zararlarının tazminat, iade veya tedavi dahil olmak üzere, karşılanması konusunda ilkeleri belirler. Bu kapsamda Mahkeme hem talep üzerine hem de istisnai durumlarda resen harekete geçerek, zararın, kaybın veya yaralanmanın kapsam ve muhteviyatını belirler ve hangi prensipler dahilinde hareket ettiğini açıklar.

2. Mahkeme mağdurlara yönelik iade, tazminat ve tedavi içeren uygun zarar giderimi konusunda sanığa doğrudan talimat verebilir.
Uygun hallerde Mahkeme, 79. maddede öngörülen Emanet Fonu kanalıyla zararın telafi edilmesi talimatı verebilir.
3. Mahkeme, bu madde uyarınca bir talimat vermeden önce dikkate almak üzere; sanıkları, mağdurları, diğer ilgili şahısları veya Devletleri veya bunlar adına temsilcilerini görüşlerini aktarmak üzere davet edebilir.
4. Bu maddeye göre, Mahkeme yetkisini kullanırken, yargı yetkisine giren bir suçla ilgili olarak bir şahsın mahkum edilmesinin ardından, bu madde uyarınca verebileceği bir talimata işlerlik kazandırmak amacıyla 93. maddenin 1. paragrafında öngörülen önlemlere gerek olup olmadığını tespit edebilir.
5. Bir Taraf Devlet, bu madde uyarınca alınmış bir karara, 109. madde hükümleri bu maddeye uygulanabilmişçesine işlerlik kazandırır.
6. Bu maddenin hiçbir hükmü, ulusal ya da uluslararası hukuk tarafından güvence altına alınan mağdur haklarına haleldar getirecek şekilde yorumlanamaz.

Madde 76

Mahkûmiyet

1. Mahkûmiyet halinde, Dava Dairesi, sanığa verilebilecek uygun cezayı değerlendirir ve bunu yaparken yargılama sırasında mahkûmiyetle ilgili olarak mahkemeye sunulan delil ve görüşleri göz önünde bulundurur.
2. Dava Dairesi yargılama sonuçlanmadan önce, 65. maddenin uygulandığı haller istisna olmak üzere kendi isteğiyle veya Savcının veya sanığın talebi üzerine, Usul ve Delil Kurallarına uygun olarak delil veya görüşlerin dinlenmesi amacıyla ek bir duruşma yapabilir.
3. 2. paragrafın uygulandığı durumlarda, 75.maddeye göre Mahkemeye sunulacak görüşler 2. paragrafta belirtilen ek duruşmada veya gerekirse herhangi bir ilave duruşmada dinlenebilir.
4. Verilen ceza, aleni bir şekilde ve mümkün olduğu takdirde sanığın huzurunda açıklanır.

7. BÖLÜM

CEZALAR

Madde 77

Uygulanabilir cezalar

110. maddeye bağlı olarak Mahkeme, bu Statünün 5. maddesinde belirtilen bir suç işlemeden mahkum edilen bir şahsa aşağıdaki cezaları verebilir:
 - (a) Azami 30 yılı aşmamak kaydıyla belirli süreli hapis; veya
 - (b) Suçun ağırlığının ve sanığın şahsi durumunun elvermesi halinde müebbet hapis.
- Hapis cezasına ek olarak Mahkeme aşağıdaki cezalara hükmedebilir:
 - (a) Usul ve Delil Kurallarında öngörülen kıstaslara göre para cezası;
 - (b) Üçüncü şahısların iyi niyetli olarak kazandıkları haklarına halel getirmeksizin, suçtan doğrudan veya dolaylı olarak elde edilen mallar, varlıklar ve kazançlara el konulması.

Madde 78

Cezanın tespiti

- Mahkeme, ceza tayin ederken Usul ve Delil Kurallarına uygun olarak, suçun vahameti ile sanığın bireysel koşulları gibi faktörleri göz önüne alır.
- Mahkeme hapis cezasına hükmederken varsa, Mahkeme'nin emri gereğince gözaltında geçirilmiş süreyi indirir. Mahkeme suç konusu eylem ile bağlantılı olan hürriyeti bağlayıcı şartlarda geçen süreyi her zaman tayin edeceği cezadan indirebilir.
- Bir şahıs birden fazla suçtan dolayı mahkum edilmiş ise, Mahkeme her bir suç için tayin ettiği cezayı ayrı ayrı açıklar ve toplam mahkumiyet süresini belirtir. Bu toplam süre, bir suç için tayin edilen en yüksek tekil cezadan az olamaz ve 30 yıl hapis veya 77. maddenin 1 (b) paragrafına gereğince müebbet hapis cezasını aşamaz.

Madde 79

Giderim Fonu

- Mahkeme'nin yargı yetkisine giren suçlarla ilgili olarak Taraf Devletler Kurulu kararıyla mağdur ve mağdur ailelerinin yararına bir Giderim Fonu kurulur.

2. Mahkeme, mahkeme kararı uyarınca para cezaları veya el koymalardan toplanan malların veya paranın Giderim Fonu'na aktarılmasına karar verebilir.
3. Giderim Fonu, Taraf Devletler Kurulu tarafından belirlenen kriterlere göre idare edilir.

Madde 80

Cezaların ve ulusal yasaların ulusal düzeyde uygulanmasına zarar verilmemesi

Statünün bu bölümündeki hiçbir hüküm, cezaların devletler tarafından kendi ulusal yasalarında veya bu bölümde belirtilen cezaları kapsamayan iç hukuklarında öngörüldüğü şekliyle uygulanmasını engellemez.

8. BÖLÜM

TEMYİZ VE KARAR DÜZELTME

Madde 81

Beraat, mahkumiyet kararlarının veya tayin edilen cezanın temyizi

1. 74. maddeye göre verilen bir karar, Usul ve Delil Kurallarına uygun olarak aşağıdaki şekillerde temyiz edilebilir:
 - (a) Savcı aşağıdaki herhangi bir sebebe dayanarak temyize gidebilir:
 - (i) Usul hatası;
 - (ii) Maddi hata; veya
 - (iii) Hukuki hata;
 - (b) Hükümlü veya onun lehine Savcı aşağıdaki sebeplere dayanarak temyize gidebilir:
 - (i) Usul hatası;
 - (ii) Maddi hata; veya
 - (iii) Hukuki hata;
 - (iv) Yargılama sürecini veya kararın adilliğini ya da doğruluğunu etkileyecek herhangi bir diğer sebebin varlığı.
2. (a) Bir hüküm Usul ve Delil Kurallarına uygun olarak Savcı veya sanık tarafından suç ile ceza arasındaki oransızlık ileri sürülerek temyiz edilebilir;
- (b) Mahkeme, kararına karşı bir temyizde suçlamanın tamamen veya kısmen düşebileceği kanaatindeyse, Savcıyı ve sanığı 81. maddenin 1 (a) veya (b)

- paragraflarına göre gerekçe sunmaya davet edebilir ve 83. maddeye uygun olarak mahkumiyet ile ilgili karar verebilir;
- (c) Mahkeme, 2 (a) paragrafına göre cezanın azaltılması ihtimali olduğu kanaatindeyse, sadece mahkumiyet kararının temyiz edildiği durumlarda uygulanan aynı işlemler uygulanır.
3. (a) Dava Dairesi tarafından aksi emredilmedikçe, mahkum olan sanık temyiz süresini beklerken tutulu durumda kalır.
- (b) Sanığın tutuklu bulunduğu süre, sanığa verilen hapis süresini aşarsa, söz konusu şahıs serbest bırakılır. Ancak Savcı da aynı zamanda temyize başvurmuş ise serbest bırakılma aşağıdaki (c) paragrafı hükümlerine bağlıdır:
- (c) Beraat halinde sanık aşağıdaki hususlara bağlı olarak derhal serbest bırakılır:
- (i) İstisnai şartlar altında ve bunların yanı sıra somut bir firar ihtimalini, suçun ağırlığı ve temyiz olumlu sonuç verme ihtimalini göz önüne alarak Dava Dairesi Savcının talebi üzerine temyiz bekleyen şahsın tutuklu olarak kalmaya devam etmesine karar verebilir;
- (ii) Alt paragraf (c) (i)'ye göre Dava Dairesince verilen bir karara karşı Usul ve Delil Kurallarına uygun olarak temyize başvurulabilir.
4. 3 (a) ve (b) paragrafları hükümlerine bağlı olarak, kararın veya cezanın infazı, temyiz için verilen süre boyunca veya temyiz işlemleri süresince ertelenir.

Madde 82

Diğer kararlara karşı temyiz

1. Usul ve Delil Kurallarına uygun olarak taraflardan her biri aşağıdaki kararlara karşı temyize başvurabilir:
- (a) Yargı yetkisi veya kabul edilebilirlik ile ilgili karar;
- (b) Soruşturulan veya yargılanan şahsın serbest bırakılması veya serbest bırakılma talebinin reddedilmesi;
- (c) Ön Yargılama Dairesinin 56. maddenin 3. paragrafına göre kendi inisiyatifiyle hareket etmeye karar vermesi;
- (d) Yargılamanın adil ve süratli bir şekilde yapılmasını veya yargılamanın sonucunu önemli ölçüde etkileyebilecek olan bir karar ya da Dava veya Ön Yargılama Dairesinin, Temyiz Dairesinin yargılamayı önemli şekilde ilerleteceği düşüncesiyle almış oldukları bir resmi karar.
2. 57. maddenin 3 (d) paragrafına göre Ön-Yargılama Dairesinin kararına karşı ilgili Devlet veya Savcı tarafından Ön-Yargılama Dairesinin izin vermesiyle temyize başvurulabilir. Temyiz, ivedilikle incelenir.

3. Usul ve Delil Kurallarına uygun olarak talep üzerine, Temyiz Dairesi karar vermedikçe temyiz başvurusu hükmün yerine getirilmesinin ertelenmesi sonucunu doğurmaz.
4. Mağdurların, sanığın veya 75. maddeye göre alınan karar ile olumsuz etkilenmiş iyi niyetle mal edinmiş olanların temsilcileri, Usul ve Delil Kurallarında öngörüldüğü şekilde tazminat kararlarına karşı temyize başvurabilirler.

Madde 83

Temyiz işlemleri

1. 81. madde ve bu madde uyarınca işlemlerin amaçları bakımından Temyiz Dairesi, Yargılama Dairesinin bütün yetkilerine sahiptir.
2. Temyiz Dairesi, temyize konu işlemlerin kararın veya cezanın güvenilirliğini ve doğruluğunu etkileyecek durumda olduğu veya temyiz edilen karar veya cezanın somut olarak maddi, hukuki ya da usul hatasından kaynaklandığı kanaatine varırsa aşağıdaki işlemleri yapabilir:

- (a) Kararı veya cezayı kaldırmak veya düzeltmek, veya
- (b) Başka bir Yargılama Dairesinde yeniden yargılama yapılması kararı vermek.

Bu amaçlarla Temyiz Dairesi somut bir konuyu, inceleyip rapor vermesi amacıyla, ilk Yargılama Dairesine geri gönderebilir veya kendisi konuyu belirlemek amacıyla delil toplayabilir. Karar veya ceza sadece sanık tarafından veya sanık adına Savcı tarafından temyiz edilirse, sanık aleyhine kararda düzeltme yapılamaz.

3. Temyiz Dairesi bir mahkumiyete karşı temyiz incelemesinde, cezanın suçla orantısız olduğuna kanaat getirirse 7. Bölüm uyarınca cezayı değiştirebilir.
4. Temyiz Dairesi kararları yargıçların çoğunluğu tarafından alınır ve karar aleni duruşmada açıklanır. Karar, dayandığı gerekçeleri içerir. Oybirliği olmadığı durumlarda, Temyiz Dairesi kararı çoğunluğun ve azınlığın görüşlerini içerir; ancak bir yargıç, uygulanacak yasa konusunda ayrı veya muhalif bir görüş ileri sürebilir.
5. Temyiz Dairesi kararını beraat eden veya mahkum olan şahsın yokluğunda açıklayabilir.

Madde 84

Mahkumiyet veya ceza kararının düzeltilmesi

1. Mahkum olan sanık veya ölümü halinde eşleri, çocukları, ebeveynleri veya sanığın ölümü sırasında hayatta olan ve mahkum olan sanığın talebini yerine

getirmek amacıyla sanıktan açık yazılı talimat almış kişi veya bu kişi adına Savcı, aşağıdaki nedenlerden dolayı nihai kararın veya cezanın düzeltilmesi için Temyiz Dairesine başvurabilir:

- (a) Aşağıdaki yeni delillerin bulunması halinde:
 - (i) Yargılama sırasında bulunmayan ve bulunmama durumu kısmen veya tamamen başvuruda bulunan taraftan kaynaklanmayan yeni deliller,
 - (ii) Yargılama sırasında muhtemelen değişik bir karar alınmasına yol açabileceği ispatlanmış yeterli derecede önemli olan yeni deliller.
 - (b) Yargılama sırasında karara esas teşkil eden delilin yanlış, sahte veya değiştirilmiş olduğunun sonradan fark edilmesi halinde;
 - (c) Kararın alınmasına katılan yargıçlardan bir ya da daha fazlasının 46. maddeye göre görevlerinden uzaklaştırılmalarını gerektirecek düzeyde ciddi bir yanlışlık yapması veya görevini ihmal etmiş olması halinde.
2. Temyiz Dairesi asılsız bulunduğu başvuruları reddeder. Temyiz Dairesi başvuruyu incelemeye değer bulursa, duruma göre Usul ve Delil Kurallarında belirtildiği şekilde tarafları dinledikten ve kararın gözden geçirilmesi gerekip gerekmediği sonucuna vardıldıktan sonra:
- (a) İlk Yargılama Dairesini tekrar toplayabilir;
 - (b) Yeni bir Yargılama Dairesi oluşturabilir veya
 - (c) Konunun yargılmasını kendisi ele alabilir.

Madde 85

Tutulan veya mahkum olan kişiye tazminat ödenmesi

1. Hukuka aykırı olarak tutuklanan veya gözaltında tutulan her mağdur, uygulanabilir nitelikte bir tazminat talep etme hakkına sahiptir.
2. Bir suçtan dolayı nihai karar ile mahkum edilen kişinin mahkumiyeti, adaletin yerine getirilmesinde yanlışlık yapıldığını gösterecek yeni bulgularla tersine çevrilmiş ise ve bu kişinin bilinmeyen bulguların kısmen veya tamamen ortaya çıkarılmamasında herhangi bir etkisi olmadığı ispatlanmış ise, mahkumiyetten zarar görmüş bu kişiye yasaya göre tazminat ödenir.
3. İstisnai durumlarda, Mahkeme adaletin yerine getirilmesinde ciddi ve açık hata olduğunu gösteren kesin gerçeklere ulaştığında, Usul ve Delil Kurallarında öngörülen kriterler çerçevesinde, beraat eden veya yasal işlemleri söz konusu nedenle sona eren kişiye, kendi taktir yetkisi dahilinde tazminat ödenmesine karar verebilir.

9. BÖLÜM

ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ VE ADLİ YARDIM

Madde 86

Genel işbirliği zorunluluğu

Taraf Devletler bu Statüdeki hükümlere uygun olarak Mahkemenin yargı yetkisine giren suçların soruşturulmasında ve yargılanmasında Mahkeme ile tam bir işbirliği yaparlar.

Madde 87

İşbirliği talepleri: Genel hükümler

1. (a) Mahkemenin Taraf Devletlerden işbirliği talep etme yetkisi vardır. Talepler diplomatik kanallardan veya Taraf Devlet tarafından onaylama, kabul, tasdik veya taraf olma esnasında tayin edilecek diğer uygun kanallardan iletilir.

Taraf Devletler tarafından tayin edilen bu hususlardaki değişiklikler Usul ve Delil Kuralları çerçevesinde yapılır.

- (b) Uygun olduğu takdirde, alt paragraf (a) hükümlerine halel gelmeksizin, talepler Uluslararası Kriminal Polis Teşkilatı (INTERPOL) veya başka uygun bir bölgesel örgüt kanalıyla yapılabilir.

2. Devletin onaylama, kabul etme, tasdik veya taraf olma aşamasında yaptığı tercihe uygun olarak, işbirliği talepleri ve talepleri destekleyen belgeler talepte bulunulan Devlet veya Mahkemenin resmi çalışma dillerinden birinde, çevirisi ile birlikte yapılır.

Bu konuda sonradan talep edilen değişiklikler Usul ve Delil Kuralları çerçevesinde yapılır.

3. İşbirliği talep edilen devlet bu talebi ve talebi destekleyici belgeleri, talebin yerine getirilmesi için açıklanması gerekli olmadıkça, gizli tutar.
4. Bölüm 9 altında belirtilen herhangi bir yardım talebi ile ilgili olarak Mahkeme, bilginin korunması, mağdurların, olası tanıkların ve ailelerinin güvenliğini veya fiziksel veya psikolojik durumlarını güven altına almak amacıyla çeşitli önlemler alabilir. Mahkeme, Bölüm 9 altında sağlanacak bilgilerin mağdurların, potansiyel tanıkların ve ailelerinin güvenliğini veya fiziksel veya psikolojik durumlarını koruyacak şekilde verilmesini ve işlem yapılmasını isteyebilir.

5. (a) Mahkeme, Statüye taraf olmayan bir Devletten geçici bir düzenleme, anlaşma veya devletle arasında yapacağı bir anlaşma veya başkaca uygun bir düzenleme çerçevesinde, bu bölüm uyarınca yardım talep edebilir.
(b) Bu Statüye taraf olmayan, ancak Mahkeme ile geçici bir düzenleme veya anlaşma yaparak yürürlüğe koymuş olan bir Devlet, söz konusu düzenleme veya anlaşmaya uygun olarak bir işbirliği yapmaz ise Mahkeme durumu Taraf Devletler Kuruluna veya konu Güvenlik Konseyi tarafından Mahkeme'ye getirilmiş ise Güvenlik Konseyine bildirir.
6. Mahkeme, herhangi bir hükümetlerarası örgütten bilgi veya belge talebinde bulunabilir. Mahkeme bu tür örgütlerle, görevi ve uzmanlığına uygun olarak yapacağı anlaşma ile bu örgütlerden başka işbirliği ve yardım biçimleri için de talepte bulunabilir.
7. Taraf Devlet, bu Statü hükümlerine aykırı bir şekilde Mahkemenin işbirliği taleplerine uymayıp, Mahkemenin bu Statü altındaki görev ve yetkilerini yerine getirmesini engeller ise Mahkeme bu durumu Taraf Devletler Kuruluna veya konu Güvenlik Konseyi tarafından Mahkemeye getirilmiş ise Güvenlik Konseyine bildirir.

Madde 88

Yargılama işlemlerinin ulusal hukuk uyarınca geçerliliği

Taraf Devletler bu bölümde bahis konusu tüm işbirliği biçimlerinin kendi ulusal mevzuatlarında uygulanabilir olmasını sağlarlar.

Madde 89

Şahısların Mahkeme'ye teslim edilmesi

1. Mahkeme, 91. maddede belirtilen şekilde, bir şahsın tutuklanmasını veya Mahkeme'ye teslim edilmesini, talebini destekleyici malzemeyle birlikte, söz konusu şahsın bulunabileceği yerdeki ilgili Devletten isteyebilir ve bu Devletin söz konusu şahsı tutuklaması ve teslim etmesi için Devlete işbirliği talebinde bulunabilir. Bu bölümün hükümleri ve ulusal mevzuatları gereğince taraf devletler tutuklama ve teslim etme taleplerine uyarlar.
2. Teslim olması istenen şahıs, 20. maddede öngörülen ne bis in idem (Aynı fiil nedeniyle birden fazla yargılama yapılamaz.) ilkesine dayanarak bir ulusal mahkemeye itiraz ederse, teslim konusunda talepte bulunulan Devlet, derhal Mahkeme'ye davanın kabul edilebilirliği hakkında bir kararı olup olmadığı hususunu sorar. Şayet dava, Mahkeme tarafından kabul edilebilir bulunursa, talepte bulunulan ülke, ilgili talebin yerine getirilmesini sağlar. Kabul edilebilirlik kararı askıda iken, talepte bulunulan Devlet, Mahkeme kabul edilebilirlik konusundaki kararını verinceye kadar, söz konusu şahsın teslim edilmesi talebini yerine getirmeyi erteleyebilir.

3. (a) Bir Taraf Devlet, kendi ulusal usul kuralları çerçevesinde, başka bir Devlet tarafından Mahkeme'ye teslim edilmekte olan bir şahsın kendi toprakları üzerinden transit geçişine, bu transit geçişin teslim etmeyi tehlikeye sokması veya geciktirmesi durumları hariç olmak üzere, izin verir.
 - (b) Mahkeme'nin transit geçiş ile ilgili talebi 87. maddeye uygun olarak iletilir. Transit geçiş talebi aşağıdaki hususları içerir:
 - (i) Geçiş yapacak kişinin tanımı;
 - (ii) Dava konusu hakkında özet bilgi ve hukuki nitelendirmesi; ve
 - (iii) Tutuklama veya teslim etme emri;
 - (c) Geçiş yapan şahıs, transit geçiş süresince gözaltında tutulur;
 - (d) Söz konusu şahıs hava yoluyla geçmekteyse ve transit Devlet sahasında iniş yapılmayacaksa izne gerek yoktur;
 - (e) Transit geçilen Devlet ülkesinde, programda olmayan bir iniş gerçekleşirse, söz konusu Devlet alt paragraf (c) de öngörüldüğü şekliyle Mahkeme'den transit geçiş talebinde bulunabilir. Transit talebi gelinceye ve transit işlemi gerçekleşinceye kadar söz konusu şahıs gözaltında tutulur, ancak, bu alt paragrafın amaçları bakımından gözaltı süresi, transit talebi bu süre içinde ulaşmak kaydıyla, program dışı inişten itibaren 96 saati aşamaz.
4. Mahkeme tarafından, Mahkemeye teslimine konu olan davadan başka bir mesele nedeniyle aranmakta olan bir şahıs hakkında, talepte bulunulan devlette herhangi yasal işlem yapılıyorsa veya şahıs bu devlette cezasını çekiyor ise, talep edilen devlet bu talebi yerine getirmeden önce bu konuda Mahkemeye danışır.

Madde 90

Çatışan talepler

1. Bir şahsın teslim edilmesi için Mahkeme'den 89.maddeye göre kendisinden talepte bulunulan bir Taraf Devlet, aynı zamanda başka bir Devletten, aynı şahsın suçunun temelini oluşturan aynı eylemden dolayı kendisine iade edilmesi talebi almış ise, Mahkeme'ye ve talepte bulunan Devlete bildirimde bulunur.
2. Talepte bulunan Devlet bir Taraf Devlet olduğu takdirde, kendisinden Talepte bulunulan Devlet, Mahkeme'nin talebine aşağıdaki şartlarda öncelik verir:
 - (a) Mahkeme, 18 ve 19. maddelere göre teslim edilmesi talep edilen şahsın davası ile ilgili olarak kabul edilebilirlik tespiti yapmış ve bu tespit, iadenin talep edildiği Devlet tarafından yürütülen soruşturma veya yargılamayı dikkate almış bulunursa,

- (b) Mahkeme, alt paragraf (a) da tanımlanan tespiti, talepte bulunulan Devletin 1. paragrafa göre yaptığı bildirim üzerine yapar ise,
3. Şayet 2 (a) paragrafına göre herhangi bir tespit yapılmamış ise, talepte bulunulan Devlet, kendi iradesiyle 2(b) paragrafına göre Mahkeme bir tespitle bulununcaya kadar, talepte bulunan Devletin iade talebine ilişkin işlemleri yürütebilir. Ancak, Mahkeme davanın kabul edilemez olduğuna karar verinceye kadar, ilgili devlet söz konusu şahsı sınır dışı edemez. Mahkemenin tespiti hızlandırılmış şekilde yapılır.
 4. Talepte bulunan devlet bu Statüye taraf değilse; talepte bulunulan devlet, şahsın sınır dışı edilmesi ile ilgili uluslararası bir yükümlülüğü olmadığı takdirde Mahkeme davanın kabul edilebilir olduğuna karar vermesi halinde önceliği Mahkeme'nin teslim edilme talebine verir.
 5. Mahkeme bir davanın 4. paragrafa göre kabul edilebilir olduğunu tespit etmemiş ise, talepte bulunulan devlet, kendi iradesiyle, talepte bulunan devletin iade talebi ile ilgili işlemleri yapabilir.
 6. Talepte bulunulan devletin, bu Statüye taraf olmayan bir devlete şahsın iadesi konusunda mevcut uluslararası bir yükümlülük altında olması hariç olmak üzere, 4. paragrafın uygulandığı durumlarda; talepte bulunulan devlet, şahsı Mahkeme'ye teslim etme ya da talepte bulunan devlete iade etme konusunda karar verir. Talepte bulunan devlet, karar verirken aşağıdaki unsurlar dahil olacak ancak sınırlı olmayacak şekilde, bütün ilgili unsurları göz önüne alır:
 - (a) Taleplerin ayrı ayrı tarihleri;
 - (b) Talepte bulunan devletin, suçun kendi topraklarında işlenip işlenmediği, mağdurların veya aranan şahsın uyrukluğu gibi menfaatleri;
 - (c) Mahkeme ile talepte bulunan devlet arasında sonradan doğabilecek teslim etme ihtimali.
 7. Bir taraf devlet, Mahkeme tarafından bir şahsın teslim edilmesi için kendisine bir talepte bulunulduğu ve aynı zamanda başka bir devletten, aynı şahsın Mahkeme'nin teslim edilmesine esas teşkil eden suç konusu fiilden farklı bir fiilden dolayı, iade edilmesi talebi alması halinde:
 - (a) Talepte bulunulan devlet, söz konusu şahsı talepte bulunan devlete iade etme konusunda uluslararası bir yükümlülük altında değilse, önceliği Mahkeme'nin talebine verir;
 - (b) Talepte bulunulan devlet, söz konusu şahsı talepte bulunan devlete iade etme konusunda uluslararası bir yükümlülük altında ise, şahsı Mahkeme'ye teslim etme ya da talep eden devlete iade etme konusunda kendisi karar verir. Talepte bulunulan devlet, karar verirken bütün ilgili unsurları 6. paragrafta belirtildiği şekilde göz önüne alır ancak suça konu eylemin yapısı ve ağırlığına özel önem verir.

8. Mahkeme, bu maddeye göre bir bildirimde uygun olarak bir davanın kabul edilebilir olduğunu tespit etmiş ve akabinde talepte bulunulan devlet, talepte bulunan devletin iade talebini reddetmiş ise, talepte bulunulan devlet Mahkeme'ye kararı hakkında bilgi verir.

Madde 91

Tutuklama ve teslim taleplerinin içeriği

1. Tutuklama veya teslim talebi yazılı olarak yapılır. Acil durumlarda, talebin 87.maddenin 1 (a) paragrafında öngördüğü şekilde teyit edilmesi koşuluyla, bir yazılı kaydı iletmeye yarayan her türlü araçtan yararlanarak talepte bulunulabilir.
2. Ön Yargılama Dairesi tarafından 58. maddeye göre hakkında tutuklama emri düzenlenen bir kişinin tutuklanması veya teslimi talep ediliyorsa, talep aşağıdakileri içerir veya aşağıdakilerle desteklenir:
 - (a) Şahsı tanımaya yeterli olacak şekilde aranan şahsı tanımlayıcı bilgi ve bu şahsın bulunabileceği olası yerler hakkında bilgi;
 - (b) Tutuklama emrinin bir örneği; ve
 - (c) Talepte bulunulan devletteki teslim işlemleri için gerekli belgeler, yazılar veya bilgi. Ancak bu gereklilikler, talepte bulunulan devlet ile diğer devletler arasındaki anlaşmalara veya düzenlemelere göre, iade taleplerinden daha fazla külfet getirmemeli ve mümkünse Mahkemenin yapısı dikkate alınarak daha az külfetli olmalıdır.
3. Daha önceden mahkum olan bir şahsın tutuklanması veya teslimi talep edilirse, talep aşağıdakileri içermeli veya aşağıdakilerle desteklenmelidir:
 - (a) Tutuklama emrinin bir örneği;
 - (b) Mahkumiyet kararının bir örneği;
 - (c) Aranan kişinin mahkum olmuş kişi olduğunu gösterir bilgi; ve
 - (d) Aranan şahıs mahkum edilmiş ise, şahsın mahkumiyetine dair belge, mahkumiyet cezası halinde çekilen ceza ve kalan süre konusunda bilgi.
4. Mahkeme'nin talebi üzerine taraf devlet, genel veya özel bir konu ile ilgili olarak 2 (c) paragrafı uyarınca, kendi ulusal mevzuatına göre uygulayabileceği gerekli işlemler konusunda Mahkemeye danışır.

Madde 92

Geçici tutuklama

1. Acil durumlarda, Mahkeme, 91. maddenin öngördüğü şekilde tutuklama veya teslim etmeye ilişkin gerekli belgeler sunuluncaya kadar, aranan şahsın geçici olarak tutuklanmasını talep edebilir.

2. Geçici tutuklama ile ilgili talep yazılı bir kayıt ile yapılır ve aşağıdaki bilgileri içerir:
 - (a) Şahsı tanımaya yeterli olacak şekilde aranan şahsı tanımlayıcı bilgi ve bu şahsın bulunabileceği olası yerler hakkında bilgi;
 - (b) Şahsın tutuklanmasına temel teşkil eden suçlar hakkında özet beyan ve suçun yeri ve zamanı gibi suçla ilgili olası bulgular;
 - (c) Aranan şahıs hakkında tutuklama emri bulunduğu veya şahsın hakkında bir mahkumiyet kararı olduğu konusunda beyan;
 - (d) Aranan şahsın teslim edilmesi ile ilgili talebin gönderileceğine dair beyan.
3. Usul ve Delil Kurallarında öngörülen süre zarfında 91. maddede belirtilen teslim etme ile ilgili talebin ve bunu destekleyici belgelerin talepte bulunulan devletin eline geçmemesi halinde, geçici olarak tutuklanan kişi serbest bırakılabilir. Ancak, talepte bulunan devletin yasaları elverdiği takdirde bu süre sona ermeden, söz konusu şahıs teslim edilmeye rıza gösterebilir. Böyle bir durumda, talepte bulunulan devlet şahsı Mahkeme'ye mümkün olan en kısa zamanda teslim eder.
4. Şahsın 3. paragrafa göre serbest bırakılmış olması hali, teslim etmeyle ilgili talep ve belgelerin ilgili devlete ulaşması ile şahsın sonraki bir tarihte tutuklanmasını veya teslim edilmesini engellemez.

Madde 93

Diğer işbirliği şekilleri

1. Taraf devletler bu Bölümün hükümlerine ve ulusal mevzuatlarındaki işlemlere uygun şekilde, soruşturma ve yargılamalarla ilgili olarak, aşağıdaki yardımları sağlamada Mahkeme'nin taleplerine uyarlar:
 - (a) Şahısların kimliği, nerede olduğu veya nesnelere bulunduğu yerler,
 - (b) Yeminli ifade alınması dahil olmak üzere delil toplanması, Mahkeme'ye gerekli uzman görüş ve raporları dahil olmak üzere delil ibraz edilmesi,
 - (c) Soruşturulan veya yargılanan şahsın sorgulanması;
 - (d) Adli belgeler dahil belgelerin sağlanması;
 - (e) Tanıkların veya uzmanların gönüllü olarak Mahkeme önüne çıkmalarının kolaylaştırılması;
 - (f) 7. paragrafta öngörüldüğü gibi şahısların geçici olarak nakledilmesi;
 - (g) Mezarların açılması ve mezarlıkların incelenmesi dahil yer ve alan incelemesi;
 - (h) Arama ve el koyma işlemlerinin yerine getirilmesi;

- (i) Resmi olanlar dahil kayıt ve belgelerin sağlanması;
 - (j) Mağdurların ve tanıkların korunması ve delillerin muhafaza edilmesi;
 - (k) Üçüncü tarafların iyi niyetle kazanmış oldukları haklarına hâlel getirmeksizin, kazancın, eşyanın, mal varlıklarının ve suç aletlerinin sonradan el konulabilmesi için tanımlanması, bulunması ve dondurulması;
 - (l) Mahkeme'nin yargı yetkisine giren suçların soruşturulması ve yargılanmasını kolaylaştırmak amacıyla talepte bulunulan devlet mevzuatı tarafından yasaklanmayan diğer yardım şekilleri.
2. Mahkeme önüne çıkan bir tanığın veya uzmanın, talepte bulunulan devletten ayrılmaları halinde ayrılmadan önce vuku bulmuş herhangi bir eylem veya ihmal nedeniyle Mahkeme tarafından yargılanamayacağı, gözaltına alınmayacağı veya kişisel özgürlüklerinin kısıtlanmayacağı konularında Mahkeme garanti sağlamaya yetkilidir.
3. 1. paragrafta göre sunulan bir talepte, ayrıntılı olarak belirtilmiş belli bir yardımın yerine getirilmesi, talepte bulunulan devlette mevcut temel bir hukuk ilkesi ile yasaklanmış ise talepte bulunulan devlet bu sorunu çözmek için Mahkemeye danışır. Yapılan görüşmeler sırasında, yardımın başka türlü yapılıp yapılamayacağı veya şarta bağlı olarak yapılıp yapılamayacağı hususları incelenir. Görüşmeler sonucunda sorun çözülememiş ise, Mahkeme talebinde değişiklik yapar.
4. Bir taraf devlet, 72. maddeye uygun olarak bir yardım talebini, sadece belge oluşturulmasının veya delillerin açıklanmasının ulusal güvenliği ile ilgili olması halinde kısmen veya tamamen reddedebilir.
5. Talepte bulunulan devlet, bir yardım talebini 1 (l) paragrafına göre reddetmeden önce Mahkeme veya Savcının şartlara bağlı yardımı kabul etmesi ve buna uyması halinde, yardımın özel şartlar altında veya başka bir tarihte veya seçenekli olarak sağlanabileceği hususlarını göz önüne alır.
6. Yardım talebinin reddedilmesi halinde, talepte bulunulan devlet reddin nedenleri konusunda Mahkeme'ye veya Savcıya bilgi verir.
7. (a) Mahkeme, gözaltındaki şahsın, kimlik tespiti, ifade alınması veya diğer yardımlar amacıyla geçici olarak naklini talep edebilir. Şahıslar aşağıdaki şartların yerine getirilmesi halinde geçici olarak nakledilebilir:
- (i) Şahıs bilgilendirilmiş olduğu nakil konusunda serbest rıza gösterirse;
 - (ii) Mahkeme ile anlaşacakları şartlara bağlı olarak talepte bulunulan devlet nakle razı olursa.
- (b) Nakledilen şahıs gözaltında tutulur. Naklin amaçlan yerine getirildikten sonra Mahkeme, şahsı talepte bulunan devlete gecikmeksizin geri gönderir.

8. (a) Mahkeme, talepte belirtilen soruşturma ve işlemler dışındaki belgelerin ve bilgilerin gizliliğini sağlar.
- (b) Talepte bulunulan devlet gerektiğinde belge ve bilgileri Savcı'ya gizli kaydıyla iletebilir. Bu durumda Savcı, bunları sadece yeni delil oluşturulması amacıyla kullanabilir.
- (c) Talepte bulunulan devlet kendi iradesiyle veya Savcı'nın talebi üzerine, bu tür belge ve bilgilerin açıklanmasını sonradan kabul edebilir. Bu durumda Usul ve Delil Kurallarına uygun olarak ve 5 ve 6. Bölüm hükümlerine uyarınca bu bilgi ve belgeler delil olarak kullanılabilir.
9. (a) (i) Taraf devlet, Mahkeme'den veya başka bir devletten uluslararası bir yükümlülüğe göre iade veya teslim etme konusunda birbiriyle çelişen talepler aldığı takdirde, Mahkeme ve diğer devlet ile durumu birlikte değerlendirerek ve gerekirse taleplerden birine ve diğerine şartlar ekleyerek veya erteleyerek her iki talebi bir araya getirmeye gayret gösterir.
- (ii) Bu mümkün olmadığı takdirde, birbiriyle çelişen talepler 90. maddede öngörülen ilkelere göre çözülür.
- (b) Ancak, Mahkeme'nin talebi, üçüncü bir devlet veya uluslararası bir anlaşma uyarınca uluslararası bir örgütün kontrolü altındaki bilgi, mal veya şahısları ilgilendiriyorsa, talepte bulunulan devlet bu haliyle Mahkemeyi bilgilendirir ve Mahkeme, talebini üçüncü bir devlete veya uluslararası bir örgüte yönlendirir.
10. (a) Mahkeme, kendi yargı yetkisine giren veya talepte bulunan devletin ulusal mevzuatına göre ağır suç teşkil eden bir eylem ile ilgili olarak, bir taraf devletin soruşturma veya yargılama yapması halinde, talep üzerine devletle işbirliği yapar ve devlete yardım sağlar.
- (b) (i) Alt paragraf (a)'ya göre sağlanacak yardım, diğerlerinin yanı sıra aşağıdaki hususları da içerir:
- a. Mahkeme tarafından yapılan bir soruşturma veya yargılama sırasında elde edilen beyanlar, belgeler veya diğer delillerin iletilmesi, ve
- b. Mahkeme'nin talimatıyla gözaltına alınan şahsın sorgulanması;
- (ii) Alt paragraf (b) (i) (a)'ya göre yardım halinde:
- a. Belgeler veya diğer delil çeşitleri bir devletin yardımı ile elde edilmiş ise, o devletin rızasının alınması;
- b. Belgeler veya diğer delil çeşitleri bir tanık veya uzmanın yardımı ile elde edilmiş ise bunların iletilmesi 68. maddenin hükümlerine tabi olur.
- (c) Bu paragrafta öngörülen şartlar altında Mahkeme, Statüye taraf olmayan bir devletten bu paragrafta göre alınan yardım talebini yerine getirebilir.

Madde 94

Devam etmekte olan soruşturma veya yargılama ile ilgili olarak bir talebin verine getirilmesinin ertelenmesi

1. Bir talebin derhal yerine getirilmesi, talebin ilişkin olduğu davadan farklı bir davanın devam etmekte olan soruşturması veya yargılamasına müdahalede bulunacak nitelikte ise talepte bulunulan devlet, talebin yerine getirilmesini Mahkeme'nin kabul edeceği belli bir süre için erteleyebilir. Ancak, bu erteleme, talepte bulunulan devletteki soruşturma veya yargılamanın tamamlanması için gerekli zamandan daha uzun olamaz. Erteleme kararından önce talepte bulunulan devlet, yardımın başka şartlar altında hemen sağlanıp sağlanamayacağını dikkate alır.
2. Erteleme kararı 1. paragrafa göre alınmış ise, Savcı, 93. maddenin 1 (j) paragrafına göre delilin korunması amacıyla önlem talep edebilir.

Madde 95

Kabul edilebilirlik itirazı nedeniyle bir talebin verine getirilmesinin ertelenmesi

53. maddenin 2. paragrafı saklı kalmak kaydıyla, 18 veya 19. maddelere göre Mahkeme'de inceleme altında olan bir kabul edilebilirlik itirazı olduğunda, Mahkeme, Savcıya 18 ve 19. maddelere göre delil toplaması hususunda özel olarak bir talimat vermedikçe; talepte bulunulan devlet, Mahkeme'nin kararına kadar bu bölüm uyarınca, bir talebi erteleyebilir.

Madde 96

93. madde uyarınca diğer yardım biçimleri için yardım taleplerinin içeriği

1. 93. maddede bahsi geçen diğer yardım biçimleriyle ilgili talep yazılı olarak yapılır. Acil durumlarda, talep 87. maddenin 1 (a) paragrafında öngörülen kanal vasıtasıyla teyit edilmek üzere yazılı bir kayıtla da yapılabilir.
2. Talep aşağıdaki hususları içerecek veya aşağıdakilerle desteklenecektir:
 - (a) Taleple ilgili hukuksal dayanak ve esasları içerek şekilde talep edilen yardımın veya talebin amacını açıklayan özet bilgi;
 - (b) Sağlanması istenen yardımla ilgili olarak, bulunması gereken şahıs veya yer hakkında kimliğin teşhisi ve bulunması konularında mümkün olduğu kadar geniş bilgi;
 - (c) Talebin önemini vurgulayan temel olayların özeti;
 - (d) İzlenmesi gerekli işlem veya hususlar hakkında ayrıntılar ve nedenler,

- (e) Talebi yerine getirmesi için talepte bulunulan devlet yasalarına göre gerekli olabilecek bilgi;
 - (f) Talep edilen yardım ile ilgili diğer bilgiler.
3. Mahkeme'nin talebi üzerine bir taraf devlet, genel olarak veya belli bir konu hakkında, 2 (e) paragrafına uygulanabilecek ulusal mevzuatının gerektirdiği işlemler hakkında Mahkemeye danışır. Bu görüşmeler sırasında, taraf devlet Mahkeme'ye kendi ulusal mevzuatının gerektirdiği hususlar hakkında tavsiyelerde bulunur.
 4. Bu maddenin hükümleri Mahkeme'den yardım talep edilmesi halinde de mümkün olduğu takdirde uygulanır.

Madde 97

Danışmalar

Bir taraf devlete, bu bölüm uyarınca bir talep ulaşırsa ve taraf devlet bu talebin yerine getirilmesinin hızlandırılması veya engellenmesi ile ilgili bir sorun görürse, sorunu çözmek üzere gecikmeksizin konu hakkında Mahkeme'ye danışır. Bu tür sorunlar aşağıdakilerin yanı sıra diğerlerini de içerir:

- (a) Talebin yerine getirilmesi için yetersiz bilgi;
- (b) Teslim için bir talepte bulunulması durumunda, tüm çabaya rağmen aranan şahsın yeri tam olarak tespit edilemiyorsa veya yapılan araştırma sonucunda yakalama emrinde yazılı şahsın, talepte bulunulan devletteki şahıstan açıkça başka birisi olması halinde; ya da
- (c) Mevcut haliyle talebin yerine getirilmesinin, talepte bulunulan devletin bir başka devlet ile yaptığı ön-anlaşmayı ihlal edici nitelikte olması.

Madde 98

Dokunulmazlığın kaldırılması ve teslim etmeye rıza gösterme konusunda işbirliği

1. Mahkeme, teslim etme veya yardım etme talepleriyle ilgili işlemleri; talepte bulunulan devletin, üçüncü bir devlete ait bir mal veya üçüncü bir devlet vatandaşının diplomatik dokunulmazlığı konusunda, uluslararası hukuk uyarınca mevcut yükümlülüklerine aykırı hareket etmesini gerektiriyorsa ve Mahkeme, üçüncü devletten dokunulmazlığın kaldırılması konusunda işbirliği elde edememiş ise talebini sürdürmez.
2. Mahkeme, teslim etme talebiyle ilgili işlemleri; talepte bulunulan devletin, Mahkeme'ye şahsı göndermesi gereken devletin rızasının arandığı bir konuda, uluslararası yükümlülüklerine aykırı davranmasını gerektiriyorsa ve Mahkeme, gönderen devletin şahsı teslim etmeyi kabul etme konusunda işbirliğini elde etmemiş ise talebini sürdürmez.

Madde 99

93. ve 96. maddelere göre taleplerin yerine getirilmesi

1. Yardım talepleri talepte bulunulan devletin ilgili mevzuatına göre yerine getirilir ve bu devletin mevzuatı tarafından yasaklanmadıkça, belirtilen işlemlerin takip edilmesi veya talepte belirtilen şahısların hazır bulunmaları ve talebin yerine getirilmesi sürecine yardımcı olmaları için izin verme de dahil olmak üzere talepte belirtilen yöntemlere göre yerine getirilir.
2. Acil durumlarda, oluşturulan belgeler ve deliller Mahkeme'nin talebi üzerine ivedilikle gönderilir.
3. Talepte bulunulan devletten gelen cevaplar orijinal dilinde ve şeklinde gönderilir.
4. Bu Bölümdeki diğer hükümlere hâlel getirmeksizin; bir şahısla kendi rızasıyla görüşme yapılması, bu şahıstan rızasıyla delil alınması, bu işlemlerin talepte bulunulan devletin yetkili otoritelerinin yokluğunda yapılması ve yürütme için zorunlu ise bir kamusal alanının değiştirilmeden incelenmesi gibi, zorunlu önlemler olmaksızın bir talebin başarılı bir şekilde yerine getirilmesinin mümkün olmadığı hallerde, Savcı böyle bir talebi aşağıdaki şekilde doğrudan o devletin toprakları içinde yerine getirebilir:
 - (a) Talepte bulunulan taraf devletin, ülkesinde suçun işlenmiş olduğu iddia edilmekteyse ve 18. ile 19. maddelere göre kabul edilebilirlik tespiti yapılmış olduğu takdirde; Savcı, talepte bulunulan devlet ile mümkün bütün görüşmeleri yaptıktan sonra böyle bir talebi yerine getirebilir;
 - (b) Diğer durumlarda, Savcı böyle bir talebi, talepte bulunulan taraf devlet ile görüşmeleri takiben ve taraf devlet tarafından ortaya koyulan makul şart ve endişeleri dikkate alarak yerine getirebilir. Talepte bulunulan devlet, bu paragrafa uygun olarak talebin yerine getirilmesi konusunda problemler olduğunu tespit ederse; sorunun çözümü için vakit geçirmeksizin Mahkeme'ye başvurur.
5. Ulusal güvenlik ve savunma ile ilgili gizli bilgilerin açıklanmasının önlenmesi amacıyla 72. maddede öngörülen sınırlamalara göre bir şahsın Mahkeme tarafından dinlenmesi veya incelenmesine yönelik hükümler, bu madde uyarınca yardım taleplerinin yerine getirilmesine de uygulanabilir.

Madde 100

Masraflar

1. Talepte bulunulan devletin ülkesinde, taleplerin yerine getirilmesi için yapılan olağan masraflar, talepte bulunulan devlet tarafından karşılanır. Aşağıdaki masraflar Mahkeme tarafından karşılanır:

- (a) Tanıkların veya uzmanların seyahatleri ve güvenlikleri ya da 93. maddeye göre gözaltındaki şahısların naklinden dolayı ortaya çıkan masraflar;
 - (b) Çeviri, yorum ve kopyalama masrafları;
 - (c) Yargıçların, Savcının, Savcı Yardımcılarının, Yazı İşleri Bürosu başkanının ve Mahkeme'nin herhangi bir organının çalışanlarının seyahat masrafları ve yollukları;
 - (d) Mahkeme tarafından talep edilen uzman görüş veya rapor masrafları;
 - (e) Gözaltında tutan devlet tarafından, bir şahsın Mahkeme'ye teslim edilmesi ile ilgili ulaşım masrafları;
 - (f) Görüşmeleri takiben, talebin yerine getirilmesinden meydana gelebilecek herhangi bir olağanüstü masraf.
2. Uygun olduğu takdirde 1. paragrafın hükümleri, taraf devletlerin Mahkeme'ye yönelik taleplerine de uygulanır. Mahkeme, bu durumda yerine getirmenin olağan masraflarını üstlenir.

Madde 101

Özgürlük Kuralı

1. Bu Statü uyarınca Mahkeme'ye teslim edilen şahıs hakkında teslimine esas teşkil eden fiil dışında, teslim edilmeden önceki herhangi bir eyleminden dolayı işlem yapılamaz, gözaltına alınamaz veya cezalandırılmaz.
2. Mahkeme, şahsı Mahkeme'ye teslim eden devletten 1. paragraf gerekliliklerinin kaldırılmasını talep edebilir ya da gerekirse 91. madde uyarınca ilave bilgi sağlar. Taraf devletler Mahkeme'ye karşı bu hükümden feragat etme yetkisine sahiptirler ve bu konuda çaba gösterirler.

Madde 102

Terimlerin Kullanılışı

Bu Statünün amaçları bakımından:

- (a) "Teslim etme" bu Statüye göre bir şahsın bir devlet tarafından Mahkeme'ye teslim edilmesi anlamına gelir;
- (b) "İade" bir şahsın bir devlet tarafından başka bir devlete anlaşma, sözleşme veya ulusal mevzuat uyarınca teslim edilmesi anlamına gelir.

10. BÖLÜM

İNFAZ

Madde 103

Hapis cezalarının infazında Devletlerin rolü

1. (a) Hapis cezası, mahkum olmuş şahısları kabul etmek istediklerini Mahkeme'ye bildirmiş devletlerin listesinden, mahkemenin tayin ettiği bir devlette infaz edilir.
(b) Bir devlet, mahkum olmuş şahısları kabul etmeye gönüllü olduğunu bildirirken, bu bölümde belirtilenlere uygun olan ve Mahkeme tarafından onaylanacak kabul etme koşulları koyabilir.
(c) Belli bir davada tayin edilen bir devlet, Mahkeme'ye bu tayini kabul edip etmediğini derhal bildirir.
2. (a) Cezanın uygulamasından sorumlu devlet birinci paragrafta kabul edilen herhangi bir şartın yerine getirilmesi dahil olmak üzere, mahkumiyetin koşullarını ve süresini maddi olarak etkileyebilecek her durumu Mahkeme'ye bildirir. Bilinen veya öngörülen durumlarda Mahkeme'ye en az 45 günlük süre tanınır. Bu süre zarfında, cezanın uygulanmasından sorumlu devlet 110. maddeye göre yükümlülüklerini olumsuz etkileyebilecek hiçbir harekette bulunmaz.
(b) Mahkeme'nin (a) alt paragrafında belirtilen durumlara karar veremediği hallerde, Mahkeme uygulamadan sorumlu devlete bildirimde bulunur ve 104. maddenin 1. paragrafında öngörülen usulü takip eder.
3. Mahkeme birinci paragrafta göre tayine yönelik karar verme yetkisini kullanırken aşağıdaki hususları dikkate alır:
 - (a) Eşit sorumluluk dağılımı ilkesine uygun olarak, Usul ve Delil Kurallarında belirtildiği gibi Taraf Devletlerin hapis cezalarının infazı için sorumluluğu paylaşmaları gerektiği ilkesi;
 - (b) Mahkumlara yönelik muameleye ilişkin, geniş ölçüde kabul gören uluslararası antlaşma standartlarının uygulanışı;
 - (c) Hüküm giymiş şahsın görüşleri;
 - (d) Hüküm giymiş şahsın uyuşu;
 - (e) İnfazı gerçekleştirecek devletin yetkilendirilmesinde uygun olabileceği biçimde suçun veya hüküm giymiş şahsın veya hükmün etkin uygulanmasına ilişkin diğer etkenler.

4. Eğer 1. paragrafa göre hiçbir devlet tayin edilmemişse, hapis cezası 3. maddenin 2. paragrafındaki merkez bina anlaşmasında öngörülen koşullar uyarınca, ev sahibi devlet tarafından sağlanan bir cezaevinde infaz edilir. Böyle bir durumda, hapis cezasının infazından doğan masraflar Mahkeme tarafından karşılanır.

Madde 104

İnfaz Devletini Yetkilendirmede Değişiklik

1. Mahkeme, hükümlünün başka bir devletin hapisanesine nakline her zaman karar verebilir.
2. Hükümlü, infaz devletinden nakledilmek için Mahkeme'ye her zaman başvuruda bulunabilir.

Madde 105

Cezanın İnfazı

1. 103. maddenin 1 (b) paragrafı uyarınca bir devletin belirttiği şartlar saklı kalmak kaydıyla, hapis cezası taraf Devletler üzerinde bağlayıcıdır ve hiçbir biçimde değiştirilemez.
2. Mahkeme, temyiz ve düzeltme için yapılan başvurularda tek başına karar verme hakkına sahiptir. İnfaz devleti hüküm giymiş bir şahsın bu türden herhangi bir başvuruda bulunmasına engel olamaz.

Madde 106

Cezaların İnfazının Denetlenmesi ve Mahkumiyet Koşulları

1. Hapis cezasının infazı Mahkeme'nin denetimine tabidir ve infaz, mahkumlara yönelik muameleyi belirleyen genel ölçüde kabul görmüş uluslararası antlaşmalarla tutarlı olmalıdır.
2. Mahkumiyet koşulları, infaz devletinin kanunlarıyla belirlenmiş ve mahkumlara yönelik muameleye ilişkin genel kabul görmüş uluslararası antlaşmalarla tutarlı olmalıdır. Bu tür koşullar hiçbir durumda, benzer suçlardan infaz devletinde mahkum edilenlerin sahip olduğundan daha az veya daha fazla elverişli nitelikte olamaz.
3. Hükümlü ile mahkeme arasındaki haberleşme önlenemez ve gizlidir.

Madde 107

Cezanın Tamamlanması Sonucunda Kişinin Nakli

1. Cezanın tamamlanmasını takiben, cezanın infazı gerçekleştiren devletin uyruğundan olmayan şahıs, infazdan sorumlu devletin yasaları uyarınca,

infazı gerçekleştiren devlet şahsın kendi topraklarında kalmasına izin vermediği takdirde, kendisini kabul etmekle yükümlü olan bir devlete veya kendisini almak isteyen başka bir devlete, kendisinin tercihini de dikkate alınarak, nakledilebilir.

2. 1. paragrafta uygun olarak, şahsın bir devletten diğer bir devlete naklinden kaynaklı masraflar hiçbir devlet tarafından karşılanmaz ise bu türden masraflar Mahkeme tarafından karşılanır.
3. 108. maddenin hükümleri saklı kalmak kaydıyla, infazdan sorumlu devlet kendi ulusal yasaları uyarınca, şahsı yargılama ya da bir cezanın infazı amacıyla, iade veya teslim talebinde bulunan devlete iade edebilir veya herhangi bir şekilde teslim edebilir.

Madde 108

Diğer Suçların Kovuşturma veya Cezalandırılmasındaki Sınırlamalar

1. İnfazdan sorumlu devletin gözetimindeki bir mahkum, infazdan sorumlu devletin talebi üzerine, Mahkeme tarafından uygun görülmedikçe, infazdan sorumlu devlete gönderilmesinin öncesinde yapılan bir fiil için davaya ya da cezaya ya da üçüncü bir devlete iadeye, maruz kalmaz.
2. Mahkeme, mahkumun görüşlerini dinledikten sonra konu hakkında karar verir.
3. Eğer mahkum, Mahkeme tarafından kendisine verilen cezanın tamamını çektikten sonra, infazı gerçekleştiren devletin sınırlarında, kendi isteğiyle otuz günden fazla kalırsa ya da o devleti terk ettikten sonra o devlet ülkesine geri dönerse, 1. paragraf uygulanamaz.

Madde 109

Para Cezalarının ve Müsadereye İlişkin Önlemlerin İnfazı

1. Taraf Devletler 7. Bölüm uyarınca, Mahkeme tarafından hükmolunan para cezalarına veya müsadereye iyi niyetli üçüncü şahısların haklarına halel getirmeksizin ve kendi ulusal hukuklarına uygun olarak işlerlik kazandırır.
2. Eğer bir Taraf Devlet, bir müsadere emrine işlerlik kazandıramazsa, üçüncü şahısların haklarına halel getirmeksizin, Mahkeme'nin müsaderesini emrettiği kazanç, mülk ve varlıkların değerinin tazmini için önlemler alır.
3. Bir Taraf Devlet'in, Mahkeme kararını infaz etmesi sonucu elde ettiği mülk ya da taşınmaz satışından doğan kazanç ya da uygun olduğunda diğer mülklerin satışından kaynaklanan kazanç, Mahkeme'ye nakledilir.

Madde 110**Cezanın Azaltılmasına İlişkin Mahkemenin İncelemesi**

1. İnfazı gerçekleştiren devlet, mahkeme tarafından verilen cezanın tamamlanmasından önce şahsı serbest bırakmaz.
2. Cezanın indirilmesine karar verme hakkı münhasıran Mahkeme'ye aittir ve bu kararı şahsı dinledikten sonra verir.
3. Şahıs, hapis cezasının 2/3'sini çektikten veya ömür boyu hapis cezasının 25 yılını yattıktan sonra, Mahkeme cezanın indirilip indirilmeyeceğine karar verir. Söz konusu tarihten önce, böyle bir gözden geçirme yapılamaz.
4. Mahkeme, 3. paragrafa göre gözden geçirme yaparken, aşağıdaki unsurların birinin veya çoğunun varlığı halinde cezayı indirebilir:
 - (a) Şahsın soruşturma ve yargılama sırasında Mahkeme ile erken ve devamlı işbirliği isteği;
 - (b) Şahsın Mahkeme'nin başka davalarıyla ilgili olarak, kararların ve talimatların infazında gönüllü olarak yardımcı olması, özellikle mağdurların yararına kullanılacak para cezası, müsadere veya tazminat talimatlarına konu varlıkların tespitinde yardımcı olması;
 - (c) Usul ve Delil Kurallarında öngörüldüğü şekilde cezanın indirimini haklı kılmaya yeterli, koşullarda önemli ve açık değişikliklere neden olan diğer unsurlar.
5. Mahkeme 3. paragrafa göre, ilk incelemesinde cezanın indirilmesinin uygun olmadığına karar verirse, ceza indirimi hususunu Usul ve Delil Kurallarında öngörülen kıstaslar dahilinde dönemsel aralıklarla ele alır.

Madde 111**Firar**

Mahkum olan bir şahıs, hapisten ve infazın gerçekleştirildiği devletten kaçarsa; bu devlet, Mahkeme'ye danıştıktan sonra, mevcut ikili veya çok taraflı anlaşmalara uygun olarak veya 9. Bölüm uyarınca Mahkeme'nin söz konusu şahsın teslimini istediğini belirterek, bulunduğu yer devletinden söz konusu şahsın teslim edilmesini talep edebilir. Şahıs, cezasını çekmekte olduğu devlete veya Mahkeme tarafından tayin edilecek başka bir devlete teslim edilebilir.

11. BÖLÜM

TARAF DEVLETLER KURULU

Madde 112

Taraf Devletler Kurulu

1. İşbu Statü ile bir Taraf Devletler Kurulu kurulmuştur. Kurul'da, her bir taraf devletin danışmanlar ve yedeklerinin eşliğinde bir temsilcisi bulunur. Statüyü veya Nihai Senet'i imzalayan diğer devletler Kurul'a gözlemci olabilirler.
 2. Kurul:
 - (a) Hazırlık Komisyonu'nun tavsiyelerini uygun bulursa inceler ve kabul eder;
 - (b) Mahkeme'nin yönetimi ile ilgili olarak Başkanlığa, Savcı'ya ve Yazı İşleri Bürosuna idari görüş sağlar;
 - (c) 3. paragrafa göre kurulan büronun faaliyetlerini ve raporlarını inceler ve uygun göreceği adımları atar;
 - (d) Mahkeme'nin bütçesini inceler ve karar verir;
 - (e) 36. maddeye uygun olarak yargıç sayısının değiştirip değiştirilmeyeceği konusunda karar verir;
 - (f) 87. maddenin 5 ve 7. paragraflarına göre işbirliği yapılmaması sorununu inceler;
 - (g) Bu Statü ile Usul ve Delil Kurallarına uygun diğer görevleri yerine getirir.
 3. (a) Kurul'un bir Başkan, 2 Başkan Yardımcısı ve 3 yıllık dönem için Kurul tarafından seçilen 18 üyeden oluşan bir Bürosu vardır;
 - (b) Büronun temsili bir yapısı mevcuttur ve eşit coğrafi dağılım ile dünyadaki başlıca hukuk sistemlerinin eşit temsili hususlarını özellikle dikkate alır;
 - (c) Büro, yılda en az bir kez olmak üzere gerekli olduğu sıklıkta toplanır. Büro, görevlerinin yerine getirilmesinde Kurul'a yardım eder.
4. Kurul gerektiğinde, etkinliğin ve tasarrufun güçlendirilmesi amacıyla teftiş, Mahkeme'nin soruşturulması ve değerlendirilmesi için bağımsız bir denetim mekanizması dahil olmak üzere, yardımcı birimler kurabilir.
5. Mahkeme başkanı, Savcı ve Yazı İşleri Bürosu başkanı ya da temsilcileri uygun görüldüğü takdirde Kurul ve Büro toplantılarına katılabilir.
6. Kurul, Mahkeme merkezinde veya Birleşmiş Milletler merkezinde yılda bir kez toplanır ve şartlar gerektirirse özel oturumlar düzenler. Bu Statüde aksi belirtilenler hariç, özel oturumlar Büro tarafından resen veya taraf devletlerin 1/3'ünün talebi üzerine düzenlenir.

7. Her bir taraf devletin tek oyu vardır. Kurul'da ve Büro'da kararların oybirliğiyle alınması için her türlü gayret gösterilir. Oybirliği sağlanamazsa, Statüde aksi belirtilmedikçe:
 - (a) Taraf devletlerin mutlak çoğunluğu oylama için yeterli sayıyı oluşturuyorsa, temel konular üzerindeki kararların hazır bulunan ve oy kullananların 2/3'si tarafından kabul edilmesi gerekir;
 - (b) Usule ilişkin kararlar, hazır bulunan ve oy kullananların basit çoğunluğu ile alınır.
8. Bir taraf, iki yıldan fazla süreyle Mahkeme'nin masraflarını karşılamak amacıyla öngörülen katkı paylarını ödemez ise Kurul ve Büro oylamalarına katılamaz. Ancak, Kurul, katkı paylarının ödenmemesinin söz konusu taraf devletin kontrolü dışındaki nedenlerden kaynaklandığı konusunda tatmin olursa, söz konusu taraf devletin oylamaya katılmasına izin verebilir.
9. Kurul, kendi usul kurallarını tespit eder.
10. Kurul'un resmi ve çalışma dilleri, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun dilleri ile aynıdır.

12. BÖLÜM

MALİ KONULAR

Madde 113

Mali Mevzuat

Aksi açıkça öngörülmedikçe, Mahkeme'ye ve Büro ile bağlı organlar dahil olmak üzere Taraf Devletler Kurulu'na ilişkin bütün mali konular ve toplantılar bu Statü ve Taraf Devletler Kurulu tarafından kabul edilen Mali Yönetmelik ve Kurallara göre yönetilir.

Madde 114

Masrafların Ödenmesi

Mahkeme'nin ve Büro ile bağlı organlar dahil olmak üzere Taraf Devletler Kurulu'nun masrafları Mahkeme fonlarından karşılanır.

Madde 115

Mahkeme'nin ve Taraf Devletler Kurulu'nun Fonları

Mahkeme'nin ve Büro ile bağlı organlar dahil olmak üzere Taraf Devletler Kurulu'nun masrafları, Taraf Devletler Kurulu tarafından karar verilen bütçe ile öngörüldüğü şekliyle, aşağıdaki kaynaklardan karşılanır:

- (a) Taraf Devletler tarafından yapılan katkılar;
- (b) Özellikle Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin başvurularından kaynaklanan masraflar ile ilgili olarak Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun onayına tabi olarak Birleşmiş Milletler tarafından sağlanan fonlar.

Madde 116

Gönüllü katkılar

Mahkeme, 115. maddeye hâle getirmeksizin, Taraf Devletler Kurulu tarafından kabul edilecek kriterlere uygun olarak; hükümetlerden, uluslararası örgütlerden, bireylerden, şirketlerden ve diğer kuruluşlardan ilave fon olarak, gönüllü katkı alabilir ve bunları kullanabilir.

Madde 117

Katkıların paylaşımı

Taraf devletlerin katkıları, Birleşmiş Milletler tarafından kendi olağan bütçesi için uygulanan ve bu katkı paylarına temel oluşturan ilkelere göre ayarlamalara tabi tutulan bir katkı payları dağılım çizelgesi çerçevesinde yapılır.

Madde 118

Yıllık Teftiş

Yıllık mali beyanları dahil olmak üzere, Mahkeme'nin kayıtları, muhasebe kayıtları ve hesapları bağımsız bir denetim kuruluşunca denetlenir.

13. BÖLÜM SON HÜKÜMLER

Madde 119

Anlaşmazlıkların çözümü

1. Mahkeme'nin yargısal görevleri konusunda ortaya çıkan her türlü anlaşmazlık Mahkeme'nin kararı ile çözülür.
2. Bu Statünün uygulanmasına ve yorumlanmasına ilişkin, iki veya daha fazla taraf devlet arasındaki bir anlaşmazlık, görüşmelerin başlamasından itibaren üç ay içinde çözüme kavuşturulmaz ise Taraf Ülkeler Kurulu'na götürülür. Kurul, anlaşmazlığı bizzat kendisi çözmeye çalışabilir veya Uluslararası Adalet

Divanı'na, söz konusu Divanın Statüsüne uygun olarak başvurmak dahil olmak üzere anlaşmazlığı çözüme konusunda başka tavsiyelerde bulunabilir.

Madde 120

Çekince

Bu Statüye çekince konulamaz.

Madde 121

Değişiklik yapılması

1. Bu Statünün yürürlüğe girmesinden itibaren 7 yıllık sürenin bitiminde, her taraf devlet Statüde değişiklik önerebilir. Önerilen değişiklik metni, metni derhal bütün taraf devletlere iletecek olan Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne sunulur.
2. Bildirimin yapılmasının ardından üç aydan az olmayan bir süre geçtikten sonra, takip eden toplantısında, Taraf Devletler Kurulu, hazır bulunan ve oy kullananların çoğunluğunun oyu ile önerinin ele alınıp alınmayacağını kararlaştırır. Kurul, öneriyi doğrudan ele alabilir veya konu gerektirirse bir Gözden Geçirme Konferansı toplayabilir.
3. Taraf Devletler Kurulu veya Gözden Geçirme Konferansı'nda ele alınan bir değişikliğin kabulü için, oybirliği sağlanamazsa ise taraf devletlerin 2/3 çoğunluğunun oyu gerekir.
4. 5. paragrafta öngörülen durum hariç olmak üzere, bir değişiklik, bütün devletlerin 7/8'inin onaylama veya kabul belgelerini Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne tevdi etmesinden bir yıl sonra, tüm taraf devletler için yürürlüğe girer.
5. Bu tüzüğün 5-6-7 ve 8. maddelerinde yapılan değişiklikler, onay veya kabul araçlarının bildirilmesinden bir yıl sonra, değişiklikleri kabul etmiş taraf devletler için yürürlüğe girer. Mahkeme, değişikliği kabul etmeyen bir taraf devletin uyrukları tarafından veya ülkesinde meydana gelen bir suç ile ilgili olarak yargı yetkisini kullanamaz.
6. Bir değişiklik, 4. paragrafa uygun olarak, taraf devletlerin 7/8'i tarafından kabul edilirse, değişikliği kabul etmeyen taraf devlet, 127. maddenin 1. paragrafına bağlı olmadan, ancak 127. maddenin 2. paragrafına bağlı olarak, böyle bir değişikliğin yürürlüğe girmesinden itibaren bir yılı geçmeyen süre zarfında Statüden derhal sonuç doğuracak şekilde çekilebilir.
7. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, herhangi bir Taraf Devletler Kurulu veya Gözden Geçirme Konferansı'nda kabul edilmiş değişiklikleri tüm taraf devletlere bildirir.

Madde 122

Kurumsal nitelikteki hükümlerde yapılacak değişiklikler

1. Statünün kurumsal nitelikteki, 35.madde, 36. madde, 37. maddenin 8. ve 9. paragrafları, 38. madde, 39. maddenin 1. paragrafı (ilk iki cümle), 2. ve 4. paragrafları, 42. maddenin 4. ve 9. paragrafları, 43. maddenin 2. ve 3. paragrafları ve 44, 46, 47 ve 49. maddeleri ile ilgili değişiklikler 121. maddenin 1. paragrafına bağlı olmaksızın, her bir taraf devlet tarafından, her zaman teklif edilebilir. Değişiklik önerisi ile ilgili metin, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri veya Taraf Devletler Kurulunca tayin edilen bir başka kişi tarafından, taraf devletlere ve Kurula katılan diğer devletlere bildirilir.
2. Bu madde uyarınca sunulan ve oybirliği sağlanamayan değişiklikler Taraf Devletler Kurulu veya Gözden Geçirme Konferansında taraf ülkelerin 2/3 çoğunluğu ile kabul edilir. Bu değişiklikler, Kurul veya duruma göre Konferans tarafından kabul edilişinden itibaren 6 ay sonra tüm taraf devletler için yürürlüğe girer.

Madde 123

Statünün gözden geçirilmesi

1. Bu Statünün yürürlüğe girmesinden 7 yıl sonra, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri bu Statüde olabilecek değişiklikleri görüşmek üzere bir Gözden Geçirme Konferansı toplar. Böyle bir gözden geçirme, 5. maddedeki suçları kapsayabilir, ancak bununla sınırlı değildir. Konferans, Taraf Devletler Kuruluna katılanlara aynı şartlar altında açıktır.
2. Bu tarihten sonra herhangi bir zaman, taraf devletlerin çoğunluğu tarafından onaylanması üzerine, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri bir taraf devletin talebi veya 1. paragrafta öngörülen amaçlar doğrultusunda Gözden Geçirme Konferansını toplayabilir.
3. 121. maddenin 3'ten 7'ye kadar olan paragraf hükümleri, bir Gözden Geçirme Konferansında ele alınmış Statü değişikliklerinin kabul edilmesinde ve yürürlüğe girmesinde uygulanır.

Madde 124

Geçici Hükümler

12. maddenin 1. paragrafına bakılmaksızın, bir devlet bu Statüye taraf olurken, tüzüğün kendisi bakımından yürürlüğe girmesinden itibaren 7 yıllık bir süre ile bir suçun, kendi uyrukları tarafından veya kendi ülkesinde işlendiği ileri sürüldüğü zaman 8. maddede öngörülen suçlara ilişkin olarak Mahkeme'nin yargı yetkisini kabul etmediğini ilan edebilir. Bu maddeye göre yapılan bir bildirim, her zaman geri

çekilebilir. Bu maddenin hükümleri 123. maddenin 1. paragrafı uyarınca toplanacak Gözden Geçirme Konferansı'nda gözden geçirilir.

Madde 125

İmza, onay, kabul, tasdik veya taraf olma

1. Bu Statü 17 Temmuz 1998 tarihinde Roma'da Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü merkezinde tüm devletlere imzaya açılacaktır. Bu tarihten sonra 17 Ekim 1998 tarihine kadar İtalya Dışişleri Bakanlığı'nda imzaya açık kalacaktır. Bu tarihten sonra, 31 Aralık 2000 tarihine kadar New York'taki Birleşmiş Milletler merkezinde imzaya açık kalacaktır.
2. Bu Statü, Statüyü imzalayan ülkeler tarafından onaylanmaya, kabule veya tasdik edilmeye tabidir. Onay, kabul veya tasdik belgeleri Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri tarafından muhafaza edilir.
3. Bu Statü tüm devletlerin katılımına açıktır. Katılım belgeleri Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri tarafından muhafaza edilir.

Madde 126

Yürürlüğe girme

1. Bu Statü, altmışıncı onay, kabul, tasdik veya taraf olma belgesinin Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne verilmesini takip eden 60 gün sonraki ayın ilk günü yürürlüğe girer.
2. Altmışıncı onay, kabul, tasdik veya taraf olma belgelerinin Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne verilmesinden sonra Statüyü onaylayan, kabul eden, tasdik eden veya taraf olan her ülke için Statü, bu ülkenin onay, kabul, tasdik veya taraf olma belgelerinin verilmesini takip eden 60 gün sonraki ayın ilk günü yürürlüğe girer.

Madde 127

Çekilme

1. Bir taraf devlet, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine vereceği yazılı bir bildirim ile bu Statüden çekilebilir. Bildirim daha sonraki bir tarihi içermedikçe, geri çekilme, bildirim yapılmasından itibaren 1 yıl sonra geçerlik kazanır.
2. Bir taraf devlet, taraf olduğu sürede bu Statüden kaynaklı yükümlülüklerinden, mali olanlar dahil, geri çekilme nedeniyle kaçınmaz. Geri çekilme, geri çekilen devletin işbirliğini gerektiren ve geri çekilmenin işlerlik kazanmasından önce başlamış olan soruşturma ve yasal işlemler ile ilgili olarak Mahkeme ile işbirliğini ve geri çekilmenin yürürlüğe girmesinden önce Mahkeme tarafından halen incelenmekte olan herhangi bir konuyu etkilemez.

Madde 128

Orijinal metin

Bu Arapça, Arapça, Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca orijinal metinleri eşit derecede geçerlidir ve orijinal metinler, tüm devletlere onaylı örneklerini gönderecek olan Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri tarafından saklanır.

Bu Statü, aşağıdaki imza sahiplerinin TANIKLIĞINDA, hükümetleri tarafından yetkilendirilen yetkili temsilciler tarafından 17 Temmuz 1998 tarihinde, Roma'da İMZALANMIŞTIR.

SUÇ UNSURLARI

GENEL GİRİŞ

1. 9. madde uyarınca, aşağıdaki Suç Unsurları, Mahkemeye, 6, 7 ve 8. maddeleri Statü'ye uygun olarak yorumlamasına ve uygulamasına yardım eder. 21. madde ve 3. bölümde belirtilen genel ilkeler de dahil olmak üzere Statünün hükümleri, Suç Unsurları için geçerlidir.
2. 30. maddede belirtildiği üzere, aksi sağlanmadığı sürece, kişi ancak maddi unsurlar kasıtlı ve bilerek gerçekleştirildiği takdirde, Mahkemenin yargı yetkisi içindeki bir suçtan dolayı sorumlu olur ve cezalandırılabilir. Suç Unsurlarında listelenen herhangi bir davranış, sonuç ya da koşula yönelik bir manevi unsura atıf yapılmadığı takdirde, 30. maddede belirtilen kasıt, bilme ya da her ikisi gibi ilgili manevi unsur geçerlidir. Statü temelli ilgili hükümlerin kapsamındaki uygulanabilir hukuku da içeren 30. madde standardına ilişkin istisnalar aşağıda belirtilmektedir.
3. Kastın ve bilmenin varlığı, ilgili olgular ve koşullardan saptanabilir.
4. “İnsanlık dışı” ya da “şiddetli” terimlerini kullanan unsurlar gibi değer yargısı içeren unsurlarla ilişkilendirilen manevi unsurlara ilişkin olarak, aksi belirtilmedikçe, failin kişisel olarak belli bir değer yargısını tamamlaması gerekli değildir.
5. Cezai sorumluluğun dışlanması ya da yokluğunun sebepleri, genel olarak her suçun altında listelenen suç unsurlarında belirtilmez.¹
6. 3. Statü'de ya da uluslararası insancıl hukuk başta olmak üzere uluslararası hukukun diğer bölümlerinde bulunan “hukuka aykırılık”ın varlığı, genellikle suç unsurlarında belirtilmez.
7. Suç unsurları genellikle aşağıdaki ilkelere göre yapılandırılmıştır:
 - Suç unsurları her suç ile özdeşleşen davranışa, sonuçlara ve koşullara yoğunlaşması sebebiyle genellikle bu sıraya göre sıralanır;
 - Gerekli görüldüğü takdirde, belli bir manevi unsur, davranış, sonuç ya da koşuldan sonra sıralanır;
 - Bağlamsal koşullar en son listelenir.
8. Suç Unsurlarında kullanıldığı üzere, “fail” terimi suç ya da masumiyet açısından tarafsızdır. Uygun manevi unsurları da içeren unsurlar, adli sorumluluğu Tüzüğün 25 ve 28. maddelerinin kapsamında olan kişilere, üzerinde gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra, uygulanır.

¹ Bu paragraf, Statü'nün 1. paragrafının 54. maddesindeki Savcının yükümlülüğüne hâlel getirmez.

9. Belli bir davranış bir ya da daha fazla suç oluşturabilir.
10. Suçlar için kısa başlıkların kullanılmasının yasal bir etkisi yoktur.

6. MADDE SOYKIRIM

GİRİŞ

Her suç için listelenen son unsura göre:

- “Bağlamında” terimi, ortaya çıkan bir örnekteki ilk davranışları içerecektir.
- “Açık” terimi nesnel bir niteliktir.
- 30. maddede belirtilen manevi bir unsur için normal gereklilik olsa da koşulların bilgisinin çoğunlukla soykırım kastının ispatlanmasında ele alınacak ve eğer varsa bu koşullara ilişkin manevi bir unsur için uygun gereklilik Mahkeme tarafından her dava için ayrıca kararlaştırılacaktır.

6. Madde (a) Öldürerek soykırım

Unsurlar

1. Failin bir ya da daha fazla kişiyi öldürmesi.²
2. Bu kişi ya da kişilerin belli bir ulusal, etnik, ırksal ya da dinsel grubun mensubu olması.
3. Failin bu sıfatla, ulusal, etnik, ırksal ya da dinsel grubu tamamen ya da kısmen yok etme kastının varlığı.
4. Davranışın, bu gruba yöneltilen benzer bir davranışın açık bir örneğinin bağlamında yer alması ya da davranışın kendisinin söz konusu yok etmeyi etkileyebilecek bir davranış olması.

6. Madde (b) Ciddi bedensel ya da zihinsel zarara sebep olarak soykırımı

Unsurlar

1. Failin bir ya da daha fazla kişide ciddi bedensel ya da zihinsel zarara sebep olması.³
2. Bu kişi ya da kişilerin belli bir ulusal, etnik, ırksal ya da dinsel bir grubun mensubu olması.

² “Öldürmek” terimi ile “ölümüne sebep olmak” terimi birbirinin yerine kullanılabilir.

³ Bu davranış işkence, tecavüz, cinsel şiddet ya da insanlık dışı eylemler ya da küçük düşürücü muameleyi içerebilir ancak bunlarla sınırlı olması gerekmez.

3. Failin bu sıfatla, ulusal, etnik, ırksal ya da dinsel grubu tamamen ya da kısmen yok etme kastının varlığı.
4. Davranışın, bu gruba yöneltilen benzer bir davranışın açık bir örneğinin bağlamında yer alması ya da davranışın kendisinin söz konusu yok etmeyi etkileyebilecek bir davranış olması.

6. Madde (c)

Fiziksel yok etmeye sebep olacak biçimde kasıtlı olarak yaşam koşullarının değiştirilmesiyle soykırım

Unsurlar

1. Failin bir ya da daha fazla kişinin belli yaşam koşullarına sebep olması.
2. Bu kişi ya da kişilerin belli bir ulusal, etnik, ırksal ya da dinsel bir grubun mensubu olmaları.
3. Failin bu sıfatla, ulusal, etnik, ırksal ya da dinsel grubu tamamen ya da kısmen yok etme kastının varlığı.
4. (c) Yaşam koşullarının bu grubun tümüyle ya da kısmen fiziksel olarak yok edilmesine sebep olacak şekilde hesap edilmesi.⁴
5. Davranışın, bu gruba yöneltilen benzer bir davranışın açık bir örneğinin bağlamında yer alması ya da davranışın kendisinin söz konusu yok etmeyi etkileyebilecek bir davranış olması.

6. Madde (d)

Doğumların önlenmesine yönelik kısıtlamalar koyarak soykırım

Unsurlar

1. Failin bir ya da daha fazla kişiye belli kısıtlamalar koyması.
2. Bu kişi ya da kişilerin belli bir ulusal, etnik, ırksal ya da dinsel bir grubun mensubu olmaları.
3. Failin bu sıfatla, ulusal, etnik, ırksal ya da dinsel grubu tamamen ya da kısmen yok etme kastının varlığı.
4. Tedbirlerin, gruptaki doğumları engellemek için alınmış olması.
5. Davranışın, bu gruba yöneltilen benzer bir davranışın açık bir örneğinin bağlamında yer alması ya da davranışın kendisinin söz konusu yok etmeyi etkileyebilecek bir davranış olması.

⁴ "Yaşam koşulları" terimi, bunlarla sınırlı olmamakla beraber, yiyecek ya da tıbbi hizmetler gibi yaşamak için elzem olan kaynaklarda kasten mahrum bırakılmayı ya da evlerden sistematik olarak çıkarılmalarını içerebilir.

6. Madde (e)

Çocukların zorla nakledilmesiyle soykırım

Unsurular

1. Failin bir ya da birkaç kişiyi zorla nakletmesi.⁵
2. Bu kişi ya da kişilerin belli bir ulusal, etnik, ırksal ya da dinsel bir grubun mensubu olmaları.
3. Failin bu sıfatla, ulusal, etnik, ırksal ya da dinsel grubu tamamen ya da kısmen yok etme kastının varlığı.
4. Naklin bir gruptan başka bir gruba yapılması.
5. Bu kişi ya da kişilerin 18 yaşından küçük olmaları.
6. Failin bu kişi ya da kişilerin 18 yaşının altında olduğunu bilmesi ya da bilmesi gerektiği durumlar.
7. Davranışın, bu gruba yöneltilen benzer bir davranışın açık bir örneğinin bağlamında yer alması ya da davranışın kendisinin söz konusu yok etmeyi etkileyebilecek bir davranış olması.

7. MADDE

İNSANLIĞA KARŞI SUÇLAR

GİRİŞ

1. 7. maddenin uluslararası ceza hukukuyla ilgili olması sebebiyle, bu maddenin hükümleri 22. maddeye uygun olarak, 7. maddede tanımlanan insanlığa karşı suçların, uluslararası topluluğun ilgilendiği en ciddi suçlardan biri olduğu, bireysel ceza sorumluluğunu getirdiği ve gerektirdiği ve dünyanın ana hukuk sistemleri tarafından tanındığı şekilde genel uygulanabilir uluslararası hukukta yasak olan bir davranışı gerektirdiği düşünülürse, dar kapsamda yorumlanmalıdır.
2. İnsanlığa karşı her suçun son iki unsuru, davranışın gerçekleştirilmesi gereken bağlamları tanımlamaktadır. Söz konusu unsurlar, sivil bir nüfusa karşı geniş ya da sistematik bir saldırıya katılımın ya da böyle bir saldırının bilgisinin gerekliliğini netleştirmektedir. Ancak, son unsur, failin saldırının tüm özelliklerinin ya da Devletin ya da kuruluşun planının ya da politikasının tüm ayrıntılarının bilgisine sahip olmasının kanıtını istediği şekilde yorumlanmamalıdır. Bir sivil nüfusa yönelik yaygın ve sistematik saldırı durumunda son unsurda yer alan kasıt, failin benzeri saldırılara dair kastını da içerir.

⁵ "Zorla" terimi fiziksel güçle sınırlı değildir ancak bu kişiye ya da kişilere ya da başka bir kişiye karşı şiddet korkusu, baskı, alıkoyma, psikolojik zulüm-baskı ya da gücün kötüye kullanımı ya da zorlayıcı bir çevreden yararlanması gibi etkenlerden kaynaklanan tehdit, güç ya da zorlamayı içerebilir.

3. “Sivil bir nüfusa karşı yöneltilen saldırı”, bu bağlamda unsurlar, herhangi bir sivil nüfusa karşı, bir Devletin ya da kuruluşun böyle bir saldırıda bulunma politikasına uygun olarak, Statünün 7. maddesinin 1. paragrafına atıf edilen davranışların çoklu komisyonunu içeren bir davranış dizisini kastettiği anlaşılmaktadır. Saldırıların askeri nitelikte olması gerekmez. “Bu tür saldırı işleme politikası”ndan, bir devletin ya da organizasyonun, bir sivil nüfusa yönelik saldırıların cesaretlendirmesi ya da etkin olarak kışkırtması anlaşılır.⁶

Madde 7 (1) (a)

Cinayetle insanlığa karşı suç

Unsurlar

1. Failin bir ya da daha fazla kişiyi öldürmesi.⁷
2. Davranışın, sivil bir nüfusa karşı yöneltilen geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olarak gerçekleştirilmesi.
3. Failin, davranışın, sivil nüfusa karşı geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olduğunu ya da bir parçası olmasının amaçlandığını bilmesi.

Madde 7 (1) (b)

Yok ederek insanlığa karşı suç

Unsurlar

1. Failin, bir nüfusun bir bölümünün yok olmasına sebep olacak yaşam koşullarına zorlamak dahil olmak üzere bir ya da daha fazla kişiyi öldürmesi.^{8, 9}
2. Davranışın, sivil bir nüfusun üyelerinin katliamının bir parçası olarak¹⁰ oluşturulması ya da gerçekleştirilmesi.
3. Davranışın, sivil bir nüfusa karşı yöneltilen geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olarak gerçekleştirilmesi.
4. Failin, davranışın, sivil nüfusa karşı geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olduğunu ya da bir parçası olmasının amaçlandığını bilmesi.

⁶ Saldırının hedefi olarak sivil bir nüfusa olan bir politika ancak Devlet ya da organize bir eylem tarafından uygulanabilir. Bu politika, istisnai koşullarda, böyle bir saldırıyı bilinçli olarak teşvik etmeyi amaçlayan eyleme geçmedeki kasti bir başarısızlıkla uygulanabilir. Böyle bir politikanın varlığı yalnızca hükümete ait ya da organize bir eylemin yokluğundan çıkarılamaz.

⁷ Öldürmek” terimi ile “ölümüne sebep olmak” terimi birbirinin yerine kullanılabilir. Bu not, bu kavramların herhangi birini kullanan tüm unsurlar için geçerlidir.

⁸ Davranış, doğrudan ya da dolaylı olarak öldürmenin farklı yöntemleriyle gerçekleştirilebilir.

⁹ Bu koşullar, yiyecek ve ilaca erişimden mahrum bırakılmayı da içerebilir.

¹⁰ “Bir parçasının” terimi toplu katliamda ilk davranışı da içerir.

Madde 7 (1) (c)

Köleleştirerek insanlığa karşı suç

Unsurlar

1. Failin, satın alma, satma, kiralama, takas etme ya da özgürlüğün benzer biçimde zorla sınırlandırılmasını kabul ettirerek, bir ya da daha fazla kişinin üzerinde sahiplenme hakkıyla ilgili olarak herhangi bir güç ya da gücünün tümünü uygulaması.¹¹
2. Davranışın, sivil bir nüfusa karşı yöneltilen geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olarak gerçekleştirilmesi.
3. Failin, davranışın, sivil nüfusa karşı geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olduğunu ya da bir parçası olmasının amaçlandığını bilmesi.

Madde 7 (1) (d)

Nüfusun sınır dışı edilmesiyle ya da zorla nakledilmesiyle insanlığa karşı suç

Unsurlar

1. Failin uluslararası hukuk kapsamında izin verilen sebepler olmaksızın, bir ya da daha fazla kişiyi başka bir Devlete ya da bölgeye zorla¹² nakletmesi¹³ ya da sınır dışı etmesi.
2. Bu kişi ya da kişilerin sınır dışı edildikleri ya da nakledildikleri yerde hukuken mevcut bulunmaları.
3. Failin bu mevcudiyetin hukuksuzluğunu oluşturan maddi koşulların farkında olması.
4. Davranışın, sivil bir nüfusa karşı yöneltilen geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin, davranışın, sivil nüfusa karşı geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olduğunu ya da bir parçası olmasının amaçlandığını bilmesi.

Madde 7 (1) (e)

Hapsederek ya da başka fiziksel özgürlükten şiddetli mahrumiyetle insanlığa karşı suç

Unsurlar

1. Failin bir ya da daha fazla kişiyi hapsedmesi ya da bir ya da daha fazla kişiyi fiziksel özgürlükten şiddetli biçimde mahrum bırakması.

¹¹ Böyle bir özgürlükten mahrumiyetin bazı koşullarda 1956 yılı Köleliğin, Köle Ticaretinin ve Kölelik Benzeri Kurumların ve Uygulamaların Yok Edilmesi Ek Sözleşmesi'nde tanımlandığı üzere, cebri çalışmayı mecbur tutmayı ya da bir kişiyi köleliğe yakın bir duruma düşürmeyi de içerebileceği anlaşılmaktadır. Bu unsurda tanımlanan fiil, başta kadın ve çocuklar olmak üzere insan ticareti olarak da anlaşılır.

¹² "Zorla" terimi fiziksel güçle sınırlı değildir ve şiddet korkusu, baskı, alıkoyma, psikolojik baskı ya da bu kişiye ya da kişilere ya da başka bir kişiye karşı gücü kötüye kullanmaktan ya da zorlayıcı bir çevreden yararlanmaktan kaynaklanan güç tehdidi ya da zorlamayı da içerebilir.

¹³ "Sınır dışı etme ya da zorla nakletme" ile "zorla yerini değiştirme" birbirlerinin yerine kullanılabilir.

2. Davranışın, uluslararası hukukun temel kurallarını ihlal edecek ağırlıkta olması.
3. Failin, davranışın ağırlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.
4. Davranışın, sivil bir nüfusa karşı yöneltilen geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin, davranışın, sivil nüfusa karşı geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olduğunu ya da bir parçası olmasının amaçlandığını bilmesi.

Madde 7 (1) (f)**İşkence suretiyle insanlığa karşı suç¹⁴****Unsurlar**

1. Failin bir ya da daha fazla kişiye ciddi fiziksel ya da zihinsel acı ya da ızdırıp yaşatması.
2. Bu kişi ya da kişilerin tutuklu olması ya da failin kontrolünde olması.
3. Bu acı ya da ızdırabın yalnızca hukuki yaptırımlardan kaynaklanmaması ya da buna bağlı olmaması.
4. Davranışın, sivil bir nüfusa karşı yöneltilen geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin, davranışın, sivil nüfusa karşı geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olduğunu ya da bir parçası olmasının amaçlandığını bilmesi.

Madde 7 (1) (g)-1**Tecavüzle insanlığa karşı suç****Unsurlar**

1. Failin, cinsel organla ya da herhangi bir nesneyle ya da vücudun başka bir parçasıyla mağdurun anal ya da genital aralığına nüfuz edilmesiyle sonuçlanan bir davranışla tecavüz etmesi.¹⁵
2. Tecavüzün, zorla ya da şiddet korkusuyla, baskı, alıkoyma, psikolojik baskı ya da bu kişi ya da kişilere ya da başka bir kişiye karşı gücün kötüye kullanılması gibi sebeplerden kaynaklanan güç ya da baskı tehdidiyle ya da zorlayıcı çevreden yararlanarak gerçekleştirilmesi ve söz konusu tecavüzün bu kişi ya da kişilerin gerçek anlamda kendi kararını verme yetisinden yoksun olmasıyla gerçekleşmesi.¹⁶

¹⁴ Bu suç için hiçbir özgül amacın ispatlanmasının gerekmediği anlaşılmıştır.

¹⁵ "Tecavüz" teriminin cinsiyetçi olmaması için geniş olması amaçlanmıştır.

¹⁶ Bir kişi doğuştan bir nedenle, aldatıma ya da yaşla ilgili bir yetersizlikten etkilendiği takdirde gerçek anlamda rıza gösterme ehliyetinin olmayabileceği anlaşılmaktadır. Bu not, madde 7 (1) (g)-3, 5 ve 6'nın tekabül eden unsurları için de geçerlidir.

3. Davranışın, sivil bir nüfusa karşı yöneltilen geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olarak gerçekleştirilmesi.
4. Failin, davranışın, sivil nüfusa karşı geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olduğunu ya da bir parçası olmasının amaçlandığını bilmesi.

Madde 7 (1) (g)-2

Cinsel kölelik suretiyle insanlığa karşı suç¹⁷

Unsur lar

1. Failin bir ya da daha fazla kişi üzerinde bu kişileri satın alma, satma, kiralama ya da takas etme ya da benzer bir özgürlükten mahrum bırakma gibi sahiplik hakkıyla ilgili herhangi bir güç ya da güçlerinin tümünü kullanması.¹⁸
2. Failin, bu kişi ya da kişilerin cinsel nitelikli bir ya da daha fazla eylemde bulunmasına sebep olması.
3. Davranışın, sivil bir nüfusa karşı yöneltilen geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olarak gerçekleştirilmesi.
4. Failin, davranışın, sivil nüfusa karşı geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olduğunu ya da bir parçası olmasının amaçlandığını bilmesi.

Madde 7 (1) (g)-3

Zorla fahişelik suretiyle insanlığa karşı suç

1. Failin bir ya da daha fazla kişiyi zorla ya da şiddet korkusu, baskı, alıkoyma, psikolojik baskı ya da bu kişi ya da kişilere ya da başka bir kişiye karşı gücü kötüye kullanmaktan kaynaklanan güç ya da baskı tehdidiyle ya da zorlayıcı çevreden ya da bu kişi ya da kişilerin gerçek anlamda kendi kararını verme yetisinden yoksun olmasından yararlanarak cinsel nitelikli eylemde bulunmasına sebep olması.
2. Failin ya da başka bir kişinin cinsel nitelikli bir eylemin karşılığında ya da bu eylemle ilişkili olarak maddi ya da başka bir avantaj elde etmesi ya da elde etmeyi beklemesi.
3. Davranışın, sivil bir nüfusa karşı yöneltilen geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olarak gerçekleştirilmesi.
4. Failin, davranışın, sivil nüfusa karşı geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olduğunu ya da bir parçası olmasının amaçlandığını bilmesi.

¹⁷ Suçun karmaşık yapısı göz önüne alındığında, komisyonunun, ortak bir suç amacının bir parçası olarak birden fazla faili dahil edebileceği kabul edilmektedir.

¹⁸ Böyle bir özgürlükten mahrumiyetin bazı koşullarda 1956 yılı Köleliğin, Köle Ticaretinin ve Kölelik Benzeri Kurumların ve Uygulamaların Yok Edilmesi Ek Sözleşmesi'nde tanımlandığı üzere, cebri çalışmayı mecbur tutmayı ya da bir kişiyi köleliğe yakın bir duruma düşürmeyi de içerebileceği anlaşılmaktadır. Bu unsurdan tanımlanan fiil, başta kadınlar ve çocuklar olmak üzere insan ticareti olarak da anlaşılır.

Madde 7 (1) (g)-4**Zorla hamilelik suretiyle insanlığa karşı suç****Unsur lar**

1. Failin bir ya da daha fazla kadını herhangi bir nüfusun etnik niteliğini etkilemek ya da uluslararası hukukun diğer ağır ihlallerini gerçekleştirmek amacıyla zorla hamile kalması için alıkoyması.
2. Davranışın, sivil bir nüfusa karşı yöneltilen geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olarak gerçekleştirilmesi.
3. Failin, davranışın bir sivil nüfusa karşı geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olduğunu ya da bir parçası olmasının amaçlandığını bilmesi.

Madde 7 (1) (g)-5**Zorla kısırlaştırma suretiyle insanlığa karşı suç****Unsur lar**

1. Failin bir ya da daha fazla kişiyi biyolojik üretken kapasitesinden mahrum bırakması.¹⁹
2. Davranışın kişinin ya da kişilerin tıbbi ya da hastane tedavileriyle gerekçelendirilmemesi ya da gerçek rızaları ile gerçekleştirilmemesi.²⁰
3. Davranışın, sivil bir nüfusa karşı yöneltilen geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olarak gerçekleştirilmesi.
4. Failin, davranışın bir sivil nüfusa karşı geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olduğunu ya da bir parçası olmasının amaçlandığını bilmesi.

Madde 7 (1) (g)-6**Cinsel şiddetle insanlığa karşı suç****Unsur lar**

1. Failin, bir ya da daha fazla kişinin zorla ya da şiddet korkusu, baskı, alıkoyma, psikolojik baskı ya da bu kişi ya da kişilere ya da başka bir kişiye karşı gücü kötüye kullanmasından kaynaklanan güç ya da baskı tehdidiyle ya da zorlayıcı çevreden ya da bu kişi ya da kişilerin gerçek anlamda kendi kararını verme yetisinden yoksun olmasından yararlanarak cinsel nitelikli eylemde bulunmasına sebep olması.
2. Davranışın Statünün 7. maddesinin 1 (g) paragrafındaki diğer suçlarla karşılaştırılabilir ağırlıkta olması.

¹⁹ Mahrumiyet, uygulamada sürekliliği olmayan doğum kontrol yöntemlerini içermeyi amaçlamaktadır.

²⁰ Gerçek rıza'nın hile yoluyla elde edilen rızayı içermediği anlaşılmaktadır.

3. Failin, davranışın ağırlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.
4. Davranışın, sivil bir nüfusa karşı yöneltilen geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin, davranışın, sivil nüfusa karşı geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olduğunu ya da bir parçası olmasının amaçlandığını bilmesi.

Madde 7 (1) (h)

Zulmederek insanlığa karşı suç

Unsurlar

1. Failin bir ya da daha fazla kişiyi uluslararası hukuka aykırı olarak temel haklarından ciddi biçimde mahrum bırakması.²¹
2. Failin bu kişi ya da kişileri, bir grubun ya da topluluğun kimliğinden ötürü hedef alması ya da grubu ya da topluluğu hedef alması.
3. Söz konusu hedef göstermenin Statünün 7. maddesinin 3. paragrafında tanımlandığı üzere siyasi, ırksal, ulusal, etnik, kültürel, dinsel sebepler ile cinsiyete ya da uluslararası hukukta evrensel olarak izin verilemez olarak kabul edilen diğer sebeplere dayanması.
4. Davranışın, Statünün 7. maddenin 1. paragrafında sayılan herhangi bir fiil ya da Mahkemenin yargılama yetkisi içindeki herhangi bir suç ile ilişkili olarak gerçekleştirilmesi.²²
5. Davranışın, sivil bir nüfusa karşı yöneltilen geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olarak gerçekleştirilmesi.
6. Failin, davranışın, sivil nüfusa karşı geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olduğunu ya da bir parçası olmasının amaçlandığını bilmesi.

Madde 7 (1) (i)

Kişilerin ortadan zorla kaybedilmesi suretiyle insanlığa karşı suç^{23, 24}

8. Unsurlar

1. Failin;
 - (a) Bir ya da daha fazla kişiyi tutuklaması, alıkoyması^{25, 26} ya da kaçırmaması ya da

²¹ Bu gereklilik Suç Unsurlarının Genel Girişinin 6. paragrafına hâlel getirmez.

²² Bu unsur için, 6. unsur dışında ek bir manevi unsurun gerekli olmadığı anlaşılmaktadır.

²³ Suçun karmaşık yapısı dikkate alındığında bu suçun işlenmesinin, ortak bir suç planının icrası kapsamında birden fazla faili içerebileceği kabul edilmektedir.

²⁴ Bu suç, 7. ve 8. unsurlarda belirtilen saldırı, Statünün yürürlüğe girişinden sonra oluşursa Mahkemenin yargılama yetkisine girer.

²⁵ "Alıkoymak" sözcüğü mevcut bir alıkoymayı devam ettirmiş olan faili kapsar.

- (b) Tutuklama, alıkoyma ya da kaçırılmayı kabul etmemesi ya da bu kişi ya da kişilerin akıbetine ya da nerede olduklarına ilişkin bilgi vermeyi reddetmesi.
2. (a) Böyle bir tutuklama, alıkoyma ya da ya da kaçırmanın özgürlükten mahrumiyetin kabul edilmesinin ya da bu kişi ya da kişilerin akıbetlerine ya da nerede olduklarına ilişkin bilgi vermenin reddedilmesinin akabinde ya da onunla birlikte gerçekleşmesi; veya
- (b) Söz konusu reddin özgürlükten mahrumiyetin akabinde ya da onunla birlikte gerçekleşmesi.
3. Failin,²⁷
- (a) Söz konusu tutuklama, alıkoyma ya da kaçırmayı, olayların normal seyrinde özgürlükten mahrumiyetin kabul edilmesinin ya da bu kişi ya da kişilerin akıbetine ve nerede olduklarına ilişkin bilgi vermeyi reddetmenin izlemesinin²⁸ ya da
- (b) Söz konusu reddi, özgürlükten mahrumiyetin izlemesi ya da reddin onunla birlikte gerçekleşmesinin farkında olması.
4. Söz konusu tutuklama, alıkoyma ya da kaçırmanın Devletin ya da siyasi bir kuruluşun yetki, destek ya da kabulüyle yürütülmesi.
5. Özgürlükten mahrumiyetin kabul edilmesinin ya da bu kişi ya da kişilerin akıbetine ya da nerede olduklarına ilişkin bilgi verilmesinin reddinin Devletin ya da siyasi bir kuruluşun yetki, destek ve kabulüyle yürütülmesi.
6. Failin, bu kişi ya da kişileri uzun bir süre için hukukun korumasından çıkarmayı amaçlaması.
7. Davranışın, sivil bir nüfusa karşı yöneltilen geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olarak gerçekleştirilmesi.
8. Failin, davranışın, sivil nüfusa karşı geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olduğunu ya da bir parçası olmasının amaçlandığını bilmesi.

Madde 7 (1) (j)

Apartheid suretiyle insanlığa karşı suç

Unsurular

1. Failin bir ya da daha fazla kişiye karşı insanlık dışı davranışta bulunması.
2. Söz konusu davranışın Statünün 7. maddesinin 1. paragrafında sayılmış ya da başka herhangi bir eylemle benzer özellikte olması.²⁹

²⁶ Belli koşullar altında bir tutuklama ya da alıkoymanın yasal olabileceği anlaşılmaktadır.

²⁷ Bu suçun karmaşıklığı sebebiyle eklenen bu unsur Suç Unsurlarının Genel Girişine halel getirmez.

²⁸ Mevcut bir alıkoymayı sürdüren fail örneğinde, failin böyle bir reddin halihazırda yer aldığı farkına varması bu unsur için yeterli olacaktır.

²⁹ “Özellik”in fiilin esasına ve ağırlığına atıfta bulunduğu anlaşılmaktadır.

3. Failin davranışın özelliğini oluşturan maddi koşulların farkında olması.
4. Davranışın bir ırksal grubun diğer ırksal grup ya da gruplar üzerindeki kurumsallaşmış bir sistematik baskı ve hakimiyet rejimi bağlamında gerçekleştirilmesi.
5. Failin söz konusu rejimi bu davranışla sürdürmeyi amaçlaması.
6. Davranışın, sivil bir nüfusa karşı yöneltilen geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olarak gerçekleştirilmesi.
7. Failin, davranışın, sivil nüfusa karşı geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olduğunu ya da bir parçası olmasının amaçlandığını bilmesi.

Madde 7 (1) (k)

Diğer insanlık dışı eylemlerle insanlığa karşı suç

Unsur lar

1. Failin, bir insanlık dışı eylem aracıyla vücutta ya da zihinde ya da fiziksel sağlıkta büyük bir ıstırap ya da ciddi bir yaralanmaya sebep olması.
2. Söz konusu eylemin Statünün 7. maddesinin 1. paragrafında sayılan başka herhangi bir davranışla benzer özellikte olması.³⁰
3. Failin, davranışın özelliğini oluşturan maddi koşulların farkında olması.
4. Davranışın, sivil bir nüfusa karşı yöneltilen geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin, davranışın, sivil nüfusa karşı geniş ya da sistematik bir saldırının bir parçası olduğunu ya da bir parçası olmasının amaçlandığını bilmesi.

MADDE 8

SAVAŞ SUÇLARI

GİRİŞ

8. maddenin 2(c) ve 2(e) paragraflarının kapsamındaki savaş suçlarının unsurları, suç unsurları olmayan 8. maddenin 2(d) ve (f) paragraflarında belirtilen sınırlara tabidir.

Statünün 8. maddesinin 2. paragrafı kapsamındaki savaş suçları için unsurlar uygun olduğu takdirde, denizdeki silahlı çatışma için geçerli olan uluslararası hukuku da içeren uluslararası silahlı çatışma hukukunun çerçevesi içinde yorumlanır.

³⁰ "Özellik" in davranışın esasına ve ağırlığına atıfta bulunduğu anlaşılmaktadır.

Her suç için listelenen son iki unsura ilişkin olarak;

- (d) Fail tarafından silahlı bir çatışmanın varlığına ya da uluslararası ya da uluslararası olmaması özelliğine ilişkin hukuki bir değerlendirme için bir gereklilik yoktur.
- (e) Bu bağlamda, fail tarafından çatışmanın uluslararası ya da uluslararası olmayan özelliğini oluşturan olgulara ilişkin bir farkındalık gerekliliği yoktur.
- (f) Yalnızca "bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak" teriminde örtülü olan bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkındalığı bir gerekliliktir.

Madde 8 (2) (a)

Madde 8 (2) (a) (i)

Öldürmek suretiyle savaş suçu

Unsurlar

1. Failin bir ya da daha fazla kişiyi öldürmesi.³¹
2. Bu kişi ya da kişilerin 1949 Cenevre Sözleşmelerinin bir ya da daha fazlasının koruması kapsamında olması.
3. Failin söz konusu korumanın konusunu oluşturan maddi koşulların farkında olması.^{32, 33}
4. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışmanın bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.³⁴
5. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

9. Madde 8 (2) (a) (ii)-1

10. İşkence suretiyle savaş suçu

Unsurlar³⁵

1. Failin bir ya da daha fazla kişiye ciddi fiziksel ya da zihinsel acı ya da ıstırap çektirmesi.

³¹ "Öldürmek" terimi ile "ölümüne sebep olmak" terimi birbirinin yerine kullanılabilir. Bu not bu kavramların herhangi birini kullanan tüm unsurlar için geçerlidir.

³² Bu manevi unsur 30. madde ile 32. madde arasındaki karşılıklı etkiyi kabul etmektedir. Bu not, madde 8 (2) (a) kapsamındaki her suçtaki tekabül eden unsur ve uluslararası silahlı çatışmalar hukuku kapsamında korunan kişilerin ya da mülkün durumunu oluşturan maddi koşulların farkındalığına ilişkin madde 8 (2)'deki diğer suçlardaki unsur için de geçerlidir.

³³ Vatandaşlığa ilişkin olarak, failin yalnızca mağdurun çatışmanın karşı tarafın ait olduğunu bilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

³⁴ "Uluslararası silahlı çatışma" terimi askeri işgali de içermektedir. Bu not, bu kavramların herhangi birini kullanan madde 8 (2) (a) için de geçerlidir.

³⁵ 3. unsurun tüm mağdurların bir ya da daha fazla 1949 Cenevre Sözleşmelerinin kapsamında "korunan kişiler" olması gerektiğinden dolayı, bu unsurlar madde 7 (1) (e)'de bulunan tutuklama ya da kontrol gerekliliğini içermemektedir.

2. Failin acı ya da ıstırapı bir bilgi ya da itiraf, ceza, yıldırma ya da baskı ya da herhangi bir türde ayrımcılığa dayalı bir sebepten çektirmesi.
3. Söz konusu kişi ya da kişilerin 1949 Cenevre Sözleşmelerinin bir ya da daha fazlası kapsamında korunması.
4. Failin söz konusu korumanın konusunu oluşturan maddi koşulların farkında olması.
5. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışmanın bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
6. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan gerçek koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (a) (ii)-2

İnsanlık dışı muameleyle savaş suçu

Unsur lar

1. Failin bir ya da daha fazla kişiye ciddi fiziksel ya da zihinsel acı ya da ıstırap çektirmesi.
2. Söz konusu kişi ya da kişilerin 1949 Cenevre Sözleşmelerinin bir ya da daha fazlası kapsamında korunması.
3. Failin söz konusu korumanın konusunu oluşturan maddi koşulların farkında olması.
4. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışmanın bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (a) (ii)-3

Biyolojik deneylerle savaş suçu

Unsur lar

1. Failin bir ya da daha fazla kişiyi biyolojik deneylere maruz bırakması.
2. Deneyin bu kişi ya da kişilerin fiziksel ya da zihinsel sağlığını ya da bütünlüğünü ciddi olarak tehlikeye atması.
3. Deneyin amacının terapiye yönelik olmaması ve tıbbi nedenlerle gerekçelendirilmemesi ve bu kişi ya da kişilerin yararları için yürütülmemeleri.
4. Söz konusu kişi ya da kişilerin 1949 Cenevre Sözleşmelerinin bir ya da daha fazlası kapsamında korunması.
5. Failin söz konusu korumanın konusunu oluşturan maddi koşulların farkında olması.
6. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışmanın bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
7. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (a) (iii)**Kasten büyük bir ıstıraba sebep olunması suretiyle savaş suçu****Unsurlar**

1. Failin, bir ya da daha fazla kişinin fiziksel ya da zihinsel acı ya da ıstırap çekmesine ya da vücutlarının ya da sağlıklarının ciddi biçimde yaralanmasına sebep olması.
2. Söz konusu kişi ya da kişilerin 1949 Cenevre Sözleşmelerinin bir ya da daha fazlası kapsamında korunması.
3. Failin söz konusu korumanın konusunu oluşturan maddi koşulların farkında olması.
4. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışmanın bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (a) (iv)**Mülkün tahrip edilmesi ya da ele geçirilmesiyle savaş suçu****Unsurlar**

1. Failin belli bir mülkü tahrip etmesi ya da ele geçirmesi.
2. Tahrip etme ya da ele geçirmenin askeri gereklilik olmaması.
3. Tahribin ya da ele geçirmenin yaygın olması ve nedensiz yürütülmesi.
4. Söz konusu kişi ya da kişilerin 1949 Cenevre Sözleşmelerinin bir ya da daha fazlası kapsamında korunması.
5. Failin söz konusu korumanın konusunu oluşturan maddi koşulların farkında olması.
6. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışmanın bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
7. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan gerçek koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (a) (v)**Düşman güçlerinde zorla hizmet suretiyle savaş suçu****Unsurlar**

1. Failin bir ya da daha fazla kişiyi failen ya da tehditle kendi ülkelerine ya da güçlerine karşı askeri operasyonlarda yer almaya ya da düşman gücünün güçlerinde hizmet etmeye zorlaması.
2. Söz konusu kişi ya da kişilerin 1949 Cenevre Sözleşmelerinin bir ya da daha fazlası kapsamında korunması.

3. Failin söz konusu korunan durumu oluşturan maddi koşulların farkında olması.
4. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışmanın bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (a) (vi)

Adil bir yargılamanın inkarı suretiyle savaş suçu

Unsurlar

1. Failin bir ya da daha fazla kişiyi özellikle üçüncü ve dördüncü 1949 Cenevre Sözleşmelerinde tanımlanan hukuki güvenceleri inkar ederek adil ve düzenli bir yargılamadan mahrum bırakması.
2. Söz konusu kişi ya da kişilerin 1949 Cenevre Sözleşmelerinin bir ya da daha fazlası kapsamında korunması.
3. Failin söz konusu korumanın konusunu oluşturan maddi koşulların farkında olması.
4. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışmanın bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

11. Madde 8 (2) (a) (vii)-1

Hukuksuz sınırdışı etmek ya da nakletmek suretiyle savaş suçu

Unsurlar

1. Failin bir ya da daha fazla kişiyi başka bir Devlete ya da bölgeye nakletmesi ya da sınırdışı etmesi.
2. Söz konusu kişi ya da kişilerin 1949 Cenevre Sözleşmelerinin bir ya da daha fazlası kapsamında korunması.
3. Failin söz konusu korumanın konusunu oluşturan maddi koşulların farkında olması.
4. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışmanın bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (a) (vii)-2

Hukuksuz alıkoyma suretiyle savaş suçu

Unsurlar

1. Failin bir ya da daha fazla kişiyi belli bir bölgede tutması ya da tutmaya devam etmesi.

2. Söz konusu kişi ya da kişilerin 1949 Cenevre Sözleşmelerinin bir ya da daha fazlası kapsamında korunması.
3. Failin söz konusu korumanın konusunu oluşturan maddi koşulların farkında olması.
4. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışmanın bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan gerçek koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (a) (viii)**Rehin almak suretiyle savaş suçu****Unsurlar**

1. Failin bir ya da daha fazla kişiyi ele geçirmesi, alıkoyması ya da rehin alması.
2. Failin, bu kişiyi ya da kişileri öldürmek, yaralamak ya da alıkoymaya devam etmekle tehdit etmesi.
3. Failin, bir Devleti, bir uluslararası kuruluşu, gerçek ya da tüzel bir kişiyi ya da bir grup kişiyi söz konusu kişi ya da kişilerin güvenliğinin ya da serbest bırakılmasının açık ya da örtülü bir koşulu olarak eyleme geçmeye ya da belli bir eylemden vazgeçirmeye zorlamayı amaçlaması.
4. Söz konusu kişi ya da kişilerin 1949 Cenevre Sözleşmelerinin bir ya da daha fazlası kapsamında korunması.
5. Failin söz konusu korumanın konusunu oluşturan maddi koşulların farkında olması.
6. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışmanın bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
7. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b)**Madde 8 (2) (b) (i)****Sivillere saldırılması suretiyle savaş suçu****Unsurlar**

1. Failin bir saldırıyı yönetmesi.
2. Saldırının hedefinin sivil bir nüfus ya da düşmanlığın parçası olmayan sivil bireyler olması.
3. Failin, saldırının hedefinin sivil bir nüfus ya da düşmanlığın parçası olmayan sivil bireyler olmasını amaçlaması.

4. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışmanın bağlamında ve silahlı çatışmayla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin bir silahlı çatışmasının varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b) (ii)

Sivil hedeflere saldırılması suretiyle savaş suçu

Unsur lar

1. Failin bir saldırıyı yönetmesi.
2. Saldırının hedefinin askeri nitelikte olmayan sivil hedefler olması.
3. Failin söz konusu sivil hedeflerin saldırının hedefi olmasını amaçlaması.
4. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışmanın bağlamında ve silahlı çatışmayla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin bir silahlı çatışmasının varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması

Madde 8 (2) (b) (iii)

İnsani yardım ya da barış misyonunda bulunan personel ya da nesnelere saldırılması suretiyle savaş suçu

Unsur lar

1. Failin bir saldırıyı yönetmesi.
2. Saldırının hedefinin Birleşmiş Milletlerin kuruluşlarıyla uyum içinde olan insani yardım ya da barış misyonuna ait personel, tesisat, materyal, birim ya da araçların olmasının amaçlanması.
3. Failin söz konusu personel, tesisat, materyal, birim ya da araçların saldırının hedefi olmasını amaçlaması.
4. Bu personel, tesisat, materyal, birim ya da araçların, askeri çatışmanın uluslararası hukuku uyarınca sivillere ya da sivil nesnelere verilen koruma kapsamında olması.
5. Failin bu korumayı oluşturan maddi koşulların farkında olması.
6. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışmanın bağlamında ve silahlı çatışmayla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
7. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b) (iv)**Aşırı tesadüfi ölüm, yaralanma ya da zarar suretiyle savaş suçu****Unsur lar**

1. Failin bir saldırıda bulunması.
2. Saldırının sivillerin tesadüfi ölüme ya da yaralanmasına ya da sivil hedeflere zarar verilmesine ya da doğal çevreye geniş, uzun dönemli ve ciddi bir zarar verilmesine sebep olacak türde olması ve bu ölüm, yaralanma ya da zararın somut ve doğrudan tüm beklenen askeri avantajla ilişkili olarak net biçimde aşırı olması.³⁶
3. Failin, saldırının sivillerin tesadüfi ölüme ya da yaralanmasına ya da sivil hedeflere zarar verilmesine ya da doğal çevreye geniş, uzun dönemli ve ciddi bir zarar verilmesine sebep olacak türde olduğunu ve bu ölüm, yaralanma ya da zararın somut ve doğrudan tüm beklenen askeri avantajla ilişkili olarak net biçimde aşırı olduğunu bilmesi.³⁷
4. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b) (v)**Savunmasız yerlere saldırılması suretiyle savaş suçu³⁸****Unsur lar**

1. Failin, bir ya da daha fazla şehre, köye, konut ya da binalara saldırması.
2. Bu şehir, köy, konut ya da binaların direnişsiz işgale açık olması.
3. Bu şehir, köy, konut ya da binaların askeri nitelikte olmaması.
4. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

³⁶ "Somut ve doğrudan tüm askeri avantaj" anlatımı ilgili zamanda fail tarafından öngörülebilir olan askeri avantajı belirtmektedir. Bu avantaj geçici ya da coğrafi olarak saldırının hedefine ilişkin olabilir ya da olmayabilir. Bu suçun hukuki tesadüfi yaralanma ya da ikinci derecede zararın olasılığını kabul etmesi gerçeği, herhangi bir şekilde silahlı çatışma için geçerli olan hukukun ihlalini meşrulaştırmamakta, savaş ya da *jus ad bellum* (savaş hukuku) ile ilgili diğer kurallar için meşrulaştırmaları işaret etmemekte ve silahlı çatışmanın bağlamında üstlenilen herhangi bir askeri faaliyetin hukukiliğini belirlemedeki orantılılık gerekliliğini yansıtmaktadır.

³⁷ Genel Girişin 4. paragrafında konulan genel kuralların aksine, bu bilgi unsuru, failin değer yargısının burada tanımlandığı şekilde yapmasını istemektedir. Bu değer yargısının bir değerlendirmesi o zamanda failin erişebildiği gerekli bilgiye dayanmalıdır.

³⁸ Özellikle 1949 Cenevre Sözleşmeleri kapsamında korunan kişilerin ya da tek amacı hukuku ve nizamı korumak olan polis kuvvetlerinin bölgeselliğinin mevcudiyeti, kendi başına bölgeselliği askeri bir amaç yapmaz.

Madde 8 (2) (b) (vi)

***Hors de combat* (çatışma dışı kalmış) bir kişinin öldürülmesi ya da yaralanması suretiyle savaş suçu**

Unsurlar

1. Failin, bir ya da daha fazla kişiyi öldürmesi ya da yaralaması.
2. Bu kişi ya da kişilerin *hors de combat* (çatışma dışı kalmış) olması.
3. Failin bu durumu oluşturan maddi koşulların farkında olması.
4. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b) (vii)-1

Ateşkes bayrağını uygunsuz kullanımı suretiyle savaş suçu

12. Unsurlar

1. Failin, ateşkes bayrağını kullanması.
2. Failin tarafının böyle bir amacı yokken, düzmece müzakere amacıyla failin bayrağı kullanması.
3. Failin bu tür bir kullanımın yasak olduğunu bilmesi ya da bilmesi gerektiği durumlar.³⁹
4. Davranışın ölümle ya da ciddi kişisel yaralanmayla sonuçlanması.
5. Failin, davranışın ölümle ya da ciddi kişisel yaralanmayla sonuçlanabileceğini bilmesi.
6. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
7. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b) (vii)-2

Düşman tarafın bayrağının, ambleminin ya da üniformasının uygunsuz kullanımı suretiyle savaş suçu

Unsurlar

1. Failin, düşman tarafın bayrağını, amblemini ya da üniformasını kullanması.
2. Failin, saldırıda bulunurken, uluslararası silahlı çatışma hukuku kapsamında yasaklanan bir biçimde böyle bir kullanımı gerçekleştirmesi.

³⁹ Bu manevi unsur 30. madde ile 32. madde arasındaki karşılıklı etkileşimi kabul etmektedir. "Yasaklanan özelliği" yasak olmasını ifade etmektedir.

3. Failin bu kullanımın yasak olduğunu bilmesi ya da bilmesi gerektiği durumlar.⁴⁰
4. Davranışın ölümle ya da ciddi kişisel yaralanmayla sonuçlanması.
5. Failin davranışın ölümle ya da ciddi kişisel yaralanmayla sonuçlanabileceğini bilmesi.
6. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
7. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b) (vii)-3

Birleşmiş Milletlerin bayrağının, ambleminin ya da üniformasının uygunsuz kullanımı suretiyle savaş suçu

Unsurlar

1. Failin, Birleşmiş Milletlerin bayrağını, amblemini ya da üniformasını kullanması.
2. Failin, uluslararası silahlı çatışma hukuku kapsamında yasaklanan bir biçimde böyle bir kullanımı gerçekleştirilmesi.
3. Failin bu kullanımın yasak olduğunu bilmesi.⁴¹
4. Davranışın ölümle ya da ciddi kişisel yaralanmayla sonuçlanması.
5. Failin davranışın ölümle ya da ciddi kişisel yaralanmayla sonuçlanabileceğini bilmesi.
6. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
7. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b) (vii)-4

Cenevre Sözleşmelerinin özel amblemlerinin uygunsuz kullanımı suretiyle savaş suçu

Unsurlar

1. Failin, Cenevre Sözleşmelerinin özel amblemlerini kullanması.
2. Failin, savaş amacı⁴² için uluslararası silahlı çatışma hukukunda yasaklanan bir biçimde böyle bir kullanımda bulunması.

⁴⁰ Bu manevi unsur 30. madde ile 32. madde arasındaki karşılıklı etkileşimi kabul etmektedir. Yasaklanan özelliği" yasak olmasını ifade etmektedir.

⁴¹ Bu manevi unsur 30. madde ile 32. madde arasındaki karşılıklı etkileşimi kabul etmektedir. Madde 8 (2) (b) (vii)'de bulunan diğer suçlarda istenen "bilinmesi gerektiği durumlar" geçerli değildir.

⁴² Bu koşullarda "savaş amacı" düşmanlıkla doğrudan ilgili amaçlar anlamına gelmektedir ve tıbbi, dinsel ya da benzer faaliyetleri içermemektedir.

3. Failin böyle bir kullanımın yasak olduğunu bilmesi ya da bilmesi gerektiği durumlar.⁴³
4. Davranışın ölüm ya da ciddi kişisel bir yaralanmayla sonuçlanması.
5. Failin davranışın ölüme ya da ciddi kişisel bir yaralanmayla sonuçlanacağını bilmesi.
6. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
7. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b) (viii)

İşgalci Gücün, kendi sivil nüfusunun bir bölümünü işgal ettiği topraklara doğrudan ya da dolaylı nakletmesi ya da işgal edilen torakların nüfusunun tamamını ya da bir bölümünü bu topraklar içinde sürmesi ya da sınır dışı etmesi ya da işgal edilen topraklar dışına nakletmesi

Unsurlar

1. Failin;
2. Kendi nüfusunu işgal ettiği topraklara doğrudan ya da dolaylı olarak nakletmesi⁴⁴ ya da
3. İşgal edilen toprakların nüfusunun tümünü ya da bir kısmını bu topraklar içinde sürmesi ya da sınır dışı etmesi ya da bu topraklar dışına nakletmesi.
4. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b) (ix)

Korunan nesnelere saldırılması suretiyle savaş suçu⁴⁵

Unsurlar

1. Failin bir saldırıyı yönetmesi.
2. Saldırının hedefinin askeri nitelikte olmayan din, eğitim, sanat ya da hayır amaçlarına yönelik olanlar ile tarihi anıtlar, hastaneler ya da hasta ya da yaralıların toplandığı yerlere ait bir ya da daha fazla bina olması.

⁴³ Bu manevi unsur 30. madde ile 32. madde arasındaki karşılıklı etkileşimi kabul etmektedir. "Yasaklanan özelliği" yasak olmasını ifade etmektedir.

⁴⁴ "Nakil" terimi uluslararası insani hukukunun ilgili hükümlerine uygun olarak yorumlanmalıdır.

⁴⁵ Özellikle 1949 Cenevre Sözleşmeleri kapsamında korunan kişilerin ya da tek amacı hukuku ve nizamı korumak olan polis kuvvetlerinin bölgeselliğinin mevcudiyeti kendi başına bölgeselliği askeri bir amaç yapmaz

3. Failin, askeri nitelikte olmayan din, eğitim, sanat ya da hayır amaçlarına yönelik olanlar ile tarihi anıtlar, hastaneler ya da hasta ya da yaralıların toplandığı yerlere ait bina ya da binaların saldırının hedefi olmasını amaçlaması.
4. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışma bağlamında ya da onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b) (x)-1

Kötürüm etmek suretiyle savaş suçu

Unsurlar

1. Failin bir ya da daha fazla kişiyi kalıcı olarak biçimsizleştirilmesi ya da bu kişi ya da kişilerin kalıcı olarak bir organının ya da vücudunun bir parçasının sakatlanması ya da çıkarılması başta olmak üzere bu kişi ya da kişilerin kötürüm olmasına sebep olması.
2. Davranışın, bu kişi ya da kişilerin ölmesine ya da fiziksel ya da zihinsel sağlığını ciddi tehlikeye atmasına sebep olması.
3. Davranışın, söz konusu kişilerin tıbbi, dış ya da hastane tedavisiyle gerekçelendirilmemesi ya da bu kişilerin yararına yürütülmemesi.⁴⁶
4. Bu kişi ya da kişilerin düşman tarafın yetkisinde olması.
5. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
6. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b) (x)-2

Tıbbi ya da bilimsel deneyler suretiyle savaş suçu

Unsurlar

1. Failin bir ya da daha fazla kişiyi tıbbi ya da bilimsel bir deneye maruz bırakması.
2. Deneyin bu kişi ya da kişilerin ölümüne sebep olması ya da bu kişilerin fiziksel ya da zihinsel sağlığını ya da bütünlüğünü ciddi olarak tehlikeye atması.
3. Davranışın, söz konusu kişilerin tıbbi, dış ya da hastane tedavisi tarafından gerekçelendirilmemesi ya da bu kişilerin yararına yürütülmemesi.
4. Söz konusu kişi ya da kişilerin çatışmanın karşı tarafının yetkisinde olması.

⁴⁶ Rıza, bu suç için bir savunma değildir. Suç, ilgili kişinin sağlığının durumuyla belirlenmeyen ve prosedürü yürüten tarafın vatandaşları olan ve hiçbir şekilde özgürlüklerinden mahrum olmayan benzer tıbbi koşullar altında olan kişilere uygulanan genellikle kabul edilen tıbbi standartlar ile tutarlı olmayan herhangi bir tıbbi prosedürü yasaklamaktadır. Bu not, madde 8 (2) (b) (x)-2'deki benzer unsurlar için de geçerlidir.

5. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışma bağlamında ya da onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
6. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b) (xi)

Hainlik ederek öldürmek ya da yaralamak suretiyle savaş suçu

Unsur lar

1. Failin bir ya da daha fazla kişinin, uluslararası silahlı çatışma hukuku kuralları kapsamında uzlaşma ya da korumaya yetkili ya da yükümlü olduklarına ilişkin güvenini ve inancını sağlaması.
2. Failin bu güven ya da inanca ihanet etme amacıyla olması.
3. Failin bu kişi ya da kişileri öldürmesi ya da yaralaması.
4. Failin söz konusu güveni ya da inancı bu kişi ya da kişileri öldürmek ya da yaralamak için kullanması.
5. Bu kişi ya da kişilerin karşı tarafın mensubu olmaları.
6. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışma bağlamında ya da onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
7. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b)(xii)

Merhamet gösterilmemesi suretiyle savaş suçu

Unsur lar

1. Failin sağ kalan olmamasını ifade etmesi ya da bu yönde emir vermesi.
2. Böyle bir ifadenin ya da emrin, sağ kalanın olmayacağı yönünde düşmanı tehdit etmek ya da düşmanlık yapmak amacıyla verilmesi.
3. Failin etkili bir kumanda pozisyonunda ya da ifadenin ya da emrin yöneltildiği alt güçlerin kontrolünü üstlenmiş olması.
4. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b)(xiii)

Düşmanın mülkünün tahrip edilmesi ya da ele geçirilmesi suretiyle savaş suçu

Unsur lar

1. Failin belli bir mülkü tahrip etmesi ya da ele geçirmesi.
2. Söz konusu mülkün düşmanın mülkü olması.

3. Söz konusu mülkün, uluslararası silahlı çatışma hukukuyla böyle bir tahribe ya da ele geçirmeye karşı korunmuş olması.
4. Failin, mülkün niteliğini oluşturan maddi koşulların farkında olması.
5. Tahrip etme ya da ele geçirmenin askeri gereklilik olmaması.
6. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
7. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b)(xiv)**Düşman güçlerin vatandaşlarının haklarından ya da eylemlerinden mahrum bırakılması suretiyle savaş suçu****14. Unsurlar**

1. Failin belli hakların ve eylemlerin hukuk mahkemesinde kabul edilebilirliğinin ortadan kaldırılması, yürürlükten kaldırılması ya da sonlandırılmasını etkilemesi.
2. Ortadan kaldırma, yürürlükten kaldırma ya da sonlandırmanın düşman tarafın vatandaşlarına yöneltilmesi.
3. Failin ortadan kaldırma, yürürlükten kaldırma ya da sonlandırmayı düşman tarafın vatandaşlarına yöneltmeyi amaçlaması.
4. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b)(xv)**Askeri operasyonlara katılımın zorlanması suretiyle savaş suçu****Unsurlar**

1. Failin bir ya da daha fazla kişiyi kendi ülkeleri ya da güçlerine karşı askeri operasyonlarda yer almaları için eylemle ya da tehditle zorlaması.
2. Bu kişi ya da kişilerin düşman tarafın vatandaşları olması.
3. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
4. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b)(xvi)**Yağmalama suretiyle savaş suçu****Unsurlar**

1. Failin belli bir mülkü gasp etmesi.

2. Failin, mülkün sahibini mülkten mahrum bırakması ve mülkü özel ya da kişisel kullanım için gasp etmesi.⁴⁷
3. Gaspın mülkün sahibinin rızası olmaksızın gerçekleşmesi.
4. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b)(xvii)

Zehir ya da zehirli silahların kullanılması suretiyle savaş suçu

Unsurlar

1. Failin, bir maddeyi ya da kullanılması sonucu bir madde çıkaran bir silahı kullanması.
2. Maddenin toksik özellikleri yoluyla olayların normal seyrinde ölüme ya da sağlığa ciddi zarar veren türde olması.
3. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
4. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b)(xviii)

Yasaklanmış gaz, sıvı, materyal ya da cihazların kullanılması suretiyle savaş suçu

Unsurlar

1. Failin gaz ya da diğer benzer madde ya da cihaz kullanması.
2. Gaz, madde ya da cihazın asphyxiat ya da toksik özellikleri yoluyla olayların normal seyrinde ölüme ya da sağlığa ciddi zarara sebep veren yapıda olması.⁴⁸
3. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
4. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b)(xix)

Yasaklanmış mermilerin kullanılması suretiyle savaş suçu

Unsurlar

1. Failin belli mermileri kullanması.

⁴⁷ "Özel ya da kişisel kullanım" teriminin kullanımıyla belirtildiği üzere, askeri gereklilikle gerekçelendirilmiş gasplar yağmalama suçunu oluşturmaz.

⁴⁸ Bu unsurdaki hiçbir şey kimyasal silahların gelişmesi, üretimi, stoklanması ve kullanımıyla ilgili uluslararası hukukun mevcut ya da gelişen kurallarını kısıtlayıcı ya da zarar verici biçimde yorumlanamaz.

2. Mermilerin, insan vücudunda kolayca yayılması ve düzleşmesi sebebiyle uluslararası silahlı çatışma hukukunu ihlal eden mermilerden olması.
3. Failin, mermilerin kullanımının gereksiz acıyı ya da yaralayıcı etkiyi artıracağına farkında olması.
4. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b)(xx)

Statünün ekinde listelenen silahlar, mermiler ya da materyal ya da savaş yöntemlerinin kullanılması suretiyle savaş suçu

15. Unsurlar

(Unsurlar, silahlar, mermiler ya da materyal ya da savaş yöntemleri Statünün ekine dahil edildiğinde taslak yazılmalıdır.)

Madde 8 (2) (b) (xxi)

Kişisel haysiyete hakaret savaş suçu

Unsurlar

1. Failin, bir ya da daha fazla kişiyi küçük düşürmesi, aşağılaması ya da bu kişi ya da kişilerin haysiyetlerinin başka yollarla ihlal etmesi.⁴⁹
2. Küçük düşürmenin şiddetinin genellikle kişisel haysiyete hakaret olarak tanınan düzeyde olması.
3. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışmanın bağlamında ve silahlı çatışmayla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
4. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b)(xxii)-1

Tecavüz suretiyle savaş suçu

Unsurlar

1. Failin bir kişinin vücudunun herhangi bir bölümüne ya da failin cinsel organla ya da herhangi bir nesneyle ya da vücudun başka bir parçasıyla mağdurun anal ya da genital aralığına nüfuz edilmesiyle sonuçlanan bir davranışla tecavüz etmesi.⁵⁰

⁴⁹ Bu suç için "kişiler" ölüleri de kapsayabilir. Mağdurun kişisel olarak küçük düşürülme, aşağılanma ya da alçaltılmanın ya da başka bir şiddetin varlığının farkında olmasının gerekmediği anlaşılmaktadır. Bu unsur mağdurun kültürel geçmişinin ilgili yönlerini de dikkate almaktadır.

⁵⁰ "Tecavüz" teriminin cinsiyetçi olmaması için geniş olması amaçlanmıştır.

2. Tecavüzün zorla ya da şiddet korkusu, baskı, alıkoyma, psikolojik baskı ya da bu kişi ya da kişilere ya da başka bir kişiye karşı gücü kötüye kullanmasından kaynaklanan güç ya da baskı tehdidiyle ya da zorlayıcı çevreden ya da bu kişi ya da kişilerin gerçek anlamda kendi kararını verme yetisinden yoksun olmasından yararlanarak gerçekleştirilmesi.⁵¹
3. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışma bağlamında ya da onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
4. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b)(xxii)-2

Cinsel kölelik suretiyle savaş suçu⁵²

Unsurlar

1. Failin bir ya da daha fazla kişi üzerinde bu kişileri satın alma, satma, kiralama ya da takas etme ya da benzer bir özgürlükten mahrum bırakma gibi sahiplik hakkıyla ilgili herhangi bir gücü ya da tüm güçlerini kullanması.⁵³
2. Failin bu kişilerin cinsel nitelikli bir ya da daha fazla eylemde bulunmalarına sebep olması.
3. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
4. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b)(xxii)-3

Zorla fahişelik suretiyle savaş suçu

Unsurlar

1. Failin, bir ya da daha fazla kişinin zorla ya da şiddet korkusu, baskı, alıkoyma, psikolojik baskı ya da bu kişi ya da kişilere ya da başka bir kişiye karşı gücü kötüye kullanmasından kaynaklanan güç ya da baskı tehdidiyle ya da zorlayıcı çevreden ya da bu kişi ya da kişilerin gerçek anlamda kendi kararını verme yetisinden yoksun olmasından yararlanarak cinsel nitelikli eylemde bulunmasına sebep olması.

⁵¹ Bir kişi doğuştan bir nedenle, aldatılma ya da yaşla ilgili bir yetersizlik nedeniyle gerçek anlamda rıza ehliyetinin olmayabileceği anlaşılmaktadır. Bu not, madde 8 (2) (b) (xxii)-3, 5 ve 6'nın tekabül eden unsurları için de geçerlidir.

⁵² Suçun karmaşık yapısı dikkate alındığında, bu suçun işlenmesinin, ortak bir suç planının icrası kapsamında birden fazla faili içerebileceği kabul edilmektedir

⁵³ Söz konusu özgürlükten mahrumiyet bazı koşullarda zorla çalıştırmayı mecbur tutmayı ya da 1956, Kölelik Ticaretinin ve Köleliğe benzer Uygulamalar ve Kurumların Kaldırılması Ek Sözleşmesinde tanımlandığı üzere bir kişinin statüsünü düşürmeyi içerebileceği anlaşılmaktadır. Bu unsurda sayılan fiil, başta kadınlar ve çocuklar olmak üzere insan ticareti biçiminde anlaşılır.

2. Failin ya da başka bir kişinin cinsel nitelikli bir eylemin karşılığında ya da bu eylemle ilişkili olarak maddi ya da başka bir avantaj elde etmesi ya da elde etmeyi beklemesi.
3. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
4. Failin bir silahlı çatışmasının varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b)(xxii)-4

Zorla hamilelik suretiyle savaş suçu

Unsurlar

1. Failin bir ya da daha fazla kadını herhangi bir nüfusun etnik niteliğini etkilemek ya da uluslararası hukukun diğer ağır ihlallerini gerçekleştirmek niyetiyle zorla hamile kalması için alıkoyması.
2. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
3. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b)(xxii)-5

Zorla kısırlaştırma suretiyle savaş suçu

Unsurlar

1. Failin bir ya da daha fazla kişiyi biyolojik üreme yeteneğinden mahrum bırakması.⁵⁴
2. Davranışın kişinin ya da kişilerin tıbbi ya da hastane tedavileriyle gereçlendirilmemesi ya da gerçek rızaları ile gerçekleştirilmemesi.⁵⁵
3. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
4. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b)(xxii)-6

Cinsel şiddet suretiyle savaş suçu

Unsurlar

1. Failin, bir ya da daha fazla kişinin zorla ya da şiddet korkusu, baskı, alıkoyma, psikolojik baskı ya da bu kişi ya da kişilere ya da başka bir kişiye karşı gücü kötüye kullanmasından kaynaklanan güç ya da baskı tehdidiyle ya da zorlayıcı

⁵⁴ Mahrumiyet, uygulamada sürekliliği olmayan doğum kontrol yöntemlerini içermeyi amaçlamamaktadır.

⁵⁵ "Gerçek rıza"nın hile yoluyla elde edilen rızayı içermediği anlaşılmaktadır.

çevreden ya da bu kişi ya da kişilerin gerçek anlamda kendi kararını verme yetisinden yoksun olmasından yararlanarak cinsel nitelikli eylemde bulunmasına sebep olması.

2. Fiilin, Cenevre Sözleşmeleri'nin ağır bir ihlaliyle karşılaştırılabilir bir ağırlığının olması.
3. Failin, davranışın ağırlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.
4. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin bir silahlı çatışmasının varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b)(xxiii)

Korunan kişilerin siper olarak kullanılması suretiyle savaş suçu

Unsurlar

1. Failin, uluslararası hukuka uygun olarak Cenevre Sözleşmeleri uyarınca koruma belirten özel bir amblem ya da başka kimlik yöntemlerini kullanan bir ya da daha fazla kişiye, binalara, tıbbi birimlere ya da araçlara ya da diğer nesnelere saldırması.
2. Failin, askeri bir hedefi saldırıdan korumayı ya da askeri operasyonları korumayı, kolaylaştırmayı ya da bu operasyonlara engel olmayı amaçlaması.
3. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
4. Failin bir silahlı çatışmasının varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b)(xxiv)

Cenevre Sözleşmeleri'nin özel amblemlerini kullanan nesnelere ya da kişilere saldırılması suretiyle savaş suçu

Unsurlar

1. Failin, uluslararası hukuka uygun olarak Cenevre Sözleşmeleri uyarınca koruma belirten özel bir amblem ya da başka kimlik yöntemlerini kullanan bir ya da daha fazla kişiye, binalara, tıbbi birimlere ya da araçlara ya da diğer nesnelere saldırması.
2. Failin, söz konusu kimliği kullanan kişileri, binaları, birimleri ya da araçları ya da diğer nesnelere saldırının hedefi olarak amaçlaması.
3. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
4. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b)(xxv)**Savaş yöntemi olarak aç bırakmak suretiyle savaş suçu****Unsur lar**

1. Failin sivilleri hayatta kalmaları için gerekli olan nesnelere mahrum bırakması.
2. Failin sivilleri açlığa mahkum etmeyi bir savaş yöntemi olarak amaçlaması.
3. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
4. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (b)(xxvi)**Çocukların kullanılması, silah altına alınması ya da askere alınması suretiyle savaş suçu****Unsur lar**

1. Failin bir ya da daha fazla kişiyi ulusal silahlı kuvvetlere silah altına ya da askere alması ya da bir ya da daha fazla kişiyi çatışmalara faal olarak katılması için kullanması.
2. Söz konusu kişi ya da kişilerin 15 yaşından küçük olmaları.
3. Failin bu kişi ya da kişilerin 15 yaşından küçük olduğunu bilmesi ya da bilecek durumda olması.
4. Davranışın, uluslararası bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (c)**Madde 8 (2) (c) (i)-1****Öldürmek suretiyle savaş suçu****Unsur lar**

1. Failin bir ya da daha fazla kişiyi öldürmesi.
2. Bu kişi ya da kişilerin çatışmalarda faal olarak yer almayan *hors de combat* (çatışma dışı) ya da sivil, tıbbi personel ya da dini personel olması.⁵⁶
3. Failin, bu durumu oluşturan maddi koşulların farkında olması.
4. Davranışın, uluslararası nitelikte olmayan bir silahlı çatışmanın bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

⁵⁶ "Dini personel" terimi dini ibadet işleri gören ve çatışmaya katılmayan askeri personeli de içermektedir.

Madde 8 (2) (c) (i)-2

Kötürüm etmek suretiyle savaş suçu

Unsur lar

1. Failin bir ya da daha fazla kişiyi kalıcı olarak biçimsizleştirilmesi ya da bu kişi ya da kişilerin kalıcı olarak bir organının ya da vücudunun bir parçasının sakatlanması ya da çıkarılması başta olmak üzere bu kişi ya da kişilerin kötürüm olmasına sebep olması.
2. Davranışın, söz konusu kişilerin tıbbi, diş ya da hastane tedavisiyle gerekçelendirilmemesi ya da bu kişilerin yararına yürütülmemesi.
3. Bu kişi ya da kişilerin düşmanlıklarda faal olarak yer almayan *hors de combat* (çatışma dışı) ya da sivil, tıbbi personel ya da dini personel olması.
4. Failin, bu durumu oluşturan maddi koşulların farkında olması.
5. Davranışın, uluslararası nitelikte olmayan bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
6. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (c) (i)-3

Zalimane muamele suretiyle savaş suçu

Unsur lar

1. Failin bir ya da daha fazla kişiye şiddetli fiziksel ya da zihinsel acı ya da ıstırap çektirmesi.
2. Bu kişi ya da kişilerin çatışmalarda faal olarak yer almayan *hors de combat* (çatışma dışı) ya da sivil, tıbbi personel ya da dini personel olması.
3. Failin, bu durumu oluşturan maddi koşulların farkında olması.
4. Davranışın, uluslararası nitelikte olmayan bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (c) (i)-4

İşkence etmek suretiyle savaş suçu

Unsur lar

1. Failin bir ya da daha fazla kişiye şiddetli fiziksel ya da zihinsel acı ya da ıstırap çektirmesi.
2. Failin, söz konusu acı ya da ıstırabı bilgi alma ya da itiraf, ceza, yıldırma ya da tehdit ya da ayrımcılığın herhangi bir türüne dayalı başka sebeplerle çektirmesi.

3. Bu kiři ya da kişilerin dūřmanlıklarda faal olarak yer almayan *hors de combat* (çatışma dışı) ya da sivil, tıbbi personel ya da dini personel olması.
4. Failin, bu durumu oluşturan maddi koşulların farkında olması.
5. Davranışın, uluslararası nitelikte olmayan bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekteştirilmesi.
6. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (c) (ii)

Kişisel haysiyete hakaret etmek suretiyle savaş suçu

Unsurlar

1. Failin, bir ya da daha fazla kiřiyi küçük dūřürmesi, ařaęılması ya da bu kiři ya da kiřilerin haysiyetlerinin bařka yollarla ihlal etmesi.⁵⁷
2. Küçük dūřürmenin řiddetinin genellikle kiřisel haysiyete hakaret olarak kabul edilen düzeyde olması.
3. Bu kiři ya da kişilerin dūřmanlıklarda faal olarak yer almayan *hors de combat* (çatışma dışı) ya da sivil, tıbbi personel ya da dini personel olması.
4. Failin, bu durumu oluşturan maddi koşulların farkında olması.
5. Davranışın, uluslararası nitelikte olmayan bir silahlı çatışmanın bağlamında ya da onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekteştirilmesi.
6. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (c) (iii)

Rehin almak suretiyle savaş suçu

Unsurlar

1. Failin bir ya da daha fazla kişiyi ele geçirmesi, alıkoyması ya da rehin alması.
2. Failin, bu kişi ya da kişileri öldürmek, yaralamak ya da alıkoymaya devam etmekle tehdit etmesi.
3. Failin, bir Devleti, bir uluslararası kuruluşu, bir gerçek ya da tüzel kişiyi ya da bir grup kişiyi söz konusu kişi ya da kişilerin güvenliğinin ya da serbest bırakılmasının açık ya da örtülü bir koşulu olarak eyleme geçmeye ya da belli bir eylemden vazgeçirmeye zorlamayı amaçlaması.
4. Bu kişi ya da kişilerin çatışmalarda faal olarak yer almayan *hors de combat* (çatışma dışı) ya da sivil, tıbbi personel ya da dini personel olması.

⁵⁷ Bu suç için "kişiler" ölüleri de kapsayabilir. Maędurun kişisel olarak aşağılma, küçük dūřürölme ya da diğer şiddetin varlığının farkında olmasının gerekmediği anlaşılmaktadır. Bu unsur mağdurun kültürel geçmişiyle ilgili yönleri de dikkate almaktadır.

5. Failin, bu durumu oluşturan maddi koşulların farkında olması.
6. Davranışın, uluslararası nitelikte olmayan bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
7. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (c) (iv)

Yargılamasız mahkumiyet veya infaz suretiyle savaş suçu

Unsurlar

1. Failin bir ya da daha fazla kişiyi mahkum etmesi ya da idam etmesi.⁵⁸
2. Bu kişi ya da kişilerin çatışmalarda faal olarak yer almayan *hors de combat* (çatışma dışı) ya da sivil, tıbbi personel ya da dini personel olması.
3. Failin, bu durumu oluşturan maddi koşulların farkında olması.
4. Daha önceden mahkeme tarafından duyurulan bir hükmün olmaması ya da hüküm veren mahkemenin “düzenli oluşturulan” bir mahkeme olmaması yani bağımsızlık ve tarafsızlık temel garantisini sağlamaması ya da hüküm veren mahkemenin uluslararası hukuk uyarınca genellikle gerekli görülen diğer tüm adli garantileri sağlamaması.⁵⁹
5. Failin daha önce bir hükmün olmadığına ya da ilgili garantilerin ve bu garantilerin bir dava için esas ya da gerekli oldukları gerçeğinin inkarının farkında olması.
6. Davranışın, uluslararası nitelikte olmayan bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
7. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (e)

Madde 8 (2) (e) (i)

Sivillere saldırılması suretiyle savaş suçu

Unsurlar

1. Failin bir saldırıyı yönetmesi.
2. Saldırının hedefinin sivil bir nüfus olması ya da çatışmanın parçası olmayan sivil bireyler olması.

⁵⁸ Bu belgelerde yer alan unsurlar, Statünün 25. ve 28. maddelerinde belirtildiği üzere, bireysel ceza sorumluluğunun farklı türlerini ele almamaktadır.

⁵⁹ 4. ve 5. unsurlara ilişkin olarak, Mahkeme tüm ilgili koşulların ışığında garantilere ilişkin faktörlerin bütün etkisinin kişiyi ya da kişileri adil bir yargılamadan mahrum bırakıp bırakmadığını irdelemek zorundadır.

3. Failin, saldırının hedefinin sivil bir nüfus olmasını ya da çatışmanın parçası olmayan sivil bireylerin olmasını amaçlaması.
4. Davranışın, uluslararası nitelikte olmayan bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (e) (ii)**Cenevre Sözleşmelerinin özel amblemlerini kullanan nesnelere ya da kişilere saldırılması suretiyle savaş suçu****Unsurlar**

1. Failin, uluslararası hukuka uygun olarak Cenevre Sözleşmeleri uyarınca koruma belirten özel bir amblem ya da başka kimlik yöntemlerini kullanan bir ya da daha fazla kişiye, binalara, tıbbi birimlere ya da araçlara ya da diğer nesnelere saldırması.
2. Failin böyle bir kimlik kullanan kişileri, binaları, birimleri ya da araçları ya da diğer nesnelere saldırının hedefi olarak amaçlaması.
3. Davranışın, uluslararası nitelikte olmayan bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
4. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (e) (iii)**İnsani yardım ya da barış misyonunun personel ya da nesnelere saldırılması suretiyle savaş suçu****Unsurlar**

1. Failin bir saldırıyı yönetmesi.
2. Saldırının hedefinin Birleşmiş Milletlerin kuruluşlarıyla uyum içinde olan insani yardım ya da barış misyonuna ait personel, tesisat, materyal, birim ya da araçlar olmasını amaçlaması.
3. Failin söz konusu personel, tesisat, materyal, birim ya da araçların saldırının hedefi olmasını amaçlaması.
4. Bu personel, tesisat, materyal, birim ya da araçların, uluslararası silahlı çatışma hukuku uyarınca sivillere ya da sivil nesnelere verilen koruma kapsamında olması.
5. Failin bu korumayı oluşturan maddi koşulların farkında olması.
6. Davranışın, uluslararası nitelikte olmayan bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
7. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (e) (iv)

Korunan nesnelere saldırılması suretiyle savaş suçu⁶⁰

Unsur lar

1. Failin bir saldırıyı yönetmesi.
2. Saldırının hedefinin askeri nitelikte olmayan din, eğitim, sanat ya da hayır amaçlarına yönelik olanlar ile tarihi anıtlar, hastaneler ya da hasta ya da yaralıların toplandığı yerlere ait bir ya da daha fazla bina olması.
3. Failin, askeri nitelikte olmayan din, eğitim, sanat ya da hayır amaçlarına yönelik olanlar ile tarihi anıtlar, hastaneler ya da hasta ya da yaralıların toplandığı yerlere ait bina ya da binaların saldırının hedefi olmasını amaçlaması.
4. Davranışın, uluslararası nitelikte olmayan bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (e) (v)

Yağmalama suretiyle savaş suçu

Unsur lar

1. Failin belli bir mülkü gasp etmesi.
2. Failin, mülkün sahibini mülkten mahrum bırakmaya ve mülkü özel ya da kişisel kullanım için gasp etmeyi amaçlaması.⁶¹
3. Davranışın, uluslararası nitelikte olmayan bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
4. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (e) (vi)-1

Tecavüz suretiyle savaş suçu

Unsur lar

1. Failin, bir kişinin vücudunun herhangi bir bölümüne ya da failin cinsel organla ya da herhangi bir nesneyle ya da vücudun başka bir parçasıyla mağdurun anal ya da genital aralığına nüfuz edilmesiyle sonuçlanan bir davranışla tecavüz etmesi.⁶²

⁶⁰ Özellikle 1949 Cenevre Sözleşmeleri kapsamında korunan kişilerin ya da tek amacı hukuku ve nizamı korumak olan polis kuvvetlerinin bölgeselliğinin mevcudiyeti kendi başına bölgeselliği askeri bir amaç yapmaz.

⁶¹ "Özel ya da kişisel kullanım" teriminin kullanım ile belirtildiği üzere, askeri gereklilikle gerekçelendirilmiş gasplar yağmalama suçunu oluşturmaz.

⁶² "Tecavüz" teriminin cinsiyetçi olmaması için geniş olması amaçlanmıştır.

2. Tecavüzün zorla ya da şiddet korkusu, baskı, alıkoyma, psikolojik baskı ya da bu kişi ya da kişilere ya da başka bir kişiye karşı gücü kötüye kullanmasından kaynaklanan güç ya da baskı tehdidiyle ya da zorlayıcı çevreden ya da bu kişi ya da kişilerin gerçek anlamda kendi kararını verme yetisinden yoksun olmasından yararlanarak gerçekleştirilmesi.⁶³
3. Davranışın, uluslararası nitelikte olmayan bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
4. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

16. Madde 8 (2) (e) (vi)-2

Cinsel kölelik suretiyle savaş suçu⁶⁴

Unsurlar

1. Failin bir ya da daha fazla kişi üzerinde bu kişileri satın alma, satma, kiralama ya da takas etme ya da benzer bir özgürlükten mahrum bırakma gibi sahiplik hakkıyla ilgili herhangi bir gücü ya da tüm güçlerini kullanması.⁶⁵
2. Failin, bu kişi ya da kişilerin cinsel nitelikli bir ya da daha fazla eylemde bulunmalarına sebep olması.
3. Davranışın, uluslararası nitelikte olmayan bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
4. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (e) (vi)-3

Zorla fahişelik suretiyle savaş suçu

Unsurlar

1. Failin, bir ya da daha fazla kişinin zorla ya da şiddet korkusu, baskı, alıkoyma, psikolojik baskı ya da bu kişi ya da kişilere ya da başka bir kişiye karşı gücü kötüye kullanmasından kaynaklanan güç ya da baskı tehdidiyle ya da zorlayıcı çevreden ya da bu kişi ya da kişilerin gerçek anlamda kendi kararını verme yetisinden yoksun olmasından yararlanarak cinsel nitelikli eylemde bulunmasına sebep olması.

⁶³ Bir kişi doğuştan bir nedenle ya da aldatılma ya da yaşla ilgili bir yetersizlikten etkilendiği takdirde gerçek anlamda rıza ehliyetinin olmayabileceği anlaşılmaktadır. Bu not, madde 8 (2) (e) (vi)-3, 5 ve 6'nın tekabül eden unsurları için de geçerlidir.

⁶⁴ Suçun karmaşık yapısı dikkate alındığında, bu suçun işlenmesin, ortak bir suç planının icrası kapsamında birden fazla faili içerebileceği kabul edilmektedir.

⁶⁵ Söz konusu özgürlükten mahrumiyet bazı koşullarda zorla çalıştırmayı mecbur tutmayı ya da 1956 Köleliğin, Kölelik Ticaretinin ve Köleliğe benzer Uygulamalar ve Kurumların Kaldırılması Ek Sözleşmesinde tanımlandığı üzere bir kişinin statüsünü düşürmeyi içerebileceği anlaşılmaktadır.

2. Failin ya da başka bir kişinin cinsel nitelikli bir eylemin karşılığında ya da bu eylemle ilişkili olarak maddi ya da başka bir avantaj elde etmesi ya da elde etmeyi beklemesi.
3. Davranışın, uluslararası nitelikte olmayan bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
4. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (e) (vi)-4

Zorla hamilelik suretiyle savaş suçu

Unsurlar

1. Failin bir ya da daha fazla kadını herhangi bir nüfusun etnik niteliğini etkilemek ya da uluslararası hukukun diğer ağır ihlallerini gerçekleştirmek niyetiyle zorla hamile kalması için alıkoyması.
2. Davranışın, uluslararası nitelikte olmayan bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
3. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (e) (vi)-5

Zorla kısırlaştırma suretiyle savaş suçu

17. Unsurlar

1. Failin bir ya da daha fazla kişiyi biyolojik üreme yeteneğinden mahrum bırakması.⁶⁶
2. Davranışın kişinin ya da kişilerin tıbbi ya da hastane tedavileriyle gereçlendirilmemesi ya da gerçek rızaları ile gerçekleştirilmemesi.⁶⁷
3. Davranışın, uluslararası nitelikte olmayan bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
4. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (e) (vi)-6

Cinsel şiddet suretiyle savaş suçu

Unsurlar

1. Failin, bir ya da daha fazla kişinin zorla ya da şiddet korkusu, baskı, alıkoyma, psikolojik baskı ya da bu kişi ya da kişilere ya da başka bir kişiye karşı gücü kötüye kullanmasından kaynaklanan güç ya da baskı tehdidiyle ya da zorlayıcı

⁶⁶ Mahrumiyet, uygulamada sürekli etkisi olmayan doğum kontrol yöntemlerini içermeyi amaçlamamaktadır."Gerçek rıza"nın hile yoluyla elde edilen rızayı içermediği anlaşılmaktadır.

⁶⁷ "Gerçek rıza"nın hile yoluyla elde edilen rızayı içermediği anlaşılmaktadır.

çevreden ya da bu kişi ya da kişilerin gerçek anlamda kendi kararını verme yetisinden yoksun olmasından yararlanarak cinsel nitelikli eylemde bulunmasına sebep olması.

2. Davranışın dört Cenevre Sözleşmesinde de ortak olan 3. maddenin ciddi ihlaliyle karşılaştırılabilir bir ağırlıkta olması.
3. Failin davranışın ağırlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.
4. Davranışın, uluslararası nitelikte olmayan bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (e) (vii)

Çocukların kullanılması, silah altına ya da askere alınması suretiyle savaş suçu

Unsurlar

1. Failin bir ya da daha fazla kişiyi silahlı bir kuvvette silah altına ya da askere alması ya da bir ya da daha fazla kişiyi düşmanlıklara faal olarak katılması için kullanması.
2. Söz konusu kişi ya da kişilerin 15 yaşından küçük olmaları.
3. Failin bu kişi ya da kişilerin 15 yaşından küçük olduğunu bilmesi ya da bilecek durumda olması.
4. Davranışın, uluslararası nitelikte olmayan bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (e) (viii)

Sivillerin yerinden edilmesi suretiyle savaş suçu

Unsurlar

1. Failin sivil bir nüfusun yerlerinin değiştirilmesi emrini vermesi.
2. Söz konusu emrin ilgili sivillerin güvenliğiyle ya da askeri gereklilikle gerekçelendirilmemesi.
3. Failin böyle bir emir vererek yerlerin değiştirilmesini etkileyecek bir mevkide olması.
4. Davranışın, uluslararası nitelikte olmayan bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (e) (ix)

Hainlik ederek öldürmek ya da yaralamak suretiyle savaş suçu

Unsur lar

1. Failin, bir ya da daha fazla savaşçı düşmanın, silahlı çatışma için geçerli olan uluslararası hukukun kuralları kapsamında itaat etmeye ya da korumaya yetkili ya da yükümlü olduklarına olan güven ve inancı sağlaması.
2. Failin bu güven ya da inanca ihanet etme amacında olması.
3. Failin bu kişi ya da kişileri öldürmesi ya da yaralaması.
4. Failin bu güveni ya da inancı bu kişi ya da kişileri öldürmek ya da yaralamak için kullanması.
5. Bu kişi ya da kişilerin karşı tarafın mensubu olmaları.
6. Davranışın, uluslararası nitelikte olmayan bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
7. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (e) (x)

Merhamet gösterilmemesi suretiyle savaş suçu

18. Unsur lar

1. Failin sağ kalan olmamasını ifade etmesi ya da bu yönde emir vermesi.
2. Böyle bir ifadenin ya da emrin, sağ kalanın olmaması temelinde düşmanın tehdit edilmesi ya da düşmanlıkların olması amacıyla verilmesi.
3. Failin etkili bir kumanda pozisyonunda ya da ifadenin ya da emrin yöneltildiği alt güçlerin kontrolünü üstlenmiş olması.
4. Davranışın, uluslararası nitelikte olmayan bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
5. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (e) (xi)-1

Kötürüm etmek suretiyle savaş suçu

Unsur lar

1. Failin bir ya da daha fazla kişiyi kalıcı olarak biçimsizleştirilmesi ya da bu kişi ya da kişilerin kalıcı olarak bir organını ya da vücudunun bir parçasını sakatlaması ya da çıkarılması başta olmak üzere bu kişi ya da kişilerin kötürüm olmasına sebep olması.
2. Davranışın bu kişi ya da kişilerin ölümüne sebep olması ya da bu kişilerin fiziksel ya da zihinsel sağlığını ciddi olarak tehlikeye atması.

3. Davranışın, söz konusu kişilerin tıbbi, diş ya da hastane tedavisiyle gerekçelendirilmemesi ya da bu kişilerin yararına yürütülmemesi.⁶⁸
4. Söz konusu kişi ya da kişilerin çatışmanın karşı tarafının yetkisinde olması.
5. Davranışın, uluslararası nitelikte olmayan bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
6. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (e) (xi)-2

Tıbbi ya da bilimsel deneyler suretiyle savaş suçu

Unsurlar

1. Failin bir ya da daha fazla kişiyi tıbbi ya da bilimsel bir deneye maruz bırakması.
2. Deneyin bu kişi ya da kişilerin ölümüne sebep olması ya da bu kişilerin fiziksel ya da zihinsel sağlığını ya da bütünlüğünü ciddi olarak tehlikeye atması.
3. Davranışın, söz konusu kişilerin tıbbi, diş ya da hastane tedavisi tarafından gerekçelendirilmemesi ya da bu kişilerin yararına yürütülmemesi.
4. Söz konusu kişi ya da kişilerin çatışmanın karşı tarafının yetkisinde olması.
5. Davranışın, uluslararası nitelikte olmayan bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
6. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

Madde 8 (2) (e) (xii)

Düşmanın mülkünün tahrip edilmesi ya da ele geçirilmesi suretiyle savaş suçu

Unsurlar

1. Failin belli bir mülkü tahrip etmesi ya da ele geçirmesi.
2. Söz konusu mülkün düşmanın mülkü olması.
3. Söz konusu mülkün uluslararası silahlı çatışma hukukunda böyle bir tahribe ya da ele geçirmeye karşı korunmuş olması.
4. Failin mülkün durumunu oluşturan maddi koşulların farkında olması.
5. Tahrip etme ya da ele geçirmenin askeri gereklilik olması.
6. Davranışın, uluslararası nitelikte olmayan bir silahlı çatışma bağlamında ve onunla ilişkilendirilmiş olarak gerçekleştirilmesi.
7. Failin bir silahlı çatışmanın varlığını oluşturan maddi koşulların farkında olması.

⁶⁸ Rıza bu suç için bir savunma değildir. Suç, ilgili kişinin sağlığının durumuyla belirlenmeyen ve prosedürü yürüten tarafın vatandaşları olan ve hiçbir şekilde özgürlüklerinden mahrum olmayan benzer tıbbi koşullar altında olan kişilere uygulanan genellikle kabul edilen tıbbi standartlar ile tutarlı olmayan herhangi bir tıbbi prosedürü yasaklamaktadır. Bu not madde 8 (2) (e) (xi)-2'deki benzer unsurlar için de geçerlidir.

USUL VE DELİL KURALLARI

1. Bölüm

GENEL HÜKÜMLER

Kural 1 **Terimlerin kullanımı**

Bu belgede:

- “madde” Roma Statüsünün maddelerine gönderme yapmaktadır;
- “Daire” Mahkemenin bir Dairesine gönderme yapmaktadır;
- “Kısım” Roma Statüsünün Kısımlarına gönderme yapmaktadır;
- “Başkanlık eden Yargıç” bir Dairenin Başkanlık eden Yargıcına gönderme yapmaktadır;
- “Başkan” Mahkemenin Başkanına gönderme yapmaktadır;
- “İçtüzük” Mahkemenin İçtüzüğüne gönderme yapmaktadır;
- “Kurallar” Usul ve Delil Kurallarına gönderme yapmaktadır.

Kural 2 **Geçerli metinler**

Kurallar madde 50, paragraf 1 uyarınca öngörülmüş olan resmi dillerde kabul edilmiştir. Tüm metinler eşit olarak geçerlidir.

Kural 3 **Değişiklikler**

1. Madde 51, paragraf 2 uyarınca kurallar için teklif edilen değişiklikler Taraf Devletler Kurulu Bürosuna gönderilecektir.
2. Taraf Devletler Kurulu Bürosu Başkanı, teklif edilen tüm değişikliklerin Mahkemenin resmi dillerine çevrilmesini ve Taraf Devletlere iletilmesini sağlayacaktır.
3. Alt-kurallar 1 ve 2’de tarif edilen usul, madde 51, paragraf 3’de göndermesi yapılan geçici kurallara da uygulanacaktır.

2. Bölüm

MAHKEMENİN DÜZENLENMESİ VE İDARESİ

Kısım I

MAHKEMENİN DÜZENLENMESİ VE İDARESİNE DAİR GENEL HÜKÜMLER

Kural 4

Genel Kurul oturumları

1. Yargıçlar seçilmelerinden itibaren iki ay geçmeden genel kurul oturumunda toplanacaklardır. İlk oturumlarında, kural 5 uyarınca yemin ettikten sonra, yargıçlar:
 - (a) Başkan ve Başkan Yardımcılarını seçeceklerdir;
 - (b) Yargıçları bölümlere tayin edeceklerdir.
2. Yargıçlar daha sonra Statü, Kurallar ve Tüzük uyarınca görevlerini yerine getirmek için yılda en az bir kez genel kurul oturumunda ve, eğer gerekirse, Başkanın kendi teklifi ya da yargıçların yarısının talebi üzerine toplanan özel genel kurul oturumunda toplanacaklardır.
3. Her bir genel kurul oturumu için yetersayı yargıçların üçte ikisi olacaktır.
4. Statü ya da Kurallarda başka şekilde öngörülmedikçe, genel kurul oturumlarında kararlar hazır bulunan yargıçların çoğunluğu ile alınacaktır. Oylarda eşitlik durumunda, Başkanın, ya da Başkanın yerinde hareket eden yargıcın oyu belirleyici olacaktır.
5. Tüzük mümkün olan en kısa zamanda genel kurul oturumunda kabul edilecektir.

Kural 5

Madde 45 uyarınca yemin etme

1. Madde 45'de öngörüldüğü üzere, Statü çerçevesinde görevlerini gerçekleştirmeye başlamadan önce, aşağıdaki biçimde yemin ederler:
 - (a) Bir yargıç bakımından:

“Uluslararası Ceza Mahkemesinin bir yargıç olarak, görevlerimi ve yetkilerimi onurlu, dürüst, tarafsız olarak ve vicdanıma uygun şekilde yerine getireceğime ve soruşturmaların ve kovuşturmanın gizliliğine ve müzakerelerin gizliliğine saygı göstereceğime ant içerim.”;

(b) Mahkemenin Savcısı, bir Savcı Yardımcısı, Yazı İşleri Müdürü ve Yazı İşleri Müdür Yardımcısı bakımından:

“Uluslararası Ceza Mahkemesinin (başlık) olarak, görevlerimi ve yetkilerimi onurlu, dürüst, tarafsız olarak ve vicdanıma uygun şekilde yerine getireceğime ve soruşturmaların ve kovuşturmaların gizliliğine saygı göstereceğime ant içerim.”

2. Yemin eden kişi tarafından imzalanan ve Taraf Devletler Kurulu Bürosu Başkanı ya da Başkan Yardımcısı tarafından şahit olunan yemin, Yazı İşlerine teslim edilecektir ve Mahkeme kayıtlarında tutulacaktır.

Kural 6

Savcılık Makamı, Yazı İşleri çalışanları, tercümanlar ve çevirmenler tarafından yemin etme

1. Savcılık Makamı ve Yazı İşleri çalışanları işe başlama üzerine aşağıdaki biçimde yemin edeceklerdir:

“Uluslararası Ceza Mahkemesinin (başlık) olarak, görevlerimi ve yetkilerimi onurlu, dürüst, tarafsız olarak ve vicdanıma uygun şekilde yerine getireceğime ve soruşturmaların ve kovuşturmaların gizliliğine saygı göstereceğime ant içerim.”;

Yemin eden kişi tarafından imzalanan ve, uygun olduğu şekilde, Savcı, Savcı Yardımcısı, Yazı İşleri Müdürü ya da Yazı İşleri Müdür Yardımcısı tarafından şahit olunan taahhüt, Yazı İşlerine teslim edilecektir ve Mahkeme kayıtlarında tutulacaktır.

2. Herhangi bir görev yerine getirilmeden önce, bir tercüman ya da çevirmen aşağıdaki yemini edecektir:

“Görevlerimi dürüstçe, tarafsız olarak ve görevin gizliliğine tam saygı göstererek yapacağıma ant içerim.”;

Yemin eden kişi tarafından imzalanan ve Mahkeme Başkanı ya da onun temsilcisi tarafından şahit olunan yemin, Yazı İşlerine teslim edilecektir ve Mahkeme kayıtlarında tutulacaktır.

Kural 7

Madde 39, paragraf 2 (b) (iii) uyarınca tek yargıç

1. Ön Yargılama Dairesi madde 39, paragraf 2 (b) (iii) uyarınca bir yargıcı ne zaman tek yargıç olarak tayin ederse, **bunu saptama öncesi objektif kriterler temelinde yapacaktır.**

2. Tayin edilmiş yargıç, Statü ya da Kurallarda tüm Daire tarafından verilecek bir kararın açıkça öngörülmemiş olduğu meseleler hakkında uygun kararları alacaktır.
3. Ön Yargılama Dairesi, resen ya da, eğer uygunsa, bir tarafın talebi üzerine tek yargıcın görevlerinin tüm Daire tarafından yerine getirilmesine karar verebilir.

Kural 8

Mesleki Davranış Kuralları

1. Başkanlık, Yazı İşleri Müdürü tarafından yapılan bir teklif temelinde, Savcıya danıştıktan sonra avukatlar için bir Mesleki Davranış Kuralları taslağı düzenleyecektir. Yazı İşleri Müdürü teklifin hazırlanmasında kural 20, alt-kural 3 uyarınca istişare yürütecektir.
2. Taslak Kural daha sonra madde 112, paragraf 7 uyarınca kabul edilmek üzere Taraf Devletler Kuruluna gönderilecektir.
3. Kural, değiştirilme usulünü içerecektir.

Kısım II

SAVCILIK MAKAMI

Kural 9

Savcılık Makamının Çalışması

Savcı, Savcılık Makamının sevk ve idaresi için sorumluluklarını yerine getirirken Makamın çalışmasını yönetmek için kurallar koyacaktır. Savcı, bu kuralların hazırlanmasında ya da değiştirilmesinde Yazı İşlerinin çalışmasını etkileyebilecek herhangi bir hususta Yazı İşleri Müdürüne danışacaktır.

Kural 10

Bilgi ve delillerin tutulması

Savcı, Savcılık Makamının soruşturmaları sırasında elde edilmiş bilgi ve maddi delillerin tutulmasından, saklanmasından ve korunmasından sorumlu olacaktır.

Kural 11

Savcılık görevlerinin vekaleten verilmesi

Savcı ya da bir Savcı Yardımcısı, Statüde, *inter alia* (diğerlerinin yanı sıra) madde 15 ve 53'de tarif edilmiş olan Savcının mündemiç yetkileri dışındaki görevlerinin yerine getirilmesinde, madde 44, paragraf 4'de işaret edilenler dışındaki Savcılık Makamı çalışanlarını kendilerini temsil etmekle yetkilendirebilir.

Kısım III

YAZI İŞLERİ

Alt-Kısım 1

Yazı İşlerine ilişkin genel hükümler

Kural 12

Nitelikler ve Yazı İşleri Müdürünün ve Yazı İşleri Müdür Yardımcısının seçilmesi

1. Seçildikten hemen sonra, Başkanlık madde 43, paragraf 3'de düzenlenmiş olan kriterleri sağlayan adayların bir listesini hazırlayacak ve listeyi herhangi bir tavsiye talebi ile birlikte Taraf Devletler Kuruluna gönderecektir.
2. Başkan, Taraf Devletler Kurulundan alınan herhangi bir tavsiye üzerine, gecikmesizin, listeyi tavsiyelerle birlikte genel kurul oturumuna havale edecektir.
3. Madde 43, paragraf 4'de öngördüğü üzere, Mahkeme, genel kurul oturumunu toplayarak, mümkün olan en kısa zamanda, Taraf Devletler Kurulunun herhangi bir tavsiyesini dikkate alarak mutlak çoğunlukla Yazı İşleri Müdürünü seçecektir. İlk seçimde herhangi bir adayın mutlak çoğunluğu sağlayamaması durumunda, bir aday mutlak çoğunluğu sağlayana dek müteakip seçimler yapılacaktır.
4. Eğer bir Yazı İşleri Müdür Yardımcısına ihtiyaç doğarsa, Yazı İşleri Müdürü, Başkana bu yönde bir tavsiyede bulunabilir. Başkan, konu hakkında karar vermek için bir genel kurul oturumunu toplayacaktır. Genel kurul oturumu şeklinde toplanan Mahkeme, eğer mutlak çoğunlukla bir Yazı İşleri Müdür Yardımcısı seçilmesine karar verirse, Yazı İşleri Müdürü adayların bir listesini Mahkemeye sunacaktır.
5. Yazı İşleri Müdür Yardımcısı, Mahkeme tarafından, Yazı İşleri Müdürü ile aynı şekilde, genel kurul oturumu toplanarak seçilecektir.

Kural 13

Yazı İşleri Müdürünün görevleri

1. Savcılık Makamının Statü çerçevesinde bilgi alma, elde etme ve sağlama ve bu amaçla iletişim kanalları kurma yetkisine halel gelmeksizin, Yazı İşleri Müdürü, Mahkemenin iletişim kanalı olarak hizmet görecektir.
2. Yazı İşleri Müdürü, Başkanlık ve Savcı ve de evsahibi Devlet ile istişare halinde Mahkemenin iç güvenliğinden de sorumlu olacaktır.

Kural 14

Yazı İşlerinin Çalışması

1. Yazı İşleri Müdürü, Yazı İşlerinin organizasyonu ve idaresine ilişkin sorumluluklarını yerine getirirken Yazı İşlerinin çalışmasını yönetmek için kurallar koyacaktır. Yazı İşleri Müdürü, bu kuralların hazırlanmasında ya da değiştirilmesinde Savcılık Makamının çalışmasını etkileyebilecek herhangi bir hususta Savcıya danışacaktır. Kurallar, Başkanlık tarafından onaylanacaktır.
2. Kurallar, müdafinin, Yazı İşlerinin yerinde ve uygun idari yardımına ulaşmasını sağlayacaktır.

Kural 15

Tutanaklar

1. Yazı İşleri Müdürü, herhangi bir belgenin ya da bilginin açıklanmamasını şart koşan bir yargıç ya da Daire kararına ve hasas kişisel bilginin korunmasına tabi olarak, Mahkeme önüne getirilmiş her bir davanın tüm ayrıntılarını içeren bir veritabanı tutacaktır. Veritabanı bilgileri, Mahkemenin çalışma dillerinde kamuya açık olacaktır.
2. Yazı İşleri Müdürü, Mahkemenin diğer tutanaklarını da muhafaza edecektir.

Alt- Kısım 2

Mağdurlar ve Tanıklar Birimi

Kural 16

Yazı İşleri Müdürünün mağdurlara ve tanıklara ilişkin sorumlulukları

1. Yazı İşleri Müdürü, mağdurlara ilişkin olarak, Statü ve bu Kurallar uyarınca aşağıdaki görevlerin yerine getirilmesinden sorumlu olacaktır:
 - (a) Mağdurlara ya da onların hukuki temsilcilerine tebliğde ya da bildirimde bulunmak;
 - (b) Kural 89 – 91 uyarınca yargılama işlemlerinin tüm safhalarında onların haklarını korumak için, hukuki tavsiye almada ve yasal temsilcilerini oluşturmada onlara yardım etmek ve yasal temsilcilerine, görevlerini doğrudan yerine getirmelerinde gerekli olabilecek kolaylıklar dahil olmak üzere, yeterli destek, yardım ve bilgi sağlamak;
 - (c) Kural 89 – 91 uyarınca yargılamanın değişik aşamalarına katılmalarında yardımcı olmak;
 - (d) Cinsel şiddet mağdurlarının yargılama işlemlerinin tüm safhalarına katılmalarını kolaylaştırmak için cinsiyet-duyarlı önlemler almak.

2. Mağdurlar, tanıklar ve bu tanıklar tarafından verilen ifadeden dolayı risk altında olan diğer kişilere ilişkin olarak Yazı İşleri Müdürü, Statü ve bu Kurallar uyarınca aşağıdaki görevlerin yerine getirilmesinden sorumlu olacaktır:
 - (a) Onları, Statü ve Kurallar çerçevesindeki hakları ve Mağdurlar ve Tanıklar Biriminin varlığı, görevleri ve ulaşılabilirliği konusunda bilgilendirmek;
 - (b) Gizlilik hükümlerine tabi olarak, zamanında, onların menfaatlerini etkileyebilecek olan ilgili Mahkeme kararlarından haberdar olmalarını sağlamak.
3. Yazı İşleri Müdürü, görevlerini yerine getirmek için, özel bir davaya ilişkin olarak katılımda bulunma niyetini belirtmiş olan mağdurlar için özel bir kayıt defteri tutabilir.
4. Travmaya uğramış ya da tehdit edilmiş mağdurların, tanıkların ve bu tanıklar tarafından verilmiş ifadeden dolayı risk altında bulunan diğer kişilerin bulunduğu Devletin ülkesindeki destek hizmetlerinin yerlerinin değiştirilmesi ve koşulları konusundaki anlaşmalar, Mahkeme namına Yazı İşleri Müdürü tarafından Devletlerle müzakere edilecektir. Bu tür anlaşmalar gizli kalacaktır.

Kural 17

Birimin görevleri

1. Mağdurlar ve Tanıklar Birimi, madde 43, paragraf 6 uyarınca görevlerini yerine getirecektir.
2. Mağdurlar ve Tanıklar Birimi, Statü ve Kurallar uyarınca ve Daire, Savcı ve uygun olduğunda savunma ile istişare halinde *inter alia* (diğerlerinin yanı sıra) aşağıdaki görevleri yerine getirecektir:
 - (a) Mahkeme önüne çıkmış olan tüm tanıklar, mağdurlar ve bu tanıklar tarafından verilmiş olan ifadeden dolayı risk altında bulunan diğer kişiler bakımından onların özel ihtiyaçları ve koşulları uyarınca:
 - (i) Onlara yeterli koruyucu ve emniyet altına alıcı önlemler sağlamak ve onların korunması için kısa- ve orta-vadeli planlar hazırlamak;
 - (ii) Mahkemenin ilgili organlarına koruma önlemleri kabul etmelerini tavsiye etmek ve bu tür önlemleri aynı zamanda ilgili Devletlere haber vermek;
 - (iii) Onlara tıbbi, psikolojik ve diğer uygun yardım almalarında yardım etmek;
 - (iv) Travma, cinsel şiddet, güvenlik ve gizlilik konularında eğitimleri, Mahkeme ve taraflar için hazır kılma;
 - (v) Savcılık Makamına danışarak Mahkemenin soruşturmacıları ve savunma ve uygun olduğunda, Mahkemenin talebi üzerine hareket

eden tüm hükümetler-arası ve hükümetlerdışı örgütler için güvenliğin ve gizliliğin hayati yapısını vurgulayan bir davranış kuralları hazırlanmasını tavsiye etmek;

(vi) Bu kuralda belirtilmiş olan herhangi bir önlemin sağlanmasında, gerekli olduğu zaman, Devletlerle işbirliği yapmak;

(b) Tanıklar bakımından:

(i) Kendi haklarını korumak amacıyla, özellikle ifade vermeleri ile ilgili olarak, hukuki tavsiye alacakları durumda tavsiyede bulunmak;

(ii) Mahkeme önünde ifade vermeye çağrıldıkları zaman onlara yardım etmek;

(iii) Yargılama işlemlerinin tüm aşamalarında cinsel şiddet mağdurlarının ifade vermelerini kolaylaştıracak cinsiyet-duyarlı önlemler almak.

3. Birim, görevlerini yerine getirirken, çocukların, yaşlı insanların ve özürli kişilerin özel ihtiyaçlarını dikkate alacaktır. Çocukların tanık olarak katılımını ve korunmasını kolaylaştırmak için Birim, uygun olduğunda ve ebeveynlerin ya da vasinin muvafakati ile bir çocuğa yargılama işlemlerinin tüm aşamalarında yardımcı olmak için bir çocuk-destek görevlisi tayin edebilir.

Kural 18

Birimin sorumlulukları

Mağdurlar ve Tanıklar Birimi yeterli ve etkili çalışma performansı için:

(a) Birimdeki çalışanların gizliliği her zaman korumalarını sağlayacaktır;

(b) Savcılık Makamının, savunmanın ve tanıkların özel menfaatlerini tanıırken, gerekli olduğu yerde, kovuşturma ve savunma tanıklarına sağlanmış olan hizmetlerin uygun bir ayrımını temin etmek yolu da dahil tanığın menfaatlerine saygı gösterecektir ve tüm taraflarla işbirliği yaparken ve Dairelerin emirlerine ve kararlarına uyarınca tarafsız hareket edecektir;

(c) Yargılama işlemlerinin tüm safhalarında ve ondan sonra, makul surette uygun olarak, Mahkeme önüne çıkmış olan tanıklar, mağdurlar ve bu tanıklar tarafından verilen ifadeden dolayı risk altında bulunan diğer kişiler için idari ve teknik yardım hazır edecektir;

(d) Cinsiyet ve kültür hassasiyetlerine dair hususlar da dahil olmak üzere, mağdurların ve tanıkların güvenliği, bütünlüğü ve onuru konusunda çalışanlarının eğitimini sağlayacaktır;

(e) Uygun olduğunda, hükümetlerarası ve hükümetler-dışı örgütlerle işbirliği yapacaktır.

Kural 19**Birimde uzman bulundurulması**

Madde 43, paragraf 6'da belirtilen çalışana ek olarak ve madde 44'e tabi olarak, Mağdurlar ve Tanıklar Birimi, uygun olduğunda, *inter alia* (diğerlerinin yanı sıra) aşağıdaki alanlarda uzman kişileri de içerecektir:

- (a) Tanık koruma ve güvenliği;
- (b) İnsancıl hukuk ve ceza hukuku alanları dahil olmak üzere, hukuki ve idari hususlar;
- (c) Lojistik idare;
- (d) Ceza yargılaması işlemlerinde psikoloji;
- (e) Cinsiyet ve kültürel çeşitlilik;
- (f) Çocuklar, özellikle travmaya uğramış çocuklar;
- (g) Yaşlı insanlar, özellikle silahlı çatışmalar ve sürgün travması bağlamında;
- (h) Özürlü kişiler;
- (i) Sosyal çalışma ve danışma;
- (j) Sağlık bakımı;
- (k) Tercüme ve çeviri.

Alt- Kısım 3**Müdafii****Kural 20****Yazı İşleri Müdürünün savunmanın haklarına ilişkin sorumlulukları**

1. Yazı İşleri Müdürü madde 43, paragraf 1 uyarınca, Yazı İşleri çalışanlarını, Statüde tarif edildiği şekli ile adil yargılanma prensibi ile uyumlu olarak savunmanın haklarını geliştirecek şekilde teşkilatlandıracaktır. Bu amaçla, Yazı İşleri Müdürü, *diğerlerinin yanı sıra*:
 - (a) Madde 67, paragraf 1 (b)'de tarif edildiği şekli ile gizliliğin korunmasını kolaylaştıracaktır;
 - (b) Mahkeme önüne çıkan tüm müdafilere destek, yardım ve bilgi sağlamak ve uygun olduğunda, savunmanın yeterli ve etkili yürütümü için gerekli olan profesyonel soruşturmacılar için destek sağlamak;
 - (c) Gözaltına alınmış kişilere, madde 55, paragraf 2'nin uygulandığı kişilere ve sanığa hukuki tavsiye ve müdafii yardımı almalarında yardımcı olmak;
 - (d) Savcıya ve Dairelere, gerekli olduğunda, savunmaya ilişkin ilgili hususlarda tavsiyede bulunmak;
 - (e) Savunmanın görevini doğrudan yerine getirmesi için gerekli olabilecek kolaylıkları savunmaya sağlamak;

- (f) Müdafiyeye, Mahkemenin bilgisinin ve içtihatlarının yaymayı kolaylaştırmak ve uygun olduğunda, alt-kural 3'de göndermesi yapılan ulusal savunma ve baro birlikleriyle ya da herhangi bir savunma ya da hukuk birliklerinin bağımsız temsil organlarıyla avukatların Statü ve Kurallar hukukunda uzmanlığını ve eğitimini artırmak için işbirliği yapmak.
2. Yazı İşleri Müdürü, Yazı İşlerinin finansal idaresi da dahil olmak üzere, alt-kural 1'de belirtilmiş olan görevleri müdafininin mesleki bağımsızlığını sağlayacak bir şekilde icra edecektir.
3. Yazı İşleri Müdürü, kural 21 uyarınca hukuki yardımın idaresi gibi amaçlar ve kural 8 uyarınca bir Mesleki Davranış Kuralı geliştirmek için, uygun olduğunda, herhangi bir bağımsız savunma ya da hukuk birliğinin temsil organına, Taraf Devletler Kurulu tarafından kurulması kolaylaştırılabilir bu türdeki herhangi bir organ da dahil, danışacaktır.

Kural 21

Hukuki yardım sağlanması

1. Madde 55, paragraf 2 (c), ve madde 67, paragraf 1 (d)'ye tabi olarak, hukuki yardım tayin edilmesi için kriterler ve usul, Yazı İşleri Müdürü tarafından yapılan bir öneriye dayanarak, kural 20, alt-kural 3'de göndermesi yapılan herhangi bir bağımsız savunma ya da hukuk birliğinin temsil organı ile istişareyi takiben Tüzükte tespit edilecektir.
2. Yazı İşleri Müdürü, kural 22'de ve Tüzükte öngörülmüş olan kriterleri karşılayan müdafilerin bir listesini oluşturacaktır ve muhafaza edecektir. Kişi, bu listeden müdafisini ya da gerekli kriterleri karşılayan ve bu listede yer almak isteyen başka bir müdafiyi özgürce seçecektir.
3. Bir kişi, müdafii tayin edilmesine ilişkin bir talebi reddeden bir kararın Başkanlıkça yeniden incelenmesi için çabalayabilir. Başkanlık kararı kesin olacaktır. Eğer bir talep reddedilir ise sonraki bir talep bir kişi tarafından koşullarda bir değişiklik olduğunu göstererek Yazı İşleri Müdürüne yapılabilir.
4. Kendi kendisini temsil etmeyi tercih eden kişi, Yazı İşleri Müdürünü ilk fırsatta bu doğrultuda yazılı olarak bilgilendirecektir.
5. Bir kişinin hukuki yardım için ödeme yapmak için yetersiz varlığa sahip olduğunu iddia ettiği ve bunun daha sonra böyle olmadığını bulduğunda, o tarihte davayı ele alan Daire, müdafii sağlama masrafını tazmin etmek için bir karar çıkartabilir.

Kural 22

Savunma için müdafininin atanması ve nitelikleri

1. Bir müdafii, uluslararası hukukta ya da ceza ve ceza usul hukukunda geçerli yeterlik ve aynı zamanda yargıç, savcı, avukat olarak ya da diğer benzer

sıfatlar ile ceza hukuku yargılama işlemlerinde gerekli tecrübeye sahip olacaktır. Bir müdafii, Mahkemenin resmi dillerinden en azından birisinin iyi derecede bilgisine sahip olacaktır ve o dili akıcı olarak konuşacaktır. Müdafii, ilgili uzmanlığa sahip, hukuk profesörleri de dahil olmak üzere, diğer kişilerden yardım alabilir.

2. Bir kişi tarafından Statü çerçevesinde kendi seçimi ile müdafii tutma hakkını kullanarak tutulmuş olan müdafii, bir vekaletnameyi ilk fırsatta Yazı İşleri Müdürüne verecektir.
3. Müdafii, görevlerinin yerine getirilmesinde Statüye, Kurallara, Tüzüğe, kural 8 uyarınca kabul edilmiş Müdafiler için Mesleki Davranış Kuralına ve Mahkeme tarafından kabul edilmiş ve (müdafiilerin) görevlerini yerine getirmelerine ilişkin olabilecek başka diğer belgeye tabi olacaktır.

Kısım IV

MAHKEMENİN İŞLEYİŞİNİ ETKİLEYEBİLECEK OLAN DURUMLAR

Alt- Kısım 1

Görevden alma ve disiplin önlemleri

Kural 23

Genel ilkeler

Bir yargıç, Savcı, bir Savcı Yardımcısı, Yazı İşleri Müdürü ve bir Yazı İşleri Müdür Yardımcısı, Statü ve Kurallarda düzenlenmiş olan durumlarda ve güvencelerle birlikte görevden alınacaktır ya da disiplin önlemlerine tabi tutulacaktır.

Kural 24

Ciddi suiistimalin ve görevi ciddi ihlalin tanımı

1. Madde 46, paragraf 1 (a)'nın amaçları bakımından, "ciddi suiistimal" şu davranışlarla gerçekleştirilecektir:
 - (a) Resmi görevlerin ifası sırasında gerçekleşir, resmi görevlerle bağdaşmaz olur ve Mahkeme önünde adaletin uygun yürütümüne ya da Mahkemenin uygun iç işleyişine zarar verir ya da zarar vermek üzere olur ise, şunlar gibi:
 - (i) Görevi sırasında elde etmiş olduğu ya da *henüz karara bağlanmamış* bir konuya dair olup böylesi bir açıklamanın, yargılama işlemlerine ya da herhangi bir kişiye ciddi bir şekilde zarar verici olduğu durumda olguları ya da bilgiyi açıklamak;

- (ii) Görev almasını engelleyecek ciddi nitelikteki bilgi ya da koşulları saklamak;
 - (iii) Herhangi bir makamdan, görevliden ya da meslek sahibinden haksız menfaat sağlamak için yargısal görevi ihlal; ya da
 - (b) Resmi görevlerin ifası dışında gerçekleşir ise, Mahkemenin itibarına ciddi zarar veren ya da vermesi muhtemel olan ağırlıkta olması .
2. Madde 46, paragraf 1 (a)'nın amaçları bakımından, bir "görevi ciddi ihlal", bir kişinin görevlerini yerine getirmede ağır ihmal gösterdiğinde ya da bilerek bu görevlerine aykırı hareket ettiğinde gerçekleşecektir. Bu *inter alia* (diğerlerinin yanı sıra) şu durumları da kapsayacaktır. Kişinin:
- (a) Mazaretli sayılmasını talep etmesi gereken nedenlerin varlığını biliyor olmasına rağmen bunu yapmaması;
 - (b) Vakaları kabul edilmesinde, kovuşturulmasında ya da yargılanmasında ya da yargısal yetkilerin kullanılmasında tekrar tekrar haksız gecikmeye sebep olması.

Kural 25

Daha az ciddi nitelikte suiistimalin tanımı

1. Madde 47'nin amaçları bakımından, "daha az ciddi nitelikte suiistimal" şu davranışla gerçekleştirilecektir:
- (a) Resmi görevlerin ifası sırasında gerçekleşir, Mahkeme önünde adaletin uygun yürütümüne ya da Mahkemenin uygun iç çalışmasına zarar verir ya da zarar vermek üzere olur ise şunlar gibi:
 - (i) Madde 47'de işaret edilen bir kişinin görevlerini yerine getirmesine müdahale etme;
 - (ii) Başkanlık eden yargıcın ya da Başkanlığın yasal yetkilerini kullanırken yaptıkları taleplere tekrar tekrar uymama ya da aldırmama;
 - (iii) Bir yargıcın onlar bakımından görevi ciddi bir ihlali bildiği ya da bilmesi gerektiği durumda yazı İşleri Müdürünün ya da bir Yazı İşleri Müdür Yardımcısının ve Mahkemenin diğer görevlilerinin tabi tutulduğu disiplin önlemlerini yerine getirmeme; ya da
 - (b) Resmi görevlerin ifası dışında gerçekleşir ise Mahkemenin itibarına zarar verir ya da zarar vermek üzere olursa.
2. Bu kuraldaki hiçbir şey alt-kural 1 (a)'da düzenlenmiş olan ve madde 46, paragraf 1 (a) amaçları bakımından "ciddi suiistimal" ya da "görevin ciddi ihlali"ni teşkil eden davranış olasılığını bertaraf etmemektedir.

Kural 26**Şikayetlerin alınması**

1. Madde 46, paragraf 1 ve madde 47 amaçları bakımından, kural 24 ve 25'de belirtilmiş olan herhangi bir davranışa ilişkin herhangi bir şikayet, dayandığı temelleri, şikayetçinin kimliğini ve eğer varsa ilgili herhangi bir delili içerecektir. Şikayet gizli kalacaktır.
2. Tüm şikayetler, resen yargılama işlemlerini başlatabilecek ve Tüzüğü takip ederek anonim ya da açıkça temelsiz şikayetleri ayıracak ve diğer şikayetleri yetkili organa gönderecek olan Başkanlığa iletilecektir. Başkanlığın bu görevi yerine getirmesinde, Tüzük uyarınca otomatik rotasyon temelinde atanmış olan bir ya da birden fazla yargıç yardımcı olacaktır.

Kural 27**Savunma haklarına ilişkin ortak hükümler**

1. Madde 46 uyarınca görevden almanın ya da madde 47 uyarınca disiplin önlemlerinin düşünüldüğü her durumda, ilgili kişi bu konuda yazılı bir beyan ile bilgilendirilecektir.
2. İlgili kişi, delil sunmak ve delil kabul etmek, yazılı sunumlar yapmak ve ona sorulan herhangi bir soruya cevap vermek konusunda tam bir imkana sahip kılınacaktır.
3. Kişi, bu kural çerçevesinde tesis edilen süreçte müdafii tarafından temsil edilebilecektir.

Kural 28**Görevden geçici olarak alınma**

Bir şikayete konu olan bir kişi aleyhindeki bir iddianın yeterince ciddi nitelikte olması durumunda, yetkili organın nihai kararına kadar görevden geçici olarak alınabilir.

Kural 29**Görevden almaya ilişkin bir talep durumunda usul**

1. Bir yargıç, Yazı İşleri Müdürü ya da bir Yazı İşleri Müdür Yardımcısı durumunda, görevden alma meselesi bir genel kurul oturumunda oya sunulacaktır.
2. Başkanlık, bir yargıç söz konusu olduğu takdirde kabul edilmiş herhangi bir tavsiye karardan ve Yazı İşleri Müdürü ya da bir Yazı İşleri Müdür Yardımcısı söz konusu olduğu takdirde kabul edilmiş herhangi bir karardan Taraf Devletler Kurulu Bürosu Başkanını yazılı olarak haberdar edecektir.
3. Savcı, bir Savcı Yardımcısı söz konusu olduğu takdirde aldığı herhangi bir tavsiye karardan, Taraf Devletler Kurulu Bürosu Başkanını yazılı olarak haberdar edecektir.

4. Davranışın ciddi suiistimal ya da görevi ciddi bir ihlal oluşturmadığı durumda, madde 47 uyarınca ilgili kişinin daha az ciddi nitelikte bir suiistimalde bulunduğuna karar verilebilir ve bir disiplin önlemi alınabilir.

Kural 30

Disiplin önlemi için bir talep durumunda usul

1. Bir yargıç, Yazı İşleri Müdürü ya da bir Yazı İşleri Müdür Yardımcısı söz konusu olduğu takdirde, disiplin önlemi almaya ilişkin herhangi bir karar, Başkanlık tarafından alınacaktır.
2. Savcı söz konusu olduğu takdirde, disiplin önlemi almaya ilişkin herhangi bir karar Taraf Devletler Kurulu Bürosunun mutlak çoğunluğu ile alınacaktır.
3. Bir Savcı Yardımcısı söz konusu olduğu takdirde:
 - (a) İhtar vermeye ilişkin herhangi bir karar, Savcı tarafından alınacaktır;
 - (b) Bir para cezası vermeye ilişkin herhangi bir karar, Savcının tavsiyesi üzerine Taraf Devletler Kurulu Bürosunun mutlak çoğunluğu tarafından alınacaktır.
4. İhtar, yazılı olarak kaydedilecektir ve Taraf Devletler Kurulu Bürosuna gönderilecektir.

Kural 31

Görevden alma

Görevden alma bir kez bildirilince derhal etkisini gösterecektir. İlgili kişi, yer aldığı bitmemiş davalar da dahil olmak üzere Mahkemede yer almayı bırakacaktır.

Kural 32

Disiplin önlemleri

Alınabilecek disiplin önlemleri:

- (a) Bir ihtar cezası;
- (b) İlgili kişiye, Mahkeme tarafından ödenen maaşın altı aylık kısmını geçmeyecek oranda bir para cezası.

Alt- Kısım 2

Mazeretli sayılma, davada yer alamama, ölüm ve istifa

Kural 33

Bir yargıcın, Savcının ya da bir Savcı Yardımcısının mazeretli sayılması

1. Görevinde mazeretli sayılmayı isteyen bir yargıç, Savcı ya da bir Savcı Yardımcısı, mazeretli sayılmasını gerektirecek nedenleri ortaya koyarak Başkanlığa yazılı bir talepte bulunacaktır.

2. Başkanlık talebi gizlilikle ele alacaktır ve kararının gerekçelerini ilgili kişinin rızası olmaksızın alenileştirmeyecektir.

Kural 34

Bir yargıcın, Savcının ya da bir Savcı Yardımcısının davada yer alamaması

1. Bir yargıcın, Savcının ya da bir Savcı Yardımcısının davada yer alamama nedenleri, madde 41, paragraf 2, ve madde 42, paragraf 7'de düzenlenmiş olan nedenlere ek olarak, *inter alia* (d iğerlerinin yanı sıra) aşağıdakileri içerecektir:
 - (a) Taraflardan herhangi biri ile karı koca, ebeveyn ya da diğ er yakın ailevi, kişisel ya da mesleki ilişki ya da bir ast-üst ilişkisi dahil olmak üzere, davada kişisel menfaatin olması;
 - (b) Davada yer almasından önce ya da onun tarafından daha sonra başlatılmış olan ve soruşturulan ya da kovuşturulan kişinin karşı tarafta yer almış olduğu ya da yer almakta olduğu herhangi bir yargılama işlemlerinde kendi kişisel sıfatı ile yer alma;
 - (c) Göreve başlamadan önce, söz konusu dava, taraflar ya da onların yasal temsilcileri konusunda görüş belirtmesinin beklenmiş olabileceği ve bunun, objektif olarak, ilgili kişinin gerekli tarafsızlığını aleyhe olacak şekilde etkileyebilecek faaliyetler yürütmesi;
 - (d) İletişim medyası aracılığıyla yazılı olarak ya da aleni eylemlerle, ilgili kişinin tarafsızlığını aleyhe olacak şekilde etkileyebilecek görüşler açıklaması.
2. Madde 41, paragraf 2, ve madde 42 paragraf 8'de düzenlenmiş olan hükümlere tabi olarak, görevde yer almama nedenlerinin varlığının bilgisinin edinilmesinden hemen sonra, buna ilişkin bir talep yazılı olarak yapılacaktır. Talep, nedenleri belirtecek ve herhangi bir uygun delili ekleyecek ve yazılı sunumlar yapmaya hak sahibi olacak ilgili kişiye iletilecektir.
3. Savcının ya da bir Savcı Yardımcısının davada yer alamamasına ilişkin herhangi bir mesele, Temyiz Dairesi yargıçlarının çoğunluğu tarafından karara bağlanacaktır.

Kural 35

Bir yargıcın, Savcının ya da bir Savcı Yardımcısının mazeretli sayılmayı talep etme yükümlülüğü

Bir yargıcın, Savcının ya da bir Savcı Yardımcısının kendisi ile ilgili olarak görevde yer almamaya ilişkin bir nedenin varlığına inandığı durumda, mazeretli sayılmak için bir talepte bulunacaktır ve madde 41, paragraf 2, ya da madde 42, paragraf 7, ve kural 34 uyarınca görevde yer almama için bir talebin yapılmasını beklemeyecektir. Talep yapılacaktır ve Başkanlık kural 33 uyarınca talebi ele alacaktır.

Kural 36

Bir yargıcın, Savcının, bir Savcı Yardımcısının, Yazı İşleri Müdürünün ya da Yazı İşleri Müdür Yardımcısının Ölümü

Başkanlık, bir yargıcın, Savcının, bir Savcı Yardımcısının, Yazı İşleri Müdürünün ya da Yazı İşleri Müdür Yardımcısının ölümü konusunda Taraf Devletler Kurulu Bürosu Başkanını yazılı olarak bilgilendirecektir.

Kural 37

Bir yargıcın, Savcının, bir Savcı Yardımcısının, Yazı İşleri Müdürünün ya da Yazı İşleri Müdür Yardımcısının İstifası

1. Bir yargıç, Savcı, bir Savcı Yardımcısı, Yazı İşleri Müdürü ya da bir Yazı İşleri Müdür Yardımcısı, istifa etme kararını Başkanlığa yazılı olarak iletacaktır. Başkanlık, Taraf Devletler Kurulu Büro Başkanını yazılı olarak bilgilendirecektir.
2. Bir yargıç, Savcı, bir Savcı Yardımcısı, Yazı İşleri Müdürü ya da bir Yazı İşleri Müdür Yardımcısı, istifa edeceği tarihin bildirimini en az altı ay önceden yapmaya gayret edecektir. Bir yargıcın istifa etmesinden önce, (yargıç) yerine getirilmemiş sorumluluklarını yerine getirmek için her çabayı gösterecektir.

Alt- Kısım 3

Yer değiştirmeler ve yedek yargıçlar

Kural 38

Yer değiştirmeler

1. Bir yargıcın, *inter alia* (diğerlerinin yanı sıra) şu objektif ve haklı nedenlerle yeri değiştirilebilir:
 - (a) İstifa;
 - (b) Kabul edilmiş mazeret;
 - (c) Davada yer almama;
 - (d) Görevden alınma;
 - (e) Ölüm.
2. Yer değiştirme, Statüde, Kurallarda ve İçtüzükteki daha önce oluşturulmuş usul uyarınca gerçekleştirilecektir.

Kural 39

Yedek yargıçlar

Başkanlık, madde 74, paragraf 1'i takip ederek bir yedek yargıcı bir Yargılama Dairesine atadığı zaman, yedek yargıç davanın tüm işlemlerinde ve müzakerelerinde bulunacaktır fakat Yargılama Dairesinin davada yer almaya

devam edemeyecek olan bir üyenin yerine geçmesi gerekmedikçe ve o üyenin yerine geçene kadar herhangi bir görev üstlenmeyecektir ve davayı görmekte olan Yargılama Dairesinin üyelerinin herhangi bir görevini yerine getirmeyecektir. Yedek yargıçlar, Mahkeme tarafından daha önce oluşturulmuş bir usul uyarınca tayin edilecektir.

Kısım V

YAYIMLAMA, DİLLER VE ÇEVİRİ

Kural 40

Kararların Mahkemenin resmi dillerinde yayımlanması

1. Madde 50, paragraf 1'in amaçları bakımından aşağıdaki kararlar temel meseleleri karara bağlayıcı olarak değerlendirilecektir:
 - (a) Temyiz Bölümünün tüm kararları;
 - (b) Madde 17, 18, 19 ve 20 uyarınca Mahkemenin yargı yetkisine ilişkin ya da bir vakanın kabul edilebilirliğine ilişkin tüm kararlar;
 - (c) Bir Yargılama Dairesinin, madde 74, 75 ve 76 uyarınca suçlu ya da masum bulmaya, cezalandırmaya ve mağdurlara tazminat ödenmesine ilişkin tüm kararları;
 - (d) Madde 57, paragraf 3 (d) uyarınca bir Ön Yargılama Dairesinin tüm kararları.
2. Madde 61, paragraf 7 çerçevesinde iddianamenin kabulü kararları ve madde 70, paragraf 3 çerçevesinde adaletin yürütümüne karşı suçlar konusundaki kararlar, Başkanlık bunların temel meseleleri karar bağladığını belirlediğinde, Mahkemenin tüm resmi dillerinde yayımlanacaktır.
3. Başkanlık, diğer kararların, bu kararlar Statünün yorumlanmasına ya da uygulanmasına ilişkin büyük meselelerle ilgili ya da genel çıkara ilişkin büyük bir mesele ile ilgili olduğu zaman, tüm resmi dillerde yayımlanmasına karar verebilir.

Kural 41

Mahkemenin çalışma dilleri

1. Başkanlık, Madde 50, paragraf 2'nin amaçları bakımından, Mahkemenin resmi dillerinden birinin çalışma dili olarak kullanılmasına aşağıdaki durumlarda izin verecektir:
 - (a) Bu dil, Mahkemenin önündeki bir davayla ilgisi olan kişilerin çoğunluğu tarafından anlaşılıyor ve konuşuluyor ve yargılama işlemlerine katılan herhangi bir kişi bu şekilde talepte bulunuyor; ya da

- (b) Savcı ve savunma bu yönde talepte bulunuyor ise
2. Başkanlık, Mahkemenin resmi dillerinden birinin çalışma dili olarak kullanılması na, eğer bunun yargılama işlemlerinin etkinliğini kolaylaştıracağını düşünür ise izin verecektir:

Kural 42

Çeviri ve tercüme hizmetleri

Mahkeme, Statü ve Kurallar çerçevesindeki yükümlülüklerini yerine getirebilmek için gerekli olan çeviri ve tercüme hizmetlerini düzenleyecektir.

Kural 43

Mahkeme belgelerinin yayımlanmasında uygulanacak usul

Mahkeme, Statü ve Kurallar uyarınca yayımlanmaya tabi tutulacak olan belgelerin yargılama işlemlerinin gizliliğine ve mağdurların ve tanıkların güvenliğine uymasını temin edecektir.

3. Bölüm

YARGI YETKİSİ VE KABUL EDİLEBİLİRLİK

Kısım I

MADDE 11, 12, 13 VE 14'E İLİŞKİN BEYANLAR VE GÖNDERMELER

Kural 44

Madde 12, paragraf 3'de öngörülen beyan

1. Yazı İşleri Müdürü, Savcının talebi üzerine, Statünün Tarafı olmayan ya da Statünün yürürlüğe girmesinden sonra onun bir Tarafı haline gelmiş olan bir Devletten, madde 12, paragraf 3'de öngörülmüş olan beyanı yapma niyeti olup olmadığını, gizlilik temelinde, sorabilir.
2. Bir Devlet, madde 12, paragraf 3'e uygun olarak Yazı İşleri Müdürüne bir beyan sunduğu ya da sunma niyetini belirttiği zaman ya da Yazı İşleri Müdürü alt-Kural 1'e uygun olarak hareket ettiği zaman, Yazı İşleri Müdürü, ilgili Devleti madde 12, paragraf 3 çerçevesindeki beyanın, Kısım 9'un durumu ve hükümleri ve Taraf Devletlere ilişkin olarak oradaki herhangi bir kural ile ilintili olarak madde 5'de göndermesi yapılan suçlar bakımından yargı yetkisinin kabulünü bir sonuç olarak taşıdığı konusunda bilgilendirecektir.

Kural 45

Bir durumun Savcıya havale edilmesi

Bir durumun Savcıya havale edilmesi yazılı olarak yapılacaktır.

Kısım II

MADDE 15 ÇERÇEVESİNDE SORUŞTURMANIN BAŞLATILMASI

Kural 46

Madde 15, paragraf 1 ve 2 uyarınca Savcıya sağlanan bilgi

Mahkemenin bulunduğu yerde, madde 15, paragraf 1 çerçevesinde bilgi sunulduğu zaman ya da sözlü veya yazılı ifade madde 15, paragraf 2'ye uygun olarak alındığı zaman, Savcı bu bilginin ve ifadenin gizliliğini koruyacaktır ya da Statü çerçevesindeki görevlerine uygun olarak gerekli diğer önlemleri alacaktır.

Kural 47

Madde 15, paragraf 2 uyarınca ifade alınması

1. Kural 111 ve 112'nin hükümleri, *mutatis mutandi (gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra)* Savcı tarafından madde 15, paragraf 2'ye uygun olarak alınmış ifadeye de uygulanacaktır.
2. Savcı, ifadenin sonradan alınmasının mümkün olamayacağı konusunda ciddi bir riskin var olduğunu değerlendirdiğinde, Ön Yargılama Dairesi, yargılama işlemlerinin verimliliğini ve doğruluğunu sağlayacak önlemleri almasını ve özel olarak, savunmanın haklarını korumak için ifade alınması sürecinde hazır bulunacak bir müdafii ya da Ön Yargılama Dairesi bir yargıç atamasını talep edebilir. Eğer ifade, sonradan yargılama işlemlerinde sunulur ise bunun kabul edilebilirliği madde 69, paragraf 4 uyarınca değerlendirilecektir ve buna ilgili Daire tarafından kararlaştırılan ağırlık verilecektir.

Kural 48

Madde 15 paragraf 3 uyarınca bir soruşturmanın yürütülmesi için makul bir sürenin belirlenmesi

Savcı, madde 15, paragraf 3 çerçevesinde bir soruşturma yapmak için makul bir temelin olup olmadığını tayin etmede, madde 53, paragraf 1 (a) - (c)'de düzenlenmiş olan etmenleri değerlendirecektir.

Kural 49

Madde 15, paragraf 6 uyarınca karar ve tebliğ

1. Madde 15, paragraf 6 çerçevesinde bir karar alındığı zaman, Savcı derhal kararının nedenleri de dahil olmak üzere ve kendisine madde 15, paragraf 1 ve 2 çerçevesinde bilgi sağlayan kişilerin güvenliğine, iyiliğine ve mahremiyetine ya da soruşturmaların veya yargılama işlemlerinin bütünlüğüne herhangi bir zarar gelmesini engelleyecek bir şekilde kararı tebliğ edecektir.
2. Tebliğ yeni olguların ve delillerin ışığında aynı duruma ilişkin olarak ek bilgi sunulması olasılığını da haber verecektir.

Kural 50**Soruşturmanın başlatılması için Ön Yargılama Dairesi tarafından yetkilendirilme usulü**

1. Savcı, madde 15, paragraf 3'e uygun olarak bir soruşturma başlatmak için, Ön Yargılama Dairesi yetki almak istediğinde, bildiği ya da Mağdurlar ve Tanıklar Biriminin bildiği mağdurları ya da onların yasal temsilcilerini, bunun soruşturmanın bütünlüğüne ya da mağdurların ve tanıkların yaşamına ya da iyiliğine bir tehlike oluşturacağına karar vermedikçe, bilgilendirecektir. Savcı, davanın özel koşullarında böyle bir ilan soruşturmanın doğruluğuna ve etkili yürütümüne ya da mağdurların ve tanıkların güvenliğine ve iyiliğine bir tehlike oluşturmayacağına karar verir ise mağdur gruplarına ulaşmak için genel araçlarla ilan yapabilir. Savcı, bu görevlerin yerine getirilmesinde uygun olduğunda Mağdurlar ve Tanıklar Biriminin yardımını alabilir.
2. Savcı tarafından yetkilendirilme talebi yazılı olacaktır.
3. Alt-Kural 1 uyarınca verilmiş olan bilgiyi takiben, mağdurlar Ön yargılama dairesi'ne İçtüzükte düzenlenmiş olan süre sınırı içerisinde yazılı sunumlar yapabilirler.
4. Ön Yargılama Dairesi, takip edilecek usul konusunda karar vermede, Savcıdan ve sunum yapmış olan mağdurlardan ek bilgi talep edebilir ve uygun olduğunu düşündüğünde, bir duruşma yapabilir.
5. Ön Yargılama Dairesi, madde 15, paragraf 4 uyarınca soruşturmanın başlamasına izin verip vermeme hakkında Savcının talebinin tamamı ya da bir kısmına ilişkin kararını gerekçeleriyle birlikte yayımlayacaktır. Daire, sunum yapmış olan mağdurlara kararı tebliğ edecektir.
6. Yukardaki usul, madde 15, paragraf 5'e uygun olarak Ön Yargılama Dairesi, yapılacak yeni bir talebe de uygulanacaktır.

Kısım III**MADDE 17, 18 VE 19 UYARINCA İTİRAZLAR VE ÖN KARARLAR****Kural 51****Madde 17 uyarınca sağlanan bilgi**

Mahkeme, madde 17, paragraf 2'de göndermesi yapılan ve davanın koşulları bağlamındaki konuları değerlendirmede, *inter alia* (diğerlerinin yanı sıra) madde 17, paragraf 1'de göndermesi yapılan Devletin, kendi mahkemelerinin benzer davranışı bağımsız ve tarafsız kovuşturmak için uluslararası alanda kabul edilmiş olan Kural ve standartları karşıladığını ya da Devletin Savcıya davanın soruşturulmakta ya da kovuşturulmakta olduğunu yazılı olarak teyid etmiş olduğunu göstererek Mahkemenin dikkatine sunmayı seçebileceği bilgisini değerlendirebilir.

Kural 52**Madde 18, paragraf 1'de düzenlenen bildirim**

1. Bildirim, madde 18, paragraf 1'de öngörölmüş olan sınırlamalara tabi ve madde 18, paragraf 2'nin amaçlarına uygun olarak, madde 5'de göndermesi yapılan suçları oluşturabilecek eylemler hakkında bilgi içerecektir.
2. Bir Devlet, madde 18, paragraf 2'nin uygulanmasında kendisine yardımcı olacak ek bilgiyi Savcıdan talep edebilir. Böyle bir talep, madde 18, paragraf 2'de öngörölmüş olan bir-aylık süre sınırını etkilemeyecektir ve Savcı tarafından hızlı bir şekilde cevaplandırılacaktır.

Kural 53**Madde 18, paragraf 2'de düzenlenen yetki erteleme**

Bir Devlet, madde 18, paragraf 2'ye uygun olarak erteleme talebinde bulunduğunda, o Devlet bu talebi yazılı olarak yapacaktır ve madde 18, paragraf 2'yi dikkate alarak soruşturmasına ilişkin bilgi sağlayacaktır. Savcı, o Devletten ek bilgi talep edebilir.

Kural 54**Madde 18, paragraf 2 uyarınca Savcı tarafından uygulama**

1. Savcı tarafından madde 18, paragraf 2 uyarınca Ön Yargılama Dairesi sunulmuş olan bir başvuru, yazılı olacaktır ve başvurunun yapıış nedenini içerecektir. Kural 53 çerçevesinde Devlet tarafından sağlanan bilgi Savcı tarafından Ön Yargılama Dairesi'ne iletilecektir.
2. Savcı, madde 18, paragraf 2 uyarınca Ön Yargılama Dairesi'ne bir başvuru yaptığında o Devleti yazılı olarak bilgilendirecektir ve bildirimde başvurunun yapıış nedeninin bir özetine yer verecektir.

Kural 55**Madde 18, paragraf 2 ile ilgili yargılama işlemleri**

1. Ön Yargılama Dairesi, izlenecek usul hakkında karar verecektir ve yargılama işlemlerinin düzgün yürütümü için uygun önlemleri alabilir. duruşma yapabilir.
2. Ön Yargılama Dairesi, Savcının başvurusunu ve madde 18, paragraf 2 uyarınca erteleme talep etmiş olan Devlet tarafından sunulmuş olan herhangi bir görüşü inceleyecektir ve bir soruşturma için yetki verip vermemeye karar vermede madde 17'deki etmenleri değerlendirecektir.
3. Ön Yargılama Dairesi, kararı ve kararının gerekçesini mümkün olan en kısa sürede, Savcıya ve soruşturmanın ertelenmesini talep etmiş olan Devlete iletilecektir.

Kural 56

Madde 18, paragraf 3 uyarınca yeniden incelemeyi takip eden Savcılık uygulaması

1. Madde 18, paragraf 3'de öngörüldüğü üzere Savcı tarafından yapılan bir yeniden incelemeyi takiben, Savcı madde 18, paragraf 2 uyarınca yetki için Ön Yargılama Dairesi'ne başvurabilir. Ön Yargılama Dairesi'ne başvuru yazılı olacaktır ve başvurunun yapılma nedenini içerecektir.
2. Devlet tarafından madde 18, paragraf 5 çerçevesinde sağlanan herhangi bir ek bilgi Savcı tarafından Ön Yargılama Dairesi'ne iletilecektir.
3. Yargılama işlemleri, Kural 54, alt-kural 2 ve kural 55 çerçevesinde yürütülecektir.

Kural 57

Madde 18, paragraf 6 uyarınca geçici önlemler

Savcı tarafından, madde 18, paragraf 6'da öngörülmüş olan koşullarda, Ön Yargılama Dairesi'ne yapılan bir başvuru tek taraflı ve gizli olarak değerlendirilecektir. Ön Yargılama Dairesi, başvuru konusunda hızlı bir şekilde karar verecektir.

Kural 58

Madde 19 uyarınca yargılama işlemleri

1. Madde 19 çerçevesinde yapılan bir talep ya da başvuru yazılı olacaktır ve yapılaş nedenini içerecektir.
2. Bir Daire, madde 19, paragraf 2 ya da 3 uyarınca yargı yetkisine ya da bir davanın kabul edilebilirliğine ilişkin bir itiraz ya da mesele içeren bir talep ya da başvuru aldığı anda ya da madde 19, paragraf 1'de öngörüldüğü şekilde resen hareket ettiğinde, izlenecek usule karar verecektir ve yargılama işlemlerinin düzgün yürütümü için uygun önlemleri alacaktır. Daire bir duruşma yapabilir. Daire , aşırı gecikmeye sebebiyet vermeyecek ise itiraz ya da meseleyi bir onama ya da yargılama işlemi ile birleştirebilir ve bu durumda önce itiraz ya da mesele hakkında duruşma yapacaktır ve karar verecektir.
3. Mahkeme, alt-Kural 2 çerçevesinde alınmış olan bir talebi ya da başvuruyu Savcıya ve madde 19, paragraf 2'de göndermesi yapılan, Mahkemeye teslim edilmiş ya da gönüllü olarak veya bir celpnameyi takiben Mahkemede hazır bulunan kişiye gönderecektir ve bunların Daire tarafından belirlenmiş olan bir süre sınırı içerisinde talebe ya da başvuruya ilişkin yazılı görüşler sunmalarına izin verecektir.
4. Mahkeme, önce yargı yetkisine ilişkin herhangi bir itiraz ya da mesele hakkında ve daha sonra kabul edilebilirliğe ilişkin itiraz ve mesele hakkında karar verecektir.

Kural 59**Madde 19, paragraf 3 uyarınca yargılama işlemlerine katılma**

1. Madde 19, paragraf 3'ün amacı bakımından, Yazı İşleri Müdürü aşağıdakileri madde 19, paragraf 1, 2 ve 3'e uygun olarak ileri sürülmüş olan yargı yetkisine ya da kabul edilebilirliğe ilişkin herhangi bir itiraz ya da mesele konusunda bilgilendirecektir:
 - (a) Madde 13'e uygun olarak bir durumu havale etmiş olan kişiler;
 - (b) O dava ile ilgili olarak Mahkeme ile irtibata geçmiş olan mağdurlar ya da onların yasal temsilcileri.
2. Yazı İşleri Müdürü, alt-Kural 1'de göndermesi yapılanlara, bilginin gizliliği, herhangi bir kişinin korunması ve delillerin muhafazası bakımından Mahkemenin görevi ile uyumlu bir şekilde, Mahkemenin yargı yetkisine ya da davanın kabul edilebilirliğine itirazın dayandığı nedenlerin bir özetini sağlayacaktır.
3. Alt-Kural 1'de öngörüldüğü şekilde bilgi alan kişiler, yetkili Daireye uygun olduğu değerlendirilen süre sınırı içerisinde yazılı sunum yapabilir.

Kural 60**İtirazları almaya yetkili organ**

Mahkemenin yargı yetkisine ya da bir davanın kabul edilebilirliğine ilişkin bir itiraz, iddianamenin kabul edilmesinden sonra fakat Yargılama Dairesinin kurulmasından ya da tayin edilmesinden önce yapılır ise itiraz, bunu Kural 130 uyarınca Yargılama Dairesi kurulduktan ya da belirlendikten hemen sonra ona gönderecek olan Başkanlığa yapılacaktır.

Kural 61**Madde 19, paragraf 8 uyarınca geçici önlemler**

Savcı, madde 19, paragraf 8'de öngörülmüş olan koşullarda yetkili Daireye başvuru yaptığıında, Kural 57 uygulanacaktır.

Kural 62**Madde 19, paragraf 10 uyarınca yargılama işlemleri**

1. Savcı, madde 19, paragraf 10 çerçevesinde bir talepte bulunur ise talebi, kabul edilebilirliğe ilişkin en son kararı veren Daireye yapacaktır. Kural 58, 59 ve 61 hükümleri uygulanabilir olacaktır.
2. Madde 19, paragraf 2 çerçevesinde kabul edilebilirliğe yapmış oldukları itiraz, madde 19, paragraf 10'da öngörülmüş olan kabul edilemezlik kararını ileri sürmüş olan Devlet ya da Devletlere, Savcının talebi konusunda bildirimde bulunulacaktır ve sunumlarını yapacakları bir süre sınırı verilecektir.

4. Bölüm

YARGILAMA İŞLEMLERİNİN ÇEŞİTLİ SAFHALARINA İLİŞKİN HÜKÜMLER

Kısım I

DELİLLER

Kural 63

Delillere ilişkin genel hükümler

1. Bu kesimde düzenlenmiş olan delil Kuralları, madde 69 ile birlikte, tüm Daireler önündeki yargılama işlemlerine uygulanacaktır.
2. Bir Daire, madde 64, paragraf 9'da belirtilmiş olan takdir yetkisi uyarınca, madde 69 uyarınca uygunluğunu ya da kabul edilebilirliğini belirlemek için sunulmuş olan tüm delilleri serbestçe takdir etmek için yetkiye sahip olacaktır.
3. Bir Daire, madde 64, altparagraf 9 (a) çerçevesinde yapılan bir tarafın başvurusu üzerine ya da resen, bu başvuru madde 69, paragraf 7'deki nedenlere dayandığında, karar verecektir.
4. Bir Daire, madde 66, paragraf 3'e hâlel gelmeksizin, Mahkemenin yargı yetkisindeki herhangi bir suç, özellikle, cinsel şiddet suçlarını ispatlamak için teyidin gerektiği bir hukuki talepte bulunamaz.
5. Daireler, madde 21 uyarınca olanlar dışında, delillere ilişkin ulusal yasaları uygulamayacaktır.

Kural 64

Delillerin uygunluğu ve kabul edilebilirliğine ilişkin usul

1. Uygunluğa ya da kabul edilebilirliğe ilişkin bir husus, delil bir Daireye sunulduğu zaman ileri sürülmelidir. İstisnaen, bu hususlar delilin sunulduğu zaman bilinmiyordu ise bu hususlar bilinir olduktan hemen sonra ileri sürülebilir. Daire, ileri sürülen hususun yazılı olmasını talep edebilir. Yazılı teklif, Mahkeme aksini kararlaştırmadıkça, Mahkeme tarafından yargılama işlemlerine katılanların hepsine iletilecektir.
2. Daire, delil niteliğinde olan konular hakkında verdiği herhangi bir karar için gerekçe gösterecektir. Bu gerekçelere, madde 64, paragraf 10 ve Kural 137, alt-kural 1 uyarınca yargılama işlemleri sırasında tutanağa geçirilmemiş ise yargılama işlemleri tutanağında yer verilecektir.
3. İlgisiz ya da kabul edilemez olduğuna karar verilen delil, Daire tarafından değerlendirilmeyecektir.

Kural 65**Tanıkların icbar edilmesi**

1. Statü ve Kurallarda, özellikle, kural 73, 74 ve 75'de başka türlü öngörülmedikçe, Mahkeme önüne çıkan bir tanık Mahkeme tarafından tanıklık yapmaya zorlanabilir.
2. Kural 171, Mahkeme önüne çıkan ve alt-kural 1 çerçevesinde tanıklık yapmaya zorlanan bir tanığa uygulanır.

Kural 66**Yemin etme**

1. Alt-Kural 2'de tarif edildiği şekli hariç, her tanık madde 69, paragraf 1 uyarınca ifade vermeden önce aşağıdaki biçimde yemin edecektir:
"Gerçeği, tüm gerçeği ve hiçbir şeyi fakat gerçeği söyleyeceğime ant içerim."
2. 18 yaşın altında olan ya da temyiz kudreti bozulmuş olan ve Dairenin görüşüne göre bir yeminin niteliğini anlamayan bir kişinin, eğer Daire bu kişinin bilgisine sahip olduğu hususları tarif edebileceğini ve gerçeği söyleme yükümlülüğünün anlamını anladığını değerlendirirse yeminsiz ifade vermesine izin verilebilir.
3. Tanık, ifade vermeden önce, madde 70, paragraf 1 (a)'da tarif edilmiş olan suç konusunda bilgilendirilecektir.

Kural 67**Ses dalgası ya da video-bağlantısı teknolojisi vasıtasıyla canlı ifade verme**

1. Bir Daire, madde 69, paragraf 2 uyarınca, bir tanığın Daire önünde ses dalgası ya da video teknolojisi vasıtasıyla, bu teknolojinin Savcı, savunma ve Dairenin kendisi tarafından tanığın ifade verirken sorgulanmasına olanak vermesi sağlanarak, sözlü tanıklık ifade vermesine izin verebilir.
2. Bu Kural çerçevesinde bir tanığın sorgulanması, bu kesimdeki ilgili kurallar uyarınca yürütülecektir.
3. Daire, Yazı İşleri Müdürünün yardımı ile ses dalgası ya da video-bağlantısı yoluyla ifade vermenin yürütümü için seçilmiş mekanın gerçek ve açık ifade verilmesine ve tanığın güvenliğine, fiziksel ve psikolojik esenliğine, onur ve mahremiyetine yardım edici olmasını sağlayacaktır.

Kural 68**Evvelce kaydedilmiş ifade**

Ön Yargılama Dairesi, madde 56 çerçevesinde önlemler almadığı zaman, Yargılama Dairesi, madde 69, paragraf 2 uyarınca bir tanığın ses ya da video

yoluyla evvelce kaydedilmiş olan tanık ifadesinin ya da bu ifadenin kopyasının ya da diğer belgesel delilinin takdim edilmesine aşağıdakiler sağlanarak izin verebilir:

- (a) Evvelce kaydedilmiş olan ifadeyi veren tanık, Yargılama Dairesi önünde hazır bulunmaz ise hem Savcının hem de savunmanın kayıt sırasında tanığı sorgulama imkanına sahip olmuş olmaları; ya da
- (b) Evvelce kaydedilmiş olan ifadeyi veren tanık, Yargılama Dairesi önünde hazır bulunur ise evvelce kaydedilmiş olan ifadesinin sunulmasına itiraz etmez ve Savcı, savunma ve Daire tanığı yargılama işlemleri sırasında sorgulama imkanına sahip olur.

Kural 69

Deliller hakkında anlaşmalar

Savcı ve savunma, iddialarda yer alan bir olayın , bir belgenin içeriğinin, bir tanığın beklenen ifadesinin ya da diğer delillerin ihtilafı olmadığı konusunda anlaşabilirler, dolayısıyla, bir Daire, iddia edilen olgulara ilişkin daha bütünlüklü bir sunum yapılmasının adaletin menfaati, özellikle de mağdurların çıkarları için gerekli olduğu görüşünde olmaz ise iddia edilen bu olguların ispatlanmış olduğunu değerlendirebilir.

Kural 70

Cinsel şiddet vakalarında delil prensipleri

Mahkeme, cinsel şiddet davalarında aşağıdaki prensipler tarafından yönlendirilecektir ve uygun olduğunda, aşağıdaki prensipleri uygulayacaktır:

- (a) Zor, tehdit, şiddet ya da zorlayıcı bir çevrenin avantajı kullanılarak mağdurun gönüllü ve sahipsiz rıza gösterebilmesi zayıflatıldığında, rıza mağdurun sözlerinden ya da davranışından çıkartılamaz;
- (b) Mağdur, sahipsiz rıza gösteremediğinde, bir mağdurun sözlerinden ya da davranışlarından rıza çıkartılamaz;
- (c) Cinsel şiddet iddiası mağdurunun susmasından ya da direnç göstermesinden rıza çıkartılamaz;
- (d) Bir mağdurun ya da tanığın inanılabilirliği, karakteri ya da cinselliğe yatkınlığı, bir mağdurun ya da tanığın önceki ya da sonraki cinsel mizacından çıkartılamaz.

Kural 71

Diğer cinsel davranış delilleri

Bir Daire, Mahkemenin yargı yetkisi içerisindeki suçların tanımı ve niteliği ışığında ve madde 69, paragraf 4'e tabi olarak bir mağdurun ya da tanığın önceki ya da sonraki cinsel davranışına ilişkin delil kabul etmeyecektir.

Kural 72**Delillerin uygunluğunu ve kabul edilebilirliğini değerlendirmek için gizli usul**

1. Bir mağduru ya da tanığı sorguya çekme yolu da dahil olmak üzere, mağdurun iddia edilen bir cinsel şiddete rıza gösterdiğine dair delil ya da Kural 70 (d) aracılığıyla prensip (a)'da göndermesi yapılan bir mağdurun ya da tanığın sözleri, davranışı, susması ya da direnç göstermemesi sunma ya da sağlama niyetinin varlığı durumunda, sunulması ya da sağlanması niyetlenen delillerin esasını ve davadaki hususlarla ilişkisini anlatan bir bildirim Mahkemeye yapılacaktır.
2. Bir Daire, alt-Kural 1'de göndermesi yapılan delillerin uygun ya da kabul edilebilir olup olmadığına karar verirken Savcının, savunmanın, tanığın ve mağdurun ya da eğer varsa onun yasal temsilcisinin görüşlerini gizli bir şekilde dinleyecektir ve madde 69, paragraf 4 uyarınca bu delillerin davadaki bir husus için yeterli derecede ispat değeri olup olmadığını ve bu delillerin sebep olabileceği zararı dikkate alacaktır. Bu amaç için, Daire, madde 21, paragraf 3 ve madde 67 ve 68'e uyacaktır ve özellikle bir mağdurun dinlenmesi teklifi bakımından kural 70'in (a) - (d) prensipleri tarafından yönlendirilecektir.
3. Daire, alt-Kural 2'de göndermesi yapılan delillerin yargılama işlemlerinde kabul edilebilir olduğunu belirlediğinde, Daire, tutanakta delilin kabul edildiği spesifik amacı belirtecektir. Daire, yargılama işlemleri sırasında delillerin değerlendirilmesinde kural 70'in (a)-(d) prensiplerini uygulayacaktır.

Kural 73**İmtiyazlı haberleşme ve bilgi**

1. Madde 67, paragraf 1 (b)'ye hâlel gelmeksizin, bir kişi ile müdafisi arasında mesleki bağlamda yapılan haberleşme imtiyazlı kabul edilecektir ve dolayısıyla aşağıdaki haller dışında ifşa edilmeyecektir:
 - (a) Kişinin bu ifşaya yazılı olarak rıza göstermesi; ya da
 - (b) Kişinin haberleşmenin içeriğini bir üçüncü kişiye gönüllü olarak ifşa etmesi ve bu üçüncü kişinin daha sonra bu ifşanın delilini vermesi.
2. Kural 63, alt-kural 5'e riayet ederek, bir grup mesleki ya da diğer gizli ilişkiler bağlamında yapılan haberleşmeler imtiyazlı kabul edilecektir ve dolayısıyla alt-kural 1 (a) ve 1 (b)'deki aynı koşullar altında, eğer Daire bu grup bakımından aşağıdaki durumların varlığına karar verir ise, ifşa edilmeyecektir:
 - (a) O grup ilişkiler içerisinde gerçekleşen haberleşmeler, mahremiyete ve ifşa edilmemeye ilişkin makul bir beklenti oluşturan bir gizli ilişki sürecinde yapılıyor;
 - (b) Kişi ve sırdaşı arasındaki ilişkinin niteliği ve türü bakımından gizlilik esaslıdır; ve
 - (c) İmtiyazın tanınması ayrıca, Statü ve Kuralların amaçlarını iletir.

3. Mahkeme, alt-Kural 2 çerçevesinde bir karar alırken bir kişi ile doktoru, psikiyatristi, psikologu ya da danışmanı arasındaki mesleki bağlamda yapılan haberleşmeleri, özellikle mağdurlara ilişkin ya da onlarla ilgili ya da bir kişi ile bir din adamı arasında olduğunda, imtiyazlı kabul etmede özel bir dikkat gösterecektir; ve (bir kişi ile bir din adamı arasındaki haberleşme) durumunda, Mahkeme o dini uygulamanın bir parçası olarak yapılan bir dini itiraf bağlamındaki haberleşmeleri imtiyazlı kabul edecektir.
4. Mahkeme, Uluslararası Kızıl Haç Komitesinin (UKHK) şimdiki ya da önceki görevlileri ya da çalışanlarının ifade vermesi yolu da dahil olmak üzere, UKHK'nin Uluslararası Kızıl Haç ve Kızılay Hareketinin Statüsü çerçevesinde yerine getirdiği görevleri sırasında ya da görevleri dolayısıyla elde edilen herhangi bir bilgi, belge ya da diğer delili, aşağıdaki durumlar dışında, imtiyazlı kabul edecektir ve dolayısıyla ifşa etmeyecektir:
 - (a) Alt-Kural 6 izlenerek gerçekleştirilen istişarelerden sonra, UKHK bu ifşaya yazılı olarak itiraz etmediğinde ya da diğer bir şekilde bu imtiyazdan feragat ettiğinde; ya da
 - (b) Bu tür bilgi, belge ya da diğer deliller, UKHK'nin aleni beyanlarında ve belgelerinde yer aldığı anda.
5. Alt-Kural 4'deki hiçbir şey, UKHK ve onun görevlileri ve çalışanları dışındaki bir kaynaktan UKHK ve onun görevlileri ve çalışanlarından bağımsız olarak elde edilen aynı delilin kabul edilebilirliğini etkilemeyecektir.
6. Mahkeme, UKHK'nin bilgisinin, belgelerinin ya da diğer delillerinin özel bir dava bakımından büyük öneme sahip olduğunu belirler ise davanın koşullarını, istenen delilin uygunluğunu, delilin UKHK dışında bir kaynaktan elde edilip edilemeyeceğini, adaletin ve mağdurların çıkarlarını ve Mahkeme'nin işleyişini ve UKHK'nin görevlerini akılda tutarak, meseleyi işbirliği yöntemleri ile çözmek için Mahkeme ile UKHK arasında istişare gerçekleştirilecektir.

Kural 74

Bir tanık tarafından kendi kendini suçlama

1. Bir tanığa Kural 190'a uygun olarak bildirim yapılmamış ise Daire tanığa ifadesini vermesinden önce bu kuralın hükümlerini bildirecektir.
2. Mahkeme, belirli bir tanık için kendi kendini suçlama bakımından bir güvence sağlanması gerektiğini belirlediğinde, tanığın doğrudan ya da madde 93, paragraf (1) (e) çerçevesinde bir talebe uygun olarak katılımından önce (Mahkeme), alt-Kural 3, paragraf (c) çerçevesinde bir güvence sağlayacaktır.
3. (a) Bir tanık, kendisini suçlayabilecek bir beyanda bulunmaya itiraz edebilir.
(b) Bir tanık, alt-Kural çerçevesinde bir güvence aldıktan sonra (Mahkemede) hazır bulunduğu anda, Mahkeme tanıktan soruya ya da sorulara cevap vermesini talep edebilir.

- (c) Diğer tanıklar bakımından, Daire tanıktan soruya ya da sorulara cevap vermesini, tanığa sorulara cevap vererek sağladığı delilin aşağıdaki koşullara tabi olacağı güvencesini verdikten sonra, talep edebilir:
- (i) Gizli tutulacaktır ve kamuya ya da herhangi bir Devlete ifşa edilmeyecektir; ve
- (ii) Madde 70 ve 71 çerçevesindeki hal dışında, sonraki herhangi bir kovuşturmada o kişi aleyhine Mahkeme tarafından doğrudan ya da dolaylı olarak kullanılmayacaktır.
4. Daire, böyle bir güvencenin verilmesinden önce, bu belirli tanığa güvence verilmesi gerektiğine karar verirken, tek taraflı olarak, Savcının görüşlerini isteyecektir.
5. Tanığın cevap vermesini talep edip etmemeyi kararlaştırırken, Daire aşağıdakileri değerlendirecektir:
- (a) Beklenen delilin önemi;
- (b) Tanığın tek delil sağlayıp sağlamayacağı;
- (c) Eğer biliniyorsa olası iddianın niteliği; ve
- (d) Özel koşullarda, tanığa sağlanan korumanın yeterliliği.
6. Eğer Daire, bu tanığa bir güvence sağlamanın uygun olmayacağını belirler ise, tanıktan sorulara cevap vermesini talep etmeyecektir. Eğer Daire, tanıktan cevap vermesini talep etmemeye karar verir ise, yine de tanığı diğer konularda sorgulamaya devam edebilir.
7. Daire, güvenceye etki kazandırmak için aşağıdakileri yapacaktır:
- (a) Tanık delilinin gizli olarak verilmesine karar verecektir;
- (b) Tanığın kimliğinin ve verdiği delilin içeriğinin hiçbir şekilde ifşa edilmeyeceğine karar verecektir ve böyle bir karara uyulmamasının madde 71 çerçevesinde yaptırıma tabi tutulmasını sağlayacaktır;
- (c) Özellikle, Savcuyu, sanığı, müdafiyi, mağdurun yasal temsilcilerini ve hazır bulunan herhangi bir Mahkeme çalışanını, alt-paragraf 1 çerçevesinde bir karara uymamanın sonuçları konusunda bilgilendirecektir;
- (d) Yargılama işlemlerinin herhangi bir tutanağının mühürlenmesine karar verecektir ve
- (e) Tanığın kimliğinin ve sağlanan delilin içeriğinin ifşa edilmemesine dair herhangi bir Mahkeme kararı bakımından koruyucu önlemler kullanacaktır.
8. Savcı, herhangi bir tanığın ifadesinin kendi kendini suçlama bakımından bir mesele doğuracağı farkında olduğunda, gizli bir duruşma talep edecektir ve

tanığın ifadesinden önce Daireyi bu konuda haberdar edecektir. Daire, o tanığın ifadesinin tamamı ya da bir kısmı için alt-Kural 7'de çerçevesi çizilen önlemleri tanzim edebilir.

9. Sanık, Müdafii ya da tanık, tanığın ifade vermesinden önce, Savcıyı ya da Daireyi tanığın ifadesinin kendi kendini suçlama meselesi doğuracağı konusunda bilgilendirebilir ve Daire alt-Kural 7'de çerçevesi çizilmiş olan önlemleri alabilir.
10. Yargılama işlemleri sırasında kendi kendini suçlama meselesi doğar ise, Daire tanık ifadesinin alınmasını erteleyecektir ve Kuralın uygulanması amacıyla eğer talep eder ise tanığın hukuki görüş alması imkanını sağlayacaktır.

Kural 75

Aile üyeleri tarafından suçlanma

1. Bir Daire, Mahkeme önüne çıkmış olup sanığın eşi, çocuğu ya da ebeveyni olan bir tanıktan, sanığı suçlayabilecek olan herhangi bir beyanda bulunmasını talep etmeyecektir. Bununla birlikte, tanık böyle bir beyanda bulunmayı seçebilir.
2. Bir Daire, bir tanığın ifadesini değerlendirmede, alt-Kural 1'de göndermesi yapılan tanığın önceki bir beyanı ile tezat oluşturabilecek bir soruya cevap vermeye itiraz etmiş olduğunu ya da tanığın yanıtlayacağı soruları seçmede seçici olduğunu dikkate alabilir.

Kısım II

AÇIKLAMA

Kural 76

Kovuşturma tanıklarına ilişkin olarak yargılama öncesi açıklama

1. Savcı, tanıklık yapmaları için çağırmayı tasarladığı tanıkların isimlerini ve bu tanıklar tarafından yapılmış önceki herhangi bir beyanın kopyalarını savunmaya sağlayacaktır. Bu, savunmanın yeterince hazırlanmasına olanak verecek şekilde yapılacaktır.
2. Savcı, daha sonra savunmaya herhangi bir ek kovuşturma tanığının ismini bildirecektir ve bu tanıkları çağırmaya karar verildiğinde onların beyanlarının kopyalarını sağlayacaktır.
3. Kovuşturma tanıklarının beyanları, orijinal olarak ve sanığın tamamen anladığı ve konuştuğu bir dilde ulaşılabilir kılınacaktır.
4. Bu Kural, mağdurların ve tanıkların korunması ve mahremiyetine ve Statüde ve kural 81 ve 82'de öngörülen gizli bilginin korunmasına tabidir.

Kural 77**Savcının elindeki ya da kontrolündeki gereçlerin (eşyaların) incelenmesi**

Savcı, açıklamaya ilişkin olarak Statüde ve Kural 81 ve 82'de öngörölmüş olan sınırlandırmalara tabi olarak, elinde ya da kontrolünde olup da savunmanın hazırlanması için önemli olan ya da Savcı tarafından kabul edilebilirlik duruşması ya da, duruma göre, yargılama amaçları için delil olarak kullanılması düşünölen ya da kişiden elde edilen ya da kişiye ait olan herhangi bir kitabı, belgeyi, fotoğrafı ya da diğer maddi şeyleri savunmanın incelemesine izin verecektir.

Kural 78**Savunmanın elinde ya da kontrolünde bulunan materyalin incelenmesi**

Savunma, elinde ya da kontrolünde bulunan ve savunma tarafından kabul edilebilirlik duruşması ya da yargılama amaçları bakımından delil olarak kullanılması düşünölen herhangi bir kitap, belge, fotoğraf ve diğer maddi şeyleri Savcının incelemesine izin verecektir.

Kural 79**Savunma tarafından açıklama**

1. Savunma aşağıdaki niyetleri bakımından Savcıya bildirimde bulunacaktır:
 - (a) Alibi (Suç işlendiği sırada başka yerde bulunduğu) savunmasını ileri sürme, bu durumda bildirim, sanığın ileri sürölen suç tarihinde bulunmuş olduğu yer ya da yerleri ve tanıklarını adını ve sanığın suç işlendiği sırada başka yerde bulunduğu savunmasını oluşturmak için dayanabileceği başka herhangi bir delili belirtecektir; ya da
 - (b) Madde 31, paragraf 1'de öngörölmüş olan cezai sorumluluğu dışarıda bırakmak için bir neden ileri sürme, bu durumda bildirim, tanıkları ve sanığın nedeni dayandıracığı diğer herhangi bir delili belirtecektir.
2. Diğer Kurallarda düzenlenmiş olan süre sınırlarından dolayı, alt-kural 1 çerçevesindeki bildirim Savcının yeterince hazırlanmasına ve cevap vermesine imkan verecek kadar yeterince önce yapılacaktır.
3. Savunmanın bu Kural çerçevesinde bildirimde bulunmaması, alt-kural 1'de ele alınan hususları ileri sürme ve delil sunma hakkını sınırlandırmayacaktır.
4. Bu Kural, bir Dairenin diğer başka bir delilin açıklanmasına karar vermesine engel değildir.

Kural 80**Madde 31, paragraf 3 uyarınca cezai sorumluluğu dışarıda bırakmak için bir neden ileri sürme usulleri**

1. Savunma, madde 31, paragraf 3 çerçevesinde cezai sorumluluğu dışarıda bırakmak için bir neden ortaya koyma niyetinde ise hem Yargılama Dairesine

hem de Savcıya bildirimde bulunacaktır. Bildirim, Savcının davaya yeterli şekilde hazırlanabilmesi için davanın başlamasından yeterince önce yapılacaktır.

2. Alt-Kural 1 çerçevesinde yapılan bildirim takiben, Yargılama Dairesine, savunmanın cezai sorumluluğu kaldıracak bir neden ileri sürüp sürmeyeceğine karar vermeden önce hem Savcıyı hem de savunmayı dinleyecektir.
3. Savunmanın bir neden/temel ortaya koymasına izin verilir ise Yargılama Dairesi, Savcıya bu nedene işaret eden bir süre verecektir.

Kural 81

Açıklamaya ilişkin sınırlamalar

1. Bir tarafça, yardımcıları ya da temsilcileri tarafından davanın soruşturulması ya da hazırlanması ile bağlantılı olarak hazırlanan raporlar, notlar ya da diğer iç belgeler ifşaya tabi değildir.
2. Gereçler (eşyalar) ya da bilgi Savcının elinde ya da kontrolünde olduğunda, Statü uyarınca açıklanmalıdır fakat açıklama, sonraki ya da devam etmekte olan soruşturmalara zarar verebilir ise Savcı meseleye bakan Daireye bu gereçlerin ya da bilginin savunmaya açıklanıp açıklanmaması konusunda bir karar vermesi için başvurabilir. Husus, Daire tarafından duruşma yapılmaksızın değerlendirir. Bununla birlikte Savcı, sanığa yeterince önce yapılan bir açıklama olmaksızın, iddianamenin incelenmesi duruşması ya da yargılama sırasında bu gereçleri ya da bilgiyi delillerin içine sokmayabilir.
3. Bilginin gizliliğini sağlamak için madde 54, 57, 64, 72 ve 93 uyarınca adımlar atıldığında ve madde 68 uyarınca tanıkların ve mağdurların ve onların aile mensuplarının güvenliğini korumak için, bu maddeler uyarınca olması dışında bu tür bilgi açıklanmayacaktır. Bu tür bilginin açıklanması tanıkların güvenliği için bir risk doğurabilecek ise Mahkeme tanıkları önceden bilgilendirmek için önlemler alacaktır.
4. Konuyla ilgilenen Daire, resen ya da Savcının, sanığın ya da herhangi bir Devletin talebi üzerine madde 54, 72 ve 93 uyarınca bilginin gizliliğini sağlamak ve madde 68 uyarınca tanıkların ve mağdurların ve onların aile mensuplarının güvenliğini korumak için, onların kimliklerinin davanın başlamasından önce açıklanmamasına izin vermek de dahil gerekli adımları atacaktır.
5. Madde 68, paragraf 5 çerçevesinde elde edilmiş gereçler ya da bilgi Savcının elinde ya da kontrolünde olduğunda, bu gereçler ve bilgi, sanığa yeterince önceden açıklama olmaksızın, daha sonra iddianamenin kabulü duruşması ya da yargılama sırasında delillerin içerisine sokulmayabilir.
6. Açıklamaya tabi olan gereçler ya da bilgi savunmanın elinde ya da kontrolünde olduğunda, (bu materyal ve bilgi) ve onların yerine sunulmuş olan bir özeti, Savcının madde 68, paragraf 5'e dayanmasına izin veren koşullara benzer

koşullarda elde edilebilir. Bu materyal ve bilgi, Savcıya yeterince önceden açıklama yapılmaksızın, daha sonra kabul edilebilirlik duruşması ya da duruşma sırasında delillerin içerisine sokulmayabilir.

Kural 82

Madde 54, paragraf 3 (e) uyarınca korunan materyal ve bilginin ifşa edilmesine ilişkin sınırlamalar

1. Madde 54, paragraf 3 (e) çerçevesinde korunan materyal ya da bilgi Savcının elinde ya da kontrolünde olduğunda, Savcı, bu materyal ve bilgiyi, bu materyal ya da bilginin sağlayıcısının ön rızası ve sanığa yeterince önce açıklama olmaksızın, daha sonra delillerin içine sokmayabilir.
2. Eğer Savcı, madde 54, paragraf 3 (e) çerçevesinde korunan gereçler ya da bilgiyi delillerin içine sokar ise Daire, ne ilk materyal ya da bilgiyi sağlayandan alınacak ek delil gösterilmesine karar verebilir ne de bir Daire bu tür ek delilin elde edilmesi amacı bakımından, bunları sağlayanı ya da onun bir temsilcisini bir tanık olarak çağırabilir ya da hazır bulunmalarını emredebilir.
3. Eğer Savcı, madde 54, paragraf 3 (e) çerçevesinde korunan herhangi bir materyal ya da bilgiyi delillerin içine sokmak için bir tanık çağırır ise bir Daire, eğer tanık gizlilik gerekçesiyle cevap vermeyi reddederse, tanığı materyal ya da bilgi ya da onun kaynağı ile ilgili herhangi bir soruya cevap vermeye icbar edemez.
4. Sanığın, madde 54, paragraf 3 (e) çerçevesinde korunan delile itiraz etme hakkı, sadece alt-Kural 2 ve 3'de yer alan sınırlamalara tabi olarak, etkilenmemiş olarak kalacaktır.
5. Meseleyi ele alan Daire, savunmanın başvurusu üzerine, adaletin menfaati için, madde 54, paragraf 3 (e)'de düzenlenmiş olan aynı koşullar altında sanığa sağlanmış ve delillerin içine sokulacak olan sanığın elindeki materyal ya da bilginin *mutatis mutandis (gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra)* alt-Kural 1,2 ve 3'e tabi olacağına karar verebilir.

Kural 83

Madde 67, paragraf 2 uyarınca aklamaya yönelik deliller hakkında karar

Savcı tek taraflı olarak, madde 67, paragraf 2 çerçevesinde bir karar elde etmek amacıyla meseleyi ele alan Daire önünde mümkün olan en kısa sürede bir duruşma yapılmasını talep edebilir.

Kural 84

Açıklama ve yargılama için ek delil

Yargılama Dairesi, tarafların dava için hazırlanabilmeleri ve yargılama işlemlerinin adil ve hızlı yürütümünü kolaylaştırmak için, madde 64, paragraf 3 (c) ve 6 (d) ve

madde 67, paragraf (2) uyarınca ve madde 68, paragraf 5'e tabi olarak, daha önce açıklanmamış belge ya da bilginin açıklanması ve ek delil gösterilmesi için gerekli kararları verecektir. Gecikmeden kaçınmak için ve davanın kararlaştırılan tarihte başlamasını sağlamak için , bu tür herhangi bir karar, Yargılama Dairesi tarafından inceleme altında tutulacak sıkı süre sınırları içerecektir.

Kısım III

MAĞDURLAR VE TANIKLAR

Alt- Kısım 1

Mağdurlara ilişkin tanım ve genel ilkeler

Kural 85

Mağdurların tanımı

Statü ve Usul ve Delil Kurallarının amaçları bakımından:

- (a) "Mağdurlar" Mahkemenin yargı yetkisi içerisindeki herhangi bir suçun işlenmesinin sonucu olarak zarar gören gerçek kişiler anlamına gelmektedir;
- (b) Mağdurlar, dine, eğitime, sanata ya da bilime ya da hayır işlerine tahsis edilen mülkiyeti ya da tarihi anıtları, hastaneleri ve diğer yerleri ve insancıl amaçlı objeleri doğrudan zarar gören örgütleri ya da kuruluşları da içerebilir.

Kural 86

Genel kural

Statü ya da Kurallar çerçevesinde bir Daire, herhangi bir talimat ya da emir verirken ve Mahkemenin diğer organları faaliyetlerini yerine getirirken, madde 68 uyarınca tüm mağdurların ve tanıkların, özellikle çocukların, yaşlı kişilerin, özürli kişilerin ve cinsel ya da cinsiyete dayalı şiddet mağdurlarının ihtiyaçlarını dikkate alacaktır.

Alt- Kısım 2

Mağdurların ve tanıkların korunması

Kural 87

Koruyucu önlemler

1. Savcının ya da savunmanın teklifi ya da bir tanığın ya da mağdurun ya da eğer var ise, yasal temsilcisinin talebi üzerine ya da resen ve Mağdurlar ve Tanıklar Birimi ile istişare ettikten sonra, uygun olduğunda, bir Daire, bir mağduru, tanığı ya da madde 68, paragraf 1 ve 2'ye uygun olarak bir tanık tarafından verilen bir

ifadeden dolayı risk altında olan bir başka kişiyi korumak için önlemlere karar verebilir. Daire, mümkün olduğunda, koruyucu önleme karar vermeden önce koruyucu önlemin düşünüldüğü kişinin rızası almaya çalışacaktır.

2. Alt-Kural 1 çerçevesinde bir teklif ya da talep, kural 134 tarafından, aşağıdakiler sağlanarak, ele alınacaktır:
 - (a) Böyle bir teklif ya da talep tek taraflı olarak sunulamayacaktır;
 - (b) Bir tanık ya da mağdur ya da eğer var ise yasal temsilcisi tarafından yapılan bir talep, hem Savcıya hem de savunmaya tebliğ edilecektir, bunlardan her biri cevap verme imkanına sahip olacaktır;
 - (c) Belirli bir tanığı ya da mağduru etkileyen bir teklif ya da talep, diğer tarafın yanı sıra o tanığa ya da mağdura ya da eğer var ise yasal temsilcisine tebliğ edilecektir, bunlardan her biri cevap verme imkanına sahip olacaktır;
 - (d) Daire, resen hareket ettiğinde, Savcıya ve savunmaya ve böyle bir koruyucu önlemden etkilenebilecek herhangi bir tanığa ya da mağdura ya da eğer var ise yasal temsilcisine tebliğ ve cevap verme imkanı verilecektir; ve
 - (e) Bir teklif ya da talep mühürlü olarak verilebilir ise ve eğer bu şekilde verilir ise bir Daire tarafından başka türlü karar verilmedikçe mühürlü olarak kalacaktır. Mühürlü olarak verilen tekliflere ya da taleplere cevaplar da mühürlü olarak verilecektir.
3. Bir Daire, alt-Kural 1 çerçevesinde bir teklif ya da talep üzerine, bir mağdurun, bir tanığın ya da bir tanık tarafından verilen ifadeden dolayı risk altında bulunan diğer bir kişinin kimliğinin ya da yerinin kamuya ya da basına ve haber ajanslarına açıklanmasını engellemek için, *inter alia (diğerlerinin yanı sıra)* aşağıdakilere karar verme yoluyla önlemlere karar verip vermemeyi belirlemek için gizli olarak yapılacak bir duruşmaya karar verebilir:
 - (a) Mağdurun, tanığın ya da bir tanık tarafından verilen ifadeden dolayı risk altında olan diğer bir kişinin isminin ya da onların kimliğine götürebilecek herhangi bir bilginin Daire kayıtlarından çıkartılmasına karar verme;
 - (b) Savcının, savunmanın ya da yargılama işlemlerine katılan başka herhangi bir katılımcının bu tür bir bilgiyi üçüncü kişilere açıklamadan yasak olmasına karar vermek;
 - (c) İfadenin, görüntülerin ya da seslerin düzeltilmesini mümkün kılan teknik araçlar kullanılması, işitsel-görsel teknolojinin kullanılması, özellikle görüntülü toplantı ve kapalıdevre televizyon kullanılması ve ses araçlarının kapsamlı kullanımı dahil elektronik ya da diğer özel araçlarla sunulmasına karar vermek;
 - (d) Bir mağdur, tanık ya da bir tanık tarafından verilen ifade dolayısıyla risk altında olan diğer bir kişi için mahlas ad kullanılmasına karar vermek; ya da
 - (e) Bir Dairenin kendi yargılama işlemleri kısmını gizli olarak yürütmesine karar vermek.

Kural 88

Özel Önlemler

1. Bir Daire, Savcının ya da savunmanın teklifi üzerine ya da bir tanığın ya da mağdurun ya da eğer var ise yasal temsilcisinin talebi üzerine ya da resen Mağdurlar ve Tanıklar Birimi ile istişare ettikten sonra, uygun olduğunda, madde 68, paragraf 1 ve 2'ye uygun olarak mağdur ya da tanığın görüşlerini dikkate alarak, travmaya uğramış mağdurun ya da tanığın, bir çocuğun, yaşlı bir kişinin ya da bir cinsel şiddet mağdurunun ifadesinin alınmasını kolaylaştırmak için önlemler gibi fakat bununla sınırlı olmayan, özel önlemlere karar verebilir. Daire, mümkün olduğunda, önleme karar vermeden önce o önlemin gösterileceği kişinin rızasını almaya çalışacaktır.
2. Bir Daire, alt-Kural 1 çerçevesinde bir teklif ya da talep üzerine, bir müdafii, bir yasal temsilcinin, bir psikologun ya da bir aile üyesinin mağdur ya da tanık ifadesinin alınması sürecine katılmasına izin vermek de dahil fakat bununla sınırlı olmayarak, herhangi bir özel önleme karar verip vermemeyi belirlemek için, eğer gerekli ise gizli olarak ya da tek taraflı olarak, bir duruşma yapılmasına karar verebilir.
3. Bu Kural çerçevesinde taraflar arasında yapılan karşılıklı tekliflere ya da taleplere kural 87, alt-kural 2 (b) - (d), *mutatis mutandis (gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra)* uygulanacaktır.
4. Bu kura çerçevesinde yapılan bir teklif ya da talep mühürlü olarak yapılabilir ve eğer böyle yapılmış ise bir Daire tarafından başka türlü karar verilmedikçe mühürlü olarak kalacaktır. Taraflar arasında mühürlü olarak yapılan *inter partes/karşılıklı* tekliflere ya da taleplere herhangi bir cevap da mühürlü olarak yapılacaktır.
5. Bir Daire, bir tanığın ya da mağdurun mahremiyetinin ihlal edilmesinin onun güvenliği bakımından risk doğurabileceğini değerlendirerek, cinsel şiddet suçları mağdurlarına saldırılara özel bir dikkat vererek, herhangi bir tacizden ya da sindirmeden sakınmak için bir tanığın ya da mağdurun sorgulanma şeklini kontrolde dikkatli olacaktır.

Alt- Kısım 2

Mağdurların ve tanıkların korunması

Kural 89

Mağdurların yargılama işlemlerine katılma başvurusu

1. Mağdurlar, görüşlerini ve çıkarlarını sunmak için Yazı İşleri Müdürüne yazılı başvuruda bulunacaklardır, Yazı İşleri Müdürü başvuruyu ilgili Daireye havale edecektir. Yazı İşleri Müdürü, Statünün hükümlerine, özellikle madde 68, paragraf 1'e tabi olarak, başvurunun bir kopyasını, Daire tarafından

düzenlenecek olan bir süre sınırı içerisinde cevap verme hakkına sahip olacak olan, Savcıya ve savunmaya temin edecektir. Daire, alt-Kural 2'nin hükümlerine tabi olarak, açılış ve kapanış konuşmaları da dahil, katılımın uygun olduğunun değerlendirileceği yargılama işlemlerini ve şeklini belirleyecektir.

2. Daire, kendi inisiyatifi ile ya da Savcının ya da savunmanın başvurusu üzerine, eğer o kişinin mağdur olmadığını ya da madde 68, paragraf 3'de düzenlenmiş olan kriterlerin başka şekilde yerine getirilmediğini değerlendirir ise, başvuruyu reddedebilir. Başvurusu reddedilen bir mağdur, yargılama işlemleri sırasında daha sonra yeni bir başvuru yapabilir.
3. Bu Kuralda göndermesi yapılan bir başvuru, mağdurun rızası ile hareket eden bir kişi ya da mağdurun çocuk olması ya da gerekli olduğunda, mağdurun özürü bir kişi olması durumunda, mağdur namına hareket eden bir kişi tarafından da yapılabilir.
4. Daire, birkaç başvuru olduğunda, yargılama işlemlerinin etkinliğini sağlayacak bir şekilde değerlendirebilir ve tek bir karar verebilir.

Kural 90

Mağdurların hukuki temsilcileri

1. Bir mağdur, hukuki temsilci seçmede özgür olacaktır.
2. Daire, birkaç mağdur olması durumunda, yargılama işlemlerinin etkinliğini sağlamak amacıyla mağdurlardan ya da belirli mağdur grubundan, eğer gerekli ise Yazı İşlerinin yardımı ile ortak bir yasal temsilci ya da temsilciler seçmelerini talep edebilir. Yazı İşleri, mağdurun temsilinin koordinasyonunu kolaylaştırmak için, *inter alia (diğerlerinin yanı sıra)* Yazı İşleri tarafından tutulmuş olan müdafii listesine mağdurları yönlendirerek ya da bir ya da daha fazla ortak yasal temsilci önererek, yardım sağlayabilir.
3. Eğer mağdurlar, Dairenin karar verebileceği bir süre sınırı içerisinde ortak bir yasal temsilci ya da temsilciler seçemiyorlar ise Daire, Yazı İşleri Müdüründen bir ya da daha fazla ortak yasal temsilci seçmesini talep edebilir.
4. Daire ve Yazı İşleri, ortak yasal temsilcilerin seçiminde, mağdurların farklı çıkarlarının, özellikle madde 68, paragraf 1'de öngörülenlerin temsilini ve herhangi bir çıkar çatışmasından sakınılmasını temin etmek için makul tüm adımları atacaktır.
5. Mahkeme tarafında seçilen ortak yasal temsilciye ödeme yapmak için gerekli ekonomik duruma sahip olmayan bir mağdur ya da mağdur grubu, uygun olduğunda mali yardım da dahil olmak üzere Yazı İşlerinden yardım alabilir.
6. Bir mağdurun ya da mağdurların yasal temsilcisi, Kural 22, alt-kural 1'de düzenlenmiş olan nitelikleri taşıyacaktır.

Kural 91

Yasal temsilcilerin yargılama işlemlerine katılması

1. Bir Daire, önceki bir kararını Kural 89 çerçevesinde değiştirebilir.
2. Bir mağdurun yasal temsilcisi, Dairenin kararının ve Kural 89 ve 90 çerçevesinde karara ilişkin herhangi bir değiştirmenin şartlarına uygun olarak yargılama işlemlerine katılabilir ve yer alabilir. Bu, davanın koşullarında, ilgili Daire temsilcinin müdahalesinin yazılı düşünceler ve sunumlarla sınırlandırılması gerektiği görüşünde olmaz ise duruşmalara katılmayı da içerecektir. Savcı ve savunma, mağdurların yasal temsilcilerinin herhangi bir sözlü ya da yazılı gözlemini cevaplandırmaya izinli olacaktır.
3. (a) Bir yasal temsilci, bu Kural uyarınca katıldığında ya da yer aldığı ve bir tanığa, kural 67 ve 68 uyarınca sorguya çekmek de dahil, soru sormak istediğinde, bir bilirkişi ya da sanık, yasal temsilci Daireye başvuru yapmalıdır. Daire, yasal temsilciden soruların yazılı bir notunu talep edebilir ve bu durumda sorular, Daire tarafından konulan bir süre sınırı içerisinde gözlemlerde bulunmaya izinli olacak olan Savcıya ve eğer uygunsa savunmaya iletilecektir.
(b) Daire daha sonra, yargılama işlemlerinin aşamasını, sanığın haklarını, tanıklarının çıkarlarını, adil, tarafsız ve hızlı bir yargılamanın gerekliliğini dikkate alarak ve madde 68, paragraf 3'e etki kazandırmak için talep hakkında bir karar verecektir. Karar, soruların şekli ve sırası ve Dairenin madde 64 çerçevesindeki yetkileri uyarınca belge gösterilmesi hakkında talimatlar içerebilir. Daire, eğer uygun olduğunu değerlendirir ise soruyu mağdurun yasal temsilcisi namına tanığa, uzmana ya da sanığa sorabilir.
4. Madde 75 çerçevesinde giderimlere hasredilmiş olan bir duruşmada, alt-Kural 2'de düzenlenmiş olan yasal temsilci tarafından yapılan sorgulamaya ilişkin sınırlandırmalar uygulanmayacaktır. Bu durumda, yasal temsilci ilgili Dairenin izni ile tanıkları, uzmanları ve ilgili kişiyi sorguya çekebilir.

Kural 92

Mağdurlara ve onların yasal temsilcilerine bildirim

1. Mağdurlara ve onların yasal temsilcilerine bildirim yapılmasına dair bu Kural, Kısım2'de öngörülen yargılama işlemleri dışında, Mahkeme önündeki tüm yargılama işlemlerine uygulanacaktır.
2. Mağdurların Kural 89 uyarınca yargılama işlemlerine katılmak için başvurmalarına izin vermek için Mahkeme, Savcının madde 53'e uygun olarak bir soruşturma başlatmama ya da kovuşturma yapmama kararı ile ilgili olarak mağdurlara bildirimde bulunacaktır. Böyle bir bildirim, yargılama işlemlerine katılmış olan mağdurlara ya da onların yasal temsilcilerine ya da mümkün olursa söz konusu durum ya da dava bakımından Mahkeme ile iletişim içinde

olmuş diğer kişilere yapılacaktır. Daire, alt-kural 8'de çerçevesi çizilmiş olan önlemlere karar verebilir.

3. Mahkeme, mağdurların Kural 89 uyarınca yargılama işlemlerine katılmalarına izin vermek için, madde 61'e uygun olarak iddiaların kabul edilebilirliğini incelemek için bir duruşma yapılmasına dair kararını mağdurlara bildirecektir. Böyle bir bildirim, yargılama işlemlerine katılmış olan mağdurlara ya da onların yasal temsilcilerine ya da, mümkün olursa, söz konusu dava bakımından Mahkeme ile iletişim içinde olmuş kişilere yapılacaktır.
4. Alt-Kural 2 ve 3'de düzenlenmiş haliyle, katılım için bir bildirim yapıldığında, alt-kural 5 ve 6'da göndermesi yapılan sonraki herhangi bir bildirim, sadece kural 89'a uygun olarak verilen bir karar ve ona ilişkin herhangi bir değişiklik uyarınca yargılama işlemlerine katılabilecek mağdurlara ya da onların yasal temsilcilerine sağlanacaktır.
5. Kural 89 - 91 çerçevesinde verilen bir karara uygun bir şekilde, yargılama işlemlerine katılan mağdurlara ya da onların yasal temsilcilerine, bu yargılama işlemleri bakımından Yazı İşleri Müdürü tarafından aşağıdakiler bakımından zamanında bildirim yapılacaktır:
 - (a) Duruşmaların tarihi ve onlara ilişkin herhangi bir erteleme ve karar verme tarihi dahil, Mahkeme önündeki yargılama işlemleri;
 - (b) Talepler, sunumlar, teklifler ve bu taleplere, sunumlara ya da tekliflere ilişkin diğer belgeler.
6. Mağdurlar ya da onların yasal temsilcileri yargılama işlemlerinin belirli bir aşamasına katıldıklarında, Yazı İşleri Müdürü, onlara Mahkemenin o yargılama işlemlerindeki kararları hakkında mümkün olan en kısa zamanda bildirimde bulunacaktır.
7. Alt-Kural 5 ve 6'da göndermesi yapılan bildirimler yazılı olacaktır ya da yazılı bildirim mümkün olmadığı yerde, uygun olan bir başka şekilde olacaktır. Yazı İşleri, tüm bildirimlerin bir kaydını tutacaktır. Yazı İşleri Müdürü, gerekli olduğunda, madde 93, paragraf 1 (d) ve (1) uyarınca Taraf Devletlerin işbirliğine çalışacaktır.
8. Alt-Kural 3'de göndermesi yapılan bildirim için ve diğer türlü, bir Dairenin talebi üzerine, Yazı İşleri Müdürü, yargılama işlemlerine uygun aleniyeti kazandırmak için gerekli önlemleri alacaktır.

Yazı İleri Müdürü böyle yaparak Kısım 9 uyarınca ilgili Taraf Devletlerin işbirliğini ve hükümetlerarası örgütlerin yardımını almaya çalışabilir.

Kural 93

Mağdurların ya da onların yasal temsilcilerinin görüşleri

Bir Daire, Kural 89-91'e uygun olarak katılmış olan mağdurların ya da onların yasal temsilcilerinin, *diğerlerinin yanı sıra* kural 107, 109, 125, 128, 136, 139 ve 191'de

göndermesi yapılan hususlara ilişkin herhangi bir konuda görüşlerini isteyebilir. İlâveten, bir Daire, uygun olduğunda, diğer mağdurların görüşlerini isteyebilir.

Alt- Kısım 4.

19. Mağdurlara giderim

Kural 94

Talep üzerine usul

1. Bir mağdurun madde 75 çerçevesindeki giderim talebi, yazılı olarak yapılacaktır ve Yazı İşleri Müdürüne yapılacaktır. Talep aşağıdaki hususları içerecektir:
 - (a) Talep sahibin kimliği ve adresi;
 - (b) Yaralanmanın, kaybın ya da zararın bir tarifi;
 - (c) Olayın yeri ve zamanı ve mümkün olduğu ölçüde, mağdurun yaralanmadan, kayıptan ya da zarardan sorumlu olduğuna inandığı kişi ya da kişilerin kimliği;
 - (d) Servetin, mülkiyetin ya da diğer maddi şeylerin eski hale iadesi istendiğinde, onların bir tarifi;
 - (e) Tazminat talepleri;
 - (f) Rehabilitasyon ve diğer giderim şekilleri için talepler;
 - (g) Mümkün olduğu ölçüde, tanıkların isimleri ve adresleri de dahil herhangi bir ilgili destekleyici belge.
2. Mahkeme, yargılamanın başlangıcında ve herhangi bir koruyucu önleme tabi olarak, Yazı İşleri Müdüründen talebin bildirimini, talepte adı geçen ya da suçlamalarda kimliği belirlenen kişi ya da kişilere ve mümkün olduğu ölçüde, herhangi bir ilgili kişiye ya da ilgili Devlete yapmasını isteyecektir. Bildirimde bulunulanlar, madde 75, paragraf 3 çerçevesinde yapılmış herhangi bir sunumu Yazı İşlerine verecektirler.

Kural 95

Mahkemenin resen harekete geçmesi üzerine usul

1. Mahkemenin madde 75, paragraf 1'e uygun olarak resen hareket etmek istediği durumlarda Mahkeme, Yazı İşleri Müdüründen, niyetinin bildirimini Mahkemenin aleyhinde bir karar vermeyi tasarladığı kişi ya da kişilere ve mümkün olduğu ölçüde, mağdurlara, ilgili kişilere ve ilgili Devletlere yapmasını isteyecektir.

Bildirimde bulunulanlar, madde 75, paragraf 3 çerçevesinde yapılan herhangi bir sunumu Yazı İşlerine verecektirler.

2. Eğer, alt-Kural 1 çerçevesindeki bildirim bir sonucu olarak:
 - (a) Bir mağdur giderim için bir talepte bulunur ise bu talep sanki Kural 94 çerçevesinde getirilmiş gibi karara bağlanacaktır;
 - (b) Bir mağdur, Mahkemenin giderim için bir karar almamasını talep eder ise, Mahkeme o mağdur bakımından bireysel bir karar almayacaktır.

Kural 96**Giderim işlemlerinin yayımlanması**

1. Yargılama işlemlerinin bildirilmesine dair diğer herhangi bir Kurala hâle gelmeksizin, Yazı İşleri Müdürü, uygulanabilir olduğu kadar, mağdurlara ya da onların yasal temsilcilerine ve ilgili kişi ya da kişilere bildirimde bulunacaktır. Yazı İşleri Müdürü ayrıca, Savcı tarafından sağlanan herhangi bir bilgi bakımından, Mahkeme önündeki giderim işlemlerinin aleniyetini mümkün olduğu ölçüde, diğer mağdurlara, ilgili kişilere ya da ilgili Devletlere sağlamak için gerekli olan tüm önlemleri alacaktır.
2. Mahkeme, alt-Kural 1'de tarif edilen önlemleri almada, Kısım 9 uyarınca ilgili Devletlerin işbirliğini isteyebilir ve mümkün olduğu kadar yaygın şekilde ve tüm mümkün araçlarla Mahkeme önündeki yargılama işlemlerine aleniyet kazandırmak için hükümetlerarası örgütlerin yardımını isteyebilir.

Kural 97**Giderimlerin belirlenmesi**

1. Mahkeme, herhangi bir zararın, kaybın ya da yaralanmanın kapsamını ve derecesini dikkate alarak, bireysel temelde ya da uygun olduğu kabul edildiğinde, kolektif bir temelde ya da her iki temelde giderime karar verebilir.
2. Mahkeme, mağdurların ya da onların yasal temsilcisinin ya da hükümlünün talebi üzerine ya da resen, kendisini mağdurlara verilen ya da mağdurlar bakımından söz konusu olan herhangi bir zararın, kaybın ya da yaralanmanın kapsamını, derecesini belirlemede ve uygun giderim türleri ve usulleri ile ilgili çeşitli seçenekler sunmada kendisine yardım etmeleri için uygun bilirkişileri atayabilir. Mahkeme, uygun olduğunda, mağdurları ya da onların yasal temsilcilerini, hükümlüyü, ilgili kişileri ve ilgili Devletleri bilirkişi raporları konusunda düşüncelerini sunmaya davet edecektir.
3. Mahkeme, tüm davalarda mağdurların ve hükümlünün haklarına riayet edecektir.

Kural 98**Giderim Fonu**

1. Bireysel giderim kararları, doğrudan hükümlü aleyhine verilecektir.

2. Mahkeme, bir hükümlü aleyhinde verilmiş bir tazminat kararının, kararın verildiği tarihte doğrudan her bir mağdur için bireysel karar vermek mümkün olmadığına ya da uygulanabilir olmadığına,

Giderim Fonuna depo edilmesini isteyebilir. Bu nedenle Giderim Fonuna depo edilen giderim tazminatı, Giderim Fonunun diğer kaynaklarından ayrı tutulacaktır ve mümkün olan en kısa zamanda her bir mağdura gönderilecektir.

3. Mahkeme, bir hükümlü aleyhinde verilen zararın giderilmesi tazminatının, mağdurların sayısı ve tazminatın kapsamı, türleri ve usulleri kolektif bir tazminatı daha uygun kıldığında, Giderim Fonu aracılığıyla yapılmasına karar verebilir.
4. İlgili Devletlerle ve Giderim Fonu ile istişare yapılmasını takiben, Mahkeme giderim için tazminatın, Giderim Fonu aracılığıyla Giderim Fonu tarafından onaylanmış bir hükümetlerarası, uluslararası ya da ulusal örgüte yapılmasına karar verebilir.
5. Giderim Fonunun diğer kaynakları madde 79'un hükümlerine tabi olarak mağdurların yararına kullanılabilir.

Kural 99

Madde 57, paragraf 3 (e), ve 75, paragraf 4 uyarınca müsadere amacıyla işbirliği ve koruyucu önlemler

1. Ön Yargılama Dairesi, madde 57, paragraf 3 (e)'ye uygun olarak ya da Yargılama Dairesi, madde 75, paragraf 4'e uygun olarak, resen ya da Savcının başvurusu ya da giderim için talepte ya da bunu yapacağına dair yazılı bir taahhütte bulunmuş mağdurların ya da onların yasal temsilcilerinin talebi üzerine önlemlerin talep edilip edilmeyeceğini karar verebilir.
2. Mahkeme, davanın özel koşullarında, bildirim talep edilen önlemlerin etkililiğini tehlikeye düşürmeyeceğine karar vermedikçe, bildirim gerekmez. Bildirim talep edilen önlemlerin etkililiğini tehlikeye düşürmeyeceğine karar verilmesi durumunda, Yazı İşleri Müdürü, yargılama işlemlerinin bildirimini aleyhinde bir talepte bulunulan kişiye ve mümkün olduğu kadarıyla herhangi bir ilgili kişiye ya da Devlete yapacaktır.
3. Önceden bildirim yapılmaksızın bir karar alınır ise ilgili Daire, Yazı İşleri Müdüründen, talep edilen önleme uygun olduğunda, aleyhine bir talepte bulunulanlara ve mümkün olduğu ölçüde, herhangi bir ilgili kişiye ya da ilgili Devlete bildirim yapmasını ve onları kararın geri alınması ya da değiştirilmesi konusunda düşüncelerini sunmaya davet etmesini isteyecektir.
4. Mahkeme, bu hususları karara bağlamak için gerekli olan herhangi bir yargılama işlemlerinin zamanlaması ve yürütülmesi bakımından kararlar alabilir.

Kısım IV

MUHTELİF HÜKÜMLER

Kural 100

Yargılama işlemlerinin yeri

1. Mahkeme, belirli bir davada, adaletin çıkarına olacağını değerlendirdiğinde, evsahibi Devlet dışında başka bir Devleti oturum yeri olarak belirleyebilir.
2. Mahkemenin oturum yeri değiştirme başvurusu ya da tavsiyesi, bir soruşturmanın başlatılmasından sonra herhangi bir zamanda Savcı, savunma ya da Mahkeme yargıçlarının çoğunluğu tarafından yapılabilir. Böyle bir başvuru ya da tavsiye Başkanlığa hitaben yapılacaktır. Yazılı olacaktır ve Mahkemenin oturum yapmak istediği ülkeyi belirtecektir. Başkanlık, ilgili Dairenin görüşleri ile kendisini ikna edecektir.
3. Başkanlık, Mahkemenin oturum yapmak istediği Devlete danışacaktır. Eğer o Devlet, Mahkemenin o Devlette bulunmasını kabul eder ise, evsahibi Devlet dışında bir Devlette oturum yapma kararı genel kurul şeklindeki bir oturumda yargıçların üçte iki çoğunluğu ile alınacaktır.

Kural 101

Süre sınırları

1. Mahkeme, herhangi bir yargılama işlemlerinin yürütülmesine ilişkin süre sınırları öngören herhangi bir karar verirken, özellikle savunmanın ve mağdurların haklarını akılda tutarak, adil ve hızlı yargılama işlemlerine yardımcı olma ihtiyacını dikkate almış olacaktır.
2. Özellikle madde 67, paragraf (1) (c) çerçevesinde sanığın haklarını dikkate alarak, yargılamaya katılmış ve kendisine herhangi bir karar yöneltmiş olan kişiler, Mahkeme tarafından kararlaştırılan süre sınırı içerisinde mümkün olduğu kadar hızlı hareket etmeye gayret edecektir.

Kural 102

Yazılı olanlar dışındaki iletiler

Bir kişi bir özünden ya da okur-yazar olmamasından ötürü Mahkemeye yazılı bir talepte, başvuruda, gözlemlerde ya da diğer iletilerde bulunamıyor ise kişi bu talebi, başvuruyu, gözlemi ya da iletiyi işitsel, görüntüsel ya da diğer elektronik bir şekilde yapabilir.

Kural 103

Amicus curiae (Mahkemenin dostları) ve diğer sunuş şekilleri

1. Bir Daire, yargılama işlemlerinin herhangi bir aşamasında davanın uygun şekilde karara bağlanması için tercihe şayan olduğunu değerlendirir ise bir

Devleti, örgütü ya da kişiyi yazılı ya da sözlü olarak Dairenin uygun kabul ettiği herhangi bir hususta gözlemlerini sunmaya davet edebilir ya da izin verebilir.

2. Savcı ve savunma alt-Kural 1 çerçevesinde sunulan gözlemlere cevap verme imkanına sahip olacaktır.
3. Alt-Kural 1 çerçevesinde sunulan yazılı bir gözlem, bunun kopyalarını Savcıya ve savunmaya sağlayacak olan Yazı İşleri Müdürüne verilecektir. Daire, bu gözlemlerin verilmesi için hangi süre sınırlarının uygulanacağına karar verecektir.

5. Bölüm

SORUŞTURMA VE KOVUŞTURMA

Kısım I

MADDE 53, PARAGRAF 1 VE 2 UYARINCA BİR SORUŞTURMANIN BAŞLATILMASI İLE İLGİLİ SAVCILIK KARARI

Kural 104

Savcı tarafından bilginin değerlendirilmesi

1. Savcı, madde 53, paragraf 1'e uygun olarak hareket ederken, kendisine sağlanmış olan bilgiyi değerlendirmede, almış olduğu bilginin ciddiyetini tahlil edecektir.
2. Savcı, alt-Kural 1'in amaçları bakımından, Devletlerden, Birleşmiş Milletlerin organlarından, hükümetlerarası ve hükümetler-dışı örgütlerden ya da uygun olduğunu kabul ettiği diğer güvenilir kaynaklardan ek bilgi isteyebilir ve Mahkemenin bulunduğu yerde yazılı ya da sözlü ifade alabilir. Kural 47'de düzenlenmiş olan usul, bu ifadelerin alınmasında uygulanacaktır.

Kural 105

Bir soruşturmanın başlatılmayacağına ilişkin bir kararın Savcı tarafından bildirilmesi

1. Savcı, madde 53, paragraf 1 çerçevesinde bir soruşturma başlatmamaya karar verdiğinde, madde 14 çerçevesinde bir durumu havale etmiş olan Devleti ya da Devletleri ya da madde 13, paragraf (b) kapsamındaki bir durum bakımından Güvenlik Konseyini derhal yazılı olarak bilgilendirecektir.
2. Savcı, Ön Yargılama Dairesine soruşturma için izin talebinde bulunmaz ise Kural 49 uygulanacaktır.

3. Alt-Kural 1'de göndermesi yapılan bildirim, Savcının sonucunu ve madde 68, paragraf 1 bakımından, sonuç için gerekçeleri içerecektir.
4. Savcı, sadece madde 53, paragraf 1 (c) temelinde soruşturma yapmamaya karar vermesi durumunda, bu kararı verdikten hemen sonra Ön Yargılama Dairesi'ni yazılı olarak bilgilendirecektir.
5. Bildirim, Savcının sonucunu ve sonucun gerekçelerini içerecektir.

Kural 106**Kovuşturma yapılmayacağına ilişkin bir kararın Savcı tarafından bildirilmesi**

1. Savcı, madde 53, paragraf 2 çerçevesinde kovuşturma için yeterli bir dayanak olmadığına karar verdiği zaman, Ön Yargılama Dairesi'ni, madde 14 çerçevesinde bir durumu havale etmiş olan Devlet ya da Devletleri ya da madde 13, paragraf (b)'nin kapsadığı bir durum bakımından Güvenlik Konseyini derhal bilgilendirecektir.
2. Alt-Kural 1'de göndermesi yapılan bildirimler, Savcının sonucunu ve madde 68, paragraf 1 bakımından sonucun gerekçelerini içerecektir.

Kısım II**MADDE 53, PARAGRAF 3 UYARINCA USUL****Kural 107****Madde 53, paragraf 3 (a) uyarınca yeniden inceleme talebi**

1. Savcının bir soruşturma başlatmama ya da kovuşturma yapmama şeklindeki kararının gözden geçirilmesi için madde 53, paragraf 3 çerçevesindeki bir talep, Kural 105 ya da 106 çerçevesindeki bildirimleri takiben 90 gün içerisinde yazılı olarak yapılacaktır ve gerekçelerle desteklenecektir
2. Ön Yargılama Dairesi, Dairenin yeniden incelemeyi yapması için gerekli olduğunu değerlendirdiği ve Savcı elinde olan bilgi ya da belgeyi ya da onların özetlerini göndermesini Savcıdan talep edebilir.
3. Ön Yargılama Dairesi madde 54, 72 ve 93 çerçevesinde alt-Kural 2'de göndermesi yapılan bilgi ve belgeleri korumak için ve madde 68, paragraf 5 çerçevesinde tanıkları ve mağdurları ve onların aile üyelerini korumak için gerekli bu tür önlemleri alacaktır.
4. Bir Devlet ya da Güvenlik Konseyi, alt-Kural 1'de göndermesi yapılan bir talepte bulduklarında, Ön Yargılama Dairesi bunlardan ek gözlemler isteyebilir.
5. Yargı yetkisine ya da kabul edilebilirliğe ilişkin bir mesele doğar ise, Kural 59 uygulanacaktır.

Kural 108

Madde 53, paragraf 3 (a) uyarınca Ön Yargılama Dairesi kararı

1. Madde 53, paragraf 3 (a) çerçevesinde bir kararı Ön Yargılama Dairesi yargıçlarının çoğunluğunun mutabakatı ile alınacaktır ve gerekçe içerecektir. Karar, yeniden inceleme usulüne katılmış olanların hepsine iletilecektir.
2. Ön Yargılama Dairesi, Savcıdan soruşturma başlatmama ya da kovuşturma yapmama kararını tamamen ya da kısmen gözden geçirilmesini talep ederse, Savcı o kararı mümkün olan en kısa süre sonra tekrar değerlendirecektir.
3. Savcı bir kez nihai bir karar aldığıında, Ön Yargılama Dairesi'ne yazılı olarak bildirimde bulunacaktır. Bu bildirim, Savcının sonucunu ve sonuç gerekçesini içerecektir. Karar, yeniden inceleme usulüne katılmış olan herkese iletilecektir.

Kural 109

Madde 53, paragraf 3 (b) uyarınca Ön Yargılama Dairesi tarafından yeniden inceleme

1. Ön Yargılama Dairesi, Kural 105 ya da 106 çerçevesinde yapılan bir bildirim takiben 180 gün içerisinde resen, Savcı tarafından sadece madde 53, paragraf 1 (c) ya da 2 (c) çerçevesinde verilen bir kararın yeniden incelenmesine karar verebilir. Ön Yargılama Dairesi, Savcıyı onun kararını yeniden inceleme isteği konusunda bilgilendirecektir ve Savcının düşüncelerini ve diğer materyalleri sunabileceği bir süre sınırı oluşturacaktır.
2. Bir Devlet ya da Güvenlik Konseyi tarafından Ön Yargılama Dairesi'ne bir talep sunulmuş olması durumunda, Kural 107 uyarınca onlar da bilgilendirilecektir ve düşüncelerini sunabilirler.

Kural 110

Madde 53, paragraf 3 (b) uyarınca Ön Yargılama Dairesi kararı

1. Bir Savcı tarafından sadece madde 53, paragraf 1 (c) ya da 2 (c) çerçevesinde alınan bir kararın, Ön Yargılama Dairesi tarafından onanması ya da onanmamasına dair bir karar, bu Dairenin yargıçlarının çoğunluğunun mutabakatı ile alınmalıdır ve gerekçeli olmalıdır. Karar, yeniden inceleme usulüne katılmış olanların hepsine iletilecektir.
2. Ön Yargılama Dairesi, Savcının alt-Kural 1'de göndermesi yapılan kararını onamaz ise Savcı incelemeye ya da soruşturmaya devam edecektir.

Kısım III

20. DELİLLERİN TOPLANMASI

Kural 111**Genel olarak sorgulama tutanağı**

1. Bir soruşturma ya da kovuşturma ile bağlantılı olarak sorgulanan herhangi bir kişinin bulunduğu resmi beyanların bir tutanağı tutulacaktır. Tutanak, sorgulamayı kaydeden ve yürüten kişi ve sorgulanan kişi ve eğer orada bulunuyor ise onun müdafisi tarafından ve uygulanabilir olduğunda, hazır bulunan Savcı ya da yargıç tarafından imzalanacaktır. Tutanak, tarihi, zamanı ve yeri ve sorgulama sırasında hazır bulunan tüm kişileri not edecektir. Tutanak, tutanağı imzalamayan birisi olduğunda bunu ve bunun gerekçesini de not edecektir.
2. Savcı ya da ulusal makamlar bir kişiyi sorguladığında, madde 55'e gereken saygı gösterilecektir. Bir kişi madde 55, paragraf 2 çerçevesindeki hakları konusunda bilgilendirildiğinde, bu bilginin sağlanmış olduğu olgusu tutanakta not edilecektir.

Kural 112**Sorguya çekmenin belirli vakalarda kaydedilmesi**

1. Savcı ne zaman madde 55, paragraf 2'nin uygulanacağı ya da madde 58, paragraf 7 çerçevesinde bir yakalama müzekkeresi ya da mahkemeye çıkması için celpname çıkartmış olduğu bir kişiyi sorgularsa, sorgulamanın aşağıdaki usul uyarınca işitsel ya da görüntüsel kaydı tutulacaktır:
 - (a) Sorgulanan kişi tamamen anladığı ve konuştuğu bir dilde, sorgulamanın işitsel ya da görüntüsel kaydının yapılacağı ve eğer isterse itiraz edebileceği konusunda bilgilendirilecektir. Bu bilginin sağlanmış olduğu olgusu ve ilgili kişi tarafından verilen cevap tutanakta not edilecektir. Kişi, cevap vermeden önce, eğer hazır bulunuyor ise müdafisi ile özel olarak konuşabilir. Sorgulanan kişi, işitsel ya da görüntüsel kaydedilmeyi reddeder ise Kural 111'deki usul takip edilecektir;
 - (b) Müdafinin huzurunda sorgulanma hakkından vazgeçme yazılı ve eğer mümkün ise işitsel ya da görüntüsel olarak kaydedilecektir;
 - (c) Sorgulama sırasındaki bir kesilme durumunda, kesilme olgusu ve zamanı, işitsel ya da görüntüsel kayıt sona ermeden önce kaydedilecektir, sorgulamanın yeniden başlama zamanı da kaydedilecektir;
 - (d) Sorgulamanın sonunda, sorgulanan kişiye söylemiş olduğu herhangi bir şeyi netleştirmesi ya da istediği herhangi bir şeyi eklemesi imkanı sunulacaktır. Sorgulamanın sonlandırılması zamanı not edilecektir;

- (e) Sorgulamanın sonlanmasından sonra, uygulanabilir olur olmaz, bantın kopyası çıkartılacaktır ve resmi suretin bir kopyası, kaydedilmiş bantla birlikte ya da eğer birden fazla kayıt cihazı kullanıldıysa kaydedilmiş orijinal bantlardan biri ile birlikte sorgulanan kişiye temin edilecektir;
 - (f) Orijinal bant ya da orijinal bantlardan biri sorgulanan kişinin ve eğer hazır bulunuyor ise müdafisinin huzurunda, Savcının ve sorgulanan kişinin ve eğer hazır bulunuyor ise müdafisinin imzası altında mühürlenecektir .
2. Savcı, alt-Kural 1 uyarınca sorgulamayı kaydetmek için makul olan her çabayı gösterecektir. Bir istisna olarak, koşulların böyle bir kaydedilmeyi engellemesi durumunda, bir kişi, sorgulama işitsel ya da görüntüsel olarak kaydedilmeksizin sorgulanabilir. Bu durumda, sorgulamanın kaydedilmemesi nedenleri yazılı olarak belirtilmeli ve kural 111'deki usul takip edilmelidir.
 3. Sorgulama, alt-Kural 1 (a) ya da 2'ye uygun olarak işitsel ya da görüntüsel olarak kaydedilmediğinde, sorgulanan kişiye ifadesinin bir kopyası sağlanacaktır.
 4. Savcı, alt-Kural 1'de bahsi geçenler dışındaki kişilerin sorgulanmasında, özellikle bu tür usullerin kullanılması bir cinsel ya da cinsiyete dayalı şiddet mağdurunun, bir çocuğun ya da özürülü bir kişinin delil sağlarken sonraki bir travmaya uğramalarını azaltmaya yardımcı olduğunda, bu kuraldaki usulü takip etmeyi seçebilir. Savcı, ilgili Daireye bir başvuru yapabilir.
 5. Ön Yargılama Dairesi, madde 56, paragraf 2'ye uygun olarak, bu Kuraldaki usulün herhangi bir kişinin sorgulanmasında uygulanmasına karar verebilir.

Kural 113

İlgili kişinin sağlık durumuna ilişkin bilginin toplanması

1. Ön Yargılama Dairesi, kendi inisiyatifi ile ya da Savcının, ilgili kişinin ya da müdafisinin talebi üzerine, madde 55, paragraf 2'deki haklara sahip bir kişinin bir tıbbi, psikolojik ya da psikiyatrik muayeneden geçmesine karar verebilir. Ön Yargılama Dairesi, kararını verirken muayenenin niteliğini ve amacını ve kişinin muayeneye rıza gösterip göstermediğini değerlendirecektir.
2. Ön Yargılama Dairesi, Yazı İşleri Müdürü tarafından onanmış olan bilirkişiler listesinden bir ya da daha fazla bilirkişiyi ya da bir tarafın talebi üzerine Ön Yargılama Dairesi tarafından onanmış olan bir bilirkişiyi atayacaktır.

Kural 114

Madde 56 uyarınca tek soruşturma olanağı

1. Savcı tarafından madde 56, paragraf 1 (a) uyarınca haber verilmesi üzerine Ön Yargılama Dairesi gecikmeksizin Savcı ile ve madde 56, paragraf 1 (c) hükümlerine tabi olarak, yakalanmış ya da mahkemeye çıkartılma celpnamesine uygun olarak Mahkeme önüne çıkmış olan kişi ve onun müdafisi

ile madde 67, paragraf 1 (b) çerçevesinde iletişimde bulunma hakkının korunmasını sağlamak için önlemler de dahil olmak üzere alınacak önlemleri ve uygulanması için usulleri kararlaştırmak için istişare yapacaktır.

2. Ön Yargılama Dairesi'nin madde 56, paragraf 3'e uygun olarak önlemler almaya dair bir kararı, Savcı ile istişare yaptıktan sonra yargıçlarının çoğunluğunun mutabakatı ile alınacaktır. İstişareler sırasında Savcı, Ön Yargılama Dairesi'ne düşünülen önlemlerin soruşturmanın uygun yürütümünü tehlikeye düşürebileceğini haber verebilir.

Kural 115

Madde 57, paragraf 3 (d) uyarınca bir Taraf Devletin ülkesinde delil toplanması

1. Savcı, madde 57, paragraf 3 (d)'nin uygulanacağını değerlendirildiğinde, söz konusu Devletin ülkesinde belirli önlemleri alma konusunda yetkilendirilmek için Ön Yargılama Dairesi'ne yazılı bir talep sunabilir. Ön Yargılama Dairesi, böyle bir talebin sunulmasından sonra, ne zaman mümkün olursa ilgili Devleti bilgilendirecektir ve görüşlerini sunmaya davet edecektir.
2. Ön Yargılama Dairesi, talebin iyice temellendirilip temellendirmediğine ilişkin karara varırken, ilgili Taraf Devlet tarafından açıklanmış herhangi bir görüşü dikkate alacaktır. Ön Yargılama Dairesi, kendi inisiyatifi ile ya da Savcının ya da ilgili Taraf Devletin talebi üzerine bir duruşma yapılmasına karar verebilir.
3. Madde 57, paragraf 3 (d) çerçevesindeki bir yetkilendirme, bir karar şeklinde çıkartılacaktır ve o paragrafta düzenlenen kriterler temelinde gerekçeleri belirtecektir.

Karar, bu tür delillerin toplanmasının yürütümünde izlenecek olan usulü belirleyebilir.

Kural 116

Madde 57, paragraf 3 (b) uyarınca savunmanın talebi üzerine delil toplanması

1. Ön Yargılama Dairesi, aşağıdakiler bakımından ikna olduğunda, madde 57, paragraf 3 (b) çerçevesinde bir karar çıkartabilir ya da işbirliği isteyebilir:
 - (a) Böyle bir kararın, karar verilmekte olan hususların uygun kararlaştırılmasında ya da kişinin savunmasını uygun bir şekilde hazırlamasında önemli olabilecek delillerin toplanmasını kolaylaştıracağına; ve
 - (b) Bölüm 9 çerçevesinde bir işbirliği durumunda, madde 96, paragraf 2'ye uymak için yeterli bilginin sağlanmış olduğuna.
2. Ön Yargılama Dairesi, madde 57, paragraf 3 (b) çerçevesinde bir karar çıkartmak ya da işbirliği istemek hususlarında bir karar almadan önce, Savcının görüşlerini isteyecektir.

Kısım IV

**ÖZGÜRLÜĞÜN SINIRLANDIRILMASI VE ÖZGÜRLÜKTEN YOKSUN BIRAKMA
BAKIMINDAN USUL**

Kural 117

Muhafız Devlette tutulma

1. Mahkeme, madde 89 ya da 92 çerçevesinde yapılan bir talebe karşılık olarak bir kişinin yakalanması hususunda bilgilendirilmeyi sağlamak için önlemler alacaktır. Mahkeme, bir kez bu yönde bilgilendirildiğinde, o kişinin Ön Yargılama Dairesi tarafından madde 58 çerçevesinde çıkartılmış olan bir yakalama müzekkeresinin ve Statünün ilgili herhangi hükümlerinin bir kopyasını almasını temin edecektir. Belgeler, kişinin tamamen anladığı ve konuştuğu bir dilde ulaşılabilir kılınacaktır.
2. Yakalanmadan sonra herhangi bir zamanda, kişi Ön Yargılama Dairesi'ne Mahkeme önündeki yargılama işlemlerinde yardımcı olması için bir müdafii atanması talebinde bulunabilir; bu durumda Daire bu talep hakkında bir karar alacaktır.
3. Yakalama müzekkeresinin madde 58, paragraf 1 (a) ve (b) uyarınca uygun bir şekilde çıkartılıp çıkartılmadığına yönelik bir itiraz yazılı olarak Ön Yargılama Dairesi'ne yapılacaktır. Başvuru, itirazın dayanağını içerecektir. Ön Yargılama Dairesi, Savcının görüşlerini aldıktan sonra, başvuru hakkında gecikmeksizin karar verecektir.
4. Muhafız Devletin yetkili makamı, madde 59, paragraf 5 uyarınca Ön Yargılama Dairesi 'ne yakalanan kişinin saliverilmek için bir talepte bulunduğu hakkında bildirim yaptığında, Daire, muhafız Devlet tarafından koyulan herhangi bir süre sınırı içerisinde tavsiyelerini yapacaktır.
5. Ön Yargılama Dairesi., kişinin muhafız Devletin yetkili makamı tarafından geçici olarak saliverildiği konusunda bilgilendirildiğinde, Ön Yargılama Dairesi , geçici saliverilme statüsüne ilişkin olarak nasıl ve ne zaman periyodik raporlar almak istediği konusunda muhafız Devleti, bilgilendirecektir.

Kural 118

Mahkemenin bulunduğu yerde Yargılama Öncesi tutulma

1. Mahkemeye teslim edilmiş kişi, yargılama devam ederken geçici saliverilme için bir ön talepte bulunur ise Kural 121 uyarınca Ön Yargılama Dairesi talep konusunda Savcının görüşlerini dinledikten sonra gecikmeksizin karar verecektir.
2. Ön Yargılama Dairesi, madde 60, paragraf 3 uyarınca bir kişinin saliverilmesi ya da alıkonulması konusundaki kararını en azından her 120 günde bir yeniden

inceleyecektir ve kişinin ya da Savcının talebi üzerine de bu şekilde hareket edebilir.

3. Ön Yargılama Dairesi önünde ilk hazır bulunuştan sonra, geçici salıverilme için ilk talep yazılı olarak yapılmalıdır. Böyle bir talep Savcıya tebliğ edilecektir. Ön Yargılama Dairesi, Savcının ve tutulan kişinin yazılı düşüncelerini/gözlemlerini aldıktan sonra karar verecektir. Ön Yargılama Dairesi, Savcının ya da tutulan kişinin talebi üzerine ya da kendi inisiyatifi ile bir duruşma yapmaya karar verebilir. Her yıl en az bir duruşma yapılmalıdır.

Kural 119

Şartlı salıverilme

1. Ön Yargılama Dairesi, aşağıdakiler de dahil olmak üzere özgürlüğü kısıtlayan bir ya da daha fazla koşul koyabilir:
 - (a) Kişi, Dairenin açık izni olmaksızın, Daire tarafından konulan ülke sınırları ötesine seyahat etmeyecektir;
 - (b) Kişi, Ön Yargılama Dairesi tarafından belirlenen belirli yerlere gitmemelidir ya da belirli kişilerle bir araya gelmeyecektir;
 - (c) Kişi, mağdurlarla ya da tanıklarla doğrudan ya da dolaylı olarak irtibat kurmayacaktır;
 - (d) Kişi, belirli mesleki faaliyetlerde bulunmayacaktır;
 - (e) Kişi, Ön Yargılama Dairesi tarafından belirlenen belirli bir adreste oturacaktır;
 - (f) Kişi, Ön Yargılama Dairesi tarafından seçilmiş bir makam ya da nitelikli bir kişi tarafından çağrıldığında karşılık verecektir;
 - (g) Kişi, borç senedi gönderecektir ya da miktarı ve tarifesi ve ödeme şekli Ön Yargılama Dairesi tarafından kararlaştırılacak olan gerçek ya da kişisel teminat ya da kefalet gösterecektir;
 - (h) Kişi, Yazı İşleri Müdürüne tüm kimlik belgelerini, özellikle pasaportunu sunacaktır.
2. Ön Yargılama Dairesi , ilgili kişinin ya da Savcının talebi üzerine ya da kendi inisiyatifi ile herhangi bir zamanda alt-Kural 1'e uygun olarak koyulan koşulları değiştirmeye karar verebilir.
3. Ön Yargılama Dairesi, özgürlüğü kısıtlayan herhangi bir koşul öngörülmeden ya da değiştirilmeden önce, Savcının, ilgili kişinin, o davada Mahkeme ile irtibata geçmiş olan ilgili herhangi bir Devletin ve mağdurların ve Dairenin bir salıvermenin ya da koşullar öngörmenin bir sonucu olarak risk altında olduğunu değerlendirdiği kişinin görüşlerini isteyecektir.

4. Ön Yargılama Dairesi, ilgili kişinin öngörülen yükümlülüklerden bir ya da daha fazlasına uymadığına ikna olur ise buna dayanarak, Savcının talebi üzerine ya da kendi inisiyatifi ile kişi için bir yakalama müzekkeresi çıkartabilir.
5. Ön Yargılama Dairesi, madde 58, paragraf 7'ye uygun olarak celpname çıkardığında ve özgürlüğü kısıtlayan koşullar öngörmeyi tasarladığında, celpnameyi alan Devletin ulusal hukukunun ilgili hükümlerini araştıracaktır. Ön Yargılama Dairesi., celpnameyi alan Devletin ulusal hukuku ile irtibat bir şekilde alt-Kural 1, 2 ve 3 uyarınca devam edecektir. Ön Yargılama Dairesi ilgili kişinin öngörülen koşullara uymadığı bilgisini alır ise, alt-kural 4 uyarınca işlemlere devam edecektir.

Kural 120

Alıkoyma araçları

Kişisel alıkoyma araçları, kaçmaya karşı bir tedbir olarak, Mahkemenin nezareti altında bulunan kişinin ve diğerlerinin korunması için ya da diğer güvenlik gerekçeleriyle kullanılması hariç kullanılmayacaktır ve kişi bir Daire önüne çıktığında kaldırılacaktır.

Kısım V

MADDE 61 UYARINCA İDDİANAMENİN İNCELENMESİ İLE İLGİLİ İŞLEMLER

Kural 121

İddianamenin incelenmesi duruşması öncesi işlemler

1. Madde 58 çerçevesinde bir yakalama müzekkeresine ya da bir celpnameye konu edilen bir kişi, Mahkemeye varması üzerine derhal Savcının huzurunda Ön Yargılama Dairesi önüne çıkacaktır. Kişi, madde 60 ve 61 hükümlerine tabi olarak, madde 67'de düzenlenen haklara sahip olacaktır. Ön Yargılama Dairesi bu işlem sırasında, iddianamenin incelenmesi için bir duruşma yapmayı tasarladığı tarihi belirleyecektir. Bu tarihin ve alt-Kural 7 çerçevesindeki herhangi bir erteleme alenileştirilmesini sağlayacaktır.
2. Ön Yargılama Dairesi madde 61, paragraf 3 uyarınca Savcı ile kendisi için bir yakalama müzekkeresi ya da bir celpname çıkartılmış olan kişi arasındaki tebliğ bakımından gerekli olan kararları alacaktır. Tebliğ sırasında:
 - (a) İlgili kişi, kendi seçtiği ya da onun için atanmış bir müdafinin yardımını alabilir ya da onun tarafından temsil edilebilir;
 - (b) Ön Yargılama Dairesi tebliğin tatmin edici koşullar altında geçmesini temin etmek için durum toplantıları yapacaktır. Her bir dava için, Ön Yargılama Dairesi'nin bir yargıcı resen ya da Savcının ya da kişinin talebi üzerine bu durum toplantılarını düzenlemek için atanacaktır;
 - (c) İddianamenin kabul edilebilirliği duruşmasının amaçları bakımından Savcı ile kişi arasında açıklanan tüm deliller Ön Yargılama Dairesi'ne iletilecektir.

3. Savcı, kabul edilebilirlik duruşması tarihinin 30 gün öncesinden daha sonra olmayacak şekilde, duruşmada sunmayı tasarladığı delillerin bir listesi ile birlikte iddiaların (suçlamaların) detaylı bir açıklamasını Ön Yargılama Dairesi'ne iletacaktır.
4. Savcı, madde 61, paragraf 4'e uygun olarak iddiaları değiştirmeyi tasarladığında, duruşmada iddiaları desteklemek için getirmeyi tasarladığı delillerin bir listesi ile birlikte değiştirilmiş iddiaları, duruşma tarihinin 15 gün öncesinden daha geç olmayacak şekilde Ön Yargılama Dairesi'ne ve kişiye bildirecektir.
5. Savcı, duruşmada yeni deliller sunmayı tasarladığında, Ön Yargılama Dairesi ve kişiye bu delillerin bir listesini duruşma tarihinin 15 gün öncesinden daha geç olmayacak şekilde sağlayacaktır.
6. Kişi, madde 61, paragraf 6 çerçevesinde delil sunmayı tasarlıyor ise bu delillerin bir listesini duruşma tarihinin 15 gün öncesinden daha geç olmayacak şekilde Ön Yargılama Dairesi'ne sağlayacaktır. Daire, listeyi gecikmeksizin Savcıya iletacaktır. Kişi, değiştirilmiş olan herhangi bir iddiaya ya da Savcı tarafından sağlanan yeni bir deliller listesine karşılık olarak sunmayı tasarladığı delillerin bir listesini bildirecektir.
7. Savcı ya da kişi, Ön Yargılama Dairesi'nden kabul edilebilirlik duruşmasının tarihinin ertelemesini isteyebilir. Daire, resen de duruşmayı ertelemeye karar verebilir.
8. Ön Yargılama Dairesi, süre sınırının ya da bu süreye ilişkin herhangi bir uzatmanın tamamlanmış olmasından sonra sunulmuş olan iddiaları ve delilleri değerlendirmeyecektir.
9. Savcı ve kişi, madde 31, paragraf 1'de düzenlenen cezai sorumluluğu kaldıracak nedenlere dair olguları ve hukuki gerekçelerini duruşma tarihinin üç gün öncesinden daha geç olmayacak şekilde yazılı olarak Ön Yargılama Dairesi'ne bildirebilirler. Bu sunumların bir kopyası hemen, duruma göre, Savcıya ya da kişiye gönderilecektir.
10. Yazı İşleri, bu Kurala uygun olarak Daire'ye gönderilmiş olan tüm belgeler dahil Ön Yargılama Dairesi önündeki tüm işlemlerin tam ve kesin bir tutanağını tutacak ve muhafaza edecektir. Tutanak, gizliliğe ve ulusal güvenlik bilgilerinin korunmasına ilişkin herhangi bir sınırlandırmaya tabi kılınarak, Savcı, kişi ve mağdurlar ya da kural 89-91'e uygun olarak yargılama işlemlerine katılmış yasal temsilcileri tarafından sorulabilir.

Kural 122**Suçlanan kişinin huzurunda yapılan kabul edilebilirlik duruşmasında işlemler**

1. Ön Yargılama Dairesi'ne başkanlık eden Yargıç, Daireye yardım eden Yazı İşleri görevlisinden Savcı tarafında sunulan iddiaları yüksek sesle okumasını

isteyecektir. Başkanlık eden Yargıç, duruşmanın nasıl yürütüleceğini belirleyecektir ve özellikle, yargılama işlemlerinin tutanağında yer alan delillerin sunulma düzenini ve koşullarını oluşturabilir.

2. Yargı yetkisine ya da kabul edilebilirliğe ilişkin bir mesele ya da itiraz doğar ise Kural 58 uygulanır.
3. Ön Yargılama Dairesi'ne başkanlık eden Yargıç, esasa dair meseleleri dinlemeden önce, Savcıya ve kişiye, kabul edilebilirlik duruşmasından önce yargılama işlemlerinin uygun yürütülmesine ilişkin olarak itirazlarda bulunmayı ya da düşüncelerini sunmayı tasarlayıp tasarlamadıklarını soracaktır.
4. Alt-Kural 3 çerçevesinde yapılmış olan itirazlar ve sunulmuş olan düşünceler, onama ya da dava işlemlerinin daha sonraki hiçbir noktasında tekrarlanamaz.
5. Alt-Kural 3'de göndermesi yapılan itirazlar ya da düşünceler sunulur ise Ön Yargılama Dairesi'ne başkanlık eden Yargıç, alt-kural 3'de göndermesi yapılanları kendi oluşturacağı düzen içerisinde görüşlerini sunmaya davet edecektir. Kişinin cevap hakkı olacaktır.
6. Yapılan itirazlar ya da sunulan düşünceler alt-Kural 3'de göndermesi yapılanlar ise Ön Yargılama Dairesi ortaya çıkan meseleyi iddiaların ve delillerin incelenmesi ile birleştirip birleştirmemeyi ya da kabul edilebilirlik duruşmasının ertelenmesi durumunda bunları ayırıp ayırmamayı karara bağlayacaktır ve ortaya çıkan mesele hakkında bir karar verecektir.
7. Esasa dair duruşma sırasında Savcı ve kişi, madde 61, paragraf 5 ve 6 uyarınca görüşlerini sunacaklardır.
8. Ön Yargılama Dairesi, Savcının ve kişinin o düzen içerisinde nihai sunumlarını yapmalarına izin verecektir.
9. Madde 61'in hükümlerine tabi olarak madde 69 *mutatis mutandis (gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra)* kabul edilebilirlik duruşmasında uygulanacaktır.

Kural 123

İlgili kişinin kabul edilebilirlik duruşmasında hazır bulunmasını sağlamak için önlemler

1. Madde 58, paragraf 7 uyarınca Ön Yargılama Dairesi tarafından bir kişi için bir yakalama müzekkeresi ya da celpname (çağrı) çıkartıldığında ve o kişi yakalandığında ya da celpnameyi yerine getirdiğinde, Ön Yargılama Dairesi kişiye madde 61, paragraf 2'nin hükümlerinin bildirilmesini sağlayacaktır.
2. Ön Yargılama Dairesi Savcının talebi üzerine ya da kendi inisiyatifiyle madde 61, paragraf 2 (b)'de düzenlenen koşullar çerçevesinde iddianamenin kabul edilebilirliği duruşması yapmak için bir neden bulunup bulunmadığını belirlemek için Savcı ile istişare yapabilir. İlgili kişinin, Mahkemenin bildiği bir

müdafisi var ise Ön Yargılama Dairesi Başkanı başka türlü karar vermedikçe, istişare müdafinin huzurunda yapılacaktır.

3. Ön Yargılama Dairesi ilgili kişi için bir yakalama müzekkeresinin çıkartılmış olduğunu ve eğer yakalama müzekkeresi çıkartıldığı tarihten itibaren makul bir süre içerisinde yerine getirilmemiş ise kişinin yerini tespit etmek ve kişiyi yakalamak için tüm makul önlemlerin alınmış olduğunu garanti edecektir.

Kural 124

Kabul edilebilirlik duruşmasında hazır bulunma hakkından feragat

1. İlgili kişi Mahkeme bakımından ulaşılabilir ise fakat kabul edilebilirlik duruşmasında hazır bulunma hakkından feragat etmek istiyor ise Ön Yargılama Dairesi'ne yazılı bir talepte bulunacaktır, Daire, daha sonra Savcı ve müdafiden yardım alan ya da onun tarafından temsil edilen ilgili kişi ile istişare edebilir.
2. Madde 61, paragraf 2 (a)'ya uygun olarak bir kabul edilebilirlik duruşması sadece Ön Yargılama Dairesi, ilgili kişinin duruşmada hazır bulunma hakkını ve bu haktan feragat etmenin sonuçlarını anladığı konusunda ikna olduğu zaman yapılacaktır.
3. Ön Yargılama Dairesi eğer talep edilir ise kişinin iletişim teknolojisi vasıtasıyla mahkeme salonu dışında duruşmayı izlemesine izin verebilir ve koşullar tesis edebilir.
4. Duruşmada hazır bulunma hakkından feragat etmek, Ön Yargılama Dairesi'nin ilgili kişiden Daire önündeki hususlara ilişkin yazılı gözlemler almasını engellemez.

Kural 125

Kabul edilebilirlik duruşmasını ilgili kişinin gıyabında yapma kararı

1. Ön Yargılama Dairesi Kural 123 ve 124 çerçevesinde istişareler gerçekleştirdikten sonra ilgili kişinin gıyabında, iddianamenin kabul edilebilirliği duruşması için neden olup olmadığına karar verecektir ve bu şekilde yapmaya karar verildiğinde, kişinin müdafii tarafından temsil edilip edilemeyeceğine karar verecektir. Ön Yargılama Dairesi, uygun olduğunda, duruşma için bir tarih belirleyecektir ve tarihi açıklayacaktır.
2. Ön Yargılama Dairesi kararı Savcıya ve eğer mümkün ise ilgili kişiye ya da onun müdafisine bildirecektir.
3. Ön Yargılama Dairesi kabul edilebilirlik duruşmasının ilgili kişinin gıyabında yapılmamasına karar verir ise ve kişi Mahkeme bakımından ulaşılabilir değil ise kabul edilebilirlik duruşması, kişi Mahkeme bakımından ulaşılabilir olana dek yapılmayabilir. Ön Yargılama Dairesi Savcının talebi üzerine ya da kendi inisiyatifi ile herhangi bir zamanda kararını yeniden inceleyebilir.

4. Ön Yargılama Dairesi iddianamenin kabul edilebilirliği duruşmasının ilgili kişinin gıyabında yapılmamasına karar verir ise ve kişi Mahkeme bakımından ulaşılabilir ise kişinin mahkeme önüne çıkması kararı verecektir.

Kural 126

İlgili kişinin gıyabında yapılan kabul edilebilirlik duruşması

1. Kural 121 ve 122 *mutatis mutandis* (gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra) ilgili kişinin gıyabında bir iddianamenin kabul edilebilirliği duruşmasının hazırlanmasına ve yapılmasına uygulanacaktır.
2. Ön Yargılama Dairesi ilgili kişinin müdafii tarafından temsil edileceğine karar verir ise müdafii o kişinin haklarını kullanma imkanına sahip olacaktır.
3. Kaçmış olan kişi daha sonra yakalandığında ve Mahkeme, Savcının davayı devam ettirmede dayanmayı tasarladığı iddiaları kabul ettiğinde, suçlanan kişi madde 61, paragraf 11 çerçevesinde oluşturulan Daire'ye gönderilecektir. Suçlanan kişi, Daire'nin madde 64, paragraf 4 uyarınca etkili ve adil bir çalışma göstermesi için gerekli olan hususları Ön Yargılama Dairesi'nden yazılı olarak talep edebilir.

Kısım VI

ÖN YARGILAMA SAFHASININ KAPANMASI

Kural 127

Çoklu iddialara ilişkin farklı kararlar durumunda usul

Ön Yargılama Dairesi, iddialardan bazılarını kabul etmeye hazır ise fakat diğer iddialar için duruşmayı madde 61, paragraf 7 (c) çerçevesinde erteliyor ise ilgili kişinin Yargılama Dairesi'ne teslim edilmesini duruşmanın sonuna kadar erteleyebilir. Ön Yargılama Dairesi daha sonra madde 61, paragraf 7 (c) (i) ya da (ii) uyarınca Savcının işlemlere devam edeceği bir süre sınırı koyabilir.

Kural 128

İddiaların değiştirilmesi

1. Savcı, madde 61 uyarınca Kabul edilmiş olan iddiaları dava başlamadan önce değiştirmek ister ise Ön Yargılama Dairesi'ne yazılı bir talepte bulunacaktır ve Daire sanığa bu durumu bildirecektir.
2. Ön Yargılama Dairesi, değiştirmeye izin verip vermemeye karar vermeden önce, Savcıdan ve sanıktan belirli hususlara ilişkin olarak olgulara ve esasa ilişkin belirli hususlar hakkında yazılı gözlemlerde bulunmalarını talep edebilir.

3. Ön Yargılama Dairesi, Savcı tarafından önerilen değişikliklerin ek ya da daha ciddi iddialar oluşturduğunu belirler ise uygun olduğunda, Kural 121 ve 122 ya da kural 123-126 uyarınca işlemlere devam edecektir.

Kural 129**İddianamenin kabul edilebilirliği kararının bildirimi**

Ön Yargılama Dairesi, iddiaların kabul edilmesi kararı ve sanığın Yargılama Dairesi'ne teslim edilmesi eğer mümkün ise Savcıya, ilgili kişiye ve onun müdafisine bildirilecektir. Bu karar ve Ön Yargılama Dairesi'nin işlemleri tutanağı Başkanlığa havale edilecektir.

Kural 130**Yargılama Dairesi'nin oluşturulması**

Başkanlık bir Yargılama Dairesi oluşturup davayı ona havale ettiğinde, Başkanlık, Ön Yargılama Dairesi'nin kararını ve yargılama işlemlerinin tutanağını Yargılama Dairesi'ne gönderecektir. Başkanlık, aynı zamanda davayı daha önceden oluşturulmuş olan Yargılama Dairesi'ne gönderebilir.

6. Bölüm

YARGILAMA USULÜ

Kural 131**Ön Yargılama Dairesi tarafından nakledilen işlem tutanakları**

1. Yazı İşleri Müdürü, Kural 121, alt-kural 10 çerçevesinde nakledilen işlemler tutanaklarını muhafaza edecektir.
2. Gizliliğe ve ulusal güvenlik bilgilerine ilişkin herhangi bir kayıtlamaya tabi olarak, tutanak Savcı, savunma, işlemlerle katıldıklarında Devletlerin temsilcileri ve Kural 89-91'e uygun olarak işlemlerle katılan mağdurlar ya da onların yasal temsilcileri tarafından sorulabilir.

Kural 132**Durum toplantıları**

1. Yargılama Dairesi, oluşturulmasından hemen sonra duruşma tarihini belirlemek için bir durum toplantısı yapacaktır. Yargılama Dairesi resen ya da Savcının ya da savunmanın talebi üzerine duruşma tarihini erteleyebilir. Yargılama Dairesi, yargılama işlemlerine katılan herkese duruşma tarihini bildirecektir. Yargılama Dairesi, bu tarihin ve herhangi bir erteleme alenileştirilmesini temin edecektir.

2. Yargılama Dairesi, yargılama işlemlerinin adil ve hızlı yürütülmesini kolaylaştırmak için gerektiğinde durum toplantısı yaparak taraflarla görüşebilir.

Kural 133

Kabul edilebilirliğe ya da yargı yetkisine itirazlar

Mahkemenin yargı yetkisine ya da davanın kabul edilebilirliğine davanın başlangıcında ya da Mahkemenin izni ile daha sonra yapılan itirazlar, Kural 58 uyarınca Başkanlık eden Yargıç ve Yargılama Dairesi tarafından ele alınacaktır.

Kural 134

Yargılama işlemlerine ilişkin teklifler

1. Yargılama Dairesi, yargılamanın başlamasında önce, resen ya da Savcının ya da savunmanın talebi üzerine yargılama işlemlerinin yürütülmesi ile ilgili herhangi bir konuda karar verebilir. Savcıdan ya da savunmadan gelen herhangi bir talep yazılı olacaktır ve talep ex parte/tek taraflı bir usul için olmadıkça diğer tarafa bildirilecektir. Ex parte/tek taraflı olarak sunulan dışındaki tüm talepler bakımından diğer tarafın bir cevap verme imkanı olacaktır.
2. Yargılama Dairesi, yargılamanın başında Savcıya ve savunmaya kabul edilebilirlik duruşmasından beri ortaya çıkmış ve yargılama işlemlerinin yürütülmesine ilişkin olan herhangi bir itiraz ya da gözlemleri olup olmadığını soracaktır.

Bu tür itirazlar ya da gözlemler, bu işlemlerdeki Yargılama Dairesi'nin izni olmaksızın, yargılama işlemlerindeki sonraki aşamada ileri sürülemez ya da tekrar yapılamaz.

3. Yargılama Dairesi, davanın başlamasında sonra, resen ya da Savcı ya da savunmanın talebi üzerine dava sırasında ortaya çıkan meseleler hakkında karar verebilir.

Kural 135

Sanığın tıbbi muayenesi

1. Yargılama Dairesi, madde 64, paragraf 8 (a) çerçevesindeki yükümlülüklerini yerine getirmek için ya da herhangi bir nedenden ötürü ya da bir tarafın talebi üzerine, Kural 113'de düzenlenen koşullar çerçevesinde sanığın tıbbi, psikiyatrik ya da psikolojik muayenesine karar verebilir.
2. Yargılama Dairesi, bu tür bir karar için gerekçelerine tutanakta yer verecektir.
3. Yargılama Dairesi, Yazı İşleri Müdürü tarafından onaylanmış olan bilirkişi listesinden bir ya da daha fazla uzmanı ya da Yargılama Dairesi tarafından onaylanmış bir bilirkişiyi bir tarafın talebi üzerine atayacaktır.

4. Yargılama Dairesi, sanığın yargılanmak için uygun olmadığına ikna olduğunda, davanın ertelenmesine karar verecektir. Yargılama Dairesi, resen ya da kovuşturma makamının ya da savunmanın talebi üzerine sanığın davasını yeniden inceleyebilir. Her durumda, başka türlü yapmak için nedenler olmadıkça, dava her 120 günde bir yeniden incelenecektir. Eğer gerekli ise Yargılama Dairesi, sanığın ayrıca sorgulanmasına karar verebilir. Yargılama Dairesi, sanığın yargılanmaya uygun hale geldiğine ikna olduğunda, Kural 132 uyarınca işlemlere devam edecektir.

Kural 136**Birleştirilmiş ve ayrılmış yargılamalar**

1. Birlikte suçlanan kişiler, Yargılama Dairesi, resen ya da Savcı ya da savunmanın talebi üzerine sanığa ciddi bir zarar gelmesini engellemek, adaletin çıkarlarını korumak için ya da birlikte suçlanan kişilerden biri suç kabul ettiği ve madde 65, paragraf 2 uyarınca aleyhine işlemler devam edebileceği için ayrı yargılamanın gerekli olduğuna karar vermedikçe, birlikte yargılanacaktır.
2. Birlikte yargılamada, her bir sanığa sanki ayrı yargılanmışlar gibi aynı haklar verilecektir.

Kural 137**Yargılama işlemlerinin tutanağı**

1. Yazı İşleri Müdürü, madde 64, paragraf 10 uyarınca, belgeler, işitsel ve görüntüsel kayıtlar ve ses ya da görüntü elde etmede kullanılan diğer araçlar dahil tüm yargılama işlemlerinin tam ve doğru bir tutanağını tutmak ve muhafaza etmek için önlemleri alacaktır.
2. Bir Yargılama Dairesi, açıklanmaması yönündeki karar ortadan kalktığında, kapalı yapılan yargılama işlemlerinin tamamının ya da bir kısmının tutanaklarının açıklanmasına karar verebilir.
3. Bir Yargılama Dairesi, Yazı İşleri Müdürü dışındaki kişilerin fotoğrafları, işitsel ve görüntüsel kayıtlarını ve diğer ses ya da görüntü elde etme araçlarını almalarına izin verebilir.

Kural 138**Delillerin muhafazası**

Yazı İşleri Müdürü, gerekli olduğunda, duruşma sırasında sunulmuş olan tüm delilleri ve diğer materyalleri, Yargılama Dairesi'nin herhangi bir kararına tabi olarak tutacak ve muhafaza edecektir.

Kural 139

Suçun kabul edilmesi(ikrar) üzerine karar

1. Bir Yargılama Dairesi, madde 65, paragraf 1 uyarınca ilerledikten sonra, madde 65, paragraf 4 uyarınca ilerleyip ilerlememeye karar vermek için Savcının ve savunmanın görüşlerini isteyebilir.
2. Bir Yargılama Dairesi, daha sonra suçun kabul edilmesi hakkında kararını verecektir ve bu karar için tutanakta yer alacak olan gerekçelerini belirtecektir.

Kural 140

İşlemlerin yürütülmesi ve ifade alma için talimatlar

1. Başkanlık eden Yargıç, madde 64 paragraf 8 çerçevesinde emirler vermez ise Savcı ve savunma Yargılama Dairesi'ne sunulacak olan delillerin düzeni ve şekli konusunda anlaşacaklardır. Anlaşmaya varılamaz ise Başkanlık eden Yargıç, emirler verecektir.
2. Madde 64, paragraf 8 (b) ve 9, madde 69, paragraf 4, ve Kural 88, alt-kural 5'e tabi olan tüm durumlarda, bir tanık aşağıdaki gibi sorgulanabilir:
 - (a) Madde 69, paragraf 3 uyarınca bir tanık vasıtasıyla delil sunan bir taraf, o tanığa soru sorma hakkına sahiptir;
 - (b) Kovuşturma makamı ve savunma, tanığı, tanığın ifadesine ilişkin ilgili hususlarda ve tanığın ifadesinin güvenilirliği, tanığın inanırılığı ve diğer ilgili hususlarda sorguya çekme hakkına sahiptir;
 - (c) Yargılama Dairesi, bir tanık, alt-Kural 2 (a) ya da (b)'de göndermesi yapılan katılanlardan biri tarafından sorgulandıktan önce ya da sonra bir tanığı sorguya çekme yetkisine sahiptir;
 - (d) Savunma, bir tanığı sorgulayacak sonuncu kişi olma hakkına sahip olacaktır.
3. Yargılama Dairesi tarafından başka türlü karar verilmedikçe, henüz dinlenmemiş olan bir bilirkişi ya da bir tanık, bir diğer tanık ifade verirken hazır bulunmayacaktır. Bununla birlikte, bir diğer tanığın ifadesini duymuş olan bir tanık, sadece bu nedenden ötürü ifade vermekten men edilmeyecektir. Bir tanık, diğerlerinin ifadesini duyduktan sonra ifade verdiğinde, bu durum tutanakta not edilecektir ve Yargılama Dairesi tarafından deliller takdir edilirken değerlendirilecektir.

Kural 141

Delillerin kapatılması ve kapanış konuşmaları

1. Başkanlık eden Yargıç, delil sunma kapandığında bunu açıklayacaktır.

2. Başkanlık eden Yargıç, Savcıyı ve savunmayı kapanış konuşmalarını yapmaya davet edecektir. Savunma her zaman son sözü söyleme imkanına sahip olacaktır.

Kural 142**Müzakereler**

1. Yargılama Dairesi, kapanış konuşmalarından sonra gizli olarak müzakereye çekilecektir. Yargılama Dairesi, yargılama işlemlerine katılanların hepsine kararını duyuracağı tarihi bildirecektir. İlan, Yargılama Dairesi müzakere için çekildikten sonra makul bir sürede yapılacaktır.
2. Yargılama Dairesi, birden fazla iddia varsa her bir iddiayı ayrı ayrı karara bağlayacaktır. Yargılama Dairesi, birden fazla sanık olduğunda, her bir sanık bakımından iddiaları ayrı ayrı karara bağlayacaktır.

Kural 143**Cezaya ya da giderime ilişkin hususlarda ek duruşmalar**

Madde 76, paragraf 2 ve 3'e uygun olarak, cezalara ve eğer uygulanabilir ise giderime ilişkin hususlarda ek bir duruşma yapma amacı bakımından, Başkanlık eden Yargıç, ek duruşmanın tarihini belirleyecektir. Bu duruşma, istisnai durumlarda, Yargılama Dairesi tarafından resen ya da Savcının, savunmanın ya da Kural 89-91'e uygun olarak yargılama işlemlerine katılan mağdurların yasal temsilcilerinin ve giderim duruşmaları bakımından, kural 94 çerçevesinde bir talepte bulunmuş olan mağdurların talebi üzerine ertelenebilir.

Kural 144**Yargılama Dairesi kararlarının bildirim**

1. Yargılama Dairesinin bir davanın kabul edilebilirliğine, Mahkemenin yargı yetkisine, sanığın cezai sorumluluğuna, cezaya ve giderime ilişkin kararları kamuya açık olarak ve mümkün ise sanığın, Savcının, Kural 89-91'e uygun olarak yargılama işlemlerine katılmış olan mağdurların ya da onların yasal temsilcilerinin ve yargılama işlemlerine katılmış olan Devletlerin temsilcilerinin huzurunda duyurulacaktır.
2. Yukarıda bahsi geçen kararların hepsinin kopyaları mümkün olan en kısa sürede aşağıdakiler için temin edilecektir:
 - (a) Yargılama işlemlerine katılmış olan herkese, Mahkemenin çalışma dillerinden birinde;
 - (b) Sanığa, madde 67, paragraf 1 (f) çerçevesinde doğruluğun gereklerini karşılamak gerekli ise tamamen anladığı ya da konuştuğu bir dilde.

7. Bölüm

CEZALAR

Kural 145

Cezanın belirlenmesi

1. Mahkeme, madde 78, paragraf 1'e uygun olarak cezayı belirlerken:
 - (a) Madde 77 çerçevesinde verilen herhangi bir hapis cezasının ve duruma göre, para cezasının tümünün hükümlünün suçluluğunu yansıtmaya zorunluluğunu akılda tutacaktır;
 - b) Herhangi bir hafifletici ve ağırlaştırıcı neden dahil tüm ilgili etmenleri ve hem hükümlünün hem de suçun koşullarını değerlendirecektir;
 - (c) Madde 78, paragraf 1'deki etmenlere ek olarak, *inter ali (diğerlerinin yanı sıra)* sebep olunan zararın derecesini, özellikle mağdurlara ve ailelerine verilen zararı, hukuka aykırı davranışın niteliğini ve suçu işlemek için kullanılan araçları; hükümlünün katılım derecesini; kast derecesini; şekil, zaman ve yer koşullarını; ve hükümlünün yaş, eğitim, sosyal ve ekonomik koşullarını değerlendirecektir.
2. Yukarıda bahsedilen etmenlere ek olarak Mahkemem, uygun olduğunda, aşağıdakileri dikkate alacaktır:
 - (a) Hafifletici nedenler, örneğin:
 - (i) Esaslı olarak zayıflamış temyiz kudreti ya da tehdit gibi cezai sorumluluğu kaldıracak nedenleri oluşturan koşullar;
 - (ii) Hükümlünün, mağdurların zararlarını tazmin etmek ve Mahkeme ile herhangi bir işbirliği yapmak için herhangi bir çaba göstermesi dahil olmak üzere suçtan sonraki davranışı;
 - (b) Ağırlaştırıcı nedenler olarak:
 - (i) Mahkemenin yargı yetkisi çerçevesindeki benzer bir suçla ilgili olarak önceki cezai mahkumiyetler;
 - (ii) Yetki ya da görevi kötüye kullanma;
 - (iii) Özellikle savunmasız mağdura karşı suç işlenmiş olması;
 - (iv) Suçun özel bir acımasızlıkla ya da birden fazla mağduru bulunduğu durumda işlenmesi;

- (v) Suçun, madde 21, paragraf 3'de göndermesi yapılan herhangi bir temelde ayrımcılığa ilişkin bir amaçla işlenmesi;
- (vi) Yukarıda listelenmemiş olmakla beraber bunlara benzer niteliklerinden ötürü diğer koşullar.
3. Bir ya da birden fazla ağırlaştırıcı nedenin varlığı ile doğrulanan suçun aşırı ağırlığı ve hükümlünün bireysel koşulları tarafından haklılaştırıldığında ömür boyu hapis cezası verilebilir.

Kural 146**Madde 77 uyarınca para cezalarının düzenlenmesi**

1. Mahkeme, madde 77, paragraf 2 (a) çerçevesinde bir para cezasına karar verip vermemeyi belirlemede ve para cezasının miktarını tespitinde, hapis cezasının yeterli bir ceza olup olmadığına karar verecektir. Mahkeme, madde 77, paragraf 2 (b) uyarınca giderim için herhangi bir karar ve uygun olduğunda, madde 75 uyarınca giderim için herhangi bir karar dahil, hükümlünün mali durumuna gerekli önemi verecektir. Mahkeme, Kural 145'de göndermesi yapılan etmenlere ek olarak suçun kişisel mali kazanç amacı ile işlenmiş olup olmadığını ve ne derecede bu amaçla işlendiğini dikkate alacaktır.
2. Madde 77, paragraf 2 (a) çerçevesinde verilen bir para cezası, uygun bir derecede ayarlanacaktır. Bunun için, Mahkeme yukarıda göndermesi yapılan etmenlere ek olarak, özellikle neden olunan zararı ve yaralanmaları ve fail tarafından suçtan elde edilen uygun kazançları dikkate alacaktır. Hiçbir koşul altında tam miktar, hükümlünün nakit ya da paraya çevrilebilir servetinin ve mülkiyetinin, hükümlünün ve ona tabi kişilerin tespit edilebilir mali ihtiyaçlarını karşılayacak uygun bir miktar düşüldükten sonra, yüzde 75 değerini aşamaz.
3. Mahkeme, para cezasına hükmederken hükümlüye para cezasına ödeyeceği makul bir süre tanıyacaktır. Mahkeme, bu süre sırasında toptan bir ödeme ya da taksitli ödeme vazedebilir.
4. Mahkeme, para cezası verirken, bir seçenek olarak, para cezasını günlük para cezası sistemine göre hesaplayabilir. Bu durumda, minimum süre 30 gün ve maksimum süre beş yıl olacaktır. Mahkeme, toplam miktarı alt-Kural 1 ve 2 uyarınca karara bağlayacaktır. Mahkeme, hükümlüye tabi olanların mali ihtiyaçları dahil hükümlünün bireysel koşulları ışığında günlük ödeme miktarını belirleyecektir.
5. Hükümlü, yukarıdaki koşullar uyarınca verilen para cezasını ödemez ise Mahkeme madde 109 uyarınca Kural 217-222'ye uygun olarak uygun önlemleri

alabilir. Devam kasdi ödememe durumunda, Başkanlık resen ya da Savcının talebi üzerine, yerine getirmeye ilişkin varolan tüm önlemlerin tüketilmiş olduğuna ikna olduğunda, son bir çare olarak hapis cezasının süresini bu sürenin dörtte birini ya da beş yılı geçmeyecek bir süre kadar uzatabilir. Başkanlık, bu uzatma süresinin belirlenmesinde verilen ve ödenen para cezasının miktarını dikkate alacaktır. Bu tür herhangi bir uzatma, ömür boyu hapis cezası durumunda uygulanmayacaktır. Uzatma, 30 yılı aşan bir hapis cezası süresine yol açmayacaktır.

6. Başkanlık, uzatmaya karar verip vermeyi ve ilgili süreyi belirlemek için hükümlünün ve Savcının görüşlerini almak amacıyla gizli bir oturumda toplanacaktır. Hükümlü, müdafii yardımı alma hakkına sahip olacaktır.
7. Mahkeme, bir para cezası verirken hükümlüyü, yukarıda düzenlenen koşullar uyarınca para cezasını ödememenin bu Kuralda tarif edildiği şekli ile hapis cezasının süresinin uzatılması ile sonuçlanabileceği konusunda uyaracaktır.

Kural 147

Müsadere kararları

1. Daire, madde 76, paragraf 2 ve 3, ve Kural 63, alt-kural 1, ve kural 143 uyarınca, müsadere kararının değerlendirileceği herhangi bir duruşmada doğrudan ya da dolaylı olarak suçtan elde edilmiş olan özel kazancın, mülkiyetin ya da varlığın tespiti ve yeri bakımından söz konusu olan delilleri değerlendirecektir.
2. Bir Daire, duruşmadan önce ya da duruşma sırasında ilgili kazançta, mülkiyette ya da varlıkta çıkar sahibi iyi niyetli üçüncü bir kişinin varlığının farkına varır ise bu üçüncü kişiye tebliğde bulunacaktır.
3. Savcı, hükümlü ve ilgili kazançta, mülkiyette ya da varlıkta çıkar sahibi olan herhangi bir iyi niyetli üçüncü kişi meseleye ilişkin delil sunabilir.
4. Bir Daire, sunulmuş olan herhangi bir delili değerlendirdikten sonra spesifik kazanç, mülkiyet ya da varlıklarla ilgili olarak, bunların doğrudan ya da dolaylı olarak suçtan elde edildiğine ikna olur ise müsadere kararı verebilir.

Kural 148

Para cezalarının ya da müsaderelerin Giderim Fonuna aktarılması kararları

Bir Daire, madde 79, paragraf 2'ye uygun olarak bir karar vermeden önce Fon temsilcilerinden buna ilişkin yazılı ya da sözlü düşüncelerini sunmalarını talep edebilir.

8. Bölüm

TEMYİZ VE DÜZELTME

Kısım I

GENEL HÜKÜMLER

Kural 149 **Temyiz Dairesindeki işlemlere ilişkin kurallar**

Kısım 5 ve 6 ve Ön Yargılama Dairesi ve Yargılama Dairesi önündeki işlemler ve delil sunmayı düzenleyen Kurallar *mutatis mutandis* (gerekle değişiklikler yapıldıktan sonra) Temyiz Dairesi önündeki işlemlere de uygulanacaktır.

Kısım II

MAHKUMİYETLERE, BERAATLARA, CEZALARA VE GİDERİM KARARLARINA KARŞI TEMYİZ

Kural 150 **Temyiz**

1. Alt-Kural 2'ye tabi olarak, madde 74 çerçevesindeki bir mahkumiyet ya da beraat kararına, madde 76 çerçevesinde bir cezaya ya da madde 75 çerçevesinde bir giderim kararına karşı temyiz, temyiz başvurusunda bulunan tarafa kararın, cezanın ya da giderim kararının bildirilmesi tarihinden itibaren 30 günden daha sonra olmayacak şekilde yapılabilir.
2. Temyiz Dairesi, alt-Kural 1'de düzenlenen süreyi, temyiz başvurusunda bulunmak isteyen tarafın başvurusu üzerine makul sebep bulunduğu uzatabilir.
3. Temyiz başvurusu Yazı İşleri Müdürüne sunulacaktır.
4. Bir temyiz başvurusu alt-Kural 1-3'de düzenlendiği şekilde yapılmaz ise Yargılama Dairesi'nin kararı, verdiği ceza ya da giderim kararı kesinleşecektir.

Kural 151 **Temyiz usulü**

1. Kural 150 çerçevesinde bir temyiz başvurusunun yapılması üzerine, Yazı İşleri Müdürü, yargılama tutanağını Temyiz Dairesine gönderecektir.
2. Yazı İşleri Müdürü, Yargılama Dairesi önündeki işlemlere katılan tüm taraflara bir temyiz başvurusunun yapılmış olduğunu bildirecektir.

Kural 152

Temyiz başvurusuna devam edilmemesi

1. Temyiz başvurusunda bulunmuş olan herhangi bir taraf, hükmün tefhiminden önce herhangi bir zamanda temyiz başvurusuna devam etmeyebilir. Bu durumda, taraf Yazı İşleri Müdürüne yazılı bir temyiz başvurusuna devam etmeme bildiriminde bulunacaktır. Yazı İşleri Müdürü, diğer tarafları böyle bir bildirim yapıldığı konusunda bilgilendirecektir.
2. Savcı, madde 81, paragraf 1 (b) uyarınca hükümlü namına bir temyiz başvurusunda bulunur ise, devam etmemeye ilişkin herhangi bir bildirim yapmadan önce, hükümlüye temyiz işlemlerine devam etme imkanını vermek için onu temyiz başvurusuna devam etmeme niyeti konusunda bilgilendirecektir.

Kural 153

Tazminat kararlarına karşı temyiz üzerine hüküm

1. Temyiz Dairesi, madde 75 çerçevesinde verilmiş olan bir giderim kararını onayabilir, bozabilir ya da değiştirebilir.
2. Temyiz Dairesi hükmü madde 83, paragraf 4 ve 5 uyarınca tefhim edilecektir.

Kısım III

DiĞER KARARLARA KARŐİ TEMYİZ

Kural 154

Mahkemenin iznini gerektirmeyen temyiz

1. Bir temyiz başvurusu, madde 81, paragraf 3 (c) (ii), ya da madde 82, paragraf 1 (a) ya da (b) çerçevesinde temyiz başvurusunda bulunan tarafa kararın bildirilmesi tarihinden itibaren beş günü geçmeyecek şekilde yapılabilir.
2. Bir temyiz başvurusu madde 82, paragraf 1 (c) çerçevesinde temyiz başvurusunda bulunan tarafa kararın bildirilmesinden itibaren iki günü geçmeyecek şekilde yapılabilir.
3. Kural 150, alt-kural 3 ve 4, bu kural alt-kural 1 ve 2 çerçevesinde yapılan temyiz başvurularına uygulanacaktır.

Kural 155

Mahkemenin iznini gerektiren temyiz

1. Bir taraf, madde 82, paragraf 1 (d), ya da madde 82, paragraf 2 çerçevesinde bir kararı temyiz etmek istediğinde, o taraf, o karar kendisine bildirildikten sonra

beş gün içerisinde kararı vermiş olan Daireye temyize izin verilmesi talebinin gerekçelerine yer verdiği yazılı bir başvuru yapacaktır.

2. Daire, bir karar verecektir ve alt-Kural 1'de göndermesi yapılan kararın verildiği yargılama işlemlerine katılan tüm taraflara (bu kararı) bildirecektir.

Kural 156

Temyiz usulü

1. Kural 154 çerçevesinde bir temyiz başvurusu yapılır yapılmaz ya da kural 155 çerçevesinde temyiz başvurusu için izin verilir verilmez, Yazı İşleri Müdürü temyize konu yapılan kararı veren Daire önündeki işlemlerin tutanağını Temyiz Dairesine gönderecektir.
2. Yazı İşleri Müdürü, temyize konu yapılan kararı veren Daire önündeki işlemlere katılan tüm taraflara, (bu taraflara) Daire tarafından Kural 155, alt-kural 2 çerçevesinde halihazırda bir bildirim yapılmış olmadıkça, temyiz başvurusunun bildirimini yapacaktır.
3. Temyiz işlemleri, Temyiz Dairesi bir duruşma yapmaya karar vermedikçe yazılı olacaktır.
4. Temyiz başvurusu, mümkün olan en hızlı şekilde görülecektir.
5. Temyiz başvurusunda bulunurken, temyiz başvurusunda bulunan taraf temyiz madde 82, paragraf 3 uyarınca durdurma/askıya alma etkisine sahip olmasını talep edebilir.

Kural 157

Temyize devam edilmemesi

Kural 154 çerçevesinde bir temyiz başvurusu yapmış ya da kural 155 çerçevesinde bir kararı temyiz etmek için bir Dairenin iznini almış olan taraf, hüküm tefhim edilmeden önce herhangi bir zamanda temyize devam etmeyebilir. Bu durumda, o taraf Yazı İşleri Müdürüne temyize devam etmeme konusunda yazılı bir bildiriminde bulunacaktır. Yazı İşleri Müdürü, diğer tarafları böyle bir bildirim yapıldığı konusunda bilgilendirecektir.

Kural 158

Temyiz üzerine hüküm

1. Bu bölümde göndermesi yapılan bir temyiz başvurusunu değerlendiren bir Temyiz Dairesi, temyiz edilen kararı onayabilir, bozabilir ya da değiştirebilir.
2. Temyiz Dairesi hükmü, madde 83, paragraf 4 uyarınca tefhim edilecektir.

Kısım IV

MAHKUMİYETİN YA DA CEZANIN DÜZELTİLMESİ

Kural 159

Düzeltilme için başvuru

1. Madde 84, paragraf 1'de öngörülen düzeltme için bir başvuru, yazılı olacaktır ve düzeltimin istenme nedenlerini belirtecektir. (Düzeltilme için başvuruya), mümkün olduğunca, destekleyici materyaller eşlik edecektir.
2. Başvurunun esasa ait olup olmadığına dair karar, Temyiz Dairesi yargıçlarının çoğunluğu tarafından alınacaktır ve yazılı gerekçelerle desteklenecektir.
3. Kararın bildiri, başvurucuya ve, mümkün olduğunca, ilk karara ilişkin işlemlere katılan tüm taraflara yapılacaktır.

Kural 160

Düzeltilme amacı ile nakletme

1. Kural 161'de öngörülen duruşmanın yürütümü için, ilgili Daire, uygun olduğunda, hükümlünün Mahkemenin bulunduğu yere nakledilmesine olanak vermek için yeterince önce kararını verecektir.
2. Mahkemenin kararı infaz Devletine gecikmeksizin iletilecektir.
3. Kural 206, alt-kural 3 uygulanabilir olacaktır.

Kural 161

Düzeltilme üzerine karar verme

1. İlgili Daire, belirleyeceği ve başvurucuya ve Kural 159, alt-kural çerçevesinde kendilerine bildirim yapılan herkese ileteceği bir tarihte, mahkumiyetin ya da cezanın düzeltilmesi gerekip gerekmediğine karar vermek için bir duruşma yapacaktır.
2. İlgili Daire, duruşmanın yürütümü için, Kısım 6'ya ve Ön Yargılama Dairesi ve Yargılama Dairesi önündeki işlemleri ve delil sunmayı düzenleyen Kurallara uygun olarak Yargılama Dairesi'nin tüm yetkilerini *mutatis mutandis* kullanacaktır.
3. Düzeltilme üzerine karar verme, madde 83, paragraf 4'ün uygulanabilir hükümleri tarafından yönetilecektir.

9. Bölüm

MAHKEMEYE KARŞI SUÇLAR VE KÖTÜ DAVRANIŞ

Kısım I

MAEDE 70 UYARINCA ADALETİN YERİNE GETİRİLMESİNE KARŞI SUÇLAR

Kural 162

Yargı yetkisinin kullanımı

1. Mahkeme, yargı yetkisi kullanıp kullanmayacağına karar vermeden önce, suç üzerinde yargı yetkisine sahip olabilecek devletlerle istişare yapabilir.
2. Mahkeme, yargı yetkisi kullanıp kullanmayacağına karar verirken, özellikle aşağıdakileri değerlendirebilir:
 - (a) Bir Taraf Devlette kovuşturmanın ulaşılabilirliği ve etkililiği;
 - (b) Bir suçun ciddiyeti;
 - (c) Madde 70 çerçevesindeki suçların madde 5-8 çerçevesindeki suçlarla olası birleştirilmesi;
 - (d) Yargılama işlemlerini hızlandırma ihtiyacı;
 - (e) Devam eden bir soruşturma ya da Mahkeme önündeki bir dava ile bağlantılar; ve
 - (f) İspata dair değerlendirmeler.
3. Mahkeme, evsahibi Devletin böyle bir feragatin özel bir önemde olacağını değerlendirdiği durumlarda Mahkemenin yetkisini kullanmaktan feragat etmesine yönelik olarak evsahibi Devletten gelen bir talebe uygun dikkati verecektir.
4. Mahkeme, yargı yetkisini kullanmamaya karar verir ise, bir Taraf Devletin madde 70, paragraf 4'e uygun olarak yargı yetkisini kullanmasını talep edebilir.

Kural 163

Statünün ve Kuralların uygulanması

1. Alt-Kural 2 ve 3, kural 162 ve kural 164 – 169'da başka türlü öngörülmedikçe, Statü ve Kurallar *mutatis mutandis* Mahkemenin madde 70'de tanımlanan suçları soruşturmasına, kovuşturmasına ve cezalandırmasına uygulanacaktır.
2. Kısım 2 hükümleri ve oradaki herhangi bir Kural, madde 21 müstesna uygulanmayacaktır.
3. Kısım 10 hükümleri ve oradaki herhangi bir Kural, madde 103, 107, 109 ve 111 müstesna uygulanmayacaktır.

Kural 164

Zamanaşımı süreleri

1. Mahkeme, Kural 162 uyarınca yargı yetkisini kullanır ise, bu kuralda düzenlenmiş olan zamanaşımı sürelerini uygulayacaktır.
2. Madde 70'de tanımlanan suçlar, suçun işlenmesi tarihinden itibaren beş yıllık bir zamanaşımı süresine tabi tutulacaktır, bu zaman boyunca hiçbir soruşturma ya da kovuşturma başlatılmamış olması temin edilecektir. Zamanaşımı süresi, bu süre sırasında ya Mahkeme önünde ya da madde 70, paragraf 4 (a)'ya uygun olarak dava üzerinde yargı yetkisine sahip Devlet tarafından bir soruşturma ya da kovuşturma başlatılmış olması durumunda kesilecektir.
3. Madde 70'de tanımlanan suçlar bakımından verilen cezaların yerine getirilmesi, cezanın kesinleştiği tarihten itibaren 10 yıllık bir zamanaşımı süresine tabi tutulacaktır. Zamanaşımı süresi, mahkumun alıkonulması ile ya da ilgili kişinin Taraf Devletleri ülkesi dışında bulunması durumunda kesilecektir.

Kural 165

Soruşturma, kovuşturma ve yargılama

1. Savcı, madde 70'de tanımlanan suçlar bakımından kendi inisiyatifi ile bir Daire ya da herhangi bir güvenilir kaynak tarafından iletilen bilgi temelinde soruşturmalara başlatabilir ve yürütebilir.
2. Madde 53 ve 59 ve oradaki herhangi bir Kural uygulanmayacaktır.
3. Ön Yargılama Dairesi, madde 61'in amaçları bakımından, adaletin çıkarları başka türlü gerektirmedikçe bir duruşma olmaksızın yazılı sunumlar temelinde o maddede belirtilen herhangi bir belirlemeyi yapabilir.
4. Bir Yargılama Dairesi, uygun olduğunda ve savunmanın haklarını dikkate alarak madde 70 çerçevesindeki suçların madde 5-8 çerçevesindeki suçlar ile birleştirilmesini emredebilir.

Kural 166

Madde 70 çerçevesinde cezalar

1. Mahkeme, madde 70 bakımından cezalar verir ise, bu Kural uygulanacaktır.
2. Madde 77 ve oradaki herhangi bir Kural, hapis cezasına ya da para cezasına ya da her ikisine ilave olarak karar verilen madde 77, paragraf 2 (b) çerçevesindeki müsadere kararı hariç uygulanmayacaktır.
3. Her bir suç ayrı olarak para cezasına çarptırılabilir ve bu para cezaları toplanmış olabilir. Hiçbir koşul altında toplam miktar hükümlünün tespit

edilebilir likit ya da paraya çevrilebilir servetinin ve mülkiyetinin, hükümlünün ve ona tabi olanların mali ihtiyaçlarını karşılayacak uygun bir miktar düştükten sonraki değerinin yüzde ellisini geçemez.

4. Mahkeme, para cezası verirken hükümlüye para cezasını ödeyebileceği makul bir süre tanıyacaktır. Mahkeme, o sürede toptan bir ödeme ya da taksitli bir ödeme öngörebilir.
5. Hükümlü, alt-Kural 4'de düzenlenen koşullar uyarınca verilen para cezasını ödemez ise, Mahkeme madde 109 uyarınca kural 217-222'ye uygun olarak uygun önlemleri alabilir. Süregiden kasdi ödememe durumunda, Mahkeme resen ya da Savcının talebi üzerine, yerine getirmeye ilişkin varolan tüm önlemlerin tüketilmiş olduğuna ikna olduğunda, son bir çare olarak madde 70 paragraf 3 uyarınca hapis cezası süresi koyabilir.

Mahkeme, bu hapis cezası süresinin belirlenmesinde, ödenen para cezasının miktarını dikkate alacaktır.

Kural 167

Uluslararası işbirliği ve adli yardım

1. Mahkeme, madde 70 çerçevesindeki suçlar bakımından bir Devletten Bölüm 9'da düzenlenen şekillere uygun herhangi bir şekilde uluslararası işbirliği ya da adli yardım sağlamasını talep edebilir. Mahkeme, bu tür herhangi bir talepte talebin temelini madde 70 çerçevesindeki suçların bir soruşturması ya da kovuşturması olduğuna işaret edecektir.
2. Madde 70 çerçevesindeki suçlar bakımından Mahkemeye uluslararası işbirliği ya da adli yardım sağlama koşulları, madde 70, paragraf 2'de düzenlenenler olacaktır.

Kural 168

Ne bis in idem (Aynı suçtan ötürü iki kez yargılanmama)

Madde 70 çerçevesindeki suçlar bakımından, hiç kimse Mahkeme ya da başka bir mahkeme tarafından mahkum olduğu ya da beraat ettiği bir suça temel oluşturan aynı fiili bakımından Mahkeme önünde yargılanmayacaktır.

Kural 169

Derhal yakalama

Bir Dairenin huzurunda işlenen madde 70 çerçevesindeki bir suç iddiası durumunda, Savcı sözlü olarak o Dairenden ilgili kişinin derhal yakalanmasını talep edebilir.

Kısım II

MADDE 71 UYARINCA MAHKEME ÖNÜNDE KÖTÜ DAVRANIŞ

Kural 170

İşlemlerin engellenmesi

Madde 63, paragraf 2 bakımından, meseleyi ele alan Dairenin Başkanlık eden Yargıcı, uyarıda bulunduktan sonra, aşağıdakileri yapabilir:

- (a) Mahkeme işlemlerini engelleyen bir kişiye mahkeme salonunu terk etmesini ya da mahkeme salonundan çıkartılmasını emredebilir; ya da,
- (b) Tekrar eden kötü davranış durumunda, o kişinin işlemlere katılmaktan men edilmesini emredebilir.

Kural 171

Mahkemenin verdiği bir talimata uymayı reddetme

1. Kötü davranış, Mahkemenin Kural 170 tarafından karşılanmayan sözlü ya da yazılı bir talimatına uymayı kasti olarak reddetmeyi içerdiğinde ve o talimata, uymama durumunda müeyyidelerle ilişkin bir uyarı eklendiğinde, meseleyi ele alan Daireye Başkanlık eden Yargıcı, o kişinin 30 günü geçmeyecek bir süre için işlemlere katılmaktan men edilmesini emredebilir ya da eğer kötü davranış daha ciddi bir nitelikte ise para cezası verebilir.
2. Alt-Kural 1'de tarif edilen kötü davranışı gerçekleştiren kişi Mahkemenin görevlilerinden biri ya da bir müdafii ya da mağdurların bir yasal temsilcisi ise, meseleyi ele alan Daireye Başkanlık eden Yargıcı o kişinin 30 günü geçmeyecek bir süre için Mahkeme önünde görevlerini yerine getirmekten men edilmesini de emredebilir.
3. Başkanlık eden Yargıcı, alt-Kural 1 ve 2 çerçevesindeki durumlarda daha uzun süreli bir men etmenin uygun olduğunu değerlendirir ise, meseleyi daha uzun bir süreli ya da sürekli olarak men etmeyi emredip etmemeye karar vermek için bir duruşma yapabilecek olan Başkanlığa gönderecektir.
4. Alt-Kural 1 çerçevesinde verilen bir para cezası, devam eden kötü davranış durumlarında kötü davranışın devam ettiği her bir gün için yeni bir para cezasını verilebileceği ve bu tür para cezalarının toplanacağı temin edilerek, 2,000 Euro'yu ya da herhangi bir tedavülde buna tekabül eden miktarı geçmeyecektir.
5. İlgili kişiye, bu Kuralda tarif edilen kötü davranış müeyyidesi verilmeden önce dinlenilme fırsatı verilecektir.

Kural 172

Madde 70 ve 71'in karşıladığı/kapsadığı davranış

Madde 71'in kapsadığı davranış, aynı zamanda madde 70'de tanımlanan suçlardan birini oluşturuyor ise, Mahkeme madde 70 ve Kural 162-169 uyarınca ilerleyecektir.

10. Bölüm

**YAKALANMIŞ YA DA TUTUKLANMIŞ KİŞİYE
TAZMİNAT ÖDENMESİ****Kural 173****Tazminat talebi**

1. Madde 85'de işaret edilen temellerden birine dayanarak tazminat isteyen herhangi bir kişi, talebi değerlendirmek için üç kişiden oluşan bir Daire tayin edecek olan Başkanlığa yazılı bir talep sunacaktır. Bu yargıçlar, talebi yapan kişiyle ilgili olarak Mahkemenin herhangi bir önceki hükmünde yer almamış olacaktır.
2. Tazminat talebi, talebi yapan kişiye Mahkemenin aşağıdakilerle ilgili kararının bildirilmesi tarihinden itibaren altı ayı geçmeyecek bir süre içerisinde sunulacaktır:
 - (a) Madde 85, paragraf 1, çerçevesinde yakalamanın ya da tutmanın hukuka aykırılığı;
 - (b) Madde 85, paragraf 2 çerçevesinde mahkumiyetin bozulması;
 - (c) Madde 85, paragraf 3 çerçevesinde ağır ve açık bir adli hatanın varlığı.
3. Talep, temelleri/nedenleri ve talep edilen tazminatın miktarını içerecektir.
4. Tazminat talep eden kişi, hukuki yardıma hak sahibi olacaktır.

Kural 174**Tazminat isteme usulü**

1. Bir tazminat talebi ve talepte bulunan kişi tarafından yapılan herhangi başka bir yazılı başvuru, bunlara yazılı olarak cevap verme olanağına sahip olan Savcıya iletilecektir. Savcı tarafından yapılacak herhangi bir gözlem, talepte bulunan kişiye bildirilecektir.
2. Kural 173, alt-kural 1 çerçevesinde tayin edilen Daire, ya bir duruşma yapabilir ya da meseleyi talep ve Savcı ve talepte bulunan kişi tarafından yapılan herhangi bir yazılı gözlem temelinde karara bağlayabilir. Savcı ya da tazminat isteminde bulunan kişi ister ise, bir duruşma yapılacaktır.
3. Karar, yargıçların çoğunluğu tarafından alınacaktır. Karar, Savcıya ve talepte bulunan kişiye bildirilecektir.

Kural 175**Tazminat miktarı**

Kural 173, alt-kural 1 çerçevesinde tayin edilen Daire, madde 85, paragraf 3'e uygun olarak herhangi bir tazminat miktarını belirlemede, ağır ve açık adli hatanın talepte bulunan kişinin kişisel, ailevi ve mesleki durumu üzerindeki sonuçlarını değerlendirecektir.

11. Bölüm

ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ VE ADLİ YARDIM

Kısım I

MADDE 87 ÇERÇEVESİNDE İŞBİRLİĞİ İÇİN TALEPLER

Kural 176

Uluslararası işbirliğine ve adli yardıma ilişkin herhangi bir başvurunun iletilmesinden ve alınmasından sorumlu Mahkeme organları

1. Yazı İşleri Müdürü, Mahkemenin kurulması üzerine ya da daha sonra, Devletler tarafından madde 87, paragraf 1 (a) ve 2'ye uygun olarak yapılan herhangi bir başvuruyu Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinden alacaktır.
2. Yazı İşleri Müdürü, Daireler tarafından yapılan işbirliği taleplerini iletacaktır ve talep edilen Devletten cevapları, bilgiyi ve belgeleri alacaktır. Savcılık Makamı, Savcı tarafından yapılan işbirliği taleplerini iletacaktır ve talep edilen Devletlerden cevapları, bilgiyi ve belgeleri alacaktır.
3. Yazı İşleri Müdürü, işbirliği taleplerini almakla görevli ulusal kanalların tayin edilmesindeki sonraki değişikliklerle ve işbirliği taleplerinin yapılması gereken dildeki herhangi bir değişiklik ile ilgili olarak Devletlerden gelen herhangi bir başvurunun alıcısı olacaktır ve talep üzerine Taraf Devletlere uygun olan bilgiyi ulaştırabilir kılacaktır.
4. Mahkeme bir hükümetlerarası örgütten bilgi, belge ya da diğer şekillerde işbirliği ve yardım talep ettiğinde, alt-Kural 2 hükümleri *mutatis mutandis* uygulanacaktır.
5. Yazı İşleri Müdürü, alt-Kural 1 ve 3 ve kural 177, alt-kural 2'de göndermesi yapılan herhangi bir başvuruyu, uygun olduğunda, Başkanlığa ya da Savcılık Makamına ya da her ikisine iletacaktır.

Kural 177

İletişim kanalları

1. Onaylama, kabul etme, tanıma ya da katılma üzerine yapılan işbirliği taleplerini almakla görevli ulusal makamlarla ilgili iletiler, bu makamlar hakkındaki tüm ilgili bilgiyi sağlayacaktır.
2. Bir hükümetlerarası örgütten, madde 87, paragraf 6 çerçevesinde Mahkemeye yardım etmesi istendiğinde, Yazı İşleri Müdürü, gerektiğinde, tayin edilen iletişim kanalını tespit edecektir ve ona ilişkin tüm bilgileri elde edecektir.

Kural 178**Madde 87, paragraf 2 uyarınca Taraf Devletler tarafından seçilen dil**

1. Talepte bulunulan bir Taraf Devlet, birden fazla resmi dile sahip olduğunda, onaylama, tanıma ya da katılma zamanında, işbirliği taleplerinin ve herhangi bir destekleyici belgenin kendi resmi dillerinden birinde hazırlanabileceğini belirtebilir.
2. Talepte bulunulan Devlet, Mahkeme ile iletişim için onaylama, kabul etme, katılma ya da tanıma üzerine bir dil seçiminde bulunmadığı zaman, işbirliği talebi madde 87, paragraf 2'ye uygun olarak ya Mahkemenin resmi dillerinden birinde olacaktır ya da (talebin) Mahkemenin resmi dillerinden birine çevirisi (talebe) ekli olacaktır.

Kural 179**Statüye taraf olmayan Devletlere yöneltilen taleplerin dili**

Statüye taraf olmayan bir Devlet, madde 87, paragraf 5 çerçevesinde Mahkemeye yardım etmeyi kabul ettiğinde ve bu talepler için bir dil tercihinde bulunmadığında işbirliği talepleri ya Mahkemenin çalışma dillerinden birinde olacaktır ya da (taleplerin) Mahkemenin çalışma dillerinden birine çevirisi (taleplere) ekli olacaktır.

Kural 180**Başvuru kanallarında ya da işbirliği talebi dillerinde değişiklikler**

1. Bir Devletin madde 87, paragraf 2 çerçevesinde seçmiş olduğu iletişim kanallarında ya da dilde yapılan değişiklikler, ilk fırsatta, yazılı olarak Yazı İşleri Müdürüne iletilecektir.
2. Bu değişiklikler, Mahkeme tarafından yapılan işbirliği talepleri bakımından, Mahkeme ile Devlet arasında üzerinde anlaşılan bir zamanda ya da böyle bir anlaşmanın yokluğu durumunda, Mahkemenin iletiyi/başvuruyu aldığı tarihten 45 gün sonra ve her durumda, halihazırdaki taleplere ya da devam etmekte olan taleplere zarar gelmeksizin, geçerli olacaktır.

Kısım II**MADDE 89 VE 90 UYARINCA TESLİM ETME, GEÇİŞ VE YARIŞAN TALEPLER****Kural 181****Ulusal bir mahkeme önündeki bir vakanın kabul edilebilirliğine itiraz**

Madde 89, paragraf 2'de tarif edilen bir durum oluştuğunda, Mahkemenin yargı yetkisine ya da bir davanın kabul edilebilirliğine itirazlara uygulanabilir usule ilişkin madde 19 ve Kural 58-62 hükümlerine hanel gelmeksizin, davayı ele alan Daire, eğer kabul edilebilirlik kararı hala derdest ise, kişi tarafından yapılmış olan *ne bis in idem* (aynı suçtan ötürü iki kez yargılanmama) itirazına ilişkin tüm ilgili bilginin talepte bulunulan Devletten sağlanması için adımlar atacaktır.

Kural 182

Madde 89, paragraf 3 (e) uyarınca geçiş talebi

1. Mahkeme, madde 89, paragraf 3 (e)'de tarif edilen durumlarda, yazılı bir kaydı teslim etmeye muktedir herhangi bir araçla transit talebini iletebilir.
2. Madde 89, paragraf 3 (e)'de öngörülen süre sınırı dolduğunda ve ilgili kişi salıverildiğinde, bu salıverilme ilgili kişinin daha sonra madde 89 ya da madde 92 hükümleri uyarınca yakalanmasına/gözaltına alınmasına halel getirmez.

Kural 183

Olası geçici teslim etme

Madde 89, paragraf 4'de göndermesi yapılan istişareyi takiben, talepte bulunulan Devlet ilgili kişiyi talepte bulunulan Devlet ve Mahkeme arasında belirlenen koşullar uyarınca geçici olarak teslim edebilir. Bu durumda, kişi, Mahkeme önünde bulunma sürecinde alıkonulacaktır ve Mahkeme önünde hazır bulunması artık gerekmediğinde, en geç olarak yargılama işlemleri tamamlandığında, talepte bulunulan Devlete gönderilecektir.

Kural 184

Teslim etme düzenlemeleri

1. Talepte bulunulan Devlet, Mahkeme tarafından istenilen kişi teslim edilmeye hazır olduğunda derhal Yazı İşleri Müdürünü bilgilendirecektir.
2. Kişi, talepte bulunulan Devlet makamları ile Yazı İşleri Müdürü arasında uzlaşmaya varılan tarihte ve şekilde Mahkemeye teslim edilecektir.
3. Koşullar kişinin uzlaşılan tarihte teslim edilmesini engelliyor ise talepte bulunulan Devlet makamları ile Yazı İşleri Müdürü kişinin teslim edileceği yeni bir tarih ve şekil üzerinde anlaşacaktır.
4. Yazı İşleri Müdürü, kişinin Mahkemeye teslim edilmesi ile ilgili olarak evsahibi Devlet makamları ile irtibatı sürdürecektir.

Kural 185

Cezanın tamamlanması üzerine olması dışında bir kişinin Mahkeme nezaretinden salıverilmesi

1. Alt-Kural 2'ye tabi olarak, Mahkemeye teslim edilmiş bir kişi, Mahkeme yargı yetkisine sahip olmadığı, dava madde 17, paragraf 1 (b), (c) ya da (d) çerçevesinde kabul edilemez olduğu, iddialar madde 61 çerçevesinde onanmadığı, kişi davada ya da temyizde beraat ettiği için ya da herhangi bir başka nedenden ötürü salıverildiğinde, Mahkeme, mümkün olur olmaz, kişinin görüşlerini dikkate alarak, kişinin onu almaya yükümlü bir Devlete, onu almayı kabul eden bir başka Devlete ya da ilk teslim eden Devletin rızası ile kişinin iadesini talep eden bir Devlete nakledilmesi için uygun olduğunu değerlendirdiği düzenlemeleri yapacaktır.

Bu durumda, evsahibi Devlet madde 3, paragraf 2'de göndermesi yapılan anlaşma ve ilgili düzenlemeler uyarınca nakli kolaylaştıracaktır.

2. Mahkeme, madde 17, paragraf 1 (a) çerçevesinde davanın kabul edilemez olduğunu belirlediğinde, Mahkeme, kişinin, kişiyi teslim eden ilk Devlet onun geri dönmesini talep etmedikçe, soruşturması ya da kovuşturması kabul edilebilirliğe yapılan başarılı itirazın dayanağını oluşturan bir Devlete nakledilmesi için uygun düzenlemeleri yapacaktır.

Kural 186

Davanın kabul edilebilirliğine itiraz bağlamında yarışan talepler

Madde 90, paragraf 8'de tarif edilen durumlarda, talepte bulunan Devlet, Savcının madde 19, paragraf 10 uyarınca hareket edebilmesine olana vermek için, Savcıya kararını bildirecektir.

Kısım III

MADDE 91 VE 92 UYARINCA YAKALAMA VE TESLİM ETME İÇİN BELGELER

Kural 187

Teslim etme talebine ekli belgelerin çevirisi

Madde 67, paragraf 1(a)'nın amacıyla ve Kural 117, alt-kural 1 uyarınca, madde 91 çerçevesindeki talebe, uygun olduğunda, kişinin tamamen anladığı ve konuştuğu bir dilde yakalama müzekkeresinin ya da mahkumiyet hükmünün bir çevirisi ve Statünün ilgili herhangi bir hükmünün metninin bir çevirisi eklenecektir.

Kural 188

Geçici yakalamadan sonra belgelerin sunulması için süre sınırı

Madde 92, paragraf 3 amaçları bakımından, talepte bulunan Devletin teslim etme talebini ve talebi destekleyen belgeleri almak için süre sınırı, geçici yakalamadan itibaren 60 gün olacaktır.

Kural 189

Talebi destekleyen belgelerin iletilmesi

Bir kişi, madde 92, paragraf 3 hükümleri uyarınca teslim edilmeye rıza gösterdiğinde ve talepte bulunan Devlet kişiyi Mahkemeye teslim etmek için işlemlere devam ettiğinde, Mahkemeden, talepte bulunan Devlet başka türlü belirtmedikçe, madde 91'de tarif edilen belgeleri sağlaması istenmeyecektir.

Kısım IV

MADDE 93 ÇERÇEVESİNDE İŞBİRLİĞİ

Kural 190

Tanık için talebe ekli kendi kendini suçlamaya ilişkin talimat

Mahkeme, madde 93, paragraf 1 (e) çerçevesinde bir tanık bakımından bir talepte bulunurken, kendi kendini suçlamaya ilişkin Kural 74 ile ilgili olarak söz konusu tanığa tamamen anladığı ve konuştuğu bir dilde sağlanacak olan bir talimat ekleyecektir.

Kural 191

Madde 93, paragraf 2 çerçevesinde Mahkeme tarafından sağlanan güvence

Davayı ele alan Daire, resen ya da Savcının, savunmanın ya da tanığın ya da ilgili uzmanın talebi üzerine, Savcının ve tanığın ya da ilgili uzmanın görüşlerini dikkate alarak madde 93, paragraf 2'de tarif edilen güvenceyi sağlamaya karar verebilir.

Kural 192

Alıkonulan bir kişinin nakledilmesi

1. Alıkonulan bir kişinin madde 93, paragraf 7 uyarınca Mahkemeye nakledilmesi, ilgili ulusal makamlar tarafından Yazı İşleri Müdürü ve evsahibi Devlet ile irtibat içerisinde düzenlenecektir.
2. Yazı İşleri Müdürü, kişinin Mahkeme nezdinde alıkonulurken gözetilmesi dahil nakledilmenin uygun yürütümünü sağlayacaktır.
3. Mahkeme önünde alıkonulan kişi, alıkonulma koşullarına ilişkin meseleleri ilgili Daireye götürmeye hak sahibi olacaktır.
4. Madde 93, paragraf 7 (b) uyarınca, nakledilmenin amaçları yerine getirildiğinde, Yazı İşleri Müdürü, alıkonulan kişinin talepte bulunulan Devlete geri dönüşünü ayarlayacaktır.

Kural 193

Kişinin infaz Devletinden geçici olarak nakledilmesi

1. Davayı değerlendiren Daire, Mahkeme tarafından cezaya çarptırılmış ve ifadesi ya da diğer yardımı Mahkeme için gerekli olan herhangi bir kişinin infaz Devletinden Mahkemenin bulunduğu yere geçici olarak nakledilmesi talimatını verebilir. Madde 93, paragraf 7 hükümleri uygulanmayacaktır.

2. Yazı İşleri Müdürü, infaz Devleti makamları ve evsahibi Devlet makamları ile irtibat içinde nakletmenin uygun yürütümünü sağlayacaktır. Mahkeme, nakletmenin amaçları gerçekleştirildiğinde, hükümlüyü infaz Devletine gönderecektir.
3. Kişi, Mahkeme önüne çıktığı süre boyunca alıkonulacaktır. Mahkemenin yerinde geçirilen alıkonulma süresinin tamamı, çekilecek olan hapis cezasından düşülecektir.

Kural 194**Mahkemeden talep edilen işbirliği**

1. Madde 93, paragraf 10 uyarınca ve madde 96 ile tutarlı olarak, mutatis mutandis bir Devlet Mahkemeye işbirliği ya da yardım için, ya Mahkemenin çalışma dillerinden birinde ya da beraberinde Mahkemenin resmi dillerinden birine çeviri ile bir talep iletebilir.
2. Alt-Kural 1'de tarif edilen talepler, bunları, uygun olduğunda, ya Savcıya ya da ilgili Daireye iletecek olan Yazı İşleri Müdürüne gönderilecektir.
3. Madde 68 anlamındaki koruyucu önlemler kabul edilmiş ise, Savcı ya da Daire talep üzerine karar vermeden önce, uygun olduğunda, önlemlere karar veren Dairenin ve ilgili mağdur ya da tanığın görüşlerini dikkate alacaktır.
4. Talep, madde 93, paragraf 10 (b) (ii)'de tarif edildiği şekilde belgelere ya da delillere ilişkin ise, Savcı ya da Daire, talep üzerine işlem yapmadan önce, uygun olduğunda, ilgili Devletin rızasını alacaktır.
5. Mahkeme, bir Devletten gelen işbirliği ya da yardım talebini kabul etmeye karar verdiğinde, mümkün olduğunca, talepte bulunan Devlet tarafından talepte çerçevesi çizilen herhangi bir usul izlenerek ve talepte belirtilen kişilerin hazır bulunmasına izin vererek, talep yerine getirilecektir.

Kısım V**MADDE 98 ÇERÇEVESİNDE İŞBİRLİĞİ****Kural 195****Bilgi temini**

1. Talepte bulunulan bir Devlet, teslim etme ya da yardım için yapılan bir talebin madde 98 bakımından yerine getirme/uygulama sorunu doğurduğunu Mahkemeye bildirdiğinde, talepte bulunulan Devlet, madde 98'in uygulanmasında Mahkemeye yardımcı olacak herhangi bir ilgili bilgiyi sağlayacaktır. İlgili herhangi bir üçüncü Devlet ya da gönderici Devlet, Mahkemeye yardımcı olacak ek bilgi sağlayacaktır.

2. Mahkeme, eğer madde 98, paragraf 2 çerçevesinde böyle bir talep o Devletin bir kişiyi Mahkemeye teslim etmesinden önce bir gönderici Devletin rızasını gerektiren uluslararası bir sözleşme çerçevesindeki yükümlüklere uymayacak ise, bir gönderici Devletin rızası olmaksızın bir kişinin teslim edilmesi talebi hakkında işlem yapmayabilir.

Kısım VI

MADDE 101 UYARINCA ÖZGÜLÜK KURALI

Kural 196

Madde 101, paragraf 1'e dair görüşlerin temin edilmesi

Mahkemeye teslim edilmiş bir kişi, madde 101, paragraf 1'in hükümlerinin görülen bir ihlaline dair görüşlerini sunabilir.

Kural 197

Teslimin uzatılması

Mahkeme, madde 101, paragraf 1'in gereklerinden feragat edilmesini talep ettiğinde, talepte bulunulmuş olan Devlet Mahkemeden, Mahkemeye teslim edilmiş kişinin görüşlerini elde etmesini ve sağlamasını isteyebilir.

12. Bölüm İNFAZ

Kısım I

MADDE 103 VE 104 UYARINCA DEVLETLERİN HAPİS CEZALARININ İNFAZINDAKİ ROLÜ VE İNFAZ DEVLETİNİN TAYİN EDİLMESİNDE DEĞİŞİKLİK

Kural 198

Mahkeme ve Devletler arasında iletişim

Bağlam başka türlü gerektirmedikçe, madde 87 ve Kural 176-180, uygun olduğunda, Mahkeme ile bir Devlet arasında cezaların infazına ilişkin meselelere dair iletişime uygulanacaktır.

Kural 199

Kısım 10 çerçevesinde sorumlu olan organ

Kurallarda başka türlü öngörülmedikçe, Mahkemenin Kısım 10 çerçevesindeki görevleri Başkanlık tarafında yerine getirilecektir.

Kural 200**İnfaz Devletlerinin listesi**

1. Mahkum olmuş (Cezaya çarptırılmış) kişileri kabul etmek için gönüllü olduğunu belirtmiş olan Devletlerin bir listesi, Yazı İşleri Müdürü tarafında oluşturulacak ve muhafaza edilecektir.
2. Başkanlık, madde 103, paragraf 1 (a)'da öngörülen bir Devleti, bu Devletin kabul etmeye eklediği koşulları kabul etmez ise, listeye dahil etmeyecektir. Başkanlık, bir karar vermeden önce, o Devletten herhangi bir ek bilgi talep edebilir.
3. Kabul etmeye koşullar ekleyen bir Devlet, herhangi bir zamanda bu koşulları geri alabilir. Bu koşullardaki herhangi bir değişiklik ya da ekleme, Başkanlığın onamasına tabi olacaktır.
4. Bir Devlet herhangi bir zamanda listeden çıkartılma konusunda Yazı İşleri Müdürünü bilgilendirebilir. Bu silinme, Devletin halihazırda kabul etmiş olduğu kişiler bakımından cezaların infaz edilmesini etkilemeyecektir.
5. Mahkeme, Mahkeme tarafından hükümlülerin kabul edilmesi konusunda bir çerçeve oluşturma amacıyla Devletlerle iki taraflı anlaşmalar yapabilir. Bu tür düzenlemeler, Statüye uygun olacaktır.

Kural 201**Adil dağılım prensipleri**

Madde 103, paragraf 3 amaçları bakımından adil dağılım prensipleri aşağıdakileri içerecektir:

- (a) Adil coğrafi dağılım prensibi;
- (b) Listedeki her bir Devlete hükümlüleri (cezaya çarptırılan kişileri) alma fırsatının tanınması ihtiyacı;
- (c) O Devlet tarafından ve diğer infaz Devletleri tarafından halihazırda alınmış olan hükümlülerin sayısı;
- (d) Diğer herhangi bir ilgili etmen.

Kural 202**Hükümlünün infaz Devletine gönderilme zamanı**

Bir hükümlünün Mahkemeden tayin edilen infaz Devletine gönderilmesi, mahkumiyete ve cezaya ilişkin kararlar kesinleşmedikçe gerçekleşmeyecektir.

Kural 203

Hükümlünün görüşleri

1. Başkanlık, hükümlüye infaz Devletini tayin etmeye yöneldiğinin yazılı bildirimini yapacaktır hükümlü, Başkanlığın öngöreceği bir süre sınırı içerisinde meseleye ilişkin görüşlerini yazılı olarak Başkanlığa sunacaktır.
2. Başkanlık, hükümlünün sözlü sunuşlar yapmasına izin verebilir.
3. Başkanlık, hükümlüye aşağıdakiler bakımından izin verecektir:
 - (a) Uygun olduğunda, yetkili bir tercümanın yardımını almak ve görüşlerini sunmak için gerekli olan herhangi bir çeviriden faydalanmak;
 - (b) Görüşlerini sunmak için hazırlanmasında gerekli olan yeterli zaman ve kolaylıkların tanınması.

Kural 204

Tayine ilişkin bilgi

Başkanlık, tayin edilen Devlete kararı konusunda bildirimde bulunduğu, aşağıdaki bilgi ve belgeleri de gönderecektir:

- (a) hükümlünün adı, milliyeti, doğum tarihi ve yeri;
- (b) Mahkumiyete ve verilen cezaya ilişkin kesin hükmün bir kopyası;
- (c) Cezanın uzunluğu ve başlama tarihi ve çekilecek kalan süre;
- (d) hükümlünün görüşlerini dinledikten sonra, onun sağlık durumuna ilişkin, gördüğü herhangi bir tıbbi tedavi dahil, herhangi bir gerekli bilgi.

Kural 205

Belirli bir davada tayin etmenin reddedilmesi

Bir Devlet, belirli bir davada Başkanlık tarafından yapılan tayin etmeyi reddettiğinde, Başkanlık bir başka Devlet tayin edecektir.

Kural 206

Hükümlünün infaz Devletine gönderilmesi

1. Yazı İşleri Müdürü, cezayı infaz için tayin edilen Devlet konusunda Savcığı ve hükümlüyü bilgilendirecektir.
2. Hükümlü, tayin edilen infaz Devletinin kabul etmesinden sonra mümkün olan en kısa zamanda infaz Devletine gönderilecektir.
3. Yazı İşleri Müdürü, infaz Devleti ve evsahibi Devlet makamları ile istişare ederek kişinin gönderilmesinin uygun yürütümünü sağlayacaktır.

Kural 207**Geçiş (transit)**

1. Hükümlü, hava yolu ile taşınır ve geçiş Devleti ülkesine iniş programlanmamış ise izin gerekmez. Transit Devletin ülkesine programlanmamış bir iniş gerçekleşir ise o Devlet, ulusal hukukun usulü çerçevesinde mümkün olduğu ölçüde, hükümlüyü alt-Kural 2'de öngörülen bir transit talebi ya da madde 89, paragraf 1 ya da madde 92 çerçevesinde bir talep alıncaya kadar alıkoyacaktır.
2. Ulusal hukukun usulü çerçevesinde mümkün olduğu kadar, bir Devlet hükümlünün kendi ülkesinden transit geçmesine izin verecektir ve madde 89, paragraf 3 (b) ve (c), ve madde 105 ve 108 hükümleri ve ayrıca ilgili herhangi bir Kural, uygun olduğunda, uygulanacaktır. Mahkumiyete ve verilen cezaya ilişkin kesinleşmiş hükmün bir kopyası bu transit talebine eklenecektir.

Kural 208**Masraflar**

1. Cezanın, infaz Devleti ülkesinde infazın olağan masrafları, o Devlet tarafından karşılanacaktır.
2. Hükümlünün nakil masrafları ve madde 100, paragraf 1 (c), (d) ve (e)'de göndermesi yapılan masraflar dahil diğer masraflar Mahkeme tarafında karşılanacaktır.

Kural 209**İnfaz Devleti tayin edilmesinde değişiklik**

1. Başkanlık, resen ya da hükümlünün ya da Savcının talebi üzerine herhangi bir zamanda madde 104, paragraf 1 uyarınca hareket edebilir.
2. Hükümlünün ya da Savcının talebi yazılı olarak yapılacaktır ve nakledilmenin istendiği dayanakları belirtecektir.

Kural 210**Bir infaz Devleti tayin edilmesinde değişiklik için usul**

1. Bir infaz Devleti tayin etmeyi değiştirmeye karar vermeden önce, Başkanlık aşağıdakileri yapabilir:
 - (a) İnfaz Devletinden görüş talep edebilir;
 - (b) Hükümlünün ve Savcının yazılı ve sözlü sunumlarını değerlendirebilir;
 - (c) *Inter alia*, hükümlüyle ilgili olarak yazılı ya da sözlü uzman görüşünü değerlendirebilir;

- (d) Herhangi bir güvenilir kaynaktan diğer ilgili bilgiyi elde edebilir.
2. Kural 203, alt-kural 3 hükümleri uygun olduğunda uygulanacaktır.
3. Başkanlık, infaz Devleti tayinini değiştirmeyi reddeder ise, mümkün olur olmaz, hükümlü, Savcıyı ve Yazı İşleri Müdürünü kararı ve kararının gerekçeleri konusunda bilgilendirecektir. Başkanlık, aynı zamanda infaz Devletini de bilgilendirecektir.

Kısım II

MADDE 105, 106 VE 107 ÇERÇEVESİNDE İNFAZ, DENETİM VE NAKİL

Kural 211

Cezaların infazının denetimi ve hapis koşulları

1. Hapis cezalarının infazını denetlemek için, Başkanlık:
- (a) İnfaz Devleti ile istişarede bulunarak, herhangi bir hükümlünün hapis koşulları hakkında Mahkeme ile iletişimde bulunma hakkını kullanması için uygun düzenlemelerin oluşturulmasında, madde 106, paragraf 3 hükümlerine riayet edilmesini temin edecektir.
- (b) Gerekli olduğunda, infaz Devletinden ya da herhangi bir güvenilir kaynaktan herhangi bir bilgi, rapor ya da uzmanlık görüşü talep edebilir;
- (c) Uygun olduğunda, infaz Devletine bildirimde bulunduktan sonra, ulusal makamlar hazır bulunmaksızın hükümlü ile görüşme yapmaktan ve onun görüşlerini dinlemekten sorumlu olacak Mahkemenin bir yargıcını ya da Mahkeme çalışanlarından bir üyeyi tayin edebilir.
- (d) Uygun olduğunda, infaz Devletine alt-Kural 1 (c) çerçevesinde hükümlü tarafından ifade edilen görüşler hakkında yorum yapmak için bir fırsat verebilir.
2. Hükümlü, infaz Devletinin iç hukuku çerçevesinde var olan, hapis hane binası dışında bazı faaliyetleri gerektiren bir hapis hane programı ya da menfaat için elverişli olduğunda, infaz Devleti bu olguyu Mahkemenin denetim görevini kullanmasını mümkün kılan herhangi bir ilgili bilgi ya da gözlem ile birlikte Başkanlığa iletacaktır.

Kural 212

Para cezalarının, müsaderelerin ya da giderim önlemlerinin yerine getirilmesi için kişinin yeri hakkında bilgi

Mahkeme tarafından karar verilen para cezalarının ve müsadere önlemlerinin ve giderim önlemlerinin yerine getirilmesi amacıyla, Başkanlık, herhangi bir zamanda ya da hükümlü tarafından çekilen cezanın önceden planlanmış tamamlanmasından en az 30 gün önce, infaz Devletinden Başkanlığa, o Devletin kişinin kendi

ülkesinde kalmasına izin verme konusundaki niyeti ya da kişiyi göndermeyi tasarladığı yer ile ilgili olarak ilgili bilgiyi iletmesini talep edebilir.

Kural 213

Madde 107, paragraf 3 için usul

Madde 107, paragraf 3 bakımından Kural 214 ve 215'de düzenlenen usul, uygun olduğunda, uygulanacaktır.

Kısım III

MADDE 108 ÇERÇEVESİNDEKİ DİĞER SUÇLARIN KOVUŞTURULMASINDA YA DA CEZALANDIRILMASINDA SINIRLANDIRMALAR

Kural 214

Ön yürütüm için kovuşturma ya da bir cezayı infaz etme talebi

1. Madde 108'in uygulanması için, infaz Devleti hükümlü aleyhinde o kişinin nakledilmesinden önce yapılan herhangi bir davranış için kovuşturma yapmak ya da bir cezayı infaz etmek istediğinde, niyetini Başkanlığa bildirecektir ve aşağıdaki belgeleri ona iletacaktır:
 - (a) Davanın olgularının ve olayların hukuki niteliğinin bir beyanı;
 - (b) Sınırlandırmaya ve uygulanabilir cezalara ilişkin olanlar da dahil uygulanabilir herhangi bir hukuki hükmün bir kopyası;
 - (c) Herhangi bir cezanın, yakalama müzekkeresinin ya da aynı güce sahip diğer belgelerin ya da Devletin infaz etmeyi tasarladığı diğer herhangi bir yasal ilanın bir kopyası;
 - (d) Hükümlünün, kişi işlemler konusunda yeterince bilgilendirildikten sonra elde edilmiş olan, görüşlerini içeren bir protokol.
2. Bir başka Devlet tarafından yapılan bir iade talebi durumunda, infaz Devleti, hükümlünün, kişi iade talebi konusunda yeterince bilgilendirildikten sonra elde edilmiş olan görüşlerini içeren bir protokol ile birlikte tam talebi Başkanlığa gönderecektir.
3. Başkanlık, tüm durumlarda infaz Devletinden ya da iade talebinde bulunan Devletten herhangi bir belge ya da ek bilgi isteyebilir.
4. Kişi, infaz Devleti dışında bir Devlet ya da iade talep eden Devlet tarafından Mahkemeye teslim edilmiş ise, Başkanlık, kişiyi teslim eden devlet ile istişare edecek ve o Devlet tarafında açıklanan herhangi bir görüşü dikkate alacaktır.
5. Alt-Kural 1-4 çerçevesinde Başkanlığa gönderilen herhangi bir bilgi ya da belge, yorum yapabilecek olan Savcıya gönderilecektir.
6. Başkanlık, bir duruşma yapmaya karar verebilir.

Kural 215

Kovuşturma yapmak ya da bir cezaı infaz etmek için talep

1. Başkanlık, mümkün olan en kısa zamanda bir karar verecektir. Bu karar yargılama işlemlerine katılmış olanların hepsine bildirilecektir.
2. Kural 214, alt-kural 1 ya da 2 çerçevesinde sunula talep, bir cezanın infazı ile ilgili ise hükümlü Mahkeme tarafından tefhim edilen bu cezaı infaz etmek için Mahkeme tarafında tayin edilen Devlette çekebilir ya da madde 110 hükümlerine tabi olarak Mahkeme tarafından tefhim edilen cezanın tamamı çekildikten sonra bir üçüncü Devlete iade edilebilir.
3. Başkanlık, hükümlünün bir üçüncü Devlete kovuşturma için geçici olarak iade edilmesine, hükümlünün üçüncü Devlette alıkonulacağı ve kovuşturmadan sonra Mahkeme tarafından tefhim edilen cezanın infazından sorumlu olan Devlete geri gönderileceği konusunda Başkanlığın yeterli addedeceği güvencelerin verilmesi durumunda sadece izin verebilir.

Kural 216

İnfaza dair bilgi

Başkanlık, infaz Devletinden hükümlü ile ilgili herhangi bir olaydan ya da o kişinin gönderilmesinden sonraki olaylara ilişkin herhangi bir kovuşturmadan kendisini bilgilendirmesini talep edecektir.

Kısım IV

PARA CEZALARININ, MÜSADERE ÖNLEMLERİNİN VE GİDERİM KARARLARININ İNFAZI

Kural 217

İşbirliği ve para cezalarının, müsadere ya da giderim kararlarının infazı için önlemler

Para cezalarının, müsadere ya da giderim kararlarının infazı için, Başkanlık, uygun olduğunda, Kısım 9 uyarınca infaz için işbirliği ve önlemler için çabalayacaktır ve ilgili kararları kopyalarını hükümlünün milliyetinden, ikametgahından ya da oturma yerinden ya da hükümlünün varlıklarının ve mülkiyetinin bulunduğu yerden ötürü doğrudan başa sahip olduğu ya da mağdurun böyle bir başa sahip olduğu herhangi bir Devlete iletacaktır. Başkanlık, uygun olduğunda, Devleti herhangi bir üçüncü taraf talepleri ya da madde 75'e uygun olarak yürütülen herhangi bir yargılama işleminin bildirimini almış olan bir kişi tarafından herhangi bir talepte bulunulmadığı olgusu hakkında bilgilendirecektir.

Kural 218**Müsadere ve giderimler için kararlar**

1. Devletlerin bir müsadere kararına etkinlik kazandırmalarını mümkün kılmak için kararda aşağıdaki hususlar belirtilecektir:
 - (a) Aleyhine kararların çıkartıldığı kişinin kimliği;
 - (b) Mahkeme tarafında müsaderesine karar verilen kazançlar, mülkiyet ve varlıklar; ve
 - (c) Taraf Devlet, belirtilen kazançlar, mülkiyet ya da varlıklarla ilgili müsadere kararlarına etkinlik kazandıramayacak ise aynı miktarı tazmin etmek için önlemler alacaktır.
2. İşbirliği ve infaz için talepte, Mahkeme müsadere kararının kapsadığı kazançların, mülkiyetin ve varlıkların yeri bakımından var olan tüm bilgileri sağlayacaktır.
3. Devletlerin bir giderim kararına etki kazandırmalarını mümkün kılmak için kararda aşağıdakiler belirtilecektir:
 - (a) Aleyhine karar çıkartılan kişinin kimliği;
 - (b) Mali nitelikteki girdimler bakımından, bireysel giderimlerin verilmiş olduğu mağdurların kimliği ve giderim için tazminat Giderim Fonu'na depo edilecek ise tazminatın depo edilmesi için Giderim Fonu'nun özellikleri ; ve
 - (c) Uygulanabilir olduğunda, eski hale iadeye karar verilen mülkiyet ve varlıklar dahil olmak üzere, Mahkeme tarafından karar verilen giderimlerin kapsamı ve niteliği.
4. Mahkeme, bir bireysel temelde giderime karar verdiğinde, giderim kararının bir kopyası ilgili mağdura gönderilecektir.

Kural 219**Giderim kararlarının değiştirilmemesi**

Başkanlık, giderim kararlarının kopyalarını Kural 217 çerçevesinde Taraf Devletlere gönderirken, Taraf Devletler), giderim kararına etki kazandırmada ulusal makamların Mahkeme tarafında belirlenen giderimleri, Mahkeme tarafından karara bağlanan herhangi bir zararın kapsamı ya da derecesini, kayıp ya da yaralanmayı ya da kararda belirtilen prensipleri değiştirmeyecekleri ve bu kararın infazın kolaylaştırabilecekleri konusunda bilgilendirecektir.

Kural 220**Para cezalarına dair hükümlerin değiştirilmemesi**

Para cezalarının verildiği hükümlerin kopyalarının madde 109 ve Kural 217 uyarınca infaz/yerine getirilme amacıyla Taraf Devletlere gönderirken, Başkanlık,

(Tarağ Devletleri) verilen para cezalarının infazını gerçekleştirirken ulusal makamların bunları değiştirmeyeceği konusunda bilgilendirecektir.

Kural 221

Mülkiyetin ya da servetin tanzim ya da tahsis edilmesi hakkında karar

1. Başkanlık, uygun olduğunda, Savcı, hükümlü, mağdurlar ya da onların yasal temsilcileri, infaz Devletinin ulusal makamları ya da ilgili herhangi bir üçüncü tarağ ya da madde 79'da öngörülen Giderim Fonu temsilcileri ile iştişare ettikten sonra Mahkemenin bir kararı vasıtasıyla gerçekleşen mülkiyet ya da servetin tanzim ya da tahsisine ilişkin tüm hususlar hakkında karar verecektir.
2. Her durumda, Başkanlık hükümlüye ait mülkiyet ya da servetin tanzim ya da tahsis edilmesine karar verdiğinde, önceliği, mağdurlara giderim sağlanmasına ilişkin önlemlerin yerine getirilmesine verecektir.

Kural 222

Tebliğ ya da diğer herhangi bir önlem için yardım

Başkanlık, Devlete, talep edilen para cezalarının, müsadere ya da giderim önlemlerinin yerine getirilmesinde, hükümlüye ya da ilgili diğer bir kişiye ilişkin ilgili herhangi bir bildirim tebliği ile ya da infaz devletinin ulusal hukuku çerçevesinde kararın yerine getirilmesi için gerekli diğer herhangi bir önlemin icrası ile yardım edecektir.

Kısım V

MADDE 110 ÇERÇEVESİNDE CEZADAN İNDİRİM YAPILMASINA İLİşKİN YENİDEN İNCELEME

Kural 223

Cezada indirim yapılmasına ilişkin yeniden inceleme için kriterler

Madde 110, paragrağ 3 ve 5'e uygun olarak cezada indirim yapılması meselesini yeniden incelemede, Temyiz Dairesinin üç yargıcı madde 110, paragrağ 4 (a) ve (b)'de listelenen kriterleri ve aşağıdaki kriterleri dikkate alacaktır:

- (a) Hükümlünün alıkonulma sürecinde suçundan gerçek bir ayrılma gösteren davranışı;
- (b) Hükümlünün topluma tekrar kazandırılması ve başarılı bir yeniden yerleştirme beklentisi;
- (c) Hükümlünün, erken salıverilmesinin önemli sosyal dengesizlik yaratıp yaratmayacağı;

- (d) Hükümlü tarafından mağdurların menfaatine olarak yapılan herhangi bir eylem ve erken salıverilmenin bir sonucu olarak mağdurlar ve onların aileleri üzerindeki herhangi bir etki;
- (e) Kötüleşen fiziksel ya da zihinsel sağlık ya da ilerlemiş yaş dahil olmak üzere, hükümlünün bireysel koşulları.

Kural 224**Cezada indirim yapılmasına ilişkin yeniden inceleme usulü**

1. Madde 110, paragraf 3'ün uygulanması için, Temyiz Dairesi tarafından atanmış Temyiz Dairesinin üç yargıcı, istisnai nedenlerle belirli bir davada başka türlü karar vermedikçe, bir duruşma yapacaktır. Duruşma, müdafisi tarafından temsil edilebilecek olan hükümlü, talep edilir ise tercüman ile birlikte yürütülecektir. Bu üç yargıç, Savcıyı, madde 77 çerçevesindeki herhangi bir cezayı ya da madde 75'e uygun herhangi bir giderim kararını infaz edecek Devleti ve mümkün olduğu kadarıyla yargılamaya katılmış mağdurları ya da onların yasal temsilcilerini duruşmaya katılmaya ya da görüşlerini yazılı olarak sunmaya davet edecektir. İstisnai koşullar altında, bu duruşma görüntülü toplantı yoluyla ya da Temyiz Dairesi tarafında tayin edilmiş bir yargıç tarafından infaz Devletinde yapılabilir.
2. Aynı üç yargıç, kararı ve (kararın) gerekçelerini yeniden inceleme usulüne katılmış olanların hepsine mümkün olur olmaz iletacaktır.
3. Madde 110, paragraf 5'in uygulanması için, Temyiz Dairesi tarafından atanmış olan Temyiz Dairesinin üç yargıcı, cezada indirim yapılması meselesini, madde 110, paragraf 3'e uygun olarak aldığı kararında daha kısa bir süre öngörmedikçe, her üç yılda bir gözden geçirecektir. Koşullarda önemli bir değişiklik durumunda, bu üç yargıç, hükümlünün üç yıllık zaman diliminde ya da üç yargıç tarafından düzenlenmiş olabilecek daha kısa süre diliminde bir yeniden inceleme için başvurmasına izin verecektir.
4. Madde 110, paragraf 5 çerçevesinde herhangi bir yeniden inceleme için, Temyiz Dairesi tarafından tayin edilen Temyiz Dairesinin üç yargıcı, hükümlüyü ya da onun müdafisini, Savcıyı, madde 77 çerçevesindeki herhangi bir cezayı ve madde 75'e uygun herhangi bir giderim önlemini infaz edecek Devleti ve mümkün olduğu ölçüde, yargılama işlemlerine katılan mağdurları ya da onların temsilcilerini yazılı sunumlar yapmaya davet edecektir. Üç yargıç, bir duruşma yapmaya da karar verebilir.
5. Karar ve (kararın) gerekçeleri yeniden inceleme işlemlerine katılanlara mümkün olan en kısa sürede iletilecektir.

Kısım VI

FİRAR

Kural 225

Firar durumunda madde 111 çerçevesinde önlemler

1. Hükümlü firar eder ise infaz Devleti, mümkün olur olmaz, Yazı İşleri Müdürüne yazılı bir tutanağı göndermeye yeterli herhangi bir araç vasıtasıyla haber verecektir. Başkanlık, Kısım 9 uyarınca işlem görecektir.
2. Bununla birlikte, hükümlünün bulunduğu Devlet kişiyi, uluslararası anlaşmaları ya da kendi ulusal mevzuatını izleyerek infaz Devletine teslim etmeye razı olur ise infaz Devleti, Yazı İşleri Müdürüne bu yönde yazılı olarak haber verecektir. Gerekli ise Kural 207 uyarınca ilgili Devlete transit talebini sunmak dahil, gerekli tüm yardımı sağlayacak olan Yazı İşleri Müdürü ile istişare edilerek, kişi, mümkün olur olmaz infaz Devletine teslim edilecektir. Hükümlünün teslim edilmesine eşlik eden masraflar, eğer hiçbir Devlet masraflar için sorumluluk üstlenmez ise, Mahkeme tarafından karşılanacaktır.
3. Hükümlü, Kısım 9'a uygun olarak Mahkemeye teslim edilir ise, Mahkeme onu infaz Devletine gönderecektir. Bununla birlikte, Başkanlık resen ya da Savcının ya da ilk infaz Devletinin talebi üzerine ve madde 103 ve Kural 203-206 uyarınca hükümlünün ülkesine kaçtığı Devlet de dahil, yeni bir Devlet tayin edecektir.
4. Her durumda, hükümlünün firar ettikten sonra alıkonulduğu Devletin ülkesindeki tüm alıkonulma süresi, alt-kural 3 uygulanabilir olduğunda, hükümlünün içinde bulunduğu Devlettten teslim edilmesini izleyen Mahkemenin bulunduğu yerdeki alıkonulma süresi, çekilmek için kalan süreden düşürülecektir.

ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİNİN AYRICALIKLARI VE BAĞIŞIKLIKLARI HAKKINDA ANLAŞMA

Bu Anlaşmaya Taraf Devletler,

Birleşmiş Milletler Tam Yetkili Temsilciler Diplomatik Konferansı tarafından 17 Temmuz 1998 tarihinde kabul edilen Uluslararası Ceza Mahkemesi Roma Statüsü, Uluslararası Ceza Mahkemesini uluslararası nitelikteki en ciddi suçlar için kişiler üzerinde yargı yetkisi kullanma yetkisi ile kurduğuna göre;

Roma Statüsü madde 4, Uluslararası Ceza Mahkemesinin uluslararası tüzel kişiliğe sahip olacağını ve bu hukuki sıfatın (Mahkemenin) görevlerini yerine getirmesi ve amaçlarını gerçekleştirmesi için gerekli olabileceğini öngördüğüne göre;

Roma Statüsü madde 48, Uluslararası Ceza Mahkemesinin Roma Statüsüne Taraf her bir Devletin ülkesinde amaçlarını gerçekleştirmek için gerekli olan bu ayrıcalıklara ve bağışıklıklara sahip olacağını öngördüğüne göre;

Aşağıdakiler üzerinde anlaşılılar:

Madde 1

Terimlerin kullanımı

Bu Anlaşmanın amaçları bakımından:

- (a) "Statü" bir Uluslararası Ceza Mahkemesi Kurulması hakkında Birleşmiş Milletler Tam Yetkili Temsilciler Diplomatik Konferansı tarafından 17 Temmuz 1998 tarihinde kabul edilen Uluslararası Ceza Mahkemesi Roma Statüsü anlamına gelmektedir;
- (b) "Mahkeme" Statü tarafından kurulan Uluslararası Ceza Mahkemesi anlamına gelmektedir;
- (c) "Taraf Devletler" bu Anlaşmaya Taraf Devletler anlamına gelmektedir;
- (d) "Taraf Devletler Temsilcileri" tüm delegeler, yardımcı delegeler, danışmanlar, mesleki/teknik uzmanlar ve delegasyon sekreterleri anlamına gelmektedir;
- (e) "Meclis" Statüye Taraf Devletler Meclisi anlamına gelmektedir;
- (f) "Yargıçlar" Mahkeme yargıçları anlamına gelmektedir;

- (g) “Başkanlık” Mahkeme Başkanından ve Birinci ve İkinci Başkan Yardımcısından oluşan organ anlamına gelmektedir;
- (h) “Savcı” Statü madde 42, paragraf 4 uyarınca Meclis tarafından seçilen Savcı anlamına gelmektedir;
- (i) “Savcı Yardımcıları” Statü madde 42, paragraf 4 uyarınca Meclis tarafından seçilen Savcı Yardımcıları anlamına gelmektedir;
- (j) “Yazı İşleri Müdürü” Statü madde 43, paragraf 4 uyarınca Mahkeme tarafından seçilen Yazı İşleri Müdürü anlamına gelmektedir;
- (k) “Yazı İşleri Müdür Yardımcısı” Statü madde 43, paragraf 4 uyarınca Mahkeme tarafından seçilen Yazı İşleri Müdür Yardımcısı anlamına gelmektedir;
- (l) “Müdafii” savunman ve mağdurların hukuki temsilcileri anlamına gelmektedir;
- (m) “Genel Sekreter” Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri anlamına gelmektedir;
- (n) “Hükümetlerarası örgütlerin temsilcileri” kendi namına hareket eden herhangi bir görevli de dahil olmak üzere hükümetlerarası örgütlerin yöneticileri anlamına gelmektedir;
- (o) “Viyana Sözleşmesi” 18 Nisan 1961 tarihli Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi anlamına gelmektedir;
- (p) “Usul ve Delil Kuralları” Statü madde 51 uyarınca kabul edilen Usul ve Delil Kuralları anlamına gelmektedir.

Madde 2

Mahkemenin hukuki statüsü ve tüzel kişiliği

Mahkeme uluslararası tüzel kişiliğe ve aynı zamanda görevlerini yerine getirmek ve amaçlarını gerçekleştirmek için gerekli olabilecek hukuki yeterliğe sahiptir. Mahkeme, özellikle, sözleşme yapma, taşınmaz ve taşınır mülk iktisap etme ve satma ve hukuki muamelelere katılma sıfatına sahiptir.

Madde 3

Mahkemenin ayrıcalıkları ve bağışıklıklarına dair genel hükümler

Mahkeme, amaçlarını gerçekleştirmek için gerekli olan bu ayrıcalık ve bağışıklıklara her bir Taraf Devletin ülkesinde sahiptir.

Madde 4

Mahkeme binasının dokunulmazlığı

Mahkeme binası dokunulmazdır.

Madde 5**Bayrak, amblem ve işaretler**

Mahkeme, bayrağını, amblem ve işaretlerini bina ve resmi amaçlar için kullanılan taşıtlarında ve diğer ulaşım araçlarında sergilemeye yetkilidir.

Madde 6**Mahkemenin, mülkiyetinin, fonlarının ve mamelekinin bağışıklığı**

1. Mahkeme, mülkiyeti, fonları ve mameleki her nerede ve her kimin elinde bulunursa bulunsun, Mahkemenin herhangi bir özel olayda bağışıklıktan açıkça feragat etmiş olması hariç, her türlü yasal işlemde bağışıktır. Bununla birlikte, hiçbir bağışıklık feragati herhangi bir uygulama önlemini içerecek şekilde genişletilemez.
2. Mahkemenin mülkiyeti, fonları ve mameleki her nerede ve her kimin elinde bulunursa bulunsun, icrai, idari, yargısal ya da dava yoluyla aramadan, müsadereden, resmi emirden, hacizden, kamulaştırmadan ve herhangi bir diğer müdahale türünden bağışıktır.
3. Mahkemenin görevlerini yerine getirmesi için gerekli olduğu ölçüde, Mahkemenin mülkiyeti, fonları ve mameleki, her nerede ve her kimin elinde bulunursa bulunsun, kayıtlamalardan, düzenlemelerden, kontrollerden ya da herhangi bir nitelikteki moratoryumdan muaftır.

Madde 7**Arşivlerin ve belgelerin dokunulmazlığı**

Mahkemenin arşivleri ve her ne şekilde olursa olsun tüm evrakları ve belgeleri ve Mahkemeye ya da Mahkemedden gönderilmiş, Mahkemenin elinde bulunan ya da ona ait olan gereçler her nerede ve her kimin elinde bulunursa bulunsun dokunulmazdır. Bu dokunulmazlığın sona ermesi ya da yokluğu, Mahkeme için hazır bulundurulmuş ya da onun tarafından kullanılan belgeler ve gereçler bakımından Mahkemenin Statü ve Usul ve Delil Kuralları uyarınca karar verebileceği koruyucu önlemleri etkilemez.

Madde 8**Vergilerden, gümrük resimlerinden ve ithalat ya da ihracat kayıtlamalarından muafiyet**

1. Mahkeme, mameleki, gelir ve diğer mülkiyeti ve faaliyetleri ve işlemleri, diğerlerinin yanı sıra gelir vergisini, servet vergisini ve kurumlar vergisini ve yerel ve bölgesel makamlar tarafından koyulan doğrudan vergileri içeren tüm doğrudan vergilerden muaftır. Bununla birlikte, Mahkeme verilen hizmetlerin tutarına göre sabit bir orandan sağlanan ve özel olarak belirlenebilen, tarif edilebilen ve kalemler halinde dökülebilen kamusal hizmetler için olan ücretlerden başka bir şey olmayan vergilerden muaf olmayı talep etmeyecektir.

2. Mahkeme, tüm gümrük resimlerinden, ithalat işlemleri vergilerinden ve Mahkeme tarafından resmi kullanımı ve yayınları için ithal edilen ya da ihraç edilen maddeler bakımından ithalata ve ihracata dair yasaklamalar ve kayıtlamalardan muaf olacaktır.
3. Böyle bir muafiyet altında ithal edilen ya da satın alınan mallar, o Taraf Devletin yetkili makamları ile üzerinde anlaşılan koşullar çerçevesinde olması dışında, bir Taraf Devletin ülkesinde satılmayacaktır ya da başka türlü elden çıkartılmayacaktır.

Madde 9

Resimlerin ve/veya vergilerin geri ödenmesi

1. Mahkeme, genel bir kural olarak, taşınır ve taşınmaz mülklerin fiyatlarına dahil olan resimlerden ve/veya vergilerden ve verilen hizmetler için ödenen vergilerden muaf olmayı talep etmeyecektir. Bununla birlikte Mahkeme, resmi kullanımı için üzerlerine belirlenebilir resimler ve/veya vergiler yüklenen ya da yüklenebilir olan büyük miktarda mülk ve mal ya da hizmet satın aldığıında, Taraf Devletler bu tür harçlardan muafiyet için ya da ödenen resim ve/veya verginin geri ödenmesi için uygun idari düzenlemeleri yapacaktır.
2. Bu tür bir muafiyet ya da geri ödeme altında satın alınan mallar, muafiyeti ya da geri ödemeyi sağlayan Taraf Devlet tarafından koyulan koşullar uyarınca olması dışında, satılmayacaktır ya da başka türlü elden çıkartılmayacaktır. Mahkemeye sağlanan kamusal hizmetler için olan ücretler/harçlar bakımından hiçbir muafiyet ya da geri ödeme verilmeyecektir.

Madde 10

Fonlar ve para kayıtlamalarından muafiyet

1. Mali kontroller, düzenlemeler ya da herhangi bir çeşit mali moratoryum ile kayıtlanmaksızın, faaliyetlerini yerine getirirken:
 - (a) Mahkeme, fon, herhangi bir çeşit para ya da altın sahibi olabilir ve herhangi bir para biriminde hesap işletebilir;
 - (b) Mahkeme, fonlarını, altın ya da parasını bir ülkeden diğerine ya da herhangi bir ülke içerisinde transfer etmekte ve elindeki parayı bir başka para birimine çevirmekte serbest olacaktır;
 - (c) Mahkeme, tahvilleri ve diğer mali kıymetli evrakları alabilir, elinde tutabilir, ciro edebilir, transfer edebilir, dönüştürebilir ya da başka şekilde onlarla alış veriş edebilir;
 - (d) Mahkeme, ilgili Taraf Devlet tarafından herhangi bir hükümetlerarası örgüte ya da diplomatik elçiliğe mali işlemleri için döviz kuru bakımından uygulanan muameleden daha az olmayacak muameleyi görecektir.

2. Mahkeme, paragraf 1 çerçevesindeki yetkilerini kullanırken herhangi bir Taraf Devlet bakımından yapılan herhangi bir sunuma, Mahkemenin menfaatlerine zarar gelmeksizin bu sunumlara etkinlik verilebileceğini değerlendirdiğinde, gerekli dikkati verecektir.

Madde 11

İletişim kolaylıkları

1. Mahkeme, her bir Taraf Devletin ülkesinde resmi iletişimi ve haberleşmesi bakımından ilgili Taraf devlet tarafından herhangi bir hükümetlerarası örgüte ya diplomatik elçiliğe, posta ve çeşitli şekillerdeki iletişim ve haberleşmeye uygulanabilir olan öncelikler, oranlar ve vergiler hususlarında gösterilen muameleden daha az avantajlı olmayacak muameleyi görecektir.
2. Mahkemenin resmi iletişimine ya da haberleşmesine hiçbir sansür uygulanmayacaktır.
3. Mahkeme, elektronik iletişim araçları da dahil olmak üzere uygun iletişim araçlarını kullanabilir ve resmi iletişimi ve haberleşmesi için kısaltmalar ve şifre kullanma yetkisine sahip olacaktır. Mahkemenin resmi iletişim ve haberleşmesi dokunulmaz olacaktır.
4. Mahkeme, diplomatik kuryeler ve çantalarla aynı ayrıcalıklara, bağışıklıklara ve kolaylıklara sahip olacak kuryeler ve mühürlü çantalar vasıtasıyla mektup ve diğer materyalleri ya da iletileri gönderme ya da alma yetkisine sahip olacaktır.
5. Mahkeme, Taraf Devletler tarafından ulusal usulleri uyarınca kendisine tahsis edilen herhangi bir frekans üzerinden radyo ya da diğer iletişim ekipmanını işletme yetkisine sahip olacaktır. Taraf Devletler, mümkün olduğu ölçüde, Mahkemenin başvurmuş olduğu frekansları Mahkemeye tahsis etmeye gayret edecektir.

Madde 12

Mahkeme görevlerinin genel merkez dışında yerine getirilmesi

Mahkemenin Statü madde 3, paragraf 3'e uygun olarak Hollanda Lahey'deki genel merkezi dışındaki başka bir yerde toplanmanın tercihe şayan olduğunu değerlendirmesi durumunda, Mahkeme ilgili Devlet ile görevlerini yerine getirmek için uygun kolaylıklara ilişkin olarak bir düzenleme yapabilir.

Madde 13

Meclise ve ona bağlı organlara katılan Devletlerin temsilcileri ve hükümetlerarası örgütlerin temsilcileri

1. Meclisin ve ona bağlı organların toplantılarına katılan Statüye Taraf Devletlerin temsilcileri, Statü madde 112, paragraf 1 uyarınca gözlemci olarak Meclisin ve ona bağlı organların toplantılarına katılabilecek olan diğer Devletlerin temsilcileri ve Meclisin ve ona bağlı organların toplantılarına davet edilen

Devletlerin ve hükümetlerarası örgütlerin temsilcileri, resmi görevlerini ifa ederken ve toplantı yerine yapılan ve toplantı yerinden olan seyahatlerinde aşağıdaki ayrıcalıklara ve bağışıklıklara sahip olacaktır:

- (a) Yakalama ya da alıkonulmadan bağışık olma;
 - (b) Resmi sıfatları çerçevesinde konuşulan ya da yazılan sözler ve sergilenen tüm davranışlar bakımından her çeşit yasal işlemden bağışık olma; bu bağışıklık ilgili kişilerin temsilci olarak görevlerinin sona ermiş olabileceğine bakılmaksızın devam edecektir;
 - (c) Her ne şekilde olursa olsun tüm evrakların ve belgelerin dokunulmazlığı;
 - (d) Kısaltmalar ya da şifre kullanma, kurye aracılığıyla ya da mühürlü çantalar içerisinde evrak ya da belge alma ve elektronik iletiler alma ve gönderme;
 - (e) Görevlerini yerine getirirken ziyaret ettikleri ya da içinden geçtikleri Taraf Devlette göçmenlik kayıtlamalarından, yabancı kayıt gereklerinden ve askerlik hizmeti yükümlülüğünden muaf olma;
 - (f) Yabancı Hükümetlerin temsilcilerine geçici resmi misyonlar temelinde tanınan para ve değişim kolaylıkları bakımından aynı ayrıcalıklar;
 - (g) Viyana Sözleşmesi çerçevesinde diplomatik elçilere kişisel bagajları bakımından tanınan aynı bağışıklıklar ve kolaylıklar;
 - (h) Viyana Sözleşmesi çerçevesinde uluslararası kriz zamanında diplomatik ajanlara tanınan aynı koruma ve memleketine geri gönderme kolaylıkları;
 - (i) Yukarıda anılanlar dışında, ithal edilen mallar üzerindeki (diğer türlü kişisel bagajlarının parçası olarak) gümrük resimlerinden ya da özel tüketim vergilerinden ya da gider/satış vergilerinden muaf olmayı talep etme hakkı hariç, diplomatik ajanların sahip olduğu diğer ayrıcalıklar, bağışıklıklar ve kolaylıklar.
2. Herhangi bir tür vergilendirmenin yansımalarının ikamete bağlı olması durumunda, Meclisin ve ona bağlı organların toplantılarına katılan paragraf 1'de belirtilen temsilcilerin görevlerini ifa etmek için bir Taraf Devlette bulunma süreleri, ikamet süreleri olarak değerlendirilmeyecektir.
 3. Bu maddenin 1. ve 2. paragrafları, bir temsilci ile (temsilcinin) vatandaşı olduğu Taraf Devlet makamları arasında ya da bir temsilci ile (temsilcinin) temsilcisi olduğu Taraf Devlet makamları ya da hükümetlerdışı örgüt arasında uygulanabilir değildir.

Madde 14

Mahkemenin yargılama işlemlerine katılan Devletlerin temsilcileri

Mahkemenin yargılama işlemlerine katılan Devletlerin temsilcileri, resmi görevlerini ifa ederken ve yargılama işlemlerinin yapıldığı yere ya da yerden yapılan

seyahatleri sırasında madde 13'de göndermesi yapılan ayrıcalıklara ve bağışıklıklara sahip olacaktır.

Madde 15

Yargıçlar, Savcı, Savcı Yardımcısı ve Yazı İşleri Müdürü

1. Yargıçlar, Savcı, Savcı Yardımcıları ve Yazı İşleri Müdürü, Mahkemenin işi ile bağlantılı ya da işi hakkında olduğunda, diplomatik elçilere verilen aynı ayrıcalıklara ve bağışıklıklara sahip olacaktır ve görev sürelerinin sona ermesinden sonra, resmi sıfatları çerçevesinde söylemiş ya da yazmış oldukları sözler ve sergilemiş oldukları davranışlar bakımından her çeşit yasal işlemden bağışık olmayı sürdürecektir.
2. Yargıçlar, Savcı, Savcı Yardımcıları ve Yazı İşleri Müdürü ve onların ev halkını oluşturan aile üyeleri buldukları ülkeden ayrılmak ve Mahkemenin bulunduğu ülkeye girmek ve o ülkeden ayrılmak için her türlü kolaylığı göreceklerdir. Yargıçlar, Savcı, Savcı Yardımcıları ve Yazı İşleri Müdürü, görevlerinin yerine getirilmesi ile bağlantılı seyahatlerde içinden geçmek zorunda kalabilecekleri tüm Taraf Devletlerde, Taraf Devletlerce Viyana Sözleşmesi çerçevesinde benzer koşullar altında diplomatik elçilere tanınan aynı ayrıcalıklara, bağışıklıklara ve kolaylıklara sahip olacaktır.
3. Eğer bir yargıç, Savcı, bir Savcı Yardımcısı ve Yazı İşleri Müdürü kendisini Mahkemenin emrine hazır kılmak için vatandaşı ya da sürekli oturanı olduğu bir Taraf Devletten başka herhangi bir Taraf Devlette oturuyor ise, ev halkını oluşturan aile üyeleri ile birlikte oturma süresince diplomatik ayrıcalıklar, bağışıklıklar ve kolaylıklar göreceklerdir.
4. Yargıçlar, Savcı, Savcı Yardımcısı ve Yazı İşleri Müdürü ve ev halkını oluşturan aile üyelerine uluslararası kriz zamanında Viyana Sözleşmesi çerçevesinde diplomatik görevlilere tanınan memleketine geri göndermeye ilişkin aynı kolaylıklar tanınacaktır.
5. Bu maddenin 1-4 arası paragrafları Mahkeme yargıçlarına görev süreleri sona erdikten sonra bile eğer Statü madde 36, paragraf 10 uyarınca görevlerini yerine getirmeye devam ediyorlar ise uygulanacaktır.
6. Yargıçlara, Savcıya, Savcı Yardımcılarına ve Yazı İşleri Müdürüne Mahkeme tarafından ödenen maaşlar, ikramiyeler ve tazminatlar, vergilendirmeden muaf olacaktır. Herhangi bir vergilendirme yansıması oturmaya bağlı olduğunda, yargıçların, Savcının, Savcı Yardımcılarının ve Yazı İşleri Müdürünün görevlerini ifa etmek için bir Taraf devlette buldukları süreler, vergilendirme bakımından oturma süresi olarak değerlendirilmeyecektir. Taraf Devletler, bu maaşları, ikramiyeleri ve tazminatları diğer kaynaklardan gelen gelire uygulanacak olan vergiyi tayin etmek amacıyla dikkate alabilir.

7. Taraf Devletler, önceki yargıçlara, Savcılara ve Yazı İşleri Müdürlerine ve onlara tabi kişilere ödenen emekli aylıkları ya da devlet tahvilleri üzerinden alınacak gelir vergisinde muafiyet sağlamakla yükümlü değildir.

Madde 16

Yazı İşleri Müdür Yardımcısı, Savcılık Makamı çalışanları ve Yazı İşleri çalışanları

1. Yazı İşleri Müdür Yardımcısı, Savcılık Makamı çalışanları ve Yazı İşleri çalışanları, görevlerini bağımsızca yerine getirmek için gerekli olan bu ayrıcalıklara, bağışıklıklara ve kolaylıklara sahip olacaktır. Onlara aşağıdakiler tanınacaktır:
- (a) Yakalanmadan ya da alıkonulmadan ve kişisel bagajlara el konulmasından bağışıklık;
 - (b) Resmi sıfatları çerçevesinde söyledikleri ya da yazdıkları sözlerden ve sergilenen tüm davranışlardan bağışıklık, bu bağışıklık Mahkemedeki görevleri sona erdikten sonra dahi devam edecektir;
 - (c) Her ne şekilde olursa olsun tüm resmi evrakların ve belgelerin ve gereçlerin dokunulmazlığı;
 - (d) Mahkeme tarafından onlara ödenen maaşlar, ikramiyeler ve tazminatlar üzerindeki vergilendirmeden muafiyet. Taraf Devletler, bu maaşları, ikramiyeleri ve tazminatları, diğer kaynaklardan gelen gelire uygulanacak vergilerin miktarını tayin etmede dikkate alabilir;
 - (e) Askerlik hizmeti yükümlülüklerinden muafiyet;
 - (f) Ev halkını oluşturan aile üyeleri ile birlikte, göçmenlik kayıtlamalarından ya da yabancı kaydından muafiyet;
 - (g) Bagajların, ithal ya da ihraç edilmesi yasa tarafından yasaklanan ya da ilgili Taraf Devletin karantina kuralları tarafından kontrol edilen maddeler içerdiğine inanmak için ciddi nedenler bulunmadıkça kişisel bagajların kontrol edilmesinden muafiyet; kontrol ilgili görevlinin huzurunda gerçekleştirilecektir;
 - (h) Para ve değişim kolaylıkları bakımından ilgili Taraf Devlette bulunan diplomatik elçilerle benzer derecede olan görevlilere tanınan aynı ayrıcalıklar;
 - (i) Ev halkını oluşturan aile üyeleri ile birlikte, uluslararası kriz zamanında Viyana Sözleşmesi çerçevesinde diplomatik görevlilere tanınan memleketine geri gönderilmeye ilişkin aynı kolaylıklar;
 - (j) Hizmetler için ödeme yapma dışında, söz konusu Taraf Devlette ilk memuriyet alma zamanında ev eşyalarını ve kişisel taşınabilir mallarını

gümrüksüz ve vergisiz olarak getirme ve ev eşyalarını ve kişisel taşınabilir mallarını gümrüksüz ve vergisiz olarak sürekli ikamet ettikleri ülkelere götürme hakkı.

2. Taraf Devletler, eski Yazı İşleri Müdür Yardımcısına, Savcılık Makamı çalışanları üyelerine, Yazı İşleri çalışanları üyelerine ve onlara tabi olan kişilere ödenen emekli maaşları ya da devlet tahvilleri üzerinden alınacak gelir vergisinde muafiyet sağlamakla yükümlü değildir.

Madde 17

Yerel olarak alınmış ve bu Anlaşma tarafından başka şekilde korunmayan personel

Mahkeme tarafından yerel olarak alınmış ve bu Anlaşma tarafından başka şekilde korunmayan personele Mahkeme için yaptıkları resmi görev sıfatı ile söyledikleri ya da yazdıkları sözler ve sergiledikleri tüm davranışlar bakımından bağışıklık tanınacaktır. Bu bağışıklık, Mahkeme nezdinde istihdam edilmelerinin sona ermesinden sonra da Mahkeme namına yürütmüş oldukları faaliyetler bakımından tanınmaya devam edecektir. İstihdam edilmeleri sırasında, Mahkeme için görevlerini yerine getirmeleri bakımından gerekli olabilecek diğer kolaylıklar da onlara tanınacaktır.

Madde 18

Müdafii ve savunmaya yardımcı olan kişiler

1. Müdafii, görevlerinin ifası ile bağlantılı olan seyahatler dahil olmak üzere ve bu maddenin 2. paragrafında göndermesi yapılan belgenin ibrazına tabi olarak görevlerinin bağımsızca ifa edilmesi için gerekli olduğu ölçüde aşağıdaki ayrıcalıklara, bağışıklıklara ve kolaylıklara sahip olacaktır:
 - (a) Yakalamadan ya da alıkonulmadan ve kişisel bagajına el konulmasından bağışıklık;
 - (b) Resmi sıfatları çerçevesinde söylemiş ya da yazmış oldukları sözler ve sergilemiş oldukları davranışlar bakımından her çeşit yasal işlemde bağışıklıktırlar ve bu bağışıklık görevlerinin sona ermesinden sonra bile tanınmaya devam edecektir;
 - (c) Görevlerine ilişkin her şekildeki evrakların ve belgelerin ve gereçlerin dokunulmazlığı;
 - (d) Müdafii olarak görevlerini ifa ederken iletişim için, her ne şekilde olursa olsun evrakları ve belgeleri alma ve gönderme hakkı;
 - (e) Göçmenlik kayıtlarından ya da yabancı kaydından muafiyet;
 - (f) Bagajların, ithal ya da ihraç edilmesi yasa tarafından yasaklanan ya da ilgili Taraf Devletin karantina kuralları tarafından kontrol edilen maddeler

içerdiğine inanmak için ciddi nedenler bulunmadıkça kişisel bagajların kontrol edilmesinden muafiyet; bu tür bir kontrol ilgili müdafinin huzurunda gerçekleştirilecektir;

- (g) Para ve değişim kolaylıkları bakımından geçici misyon temelinde yabancı Hükümet temsilcilerine tanınan aynı ayrıcalıklar;
 - (h) Uluslararası kriz zamanında Viyana Sözleşmesi çerçevesinde diplomatik görevlilere tanınan memleketine geri göndermeye ilişkin aynı kolaylıklar.
2. Statü, Usul ve Delil Kuralları ve Mahkeme İçtüzüğü uyarınca müdafii atanması üzerine, müdafinin görevlerini yerine getirmesi için gerekli olan süre için Yazı İşleri Müdürü tarafından imzalanan bir belge müdafiiye sağlanacaktır. Bu belge, belgenin süresi dolmadan önce yetkinin ya da vekaletin sona ermesi durumunda geri alınacaktır.
 3. Herhangi bir vergilendirmenin yansımalarının ikamet etmeye bağlı olması durumunda, müdafinin görevlerini yerine getirmek için bulunduğu bir Taraf Devletteki süre ikamet süresi olarak değerlendirilmeyecektir.
 4. Bu maddenin hükümleri, gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra Usul ve Delil Kuralları kural 22 uyarınca savunmaya yardımcı olan kişilere uygulanacaktır.

Madde 19

Tanıklar

1. Tanıklar, bu maddenin 2. paragrafından göndermesi yapılan belgenin ibrazına tabi olarak, Mahkeme önüne çıkmaları ile bağlantılı seyahatleri dahil olmak üzere, delil sağlamak için Mahkeme önüne çıkmalarında gerekli olabilecek ölçüde aşağıdaki ayrıcalıklara, bağışıklıklara ve kolaylıklara sahip olacaktır:
 - (a) Yakalanmadan ya da alıkonulmadan bağışıklık;
 - (b) Aşağıdaki alt-paragraf (d)'ye hâle gelmeksizin, bagajların, ithal ya da ihraç edilmesi yasa tarafından yasaklanan ya da ilgili Taraf Devletin karantina kuralları tarafından kontrol edilen maddeler içerdiğine inanmak için ciddi nedenler bulunmadıkça kişisel bagajlara el konulmasından bağışıklık;
 - (c) İfade vermeleri sürecinde onlar tarafından söylenen ya da yazılan sözler ve sergilenen davranışlar bakımından her tür yasal işlemde bağışıklık, bu bağışıklık onların Mahkeme önüne çıkmalarının ve ifade vermelerinin sona ermesinden sonra dahi tanınmaya devam edecektir;
 - (d) İfadelerine ilişkin ve her ne şekilde olursa olsun evrakların ve belgelerin ve gereçlerin dokunulmazlığı;
 - (e) İfadeleri ile bağlantılı olarak Mahkeme ve müdafii ile iletişimleri için her ne şekilde olursa olsun evrak ve belge alma ya da gönderme hakkı;
 - (f) İfade vermek amacıyla seyahat ettiklerinde göçmenlik kayıtlamalarından ya da yabancı kaydından muafiyet;

- (g) Uluslararası kriz zamanında Viyana Sözleşmesi çerçevesinde diplomatik ajanlara tanınan memleketine geri göndermeye ilişkin aynı kolaylıklar.
2. Bu maddenin 1. paragrafından göndermesi yapılan ayrıcalıklara, bağışıklıklara ve kolaylıklara sahip olan tanıklara, Mahkeme tarafından onların hazır bulunmasının Mahkemece talep edildiğini belgeleyen ve bu hazır bulunmanın gerekli olduğu bir zaman dilimini belirten bir belge sağlanacaktır.

Madde 20**Mağdurlar**

1. Usul ve Delil Kuralları uyarınca kural 89-91 uyarınca yargılama işlemlerine katılan mağdurlar, bu maddenin 2. paragrafından göndermesi yapılan belgenin ibrazına tabi olarak, Mahkeme önüne çıkmaları ile bağlantılı seyahatleri dahil olmak üzere, delil sağlamak için Mahkeme önüne çıkmalarında gerekli olabilecek ölçüde aşağıdaki ayrıcalıklara, bağışıklıklara ve kolaylıklara sahip olacaktır:
- (a) Yakalanmadan ya da alıkonulmadan bağışıklık;
- (b) Bagajlarının, ithal ya da ihraç edilmesi yasa tarafından yasaklanan ya da ilgili Taraf Devletin karantina kuralları tarafından kontrol edilen maddeler içerdiğine inanmak için ciddi nedenler bulunmadıkça kişisel bagajlara el konulmasından bağışıklık;
- (c) İfade vermeleri sürecinde onlar tarafından söylenen ya da yazılan sözler ve sergilenen davranışlar bakımından her tür yasal işlemde bağışıklık, bu bağışıklık onların Mahkeme önüne çıkmalarının sona ermesinden sonra dahi tanınmaya devam edecektir;
- (d) Mahkeme önüne çıkmak için Mahkemeye ve Mahkemedan yolculuk ettiklerinde göçmenlik kayıtlamalarından ya da yabancı kaydından muafiyet.
2. Usul ve Delil Kuralları uyarınca kural 89-91 uyarınca yargılama işlemlerine katılan ve bu maddenin 1. paragrafında göndermesi yapılan ayrıcalıklara, bağışıklıklara ve kolaylıklara sahip olan mağdurlara, Mahkeme tarafından onların Mahkemenin yargılama işlemlerine katılımını belgeleyen ve bu katılım için bir zaman dilimini belirten bir belge sağlanacaktır.

Madde 21**Uzmanlar**

1. Mahkeme için görev ifa eden uzmanlara, bu madde paragraf 2'de göndermesi yapılan belgenin ibraz edilmesine tabi olarak, görevleri ile bağlantılı seyahatlerde geçen zaman da dahil görevlerinin bağımsızca yerine getirilmesi için gerekli olduğu ölçüde aşağıdaki ayrıcalıklar, bağışıklıklar ve kolaylıklar tanınacaktır:

- (a) Yakalanmadan ya da alıkonulmadan ve kişisel bagajlarının müsadere edilmesinden bağışıklık;
 - (b) Mahkeme için görev ifa ederken söylemiş ya da yazmış oldukları sözler ve sergilemiş oldukları davranışlar bakımından her çeşit yasal işlemde bağışıklık, bu bağışıklık görevlerinin sona ermesinden sonra bile tanınmaya devam edecektir;
 - (c) Her ne şekilde olursa olsun evrakların ve belgelerin ve Mahkeme için olan görevleri ile ilgili gereçlerin dokunulmazlığı;
 - (d) Mahkeme ile iletişim amacı ile, her ne şekilde olursa olsun evrakların ve belgelerin ve Mahkeme için olan görevleri ile ilgili gereçlerin kurye aracılığıyla ya da mühürlü çantalarda alınması ve gönderilmesi hakkı;
 - (e) Bagajların, ithal ya da ihraç edilmesi yasa tarafından yasaklanan ya da ilgili Taraf Devletin karantina kuralları tarafından kontrol edilen maddeler içerdiğine inanmak için ciddi nedenler bulunmadıkça kişisel bagajların kontrol edilmesinden muafiyet; kontrol ilgili uzmanın huzurunda gerçekleştirilecektir;
 - (f) Para ve değişim kolaylıkları bakımından geçici resmi misyon temelinde yabancı Hükümet temsilcilerine tanınan aynı ayrıcalıklar;
 - (g) Uluslararası kriz zamanında Viyana Sözleşmesi çerçevesinde diplomatik görevlilere tanınan memleketine geri göndermeye ilişkin aynı kolaylıklar;
 - (h) Bu madde paragraf 2'de göndermesi yapılan belgede belirtilen görevleriyle ilgili olarak göçmenlik kayıtlamalarından ya da yabancı kaydından muafiyet.
2. Bu maddenin 1. paragrafında göndermesi yapılan ayrıcalıklara, bağışıklıklara ve kolaylıklara sahip olan uzmanlara, Mahkeme tarafından onların Mahkeme için görev ifa ettiklerini belgeleyen ve görevlerinin sona ereceği bir zaman dilimini belirten bir belge sağlanacaktır.

Madde 22

Mahkemenin bulunduğu yerde hazır bulunmaları gereken diğer kişiler

1. Mahkemenin bulunduğu yerde hazır bulunmaları gereken diğer kişilere, Mahkemenin bulunduğu yerde hazır bulunmaları için gerekli olduğu ölçüde, hazır bulunmaları ile ilgili seyahatlerde geçen zaman dahil bu Anlaşma madde 20, paragraf 1, altparagraf (a) – (d)'de düzenlenen ayrıcalıklar, bağışıklıklar ve kolaylıklar, bu madde paragraf 2'de göndermesi yapılan belgenin ibrazına tabi olarak tanınacaktır.
2. Mahkemenin bulunduğu yerde hazır bulunmaları gereken diğer kişilere Mahkeme tarafından onların Mahkemenin bulunduğu yerde hazır

bulunmalarının gerektiğini belgeleyen ve bu hazır bulunmanın gerekli olduğu zaman dilimini belirten bir belge sağlanacaktır.

Madde 23

Vatandaşlar ve daimi oturanlar

İmza, onaylama, kabul etme, tanıma ya da katılma zamanında herhangi bir Devlet aşağıdakileri beyan edebilir:

- (a) Madde 15 paragraf 6 ve madde 16 paragraf 1 (d)'ye hanel gelmeksizin, madde 15, 16, 18, 19 ve 21'de göndermesi yapılan bir kişi, vatandaşı ya da daimi oturanı olduğu Taraf Devletin ülkesinde görevlerinin bağımsızca ifa edilmesi ya da Mahkeme önünde hazır bulunması ya da ifade vermesi için gerekli olduğu ölçüde sadece aşağıdaki ayrıcalık ve bağışıklıklara sahip olacaktır
 - (i) Yakalanmadan ya da alıkonulmadan bağışıklık;
 - (ii) Mahkeme için görev ifa ederken ya da Mahkeme önünde hazır bulunması ya da ifade vermesi sürecinde söylemiş ya da yazmış olduğu sözler ve sergilemiş olduğu davranışlar bakımından her çeşit yasal işlemde bağışıklık, bu bağışıklık Mahkeme için ifa ettiği görevlerinin ya da Mahkeme önünde hazır bulunma ya da ifade vermenin sona ermesinden sonra bile tanınmaya devam edecektir;
 - (iii) Her ne şekilde olursa olsun evraklarının ve belgelerinin ve Mahkeme için görevlerini ifa etmesi ya da Mahkeme önünde hazır bulunması ya da ifade vermesi ile ilgili gereçlerin dokunulmazlığı;
 - (iv) Mahkeme ile iletişimleri için ve madde 19'da göndermesi yapılan bir kişi bakımından müdafisi ile ifade vermesi ile ilgili olarak iletişimi için her ne şekilde olursa olsun evrak alma ve gönderme hakkı;
- (b) Madde 20 ve 22'de göndermesi yapılan bir kişi, vatandaşı bulunduğu ya da daimi oturduğu Taraf Devletin ülkesinde, Mahkeme önüne çıkması için gerekli olduğu ölçüde sadece aşağıdaki ayrıcalıklara ve bağışıklıklara sahip olacaktır:
 - (i) Yakalanmadan ve alıkonulmadan bağışıklık;
 - (ii) Mahkeme önünde hazır bulunması sürecinde söylemiş ya da yazmış olduğu sözler ve sergilemiş olduğu davranışlar bakımından her çeşit yasal işlemde bağışıklık, bu bağışıklık Mahkeme önünde hazır bulunmasının sona ermesinden sonra bile tanınmaya devam edecektir.

Madde 24

Taraf Devletlerin makamları ile işbirliği

1. Mahkeme, Taraf Devletlerin ilgili makamları ile, yasalarının uygulanmasını kolaylaştırmak ve bu Anlaşmada göndermesi yapılan ayrıcalıklar, bağışıklıklar

ve kolaylıklar ile bağlantılı herhangi bir suiistimalin ortaya çıkmasını engellemek için işbirliği yapacaktır.

2. Ayrıcalıklarına ve bağışıklıklarına hanel gelmeksizin, bu Anlaşma çerçevesinde ayrıcalık ve bağışıklıklara sahip olan tüm kişilerin Mahkemenin işi için ülkesinde buldukları ya da bu işler için ülkesinden geçtikleri Taraf Devletin yasalarına ve düzenlemelerine saygı gösterme ödevi vardır.

Madde 25

Madde 13 ve 14’de öngörülen ayrıcalıklar ve bağışıklıklardan feragat

Bu Anlaşma madde 13 ve 14’de öngörülen ayrıcalıklar ve bağışıklıklar, Devletlerin ve hükümetlerarası örgütlerin temsilcilerine bireylerin kendi kişisel menfaatleri için değil fakat Meclisin, ona bağlı organların ve Mahkemenin işi ile bağlantılı görevlerinin bağımsızca yerine getirilmesini güvence altına almak için tanınmaktadır. Dolayısıyla, Taraf Devletler, adaletin işleyişini engelleyeceği ve ayrıcalıkların ve bağışıklıkların tanınmasındaki amaca hanel gelmeyeceği görüşünde olduğu herhangi bir durumda temsilcilerinin ayrıcalıklarından ve bağışıklıklarından feragat etmeye sadece yetkili değil fakat böyle bir ödev altındadır. Bu Anlaşmaya taraf olmayan Devletlere ve hükümetlerarası örgütlere bu Anlaşmanın 13 ve 14. maddelerinde öngörülen ayrıcalıklar ve bağışıklıklar, feragat etmeye ilişkin aynı ödev altında oldukları anlayışı ile verilir.

Madde 26

Madde 15-22’de öngörülen ayrıcalıklar ve bağışıklıklardan feragat

1. Bu Anlaşma madde 15-22’de öngörülen ayrıcalıklar ve bağışıklıklar, adaletin doğru yürütümünün menfaati için verilmektedir, bireylerin kendi kişisel menfaatleri için değil. Bu ayrıcalıklardan ve bağışıklıklardan, Statü madde 48, paragraf 5 ve bu madde hükümleri uyarınca feragat edilebilir ve adaletin işleyişini engelleyecekleri ve verilme amacına hanel gelmeksizin feragat edilebilecekleri herhangi bir vakada (bu ayrıcalıklardan ve bağışıklıklardan) feragat etme ödevi bulunmaktadır.
2. Ayrıcalık ve bağışıklıklardan aşağıdaki gibi feragat edilebilir:
 - (a) Bir yargıç ya da Savcı için, yargıçların mutlak çoğunluğuyla;
 - (b) Yazı İşleri Müdür için, Başkanlık tarafından;
 - (c) Savcı Yardımcıları ve Savcılık Makamı çalışanları için, Savcı tarafından;
 - (d) Yazı İşleri Müdür Yardımcısı ve Yazı İşleri çalışanları için, Yazı İşleri Müdürü tarafından;
 - (e) Madde 17’de göndermesi yapılan personel için, bu personeli istihdam eden Mahkeme organının başkanı tarafından;
 - (f) Müdafii ve savunmaya yardım eden kişiler için, Başkanlık tarafından;

- (g) Tanıklar ve mağdurlar için, Başkanlık tarafından;
- (h) Uzmanlar için, uzman atayan Mahkeme organının başkanı tarafından;
- (i) Mahkemenin bulunduğu yerde hazır bulunmaları gereken diğer kişiler için, Başkanlık tarafından.

Madde 27**Sosyal güvenlik**

Mahkemenin bir sosyal güvenlik programı oluşturduğu tarihten itibaren, madde 15, 16 ve 17'de göndermesi yapılan kişiler, Mahkemeye verilen hizmetler bakımından ulusal sosyal güvenlik programına zorunlu aidat ödemekten muaf tutulacaktır.

Madde 28**Bildirim**

Yazı İşleri Müdürü, bu Anlaşmanın hükümlerinin uygulandığı yargıçların, Savcının, Savcı Yardımcılarının, Yazı İşleri Müdürünün, Yazı İşleri Müdür Yardımcısının, Savcılık Makamı çalışanlarının, Yazı İşleri çalışanlarının ve müdafinin sınıflarını ve isimlerini belirli aralıklarla tüm Taraf Devletlere iletacaktır. Yazı İşleri Müdürü, bu kişilerin statüsüne ilişkin herhangi bir değişikliğe dair bilgiyi tüm Taraf Devletlere iletacaktır.

Madde 29**Geçiş izni**

Taraf Devletler, Mahkeme tarafından yargıçlara, Savcıya, Savcı Yardımcılarına, Yazı İşleri Müdürüne, Yazı İşleri Müdür Yardımcısına, Savcılık Makamı çalışanlarına ve Yazı İşleri çalışanlarına çıkartılan geçiş izinlerini ya da seyahat belgelerini, geçerli seyahat belgeleri olarak tanıyacak ve kabul edecektir.

Madde 30**Vizeler**

Birleşmiş Milletler geçiş izni ya da Mahkeme tarafından çıkartılmış yolculuk belgesi sahibi tüm kişilerden ve bu Anlaşma madde 18-22'de göndermesi yapılan Mahkemenin işi için yolculuk ettiklerini teyit eden Mahkeme tarafından çıkartılmış bir belgeye sahip olan kişilerden, talep edildiğinde, yapılan vize ya da giriş/çıkış izin başvuruları, Taraf Devletler tarafından en hızlı şekilde ele alınacaktır ve harçsız verilecektir.

Madde 31**Üçüncü taraflarla olan anlaşmazlıkların çözümü**

Mahkeme, Meclisin Statü çerçevesindeki yetkilerine ve sorumluluklarına hanel gelmeksizin, aşağıdakilerin uygun şekilde çözümü için hüküm öngörecektir:

- (a) Kontratlardan doğan uyuşmazlıklar ve Mahkemenin taraf olduğu özel hukuk niteliğindeki diğer uyuşmazlıklar;
- (b) Mahkeme ile bağlantılı resmi pozisyonu ya da görevi nedeniyle bağışıklığa sahip olan, eğer bu bağışıklıktan feragat edilmemiş ise bu Anlaşmada göndermesi yapılan herhangi bir kişiye ilişkin uyuşmazlıklar.

Madde 32

Bu Anlaşmanın yorumlanmasına ya da uygulanmasına dair farklılıkların çözüme kavuşturulması

1. Bu Anlaşmanın yorumlanmasından ya da uygulanmasından ötürü iki ya da daha fazla Taraf Devlet arasından ya da Mahkeme ve bir Taraf Devlet arasında doğan tüm farklılıklar istişare, müzakere ya da üzerinde uzlaşmaya varılmış diğer çözüm şekilleri aracılığıyla çözüme kavuşturulacaktır.
2. Farklılık, bu madde paragraf 1 uyarınca farklılığın taraflarından birince yapılan yazılı bir talebi takiben üç ay içerisinde çözüme kavuşturulmaz ise, (farklılık) taraflardan birinin talebi üzerine bu madde paragraf 3-6 uyarınca bir hakem heyetine gönderilecektir.
3. Hakem heyeti üç üyeden oluşacaktır: biri farklılığın taraflarından her birince seçilecektir ve heyetin başkanı olacak olan üçüncü hakem, diğer iki üye tarafından seçilecektir. Taraflardan biri, diğer tarafın bir üye atamasından itibaren iki ay içinde heyetin üyelerinden birini atamaz ise, diğer taraf Uluslararası Adalet Divanının Başkanını bu atamayı yapması için davet edebilir. İlk iki üyenin atanmalarını takiben iki ay içinde heyetin başkanının atanması konusunda uzlaşmaya varamamaları durumunda, taraflardan biri Uluslararası Adalet Divanının Başkanını başkanı seçmesi için davet edebilir.
4. Farklılığın tarafları başka türlü anlaşmadıkça, hakem heyeti kendi usulünü kararlaştıracaktır ve masraflar heyet tarafından tayin edilecek taraflarca yüklenilecektir.
5. Oyların çoğunluğuyla karar verecek olan hakem heyeti, farklılık hakkında bir karara bu Anlaşmanın hükümleri ve uluslararası hukukun uygulanabilir kuralları temelinde varacaktır. Hakem heyetinin kararı kesin ve farklılığın tarafları için bağlayıcı olacaktır.
6. Hakem heyetinin kararı farklılığın taraflarına, Yazı İşleri Müdürüne ve Genel Sekretere iletilecektir.

Madde 33

Bu Anlaşmanın uygulanabilirliği

Bu Anlaşma, uluslararası hukukun ilgili kurallarına hâlel gelmeksizin, uluslararası insancıl hukuku içermektedir.

Madde 34**İmza, onaylama, kabul etme, tanıma ya da katılma**

1. Bu Anlaşma, 10 Eylül 2002 tarihinden 30 Haziran 2004 tarihine kadar New York'taki Birleşmiş Milletler Genel Merkezinde tüm Devletlerin imzasına açık olacaktır.
2. Bu Anlaşma, imzacı Devletlerin onaylamasına, kabul etmesine ya da tanımaya tabi olacaktır. Onaylama, kabul etme ya da tanıma belgeleri Genel Sekretere depo edilecektir.
3. Bu Anlaşma, tüm Devletlerin katılmasına açık olacaktır. Katılma belgeleri Genel Sekretere depo edilecektir.

Madde 35**Yürürlüğe girme**

1. Bu Anlaşma, on onaylama, kabul etme, tanıma ya da katılma belgesinin Genel Sekretere depo edilmesi tarihinden otuz gün sonra yürürlüğe girecektir.
2. On onaylama, kabul etme, tanıma ya da katılma belgesinin depo edilmesinden sonra bu Anlaşmayı onaylayan, kabul eden, tanıyan ya da katılan her bir Devlet için bu Anlaşma onaylama, kabul etme, tanıma ya da katılma belgesinin Genel Sekretere depo edilmesini takip eden otuzuncu günde yürürlüğe girecektir.

Madde 36**Değişiklikler**

1. Herhangi bir Taraf Devlet, Meclisin Sekreterliğine hitaben yazılı bildirim ile bu Anlaşmada değişiklikler yapılmasını önerebilir. Sekreterlik, bu bildirim Taraf Devletlerin öneriyi tartışmak için bir Taraf Devletler Gözden Geçirme Konferansına taraftar olup olmadıkları hususunda Sekreterliğe bildirimde bulunmaları talebi ile birlikte tüm Taraf Devletlere ve Meclis Bürosuna dağıtacaktır.
2. Meclis Sekreterliği tarafından yapılan dağıtımın tarihinden itibaren üç ay içerisinde, Taraf Devletlerin çoğunluğu bir Gözden Geçirme Konferansına taraftar oldukları konusunda Sekreterliğe bildirimde bulunurlar ise Sekreterlik Meclisin sonraki olağan ya da özel toplantısı ile bağlantılı olarak böyle bir Konferans yapılması görüşü ile birlikte Meclis Bürosunu bilgilendirecektir.
3. Üzerinde anlaşma sağlamayan bir değişikliğin kabul edilmesi, Taraf Devletlerin çoğunluğunun hazır bulunması sağlanarak hazır bulunan ve oy veren Taraf Devletlerin üçte-iki çoğunluğunu gerektirmektedir.
4. Meclis Bürosu, bir Gözden Geçirme Konferansında Taraf Devletler tarafından kabul edilmiş olan herhangi bir değişiklik hususunda Genel Sekretere derhal

bildirimde bulunacaktır. Genel Sekreter, bir Gözden Geçirme Konferansında kabul edilen herhangi bir değişikliği tüm Taraf Devletlere ve imzacı Devletlere dağıtacaktır.

5. Bir değişiklik, değişikliği onaylamış ya da kabul etmiş olan Taraf Devletler bakımından değişikliğin kabul edildiği tarihte Taraf olan Devletlerin üçte ikisinin onaylama ya da kabul etme belgelerini Genel Sekretere depo etmesinden altmış gün sonra yürürlüğe girecektir.
6. Gerekli sayıda onaylama ya da kabul etme belgesinin depo edilmesinden sonra bir değişikliği onaylayan ya da kabul eden her bir Taraf Devlet için değişiklik onaylama ya da kabul etme belgesini depo etmeyi takip eden altmışıncı günde yürürlüğe girecektir.
7. Paragraf 5 uyarınca bir değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra bu Anlaşmanın bir Tarafı olan bir Devlet, bu Devlet bakımından farklı bir niyet açıklamasının olmaması durumunda:
 - (a) Değiştirilmiş haliyle bu Anlaşmanın bir Tarafı olarak değerlendirilecektir; ve
 - (b) Değişiklik ile bağlı olmayan bir Taraf Devlet ile ilişkide değiştirilmemiş Anlaşmanın bir Tarafı olarak değerlendirilecektir.

Madde 37

Fesih

1. Bir Taraf Devlet, Genel Sekretere hitaben yazılı bir bildirim ile bu Anlaşmayı feshedebilir. Fesih, bildirim daha sonraki bir tarihi belirtmiş olmadıkça, bildirim alındığı tarihten itibaren bir yıl sonra etki doğuracaktır.
2. Fesih, herhangi bir şekilde herhangi bir Taraf Devletin bu Anlaşmada şekillendirilen ve (Taraf Devletin) bu Anlaşmadan bağımsız olarak uluslararası hukuk çerçevesinde tabi olacağı herhangi bir yükümlülüğü yerine getirme ödevini etkilemeyecektir.

Madde 38

Depo etme

Genel Sekreter bu Anlaşmanın depo merci olacaktır.

Madde 39

Geçerli metinler

Arapça, Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca metinleri aynı şekilde geçerli olan bu anlaşmanın orijinali Genel Sekreterliğe depo edilecektir.

Bu Anlaşma, imza koymaya usulünce yetkilendirilmiş aşağıda imzası bulunanlar tarafından imzalanmıştır.